PRYS 1/6

ALMANAK

van die

Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

1951

Uitgegee vanweë die Algemene Vergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk

45ste JAARGANG

N.H.W.Pers 1000

Die

Universiteit van die Witwatersrand

is die enigste Universiteit in Suid-Afrika wat Graadkursusse aanbied in:—

MYNWESE (Goud en Steenkool)
METALLURGIE (Metaalkunde)
MYN-GEOLOGIE
TANDHEELKUNDE

★

Graadkursusse word ook aangebied in die volgende Fakulteite:—

LETTERE
NATUURWETENSKAPPE
MEDISYNE
INGENIEURSWESE
HANDEL
REGSGELEERDHEID
BOUKUNDE

asook verskeie Diplomakursusse.

★

Voorlopige aansoek om toelating tot die Universiteit moet gedoen word voor 15 Desember. Die nodige aansoekvorm is verkrygbaar van die Registrateur.

★

VIR INLIGTING SKRYF AAN:

DIE REGISTRATEUR,

MILNER PARK, JOHANNESBURG.

ALMANAK

VAN DIE

Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

1951

REDAKSIE:
Prof. Dr. S. P. ENGELBRECHT,
Hoof-Redakteur.

Ds. J. J. PRINSLOO, G.-sn.
Prof. Dr. A. VAN SELMS

en

Mnr. J. H. H. JANSON,
Redakteur van Statistieke.

45ste JAARGANG

Die tye van sonop- en ondergang wat in die Almanak aangegee word is op die Standaard-Meridiaan (30 grade) en breedtegraad -26 grade. Dit is bereken vir 26 grade Suid, wat ooreenkom met 'n lyn wat d e u r Lourenco Marques en halfpad tussen Pretoria en Johannesburg loop. Die standaard-meridiaan (30 grade) loop naasteby deur Ermelo. Vier minute moet toegevoeg word vir elke graad wat 'n plek ten weste van 30 grade geleë is, en 4 minute afgetrek word vir elke graad wat dit ten ooste van 30 grade lê.

KERKLIKE EN ANDER GEDENKDAE IN 1951.

Nuwejaarsdag	Maandag, 1 Januarie
Eerste Lydensweek	Sondag, 4 Februarie
Tweede Lydensweek	Sondag, 11 Februarie
Derde Lydensweek	Sondag, 18 Februarie
Vierde Lydensweek	Sondag, 25 Februarie
Vyfde Lydensweek	Sondag, 4 Maart
Sesde Lydensweek	Sondag, 11 Maart
Sewende Lydensweek	Sondag, 18 Maart
Goeie Vrydag	Vrydag, 23 Maart
Paasdag	Sondag, 25 Maart
Tweede Paasdag	Maandag, 26 Maart
Biddag vir die Oes	Sondag, 8 April
Hemelvaartsdag	Donderdag, 3 Mei
Ryksdag	Donderdag, 24 Mei
Pinksterdag	Sondag, 13 Mei
Uniedag	Donderdag, 31 Mei
Drieëenheidssondag	Sondag, 20 Mei
Koningsverjaardag	Maandag, 9 Julie
Boomplantdag	Maandag, 1 Oktober
Krugerdag	Woensdag, 10 Oktober
Dankdag vir die Oes	Sondag, 14 Oktober
Hervormingsdag	Woensdag, 31 Oktober
Eerste Adventsweek	Sondag, 2 Desember
Tweede Adventsweek	Sondag, 9 Desember
Dingaansdag	Sondag, 16 en 17 Des.
Derde Adventsweek	Sondag, 16 Desember
Vierde Adventsweek	Sondag, 23 Desember
Eerste Kersdag	Dinsdag, 25 Desember
Tweede Kersdag	Woensdag, 26 Des.
Oujaarsdag	Maandag, 31 Desember

VERDUISTERINGS 1951

(1) Ringvormige Sonsverduistering.
7 Maart: nie sigbaar vanaf die Unie.

(2) Ringvormige Sonsverduistering.
1 September: sigbaar vanaf die Unie kort voor sononder.

JAARGETYE

Najaar 21 Maart.
Winter 22 Junie.
Lente 23 September.
Somer 22 Desember.

TEVERGEEFS HET HULLE GEWAG . . .

Pappie het nooit weer gekom nie!

Oudergewoonte het hulle weer daardie aand vir Pappie ingewag . . maar tevergeefs. 'n Wrede ongeluk, en hulle was alleen agtergelaat—die weduwee en haar vaderlose kindertjies.

In sy sorgsaamheid het Pappie egter aan juis so 'n moontlikheid gedink toe hy by Sanlam 'n *Weduweespensioenpolis* uitgeneem het. Nou sou hulle in elk geval geen *geldelike* gebrek ly nie . . .

Daar was uitkoms by Sanlam!

● **En U? Sou U ook nog kan sorg, al sou u self nie meer daar wees nie? Skryf vandag nog, met vermelding van u ouderdom volgende verjaarsdag, aan Sanlam, Afdeling 35, Posbus 660, Kaapstad, en vra hoedat u gehelp kan word om u gesin te beskerm.**

SANLAM

Suid-Afrikaanse Nasionale Lewensassuransie-Mpy. Beperk.

Hoofkantoor: Waalstraat 28, Kaapstad. *Takke en Agentskappe Oral.* S3

INHOUD. Bls.

Fees- en Vakansiedae 3
Voorberig 7
Historiese Kalender 9
Rede Uitgespreek ter Herdenking van 25-jarige Ampsbediening —— Ds. Joh. Dreyer 33
Ds. W. H. Grey — Ds. J. J. Prinsloo, G.-sn. 37
Die Kortbegrip en die Katkisasie — Prof. Dr. A. van Selms 40
Paul Johannes de Vos en Eggenote — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht 52
Die Evangelisasie van die Naturel — Ds. W. J. Kemp 53
David Jacobus Smith en Eggenote — Ds. P. J. J. Venter 58
Die Kerk en Evangelisasie — Ds. P. G. Geertsema 61
Anthonie Christoffel Meyer — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht 64
Feesrede—Ingebruikneming, Kerkorrel, Rustenburg — Ds. T. F. J. Dreyer 65
Rutger Cornelis van Broekhuizen — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht 71
George Frederick Theodore Pistorius — Ds. P. A. R. C. van Wyk 72
Die werk tussen die Buitekerklikes in Holland — Ds. P. S. Dreyer 74
Gerhardus Jacobus Engelbrecht en Eggenote 79
Die Vyfde Gebod — Ds. S. E. Young 83
President S. J. P. Kruger op Buffelspoort 1895 — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht 89
Die Christusverkondiging in die Protestantse Kerk — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht 90
Francois Alwyn Smit en Eggenote — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht 102
Predikante-Nood — Ds. J. J. Prinsloo, G.-sn. 107
Oorlog in Zuid Afrika 111
Johannes Hendrik Snyman — Ds. S. E. Young 124
Nuwe Kerk van Standerton — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht 126
Die Ned. Herv. Kerk van Afrika 129
Kaapse Predikante voor 1814 131
Vroeëre Predikante sedert 1853 133
Diensdoende Predikante op 31/10/'50 134
Teologiese Fakulteit, Pretoria, Afd. A. 137
Ringe en Gemeentes 138
Ned. Herv. Sustersvereniging 206
Inhoudsopgawe — Gemeentelike Statistiek 205
Kalender 1952 214

ROOS?
gebruik
„MERVANDER ROOS SALF"
Vir Alle HUID en VEL KWALE 3/6 en 6/6 Posvry

SENUWEES?
„SENUMERWE"
Die Beroemde Senuwee Versterker 5/6 en 10/6 Posvry
VERGEET OOK NIE

BABA SUUR POEIERS	**1/6 en 2/6**
RUMATIMERWE	**8/6 en 15/6**
HOOFPYN POEIERS	**1/6 en 2/6**
en AMBEIE MIDDELS	**3/6 en 5/-**

Almal opgemaak volgens die Reseppe van wyle
DR. W. J. VAN DER MERWE
Al die Medisyne is verkrybaar van

E. J. ADCOCK, BPK.
APTEKERS
Posbus 198 **KRUGERSDORP**
Skryf aan ons vir al u benodighede

REISPLAN duisend

Laat die S.A.S.-toeristeburo al die reëlings vir u tref. Dan is daar maar een kantoor om te besoek en een betaling om te maak. Dit is verreweg die beste manier om reisgenot te verseker—en dit is tog so eenvoudig. Die Toeristeburo sal u kaartjies vir land-, see- of lugreise uitreik, u plekbesprekings doen, en hotelakkommodasie, maaltye en beddegoed onderweg vir u reël. Indien u met die Springbokdiens reis, en u plek by die Toeristeburo bespreek, sal u hotelakkommodasie in die Verenigde Koninkryk ook vir u gereël word. Al wat u dan te doen staan, is om u reis te geniet!

Spreek u naaste Toeristeburo of Stasiemeester

S·A·S TOERISTEBURO

Luister na Carmen Cavallaro oor Springbok-radio; elke Dinsdag-, Donderdag- en Saterdagaand om 7-uur

VOORBERIG.

In die vorige jaargang van die Almanak was ons so gelukkig om 'n artikel te kon opneem van ds. H. C. Touw oor „Die Vernuwing van die Hervormde Kerk in Nederland." Hierdie artikel oor ons ou Moederkerk is oorspronklik in Nederlands geskryf, maar is op versoek van die redaksie deur proponent A. D. Pont in Afrikaans oorgesit, en waar ons versuim het om proponent Pont verlede jaar hiervoor te bedank, wil ons dit nou doen. Ons is hom erkentlik.

By die jaarwisseling kom die Almanak as die boodskapper in ieder huisgesin. Die Here seën die werk wat ook hiermee gedoen word. 'n Hartelike groet en 'n seënbede vir al die lesers.

S. P. ENGELBRECHT.

November 1950.

JANUARIE, 31 DAE.

Dag van die Maand.	Dag van die Week.	MAANSVERANDERINGS. Laaste Kwartier: 1ste, 7.11 vm. Nuwe Maan: 7de, 10.10 nm. Eerste Kwartier: 15de, 2.23 vm. Volle Maan: 23ste, 6.47 vm. Laaste Kwartier: 30ste, 5.13 nm.	Sons opg.	Sons ond.
			vm.	nm.
M	1	Verskyning van die Almanak, 1907.	5 18	7 03
D	2	Oorgawe van Jameson, 1896.	5 19	7 03
W	3	Ds. P. J. L. Bierman op Gwelo geordeen, 1937.	5 19	7 03
D	4	Kommando teen Dingaan, 1940.	5 20	7 03
V	5		5 21	7 04
S	6	Inswering van Pres. M. W. Pretorius, 1857. Die Vierkleur te Potchefstroom gehys, 1857.	5 22	7 04
S	7	Ds. L. E. Brandt te Niezijl geordeen, 1901. Ds. H. W. Grey te Newlands geordeen, 1939.	5 23	7 04
M	8	Dr. J. J. Strydom te Zwartruggens geordeen, 1932. Ds. J. G. M. Dreyer te Potchefstroom bevestig, 1938.	5 23	7 04
D	9	Ds. D. P. Ackerman te Wakkerstroom bevestig, 1875. Ds. P. v. Drimmelen te Pietersburg bevestig, 1915. Ds. S. Vermooten te Pretoria bevestig, 1926.	5 24	7 04
W	10	Stigting van die Gereformeerde Kerk, 1859.	5 25	7 04
D	11	Ds. A. J. Barger te Bovensmilde geordeen, 1914.	5 26	7 04
V	12	Ds. J. J. Kuhn te Zwartruggens bevestig, 1916.	5 26	7 04
S	13		5 19	6 58
S	14	Die Kerk van Wolmaransstad ingewy, 1911.	5 28	7 04
M	15		5 28	7 04
D	16		5 29	7 04
W	17	Sandrivier Konvensie, 1852. Ds. P. J. J. Venter te Klerksdorp bevestig, 1930.	5 30	7 04
D	18	Ds. J. J. Engelbrecht te Zwartruggens bevestig, 1941. Eerste Gekomb. Kerkverg. aan die Kaap gehou, 1746.	5 30	7 04
V	19	Die Kaap 'n Engelse Kolonie, 1815.	5 31	7 03
S	20	Generaal P. J. Joubert gebore, 1831.	5 25	6 57
S	21	Die Gemeente Rustenburg gestig, 1850. Dr. H. C. M. Fourie te Erasmus geordeen, 1911.	5 33	7 03
M	22	Dr. C. H. Rautenbach te Erasmus geordeen, 1927. Ds. A. Brandt te Rensburgrust bevestig, 1938.	5 33	7 03
D	23	Slag by Spioenkop, 1900.	5 34	7 03
W	24	Ds. J. J. Prinsloo te Krugersdorp bevestig, 1920.	5 35	7 03
D	25		5 35	7 03
V	26		5 36	7 02
S	27	Ds. A. J. Begemann te Pretoria bevestig, 1861.	5 37	7 02
S	28	Slag van Laingsnek, 1881.	5 38	7 02
M	29	Ds. A. J. Barger te Oos-Londen bevestig, 1938.	5 38	7 02
D	30	Die Holl. taal in die Kaapse Geregshowe belet, 1824.	5 39	7 01
W	31		5 40	7 01

15 jaar van Vooruitgang . . .

In die 15 jaar van sy bestaan het VOLKSKAS buitengewone en opspraakwekkende vooruitgang aangeteken en inderdaad uitgegroei tot die Suid-Afrikaanse handelsbank van nasionale omvang. Ondermeer het VOLKSKAS

★ 'n Gestorte kapitaal van meer as £1,470,000 opgebou;

★ Meer as 75 takke in die Unie en Suidwes-Afrika geopen;

★ Volledige verteenwoordiging deur agente en korrespondente in alle oorsese gebiede van belang;

★ Meer as 1,100 bekwame, entoesiastiese amptenare in sy diens;

★ Bates wat reeds die £19,000,000 merk oorskry.

ARBEIDSAAMHEID

VOLKSKAS

BEPERK

(Geregistreerde Handelsbank)

Hoofkantoor: SENTRAALSTRAAT, PRETORIA

Londen Agente: LLOYDS BANK LIMITED

New York Agente: CHEMICAL BANK & TRUST CO.

FEBRUARIE, 28 DAE.

Dag van die		MAANSVERANDERINGS.	Sons	
Week.	Maand.	Nuwe Maan: 6de, 9.54 vm. Eerste Kwartier: 13de, 10.55 nm. Volle Maan: 21ste, 11.12 nm.	opg.	ond.
			vm.	nm.
D	1	Die Kerk van Eendracht ingewy, 1919.	5 41	7 00
V	2	Ds. D. J. v. Staden te Newlands georden, 1936.	5 42	7 00
S	3	Generaal C. de Wet oorlede, 1922. Ds. D. J. v. Staden te Randpoort bevestig, 1940. Ds. A. Lagerwey te Heidelberg bevestig, 1895.	5 43	6 59
S	4	Retief-Dingaan-traktaat onderteken, 1838.	5 44	6 58
M	5	Dr. H. P. Wolmarans te Pietersburg bevestig, 1927. Die Kerk van Heilbron ingewy, 1916.	5 44	6 58
D	6	Ds. J. J. Kuhn oorlede, 1937.	5 45	6 57
W	7		5 46	6 57
D	8	Ds. C. H. v. H. Steenekamp te Zeerust bevestig, 1936.	5 47	6 56
V	9	Ds. F. J. Z. Booysen te Wolmaransstad bevestig, 1935.	5 47	6 55
S	10	Generaal de Wet trek Kaapkolonie binne, 1901.	5 48	6 55
S	11	Ds. M. J. Goddefroy te Lage-Zwaluwe georden, 1877.	5 49	6 54
M	12	Ds. C. W. du Toit oorlede, 1932.	5 49	6 53
D	13	Grondwet van die S.A. Republiek aangeneem, 1858.	5 50	6 52
W	14	Stigting van die Republiek Natal, 1840. Ds. G. J. Roos te Pietersburg georden, 1942; bevestig te Duiwelskloof, 1943.	5 51	6 52
D	15		5 52	6 51
V	16	Ds. L. E. Brandt te Johannesburg bevestig, 1908.	5 52	6 50
S	17	Voortrekkerslaer by Moordspruit uitgemoor, 1838.	5 53	6 49
S	18	Martin Luther oorlede, 1546.	5 54	6 48
M	19	Bevestig Ds. C. J. S. van Niekerk, Primrose, 1949	5 54	6 48
D	20	Die Gemeente Ventersdorp gestig, 1892.	5 55	6 47
W	21	Holland herneem besit van die Kaap, 1803.	5 56	6 46
D	22	Die eerste Kerk van Pretoria ingewy, 1857. Ds. P. Smit te Losberg georden, 1930.	5 56	6 45
V	23	Die Vierkleur te Pretoria gehys, 1857. Eerste Kerkraad Herv. Gem. Potchefstroom benoem, 1842.	5 57	6 45
S	24	Die Kerk van Potchefstroom ingewy, 1866.	5 58	6 44
S	25	Ds. Jac. v. Belkum te Varik georden, 1877. Die Kerk van Pretoria ingewy, 1905.	5 59	6 43
M	26		5 59	6 42
D	27	Amajuba 1881. Die Gem. Johannesburg gestig, 1895. Ds. W. J. Kemp te Louis Trichardt georden, 1932.	5 52	6 33
W	28	Ds. P. W. v. Drimmelen in Humpata oorlede, 1919.	6 00	6 41

NEUSKATAR en SINUSKWAAL

. . . SNUIF HULLE WEG . . .

DIE sinusse is holtes in die gesig en kop. Verskeie van hierdie holtes is regstreeks met die neus in verbinding. Neuskatar is al swaar genoeg, maar wanneer 'n sinus verstop en besmet met kieme raak, word dinge ernstig.

Frontale sinusaandoening veroorsaak hewige hoofpyn. Die sinus (holte) kan geledig word deur 'n kop-operasie bokant die oog en agter die winkbroue, maar dit is 'n ernstige saak.

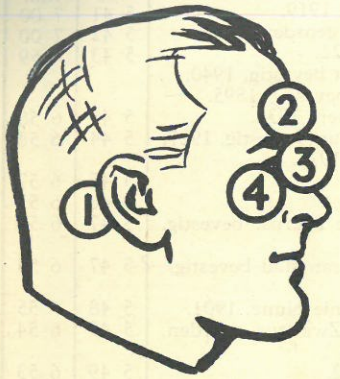

Dis altyd die beste om Sinusaandoening te verhoed en Neuskatar te genees deur Vry-asem-Snuif te gebruik. Hierdie snuif hou die neuspypies oop. Dis belangrik om nooit olierige neusdruppels te gebruik nie.

VRY-ASEM-SNUIF is verkrygbaar in 3 groottes teen 2/-, 2/9, en 3/6 by alle apteke rs of posvry van Norwood Coaker, Posbus 89, Ladybrand.

SINUSSE VAN DIE HOOF

(1) Mastoidalis—agter die oor.

(2) Frontalis—agter die winkbroue.

(3) Ethnoidalis—hoek van oog en neus.

(4) Antrum—tussen neus en kiesbeen.

VERGROTINGS IN LEWENSKLEUR

PRAGTIG GEDOEN — BILLIKE PRYSE

POSBESTELLINGS GOED OPGEPAS.

★

Stuur u Negatief

W. E. CAREY

Apteker — Brilmaker — Afnemer.

Monumentstraat 22, KRUGERSDORP, Transvaal.

MAART, 31 DAE.

Dag van die Maand.	Dag van die Week.	MAANSVERANDERINGS. Laaste Kwartier: 1ste, 12.59 vm. Nuwe Maan: 7de, 10.50 nm. Eerste Kwartier: 15de, 7.40 nm. Volle Maan: 23ste, 12.50 nm. Laaste Kwartier: 30ste, 7.35 vm.	Sons opg.	Sons ond.
			vm.	nm.
D	1	Ds. J. J. Prinsloo, Gz., te Johannesburg geordeen, 1930.	6 01	6 39
V	2		6 02	6 39
S	3		6 03	6 37
S	4	Inswering van President Steyn, 1896.	6 03	6 36
M	5	Hoeksteen van die Kerk van Ermelo gelê, 1910.	6 04	6 35
D	6	Die Gemeente Oos-Londen gestig, 1937.	6 05	6 34
W	7	Ds. P. W. van Drimmelen te Zeerust geordeen, 1907.	6 05	6 33
D	8		6 06	6 32
V	9	Slagtersnek, 1816.	6 06	6 31
S	10	Ds. P. W. Venter te Durban bevestig, 1935.	6 07	6 30
S	11	Lydenburg skei af, 1857.	6 07	6 29
M	12	Oudl. A. H. Klazinga van Lichtenburg oorlede, 1920.	6 08	6 29
D	13	Ds. J. J. Engelbrecht te Louis Trichardt geordeen, 1937.	6 08	6 28
W	14		6 09	6 27
D	15		6 09	6 26
V	16		6 09	6 25
S	17		6 10	6 24
S	18	Sandrivier Konvensie te Rustenburg bekragtig, 1852.	6 10	6 23
M	19		6 11	6 22
D	20	Ouderl. A. Rocher van Ventersdorp oorlede, 1912. Die Gemeente Bloemfontein-Noord gestig, 1937.	6 11	6 20
W	21	Ds. A. J. G. Oosthuizen te Germiston geordeen, 1924.	6 12	6 19
D	22	Ds. H. J. Geyser te Roodepoort geordeen, 1940.	6 12	6 18
V	23	Afkondiging van die vrede te Pretoria, 1881.	6 13	6 17
S	24		6 13	6 16
S	25	Ds. A. Brandt te Johannesburg geordeen, 1936. Die Kerk te Potgietersrust ingewy, 1924.	6 14	6 15
M	26	Ds. M. J. Goddefroy te Middelburg bevestig, 1905. Eerste Kerkviering Herv. Gem. Potchefstroom, 1942.	6 14	6 14
D	27	Generaal P. J. Joubert oorlede, 1900. Ds. W. M. Wolmarans te Dullstroom geordeen, 1937.	6 14	6 12
W	28	Die Kerk van Ventersdorp ingewy, 1913.	6 15	6 10
D	29	Ds. Jac. P. van den Berg te Nylstroom bevestig, 1930.	6 15	6 10
V	30	Hoeksteen van Kerk te Johannesburg gelê, 1935.	6 16	6 09
S	31	Ds. J. D. Storm op Zwartruggens geordeen, 1934.	6 16	5 08

VRUGTEBOME

Alle soorte in volmaakte toestand. Elke boom deur deskundiges verpak. Appels, Pere, Pruime, Kaalperskes, Appelkose, Perskes, Suurlemoene, Lemoene, Olywe, Okkerneute, Wingerdstokke, Vye, Kwepers, ens. Meer as 50 jaar ondervinding agter elke boom.

Stuur vandag u naam en adres om gratis katalogus en pryslys.

PICKSTONE

SIMONDIUM **KAAP**

SLEGTE MANGELS EN KEELSEER

Die Behandeling Met Buccalene

DIE MANGELS is reinigers van die liggaam en dis begryplik dat as hulle self vergiftig is, die hele gestel daaronder moet ly. Deesdae is mense te geneig om die Mangels te laat uithaal waar die Mangels erg aan sweer is, maar dis altyd wenslik om Buccalene eers te gebruik.

BUCCALENE wat spesiaal ontwerp is en toeberei word vir Vergrote Mangels, skerp Mangelontsteking, Keelseer, Verslapte Keelspiere, Keelvergiftiging ens., is 'n ideale middel. Buccalene is saamtrekkend, antisepties en veranderend tot die bloedswerking en gestel. Dit laat die geswelde Mangels sak, dood die kieme en dring deur tot die wortel van die kwaad. Daar moet eers mee gegorrel word en dan word so 'n gegorrelde mondvol medisyne ingesluk. In die geval van babatjies en klein kindertjies moet die mangeltjies met Buccalene geverf word.

BUCCALENE kos 5/6 per bottel by aptekers of regstreeks posvry van Norwood Coaker, Posbus 89, Ladybrand.

APRIL, 30 DAE.

Dag van die		MAANSVERANDERINGS.	Sons	
Maand.	Week.	Nuwe Maan: 6de, 12.52 nm. Eerste Kwartier: 14de, 2.55 nm. Volle Maan: 21ste, 11.30 nm. Laaste Kwartier: 28ste, 2.17 nm.	opg.	ond.
			vm.	nm.
S	1	Stigting Teologiese Fakulteit te Pretoria, 1917. Dr. J. H. Greyvenstein Hoogl. te Pretoria, 1917. Dr. S. P. Engelbrecht Hoogl. te Pretoria, 1921.	6 17	6 07
M	2	Ds. W. P. J. Poën te Potchefstroom, bevestig, 1926. Ds. D. J. van Staden te Delarey bevestig, 1938. Ds. W. van Bergen te Volksrust geordeen, 1939.	6 17	5 06
D	3		6 18	6 05
W	4		6 18	6 04
D	5		6 18	6 03
V	6	Aank. van Riebeeck in Tafelbaai 1652; Gemeente Chrissiesmeer gest., 1892.	6 19	6 02
S	7	Die Kerk van Nylstroom ingewy, 1922.	6 19	6 01
S	8	Ds. L. E. Brandt te Pietersburg bevestig, 1904.	6 20	6 00
M	9	Ds. P. W. A. Bierman te Makwassie geordeen, 1938. Ds. C. H. Muller te Pietersburg geordeen, 1938. Ds. P. J. Booysen te Zwartruggens geordeen, 1938.	6 20	5 59
D	10	Ds. J. J. Prinsloo te Standerton bevestig, 1919.	6 21	5 58
W	11	Die Kerk van Bronkhorstpruit ingewy, 1913.	6 21	5 57
D	12	Die eerste Anneksasie van Transvaal, 1877.	6 22	5 56
V	13	Oud. M. J. Prinsloo van Witfontein oorlede, 1892.	6 22	5 55
S	14	Ds. P. W. Venter te Volksrust geordeen, 1929.	6 23	5 54
S	15	Hoeksteen van die ou Kerk van Ventersdorp gelê, 1893.	6 23	5 53
M	16	Ds. A. J. Nolte te Middelburg geordeen, 1938. Ds. J. D. Storm te Wolmaransstad bevestig, 1938.	6 24	5 53
D	17	Ds. M. J. Goddefroy emeritus, 1917.	6 24	5 52
W	18	Die eerste Kerk van Potchefstroom ingewy, 1851.	6 25	5 51
D	19	Ds. T. F. J. Dreyer te Standerton geordeen, 1924. Ds. J. P. Labuschagne te Witpoort geordeen 1940.	6 25	5 50
V	20	Hoekst. van die Kerk op Chrissiesmeer gelê, 1892. Ds. G. W. Smits te Rustenburg bevestig, 1861.	6 26	5 49
S	21	Ds. N. J. van Warmelo oorlede, 1892. Ds. W. J. Kemp bevestig te Nylstroom, 1936. Eerste Kerk van Middelburg ingewy, 1876. Ds. S. J. Strydom te Makwassie bevestig, 1919.	6 26	5 48
S	22	Ds. J. J. Prinsloo te Rustenburg bevestig, 1922. Ds. F. J. Z. Booysen te Trichardsfntn. geordeen, '32.	6 27	5 47
M	23	Die Kerkraad Witfontein wil nie verenig nie, 1886. Ds. J. C. du Plessis op Germiston geordeen, 1937.	6 27	5 47
D	24	Oud. F. G. Wolmarans van Potchefstroom oorlede, 1872.	6 28	5 46
W	25	Protes van die Hervormers te Spiers, 1529—vandaar Protestante.	6 28	5 45
D	26	Eerste Kerk van Rustenburg ingewy, 1851. Gemeente Wolmaransstad gestig, 1892.	6 29	5 44
V	27		6 29	5 43
S	28	Ds. J. P. v. d. Berg te Makwassie bevestig, 1934.	6 30	5 42
S	29	Tweede Dorsland-trek, 1875.	6 30	5 41
M	30	Koningin Juliana van Nederland gebore, 1909.	6 31	5 40

Besoek . . .

Petra Meubels Bpk.

Telefone: 2-0194 2-0195 — **PRETORIUSSTRAAT 267 PRETORIA.** — **Posbus 1356**

vir al u

MEUBEL BENODIGHEDE

PETRA is daarvoor bekend dat sy MEUBELS van die beste GEHALTE en sy PRYSE uiters REDELIK is.

SCHALK J. BOTHA, Besturende Direkteur.

CHRIS J. JOOSTE, Verkoopsbestuurder.

SLAAPLOOSHEID

(Sonder pyn)

DAAR is twee hoof-oorsake vir Slaaploosheid (1) Pyn (2) Gewoonte Slaaploosheid veroorsaak deur die Senuwees. Daar bestaan geen beter middel vir laasgenoemde dan Somnex wat sterk aangeraai word vir Kroniese Slaaploosheid. Somnex is skadeloos en bring vaste, normale, droomlose slaap aan — dit kos 2/9 by alle aptekers.

PYN tree binne

Waar pyn die oorsaak van slaaploosheid is moet 'n middel gebruik word om die pyn stop te sit en slaap aan te bring. Mag-Aspirin is die ideale middel. Daar is natuurlik grade of trappe van pyn en Mag-Aspirin word aanbeveel in die volgende: Na-operasiepyne, senuweeagtige hoofpyn, vroulike ongesteldhede, seerkeel, rugpyn, drukkende pyn in die agterkop, liggaamspyne van griep, ens.

Mag-Aspirin kos 1/11 by alle aptekers en medisyneverkopers, of posvry van Norwood Coaker, Posbus 89, Ladybrand.

MEI, DAE. 31

Dag van die Maand.	Dag van die Week.	MAANSVERANDERINGS. Nuwe Maan: 6de, 3.35 vm. Eerste Kwartier: 14de, 7.32 vm. Volle Maan: 21ste, 7.45 vm. Laaste Kwartier: 27ste, 10.17 nm.	Sons opg.	Sons ond.
			vm.	nm.
D	1	Die Gemeente van Ermelo gestig, 1909.	6 31	5 40
W	2	Hollands in Kaapse Parlement toegelaat, 1882.	6 32	5 39
		Ds. G. P. J. Grobler op Potgietersrust bevestig, 1936.		
D	3	Dr. J. H. Greyvenstein te Pretoria bevestig, 1914.	6 32	5 38
		Ds. J. G. M. Dreyer te Dullstroom bevestig, 1924.		
V	4	Ds. A. R. Smit Hulpprediker te Pretoria, 1929.	6 33	5 37
S	5	Ds. A. J. Barger te Johannesburg bevestig, 1918.	6 33	5 36
		Ds. A. J. Barger oorlede, 1940.		
S	6	Dr. H. P. Wolmarans op Boksburg bevestig, 1937.	6 34	5 36
M	7	Ds. G. W. Smits in Den Haag geordeen, 1860.	6 34	5 35
		Ds. J. J. Kuhn te Krugersdorp bevestig, 1909.		
D	8	Prof. Dr. P. J. Muller te Pretoria bevestig, 1904.	6 35	5 34
		Die Gemeente Memel gestig, 1915.		
		Ds. L. M. le Roux te Turffontein bevestig, 1943.		
W	9	Stigting van die Gemeente Zoekmekaar, 1931.	6 35	5 33
		Ds. P. W. Venter bevestig te Krugersdorp, 1943.		
		Paul Kruger ingesweer as Staatspresident, 1883.		
D	10	Duitsland val Holland in, 1940.	6 36	5 33
V	11	Die Kerk van Witbank ingewy, 1929.	6 36	5 32
S	12	Eerste Avondmaalsviering aan die Kaap, 1652.	6 37	5 32
S	13		6 38	5 31
M	14		6 38	5 31
D	15	„Die Hervormer" verskyn, 1909.	6 39	5 30
		Die Gemeente Schweizer-Reneke gestig, 1925.		
W	16	Gemeente Losberg gestig, 1925.	6 39	5 30
D	17		6 40	5 29
V	18		6 40	5 29
S	19		6 41	5 28
S	20	Inwyding van die Kerk van Delmas, 1933.	6 41	5 27
M	21	Ds. G. E. Alers te Germiston bevestig, 1921.	6 42	5 27
D	22		6 42	5 26
W	23	Stigting Gemeente Bothaville, 1936.	6 43	5 26
D	24		6 43	5 25
V	25	Dr. C. H. Rautenbach te Pretoria bevestig, 1930.	6 44	5 25
S	26		6 44	5 24
S	27	Aankoms van Ds. v. d. Hoff te Potchefstroom, 1853.	6 45	5 24
		Ds. M. M. Grobler te Brakpan bevestig, 1928.		
M	28	Ds. P. S. Grobler te Krugersdorp geordeen, 1922.	6 45	5 24
		Ds. F. J. van Zyl te Johannesburg geordeen, 1939.		
		Ds. G. W. Smits oorlede, 1894.		
D	29	Dr. S. P. Engelbrecht geordeen, 1921.	6 46	5 24
		Eerste Uniale Ministerie gevorm, 1910.		
W	30	Ds. E. S. Mulder te Zwartruggens geordeen, 1930.	6 46	5 23
D	31		6 47	5 23

As u WAARDE vir u GELD
soek in 'n MOTOR, dan behoort
u keuse te val op—

1. 'n Standard „VANGUARD" teen £650, of

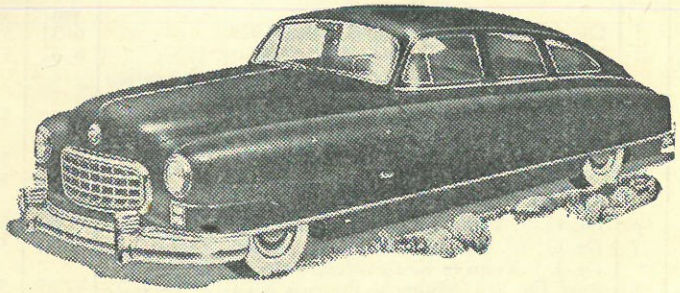

2. 'n NASH „STATESMAN" teen £852, of

3. 'n NASH „AMBASSADOR" teen £1,035.

Alleenverteenwoordigers in Transvaal:

HAAK SE GARAGES Bpk.

(Opgerig in 1901)

H/v. BOSMAN- en PRETORIUSSTRAAT.
Posbus 769,
PRETORIA.

SAUERSTRAAT 24 en SIMMONDSSTRAAT 19,
Posbus 6848,
JOHANNESBURG.

Om tevredenheid te kry, laat al die herstelwerk aan u motors deur HAAK verrig.

Probeer ons Motorkerkhof vir sleepwaens, room- en waterkarretjies, goeie onderdele, ens.

JUNIE, 30 DAE.

MAANSVERANDERINGS.

Nuwe Maan: 4de, 6.40 nm.
Eerste Kwartier: 12de, 8.52 nm.
Volle Maan: 19de, 2.36 nm.
Laaste Kwartier: 26ste, 8.21 vm.

Dag van die Maand.	Dag van die Week.		Sons opg.	Sons ond.
			vm.	nm.
V	1	Dr. B. Gemser Hoogleraar te Pretoria, 1926.	6 47	5 23
S	2	Die Gemeente Gwelo gestig, 1923.	6 48	5 23
S	3	Oud. G. J. Engelbrecht van Standerton oorlede, 1910.	6 48	5 23
M	4		6 49	5 23
D	5	Ds. Jac. v. Belkum te Rustenburg bevestig, 1891. Uitspraak Hoog Ger. Hof in sake Trichardtsfontein, tussen Ned. Herv. en Ned. Herv. of Geref., 1893.	6 49	5 23
W	6	Gemeente Humpata gestig, 1910. Dr. H. C. M. Fourie te Johannesburg bevestig, 1924.	6 49	5 23
D	7	F. W. Reitz as Staatssekretaris ingesweer S.A. Rep., 1898.	6 50	5 23
V	8		6 50	5 23
S	9		6 51	5 23
S	10	Ds. J. Beyer te Standerton bevestig, 1899.	6 52	5 23
M	11	Ds. C. S. v. H. Steenekamp te Windhoek bevestig, 1938.	6 52	5 23
D	12	Verantwoordelike Bestuur aan Kaapkolonie toegestaan, 1872.	6 52	5 23
W	13	Die Kerk van Ermelo ingewy, 1910. Gemeente Ladysmith gestig, 1943.	6 53	5 23
D	14		6 53	5 23
V	15	Ds. N. J. v. Warmelo te Potchefstroom geordend, 1864.	6 53	5 23
S	16		6 53	5 23
S	17		6 53	5 23
M	18	Ds. F. S. du Toit van Ventersdorp oorlede, 1914. Ds. P. J. J. Venter te Lichtenburg geordend, 1921.	6 53	5 23
D	19		6 54	5 23
W	20	Komdt. Salomon Prinsloo oorlede, 1892.	6 54	5 23
D	21		6 54	5 23
V	22		6 54	5 23
S	23	Tweede Volksraad ingestel, 1890. Ds. L. E. Brandt oorlede, 1939.	6 55	5 24
S	24	Oudl. J. C. Coetzee van Zeerust oorlede, 1933.	6 55	5 24
M	25	Potgieter en Trichardt in Zoutpansberg, 1836.	6 55	5 25
D	26	Gemeente Ebenhaeser gestig, 1937.	6 55	5 25
W	27	Die Gemeente van Vliegepoort gestig, 1931.	6 56	5 26
D	28	Ds. A. J. Begemann emeritus, 1872.	6 56	5 26
V	29	Eerste Kaapse Parlement geopen, 1854.	6 56	5 27
S	30		6 56	5 27

H.A.U.M.

H/A

J. H. de BUSSY

Kerkstraat 3,
KAAPSTAD.

Pretoriusstraat 153,
Maritime-gebou,
PRETORIA.

By ons firma is verkrybaar 'n groot verskeidenheid nuwe en tweedehandse werke op die gebied van

TEOLOGIE EN WYSBEGEERTE.

Spesiaal kan ons u aanbeveel;

	Posvry
U het voor die kansel gestaan. Oordenkings vir die Huweliks- en Gesinslewe. — Deur Ds. Joh. Dreyer	5/9
*	
Geskiedenis van die Nederduits Hervormde Kerk van Afrika.—Deur Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	21/-
*	
Die Nederduitsch Hervormde Gemeente Rustenburg, 1850—1950.—Deur Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	10/3
*	
Historiese Album van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.—Deur Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	31/-
*	
Christuslegendes.—Deur Selma Lagerlöf. Vertaling van Mevr. Hymne Weiss	14/-
*	
Bybelse Dagboek—saamgestel deur predikante en professore van die N.H. Kerk van Afrika ,onder redaksie van Ds. J. G. M. Dreyer, Dr. B. Gemser Dr. J. H. Greyvensteyn en Dr. H. P. Wolmarans	14/3
*	
Geplukte Are.—Bybels dagboek deur Ds. J. J. Knap. In Kunsleerband	15/6

Ons spesialiseer ons op die gebied van
TEOLOGIESE STUDIEBOEKE

JULIE, 31 DAE.

Dag van die Maand.	Dag van die Week.	MAANSVERANDERINGS. Nuwe Maan: 4de, 9.48 vm. Eerste Kwartier: 12de, 6.56 vm. Volle Maan: 18de, 9.17 nm. Laaste Kwartier: 25ste, 8.59 nm.	Sons opg.	Sons ond.
			vm.	nm.
S	1	President T. V. Burgers ingesweer Z.A. Rep., 1872.	6 56	5 27
M	2		6 56	5 27
D	3	Ds. S. P. J. J. van Rensburg te Randpoort bevestig, 1942. Hoeksteen te Boksburg gelê, 1943.	6 56	5 28
W	4	Oud-Ouderl. H. C. J. v. Rensburg, Zoutpansberg, oorlede, 1909.	6 55	5 28
D	5		6 55	5 28
V	6	Joh. Huss gebore, 1373.	6 55	5 29
S	7	Die Kerk van De la Rey ingewy, 1928.	6 55	5 29
S	8	Die Gemeente Bloemhof gestig, 1916. Ds. H. P. Wolmarans te Zeerust geordeen, 1922.	6 55	5 30
M	9	Oud. S. E. Grobler van Zoutpansberg oorlede, 1903.	6 55	5 30
D	10	Calvyn gebore, 1509. Inwyding van Kerk te Zwartruggens, 1942.	6 55	5 31
W	11		6 55	5 31
D	12	Senator Ouderl. A. D. W. Wolmarans oorlede, 1928.	6 54	5 32
V	13		6 54	5 32
S	14	President Brandt, O.V.S., oorlede, 1888.	6 54	5 33
S	15	Verlating van Schoemansdal, 1867.	6 54	5 33
M	16		6 54	5 34
D	17	Oud. J. v. Graan van Ventersdorp oorlede, 1917.	6 53	5 34
W	18	Ds. N. J. v. Warmelo te Heidelberg bevestig, 1868.	6 53	5 34
D	19	Ds. L. G. F. Biccard oorlede, 1900. Ds. E. S. Mulder bevestig op Bronkhorstspruit, 1931.	6 53	5 34
V	20	Ds. L. E. Brandt te Turffontein bevestig, 1930.	6 53	5 35
S	21		6 52	5 36
S	22		6 52	5 36
M	23	Generaal Andries Pretorius oorlede, 1853.	6 52	5 37
D	24	Ds. L. G. F. Biccard te Zoutpansberg bevestig, 1875.	6 51	5 37
W	25	Afskeid van Prof. Dr. P. J. Muller van Pretoria, 1909.	6 51	5 38
D	26	Kerkorde van de Mist ingevoer, 1804.	6 51	5 38
V	27	Die Prokurasie-Kommissie gestig, 1890.	6 50	5 39
S	28		6 50	5 39
S	29	Die Gemeente Van der Hoff gestig, 1933.	6 49	5 40
M	30	Ds. N. J. v. Warmelo te Schoemansdal bevestig, 1864.	6 49	5 40
D	31		6 48	5 41

BELANGRIKE KENNISGEWING

Vir Eerwaarde

PREDIKANTE EN KERKRADE

'n Ooreenkoms wat aangegaan is met die beroemde en van die grootste Kerkpyporrelfabrieke van die wêreld—

E. F. WALCKER EN KIE.,
Orgelbauanstalt,
LUDWIGSBURG (WüRTT)
DUITSLAND.

maak dit vir ons moontlik om volgens keuse van ons geagte kliënte—

1. KERKPYPORRELS te lewer wat in ons eie fabriek in Pretoria vervaardig word in assosiasie met E. F. WALCKER (die produksie staan onder leiding van hoogs gekwalifiseerde Duitse orrel-ingenieurs en orrelbouers).
2. KERKPYPORRELS te lewer wat in sy geheel in die Walcker-fabriek te Ludwigsburg vervaardig word.

★

PYPORRELS KAN GELEWER WORD TEEN PRYSE VANAF £1,000 — INSLUITENDE INSTALLASIE.

(Daar is meer dan 80 WALCKER-PYPORRELS in gebruik in Suid-Afrika. 3,000 WALCKER-ORRELS is gelewer aan kerke in alle lande van die wêreld.)

Besoek Suid-Afrika se grootste kontrakteurs vir die lewering van Kerkpyporrels, Toringhorlosies, Luikklokke en Dowe Installasies.

★

Ons verteenwoordiger sal u graag besoek en u van alle verdere inligting voorsien.

SUID-AFRIKAANSE ORRELBOUERS

(Edms.) Bpk.

Strubenstraat 395/7, h/v. Du Toitstraat,
PRETORIA.
Telegramme: ALLWAVE.
Posbus 1289. — Fone: 2-3636/7, 2-3942.
Besoek Suid-Afrika se Eerste en Enigste KERKORREL-FABRIEK.

AUGUSTUS, 31 DAE.

Dag van die Maand.	Dag van die Week.	MAANSVERANDERINGS. Nuwe Maan: 3de, 12.39 vm. Eerste Kwartier: 10de, 2.22 nm. Volle Maan: 17de, 4.59 vm. Laaste Kwartier: 24ste, 12.20 nm.	Sons opg.	Sons ond.
			vm.	nm.
W	1		6 47	5 41
D	2		6 46	5 42
V	3	Ds. Jac. v. Belkum te Heidelberg bevestig, 1903.	6 46	5 42
S	4	Oud. A. Alberts van Humpata oorlede, 1928. Ds. J. G. M. Dreyer te Ermelo bevestig, 1928. Ds. C. S. v. H. Steenekamp te Lichtenburg geordeen, 1934.	6 45	5 43
S	5	Ds. S. P. J. v. Rensburg op Eendracht geordeen, '33 Hoeksteen van Kerk te Randfontein gelê, 1939.	6 44	5 43
M	6		6 44	5 43
D	7	Hoeksteen te Benoni gelê, 1943.	6 43	5 44
W	8	Die eerste Alg. Kerkverg. van die Ned. Herv. Kerk te Rustenburg geopen, 1853. Gemeente van Vaalharts gestig, 1940.	6 42	5 44
D	9	Ds. M. J. Goddefroy oorlede, 1920.	6 42	5 45
V	10	Louis Trichardt gebore, 1783. Ds. W. P. J. Poën oorlede, 1937.	6 41	5 45
S	11		6 40	5 46
S	12		6 39	5 46
M	13	Aanval op Veglaer, 1838.	6 38	5 47
D	14	Oud. F. P. H. Alberts van Humptata oorlede, 1930.	6 37	5 47
W	15	Slag van Thaba Bosigo, 1865.	6 37	5 48
D	16	Die Gemeente van Vereeniging gestig, 1913. Ds. A. S. Geyser te Heilbron geordeen, 1941.	6 36	5 48
V	17	Die Kerk van Venterskroon ingewy, 1889.	6 35	5 48
S	18	Ds. A. Lagerwey oorlede, 1898 Ds. D. v. d. Hoff in Den Haag geordeen, 1852.	6 34	5 49
S	19		6 33	5 49
M	20	Eerste Doopbediening aan die Kaap, 1653. Gemeente Rust der Winter gestig, 1938.	6 33	5 50
D	21		6 32	5 50
W	22	Ds. Abr. Ras op Volksrust bevestig, 1936.	6 31	5 51
D	23	Ds. J. v. Arckel eerste predikant aan die Kaap, 1665.	6 30	5 51
V	24	Bloedbad van St. Bartholomeus, 1572. Ds. L. M. le Roux op Trichardtsfontein bevestig, 1935.	6 29	5 51
S	25	Aankoms van die Eerste Hugenote, 1688.	6 28	5 52
S	26	Generaal Louis Botha oorlede, 1919.	6 27	5 52
M	27	In gebruik neem van Bybel in Afrikaans, 1933.	6 27	5 52
D	28	Slag van Boomplaas, 1848.	6 26	5 52
W	29		6 25	5 53
D	30	Ds. P. A. C. van Heyningen oorlede, 1904. Ds. T. Dreyer te Heidelberg bevestig, 1941.	6 24 6 23	5 53 5 54
V	31	Die Lydenburgse Gemeente skei van die Herv. Kerk af, 1854.	6 22	5 54

Die
Potchefstroomse Universiteit
VIR CHRISTELIKE HOëR ONDERWYS.

Op die Christelike grondslag word studente opgelei vir die gewone wetenskaplike en professionele rigtings van 'n universiteit.

ONDER ANDERE: Lettere, Natuurwetenskappe, Teologie, Onderwys, Handel, Sosiale Werk, Regsgeleerdheid, Musiek.

VERDER WORD OOK AANGEBIED:

HUISHOUDKUNDE-OPLEIDING: Grade en diplomas — onderwys en ander huishoudkundige professies.

LIGGAAMLIKE OPVOEDING: Grade en diplomas — instrukteurs en instruktrises, onderwysers en onderwyseresse.

APTEKERS: Kursus in Aptekerswese — enigste Universiteit in die land wat hierdie kursus aanbied.

HIGIËNE: Graad vir gesondheidsinspekteurs — enigste Universiteit in die land wat hierdie graad aanbied.

DIE P.U. KONSERVATORIUM VIR MUSIEK.
Bied volledige opleiding vir diplomas en sertifikaateksamens in Orrel, Klavier, Sang, Viool.

Gesonde studentelewe in moderne koshuise teen redelike terme.

VRA BESONDERHEDE AAN VAN:

DIE REGISTRATEUR,
P.U. vir C.H.O.,
POTCHEFSTROOM.

SEPTEMBER, 30 DAE.

Dag van die Maand.	Dag van die Week.	MAANSVERANDERINGS. Nuwe Maan: 1ste, 2.49 nm. Eerste Kwartier: 8ste, 8.16 nm. Volle Maan: 15de, 2.38 nm. Laaste Kwartier: 23ste, 6.13 vm.	Sons opg.	Sons ond.
			vm.	nm.
S	1	Transvaal geannekseer, 1900. Gemeente Randpoort gestig, 1939.	6 20	5 55
S	2	Ds. D. v. d. Hoff gebore, 1814. Inwyding van Kerk te Randpoort, 1939.	6 19	5 55
M	3		6 18	5 56
D	4		6 17	5 56
W	5		6 16	5 57
D	6	Koningin Wilhelmina ingehuldig, 1898. Koningin Juliana ingehuldig, 1948.	6 15	5 57
V	7		6 15	5 58
S	8	Ds. N. J. v. Warmelo gebore, 1835.	6 13	5 58
S	9		6 12	5 59
M	10		6 11	5 59
D	11		6 10	6 00
W	12	Die Kerk van Vrededorp ingewy, 1908.	6 09	6 00
D	13		6 08	6 01
V	14		6 07	6 01
S	15	Eerste Uniale Volksraad verkies, 1910.	6 06	6 02
S	16		6 05	6 02
M	17	President M. W. Pretorius gebore, 1819.	6 04	6 02
D	18		6 02	6 03
W	19		6 01	6 03
D	20	Die Huweliks Ordonnansie van de Mist ingevoer, 1804.	6 00	6 04
V	21	Ds. D. J. Strydom te Gwelo bevestig, 1940.	5 59	6 04
S	22		5 58	6 05
S	23	Ds. P. W. Ennis te Klerksdorp bevestig, 1905.	5 57	6 05
M	24	Ds. P. J. J. Venter te Zeerust bevestig, 1927.	5 56	6 05
D	25		5 55	6 06
W	26		5 54	6 06
D	27	Generaal Louis Botha gebore 1862.	5 53	6 07
V	28	Die Kerk op Witpoort ingewy, 1912.	5 52	6 07
S	29		5 51	6 08
S	30	Ds. M. J. Goddefroy te Witfontein bevestig, 1887.	5 50	6 08

DIE UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

Bied Studie-geleentheid in die wydste verskeidenheid Kursusse van alle Suid-Afrikaanse Universiteite!

Om te begryp wat die werklike omvang is van die studie-geleenthede aan hierdie Universiteit, behoort elkeen wat verder wil studeer op hoogte te wees met die inhoud van:

(a) **Die ALGEMENE BROSJURE** wat volledige inligting verstrek oor die Universiteit in sy geheel.

(b) **Die BUITEMUURSE PAMFLET** wat 'n oorsig gee oor die na-uurse studie-geleenthede vir werkende persone.

Hierdie pamflette lê ter insae in die kantoor van elke hoërskool en is ook op aanvraag verkrygbaar van:

Die REGISTRATEUR,
Universiteit van Pretoria,
PRETORIA.

OKTOBER, 31 DAE.

Dag van die Maand.	Dag van die Week.	MAANSVERANDERINGS. Nuwe Maan: 1ste, 3.57 vm. Eerste Kwartier: 8ste, 2.0 vm. Volle Maan: 15de, 2.51 vm. Laaste Kwartier: 23ste, 1.55 vm. Nuwe Maan: 30ste, 3.54 nm.	Sons opg.	Sons ond.
			vm.	nm.
M	1	Ds. A. Ras op Dullstroom bevestig, 1932.	5 49	6 08
D	2	Slag van Vegkop, 1836.	5 48	6 09
W	3		5 36	6 09
D	4	Ds. A. J. Barger te Middelburg bevestig, 1919.	5 45	6 10
V	5	Eervol ontslag ds. P. W. Ennis, 1928.	5 44	6 10
S	6	Stigting van die gemeente Barberton, 1934.	5 43	6 11
S	7	Oud. D. P. J. v. Schalkwyk van Trichardts oorl. 1911.	5 42	6 11
M	8		5 41	6 11
D	9	Ds. D. v. d. Hoff oorlede, 1881. Ds. P. W. Venter op Brits bevestig, 1936.	5 40	6 12
W	10	President Kruger gebore, 1825. Ds. S. J. Strydom te Krugersdorp bevestig, 1914.	5 39	6 12
D	11	Die Hervormer Ulrich Zwingli gesneuwel, 1531. Hoeksteenlegging Kerk Zwartruggens, 1941.	5 38	6 13
V	12		5 37	6 13
S	13	Eerste diamant in S.A. gevind, 1867.	5 36	6 14
S	14		5 35	6 14
M	15	Hoeksteenlegging van die Kerk van Pietersburg, 1892.	5 34	6 15
D	16	Afskeidspreek van Ds. Jac. van Belkum met sy emeritaat, 1927.	5 33	6 15
W	17	Dr. S. Vermooten te Zeerust georden, 1915.	5 32	6 16
D	18	Ds. J. D. Storm te Ottosdal bevestig, 1941.	5 31	6 17
V	19	Eerste Kerk op Stellenbosch ingewy, 1687.	5 30	6 17
S	20	Die Kerk van Louis Trichardt ingewy, 1906.	5 29	6 18
S	21	Oud. F. Boshoff van Waterberg oorlede, 1918.	5 28	6 19
M	22	Die Edik van Nantes herroep, 1685.	5 28	6 19
D	23	Ds. D. F. Erasmus te Ventersdorp bevestig, 1920.	5 27	6 20
W	24	Sinode in die Kaap besluit dat Engels ook gepreek moet word in Hollandse Kerke, 1859.	5 26	6 20
D	25		5 25	6 21
V	26		5 24	6 21
S	27	Ds. L. E. Brandt te Vereeniging bevestig, 1923. Ds. P. J. J. Venter te De la Rey bevestig, 1923.	5 23	6 22
S	28	Nuwe Kerk te Witbank ingewy 1944.	5 22	6 22
M	29		5 22	6 23
D	30	Ds. J. J. Prinsloo te Trichardts bevestig, 1909.	5 21	6 23
W	31	Hervormingsdag. Samekoms Komm. N. Herv. en N. Geref. om oor kerkvereniging te handel, 1882. Ds. P. W. Ennis oorlede, 1932.	6 20	6 24

DIE VERNAAMSTE AFRIKAANSE

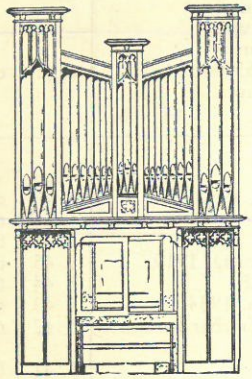

ORRELBOUERS

Bestaan al oor die 40 jaar

Stemmers van die orrels van Kaapstad, Johannesburg, Pretoria, Durban, Port Elizabeth en Pietermaritzburg se Stadsale.

Ons Kerkorrels is dwarsdeur die Unie beroemd vir hul pragtige toon, stewige vervaardiging en duursaamheid. Die lang lyste kontrakte wat uitgevoer is en nog uitgevoer moet word, lewer die waarborg dat die prys en kwaliteit reg is.

Ons deskundige kennis en tegniese raad is sonder enige verpligting ter beskikking van alle Kerkrade.

Ons herbou en moderniseer Pyporrels van dele gemaak in ons eie Fabriek

★

Nuwe Orrels onlangs opgerig of nou bestel vir:

Ermelo N. H. K.
Rustenburg N.H.K.
Nigel N.H.K.
Oranjeville N.G.K.
Capital Park N.G.K.
Hennenman N.G.K.
Wonderboom G.K.

ELEKTRIESE ORRELBLASERS
Stil en ekonomies.

*

KERK-„ACOUSTICON" VIR DIE DOWES
„Nou kan ek elke woord hoor."

*

KERKKLOKKE
Van suiwer koper en tin. Verskaf in alle groottes.

●

COOPER, GILL & TOMKINS

(EDMS.) BEPERK

JOHANNESBURG: Staibstraat 33, Nu-Doornfontein.
KAAPSTAD: Langmarkstraat 162.
Ook te DURBAN en PORT ELIZABETH.

NOVEMBER, 30 DAE.

Dag van die Maand.	Dag van die Week.	MAANSVERANDERINGS. Eerste Kwartier: 6de, 8.59 vm. Volle Maan: 13de, 5.52 nm. Laaste Kwartier: 21ste, 10.1 nm. Nuwe Maan: 29ste, 3.0 vm.	Sons opg.	Sons ond.
			vm.	nm.
D	1		5 19	6 24
V	2	Eerste Alg. Kerkverg. Ned. Herv. Kerk te Kaapstad, 1824.	5 19	6 25
S	3	Hoeksteenlegging eerste Herv. Kerk op Christiana, 1876.	5 18	6 25
S	4	Ds. Jac. van Belkum oorlede, 1933.	5 18	6 26
M	5	Naam Ned. Hervormd in die Kaap verander in Ned. Gereformeerd, 1842. Aankoms van Ds. D. v. d. Hoff in Suid-Afrika, 1852.	5 17	6 26
D	6		5 16	6 27
W	7	Vasco da Gama te St. Helenabaai, 1497.	5 15	6 27
D	8		5 15	6 28
V	9		5 15	6 28
S	10	Martin Luther gebore 1483.	5 14	6 29
S	11	Afsterwe van Oudl. J. G. le Roux, Primrose, 1949	5 13	6 30
M	12	Piet Retief gebore, 1780.	5 13	6 30
D	13		5 12	6 31
W	14	Ds. W. F. H. Huyzers bevestig op Vereeniging, 1931.	5 12	6 32
D	15	Ds. A. J. Begemann oorlede, 1925.	5 11	6 33
V	16	Pretoria aangelê, 1855.	5 11	6 34
S	17		5 10	6 35
S	18	Vasco da Gama se eerste reis om die Kaap, 1497.	5 11	6 36
M	19	Hoeksteenlegging van die Kerk te Potgietersrust, 1921.	5 10	6 36
D	20	Die Kerk op Eldoret ingewy, 1921.	5 09	6 37
W	21	Ds. H. D. v. Broekhuizen Predikant van die Hervormde Kerk, 1917.	5 09	6 38
D	22	Die Gemeente Trichardts gesig, 1879.	5 09	6 39
V	23		5 09	6 40
S	24	Hoeksteenlegging van die Kerk van Laeveld, 1924.	5 08	6 41
S	25	Ds. W. P. J. Poën te Pietersburg bevestig, 1922.	5 08	6 41
M	26	Die Kerk van Memel ingewy, 1915.	5 08	6 42
D	27	Die Kerk van Bethal ingewy, 1926.	5 08	6 43
W	28	President Steyn oorlede, 1916.	5 08	6 44
D	29		5 08	6 44
V	30	Kerk te Johannesburg ingewy, 1935.	5 08	6 45

„SALAMANDER"

BRANDASSURANSIEMAATSKAPPY

★

In Suid-Afrika vanaf 1897 gevestig.

BRAND- EN WEERLIG VERSEKERING.

★

Laagste tariewe. Onmiddellike en gulle vereffening.
Agente oral.

★

Hoofkantoor vir Suid-Afrika—
22-23 Equity-gebou — Kerkplein — Pretoria
Posbus 889. Telefoon 2-6919.

HARTKWAAL

DIE HART kan bes beskryf word as 'n groot spier met vier hol kamers. Sy werk is om bloed te pomp deur die hele liggaam.

Hartkwaal beteken in werklikheid dat die Hartklappe nie behoorlik oop en toe gaan nie — gewoonlik omdat hulle verwronge geraak het as gevolg van Sinkingskoors.

DIE HARTSPIER het van tyd tot tyd 'n versterkmiddel nodig en geen veiliger tonika bestaan in enige bekende vorm dan die Dr. Allens-Watersug-Pille.

WATERSUG kan veroorsaak word deur die een of ander Nier- of Leweraandoening. In albei gevalle sal die Watersug-Pille uitstekende resultate lewer.

Gebruik die DR. ALLENS-WATERSUG-PILLE vir Hartkwaal, Swak Hart, Watersug, Algemene Verswakking, Vatbaarheid vir Verkoues, Lae en Hoë Bloeddruk.

DR. ALLENS-WATERSUGPILLE kos 5/- per bottel posvry van Norwood Coaker, Posbus 89, Ladybrand. Ook voorradig by die meeste aptekers.

DESEMBER, 31 DAE.

Dag van die Maand.	Dag van die Week.	MAANSVERANDERINGS. Eerste Kwartier: 5de, 6.20 nm. Volle Maan: 13de, 11.30 vm. Laaste Kwartier: 21ste, 4.37 nm. Nuwe Maan: 28ste, 1.43 nm.	Sons opg.	Sons ond.
			vm.	nm.
S	1	Slawe vry verklaar in die Kaap, 1834.	5 08	6 46
S	2	Verkiesing eerste Voortrekker-Volksraad, 1836.	5 08	6 46
M	3	Engelse besetting van Port Natal, 1838.	5 08	6 47
D	4	Die Ned. Geref. Kerk in die S.A.R. gestig, 1866.	5 07	6 48
W	5		5 07	6 49
D	6	Voortrekkersgelofte, 1838.	5 08	6 50
V	7	Die Ned. Herv. of Geref. Kerk gestig, 1885.	5 07	6 50
S	8	Inwyding ver Kerkgebou, Primrose, 1947.	5 07	6 51
S	9	Pres. T. F. Burgers oorlede, 1881.	5 07	6 52
M	10	Oud. J. H. Vorster oorlede, 1942.	5 07	6 52
D	11	Slag van Magersfontein, 1899.	5 08	6 53
W	12	Ds. C. W. du Toit emeritus, 1918.	5 08	6 54
D	13	Republiek herstel op Paardekraal, 1880.	5 08	6 54
V	14		5 08	6 55
S	15	Slag van Colenso, 1899.	5 09	6 56
S	16	Slag van Bloedrivier, 1838. Hoeksteenlegging van die Kerk van Middelburg, 1896.	5 09	6 56
M	17	Eerste grondwet van die Z.A.R. op Potchefstroom geteken, 1856.	5 09	6 57
D	18	Die Kerk van Vereeniging ingewy, 1915.	5 10	6 58
W	19	Generaal A. H. Potgieter gebore, 1792.	5 10	6 58
D	20	Komdt. F. Joubert (Fransheld) behaal oorwinning by Bronkhorstspruit, 1880.	5 11	6 59
V	21	Oud-ouderling G. J. Z. Helberg van Zoutpansberg oorlede, 1926.	5 11	6 59
S	22		5 12	7 00
S	23		5 13	7 00
M	24		5 13	7 01
D	25	Kersfees.	5 15	7 01
W	26	Hoeksteenlegging van die Kerk van Potchefstroom, 1859.	5 14	7 02
D	27	Ds. G. C. Coetzee te Delarey geordeen, 1934. Ds. S. P. Viljoen te Durban geordeen, 1936.	5 15	7 02
V	28	Hoeksteen gelê van die Eerste Kerkgebou in die Kaap, 1700.	5 15	7 02
S	29	Die Kerk van Germiston ingewy, 1917.	5 16	7 03
S	30	Jameson-inval, 1895.	5 17	7 03
M	31	Die Gemeente Heidelberg gestig, 1865.	5 17	7 03

As u seun aan die

VOORTREKKER UNIVERSITEIT

PRETORIA

kom studeer, laat hom dan tuisgaan by die

Voortrekker Tehuis

(Onder beheer van die Ned. Hervormde Kerk)

BLINDEDERMONTSTEKING

Die Dr. Mullers-Blindedermmiddel.

TYDENS die afgelope kwarteeu het die Dr. Mullers-Blindedermmiddel vrywel honderde lewens gered. Dit het duisende lyers in staat gestel om die doktersmes vry te spring. Hierdie middel het dit moontlik gemaak dat blindedermlyers deesdae 'n deskundige behandeling kan ondergaan teen geringe koste.

KENTEKENS.

(1) Pyn in die regtersy.
(2) Aangepakte Tong.
(3) 'n Temperatuur (koors) tussen 100 en 102 grade.
(4) Hardwording van die Maagwande.

Die DR. MULLERS-BLINDEDERMMIDDEL is verkrygbaar by aptekers teen 5/6 per bottel of posvry van Norwood Coaker, Posbus 89, Ladybrand.

REDE UITGESPREEK TER HERDENKING VAN MY 25 JARIGE AMPSBEDIENING

Uitgespreek vanaf die Potchefstroomse kansel in 1949 en op versoek hier geplaas.

Maar Moses sê aan God:
„Wie is ek, dat ek na Farao sou gaan en dat ek die kinders van Israel uit Egipte sou lei?"
Exodus 3 : 11.

Gemeente van die Here!

God die Here bestem elke mens vir sy bepaalde taak. Hy rus ook elkeen toe vir die taak wat hom wag.

Moses is bestem as leier van sy volk, en kyk, hoe het God hom toegerus vir sy roeping.

Hy word uit vroom ouers gebore, mense met durf en moed. Waar alle seuntjies, wat van Israelitiese ouers gebore word, op bevel van koning Farao om die lewe gebring word, daar het Amram en Jogebed die moed om die klein Moses te probeer red.

'n Slim plan word beraam. Onder die seënende hand van die Here slaag dit. Met die volgende toneel sien ons Moses, as die aangenome seun van die Egiptiese prinses, in die koninklike paleis waar hy as prins opgevoed word.

Hier het hy 'n pragtige geleentheid om as 'n toekomstige leier opgevoed te word. Hy is opgevoed in al die wyshede van Egipte, maar hy het geen Egiptenaar geword nie. Die liefde vir sy volk is nie uitgeblus aan die koninklike hof nie.

Dit sien ons reeds in die volgende mededeling omtrent hom in die Skrif. Hy is 'n jongman welbewus van sy eie krag en bekwaamheid en met 'n brandende liefde vir sy volk. As hy dan uitgaan om te sien hoe swaar sy mense werk en getuie is dat 'n Egiptenaar een van sy volksgenote slaan, dan kook dit in sy binneste. Hy kan hierdie verdrukking van sy volk nie uitstaan nie. Hy sal vir sy verdrukte broeder opkom. Hy sal hom verlos en hy slaan die Egiptenaar dood.

Maar as hy die volgende dag weer uitgaan en 'n rusie tussen twee Hebreeuse manne wil uitmaak, dan word hom toegevoeg: „Wie het jou as owerste en regter oor ons aangestel? Dink jy om my dood te slaan soos jy die Egiptenaar doodgeslaan het?" En die gevolg is: hy wat homself opgewerp het as owerste en regter moet vlug vir sy lewe. Farao wil hom laat doodmaak.

Met die volgende toneel sien ons hom, wat op eie houtjie sy volksgenote wou verlos, agter die skape van iemand anders. Hy het 'n skuldige gewete en 'n swaar les om te leer, die les nl. dat God iemand wat op eie krag steun nie in sy diens kan gebruik nie.

Hy moet eers klein word in eie oog voor God hom kan gebruik. In die woestyn agter die skape van iemand anders moet hy eers ootmoed leer. Hy moet daartoe gebring word om van homself af te sien en om op God te vertrou.

Om van onsself verlos te word, van ons eie ek bevry te word, is 'n sware les om te leer, vir elke mens, ook vir Moses. Hy het immers 'n groot dunk van homself gehad. Is hy dan nie soos 'n prins, soos 'n toekomstige leier opgevoed nie? Is hy dan nie ingelei in al die geheime en metodes van regering nie? Is hy dan nie die seun van 'n volk wat deur die God van Abraham, Isak en Jakob uitgekies is uit al die volke van die wêreld nie? Dis 'n sware les vir Moses om te leer om homself los te laat. Dit het hom veertig jaar geneem om die les te leer. En so goed het God hom, die haastige, trotse Moses, die les geleer in die woestyn, dat hy later in die Bybel die sagmoedigste van alle mense genoem word.

En nou dat hy eindelik die les geleer het, nou ontmoet die Here hom by die brandende braambos. Nou dat hy ootmoed geleer het, nou kan God hom gebruik vir die groot taak waarvoor hy bestem is om die leier en grondlegger van Israel se volksbestaan te word. En hy ontvang die opdrag:

> „Gaan dan nou heen, dat ek jou na Farao stuur; en lei my volk, die kinders van Israel, uit Egipte uit.

Nou dat hy klein geword het in eie oog, nou sien hy nie kans vir die groot taak nie. Hy ag homself nou nie werd om die groot opdrag uit te voer nie. Hoor sy beswaar:

> „Wie is ek dat ek na Farao sou gaan en dat ek die kinders van Israel uit Egipte sou lei?"

Nou offer hy die een beswaar na die ander: die volk is wantrouig; hulle sal hom nie glo nie; hulle sal vra wie hom gestuur het; wat die Naam van sy Sender is. Die snedige opmerking van die een vegtende volksgenoot: Wie het jou as regter oor ons aangestel? het hy nog nie vergeet nie. Hy verstaan dit, nou dat hy homself leer ken het, beter as tevore. Daarby kom nog hierdie beswaar, dat hy nie 'n man van woorde is nie. Hy is swaar van taal. Die Here moet tog liewer iemand anders bekwamer as hy stuur. Teen al hierdie bedenkinge ontvang hy egter die antwoord van die Here: „Ek sal met jou wees."

Maar, Gemeente van die Heer, dit is nie alleen Moses wat as geroepene van God homself onwaardig ag nie. Dit kan gesê word van 'n lange ry van manne aan wie God 'n groot taak toevertrou het.

Daar is Jesaja!

Hoor sy beswaar: „Wee my, ek is verlore! Want ek is 'n man van onrein lippe en ek woon onder 'n volk wat onrein van lippe is;

want my oë het die Koning, die Here van die leërskare, gesien!"

Daar is Jeremia!

„Ag, Here, HERE, voorwaar, ek kan nie praat nie, want ek is jonk."

Maar laat my u ook twee voorbeelde uit die Nuwe Testament gee.

Johannes die Doper voel homself klein, onwaardig, ja hy is nie eers werd nie om die skoenriem los te maak van Hom wat hy aangewys het as die Lam van God wat die sonde van die wêreld wegneem. Paulus weer het na sy ontmoeting met die lewende Christus so klein in eie oog geword, dat hy homself noem die geringste van die apostels en van homself sê, dat hy nie werd is om 'n apostel genoem te word nie.

Maar dit is nie alleen Moses nie, dit is nie alleen Jesaja en Jeremia, Johannes die Doper en Paulus nie wat hulleself onwaardig ag om 'n geroepene van God te wees. Baie is die evangeliedienaars wat saam met Moses sê: „Here, wie is ek, dat U my sou stuur?"

Veral op 'n dag soos hierdie een wanneer 'n mens terugsien op vyf en twintig jaar van evangeliebediening wat agter die rug lê, dan is 'n mens se hart van twee dinge vervul: Ootmoed en dankbaarheid.

Van ootmoed, want hoe menigmaal in daardie vyf en twintig jaar het die gevoel in 'n mens se hart bo gekom: Wie is ek, dat die Here my stuur tot die evangeliebediening? My! om sy heilige Evangelie te verkondig! My onheilige! Vir hierdie so hoogheilige taak! Here, stuur liewer iemand anders. Ek is dit nie werd nie. Evangeliedienaar! Liewer enigiets anders as dit. 'n Prediker van die reddende liefde van God in Jesus Christus! Nee, want ook ek is soos Jesaja 'n man van onrein lippe. Wie deins nie vir so 'n heilige taak terug nie?

Ja, ootmoed vervul op so 'n dag ook my hart, ootmoed omdat God my solank verdra en in sy liefde gedra het. Ootmoed, omdat my verskillende gemeentes, en Potchefstroom, my huidige gemeente, my almal in liefde verdra het, nieteenstaande my feile en tekortkominge. Ootmoed, omdat as ek terugsien op my werk van vyf en twintig jaar daar so baie is wat anders moes gewees het, baie wat nie vir, maar teen my getuig. Ootmoed, waar die Kerk waarin die Here my gestel het, my waardig geag het om allerhande belangrike werk aan my toe te vertrou. Op hierdie dag is ook my versugting: Here, wie is ek, dat U my gestuur het?

Maar dis nie alleen ootmoed wat op so'n herdenkingsdag my hart vervul nie, maar ook Dankbaarheid.

Dankbaar is my hart gestem dat, nieteenstaande my onwaardigheid en die onreinheid van my lippe die Here my nogtans roep om te verkondig die verlossing uit die dienshuis van die sonde en die ingang deur Jesus Christus in die hemelse Kanaan. Dankbaar is ek dat Hy ook aan my sê: Ek sal jou lippe aanraak; Ek sal met jou wees. Met hierdie versekering deurstroom dan die dankbaarheid, dieselfde hart wat straks gesê het: Here nie ek nie stuur liewer iemand anders; ek doen liewer enigiets anders as om evangeliedienaar te wees. Dieselfde hart juig dan en roep vol dankbaarheid uitsaam met Jesaja die profeet: Hier is ek; Here stuur my, stuur my! Liewer wil ek 'n prediker van u genade wees as enigiets anders op aarde. Vir niks ter wêreld sou ek hierdie heerlike amp wil verruil nie. Met groot dankbaarheid vir die genade van God aan my gegee kan ek getuig, dat dit my in die afgelope kwarteeu nog geen enkel dag berou het nie, dat ook ek geroepe is om die deugde te verkondig van Hom wat ons uit die duisternis geroep het tot sy wonderbare lig.

Dankbaar is ek vir wat ek in my ouerlike huis ontvang het. Dankbaar dat die Here my so ryklik geseën het, dat ek 'n eintlike siekbed nog nooit gehad het nie, maar wel die kragte en die werklus om my menigvuldige pligte sonder murmurering te vervul.

Dankbaar is ek dat ek in al my gemeentes gelukkig was en aangenaam gewerk het. Met groot dankbaarheid tot God dink ek aan die hartelike wyse waarop ons die elf jaar van my bediening alhier saamgewerk het, aan die liefde wat ek en my gesin van u almal tot hiertoe ontvang het, aan die seëninge van die Here wat op ons arbeid gerus het. Soos met Moses was die Here ook met ons.

As ek terugsien op al my arbeid in die afgelope vyf en twintig diensjare en let op al die guns en goedheid van die Here, dan het ek meer om dankbaar voor te wees as om my op te beroem. En daarom moet ook ek uitroep: Nie ek, o Here, nie ek nie, U Naam alleen sy eer.

AMEN.

JOH. DREYER,
Potchefstroom.

DS. W. H. GREY

DIE skielike dood van ds. W. H. Grey was vir almal 'n skok. Die besef wil maar nie tot ons deurdring dat hy oorlede is nie. Blykbaar was hy gesond en sterk. Niemand het sy einde verwag nie. Hy was met vakansie. Vir ongeveer drie weke het hy en sy familie saam met sy skoonouers, ouderling en Mevrou Prinsloo, in die Bosveld gekamp. Nooit het hy gekla dat hy siek voel nie. Maar toe hulle terugkom op die woonplaas van sy skoonouers, het hy twee hartaanvalle gehad. Of hy daarvan bewus was dat dit sy hart was, is onseker. Omdat hy voorheen malaria gehad het, het hy die oorsaak van die pyn wat hy moes verduur, aan sy lewer gewyt. Na die laaste aanval is hy nog na sy ouers by Morgenzon en vandaar na Volksrust. Na sy terugkoms by sy ouers is hy Sondagmôre na een van sy broers, waar hy skielik die middag aan hartverlamming oorlede is. In die kort bestek van 15 minute was alles verby. Die Here se weë is nie ons weë nie en sy gedagtes is nie ons gedagtes nie. Die Almagtige is groot, ons begryp hom nie.

Willem Hendrik Grey is gebore die 31ste Mei 1908 en was die tweede seun van Kol. en Mevrou J. M. Grey. Hy het sy opleiding aan die Hoërskool te Ermelo en daarna aan die Universiteit van Pretoria ontvang. As student in die Teologie het hy nog aan die Ned. Herv. of Geref. Kerk behoort. Na hy sy B.A.-graad verkry het, het hy egter nie na Stellenbosch gegaan nie (destyds het die Verenigde Kerk nog nie 'n opleiding van predikante te Pretoria gehad nie), maar het sy studies voltooi by die opleiding van ons Kerk. Waarskynlik omdat hy Hervormd opgelei is, het hy nie 'n beroep in die Verenigde Kerk gekry nie. In 1938 is hy op sy versoek beroepbaar gestel in die Ned. Hervormde Kerk en is die 6de Januarie 1939 georden as predikant te Newlands, waar hy tot sy dood 30 Julie 1950 gestaan het.

Die 27ste Julie 1940 is hy getroud met Magdalena Maria Prinsloo, enigste dogter van Mnr. en Mevr. N. M. Prinsloo, van Kendal. Uit hierdie huwelik is drie kindertjies gebore, waarvan twee oorlede is. Een seuntjie, een van 'n tweeling, is gespaar en is op sy vyfjarige leeftyd nie instaat om te besef dat hy sy vader verloor het nie.

Ds. Grey was 'n vurige Hervormer. Hy het die Hervormde Kerk liefgehad. Van die beginsels van sy kerk was hy 'n

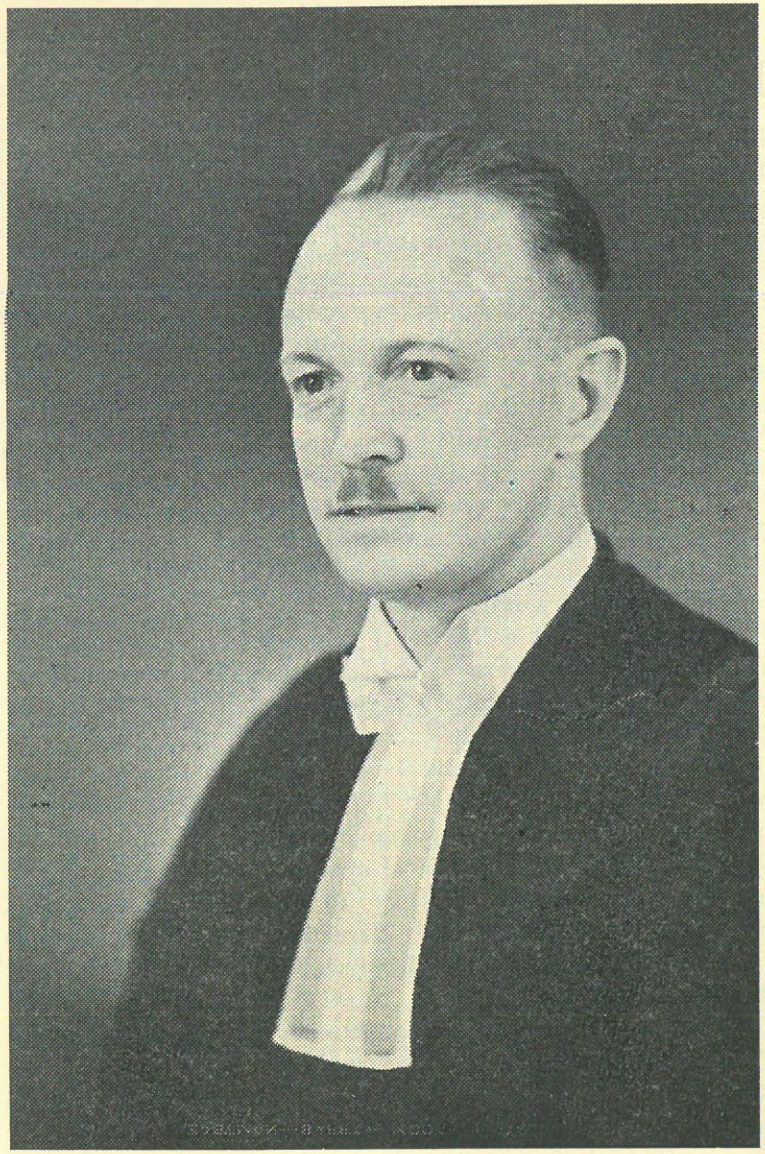

WYLE DS. W. H. GREY

oortuigde voorstander en verdediger. Omdat hy nugter van aanleg was, daarom het hy afkerig gestaan teen die metodisme. In die Herv. Kerk het hy hom tuis gevoel.

Die gemeente Newlands het hy vir byna 12 jaar trou gedien. Ds. Grey was nie 'n vloeiende spreker nie, maar sy preke was weldeurdag en goed voorberei. Hy het moeite gedoen met sy preke. Hy was 'n troue herder—sy pastorale werk het hy nooit verwaarloos nie. Van natuur senuagtig, was die drukte van die stad vir hom te veel en het hy begeer om in 'n rustige plattelandse gemeente te staan en tog het hy drie beroepe na die platteland van die hand gewys. Die mens wik maar God beskik.

Die heengaan van Ds. Grey word diep betreur, deur sy vrou en kindjie, deur sy familie, deur sy gemeente, deur die hele kerk. Aan die bedroefdes word toegebid die vertroosting van die Heilige Gees. Mag God hulle deur die geloof staande hou in hierdie donker dae van beproewing.

J. J. P.

Skei ek uit hierdie lewe,
o wyk dan nie van my;
as alles my begewe,
staan in die dood my by;
en word die stryd die bangste,
laat dan in pyn en vrees
u deurgestane angste
my tot vertroosting wees!

Ges. 121:6.

DIE KORTBEGRIP EN DIE KATKESASIE

IN die afgelope jaar het die skrywer 'n paar maal die voorreg gehad om aanwesig te wees by die aanneming van nuwe lidmate. Dit was in plattelandsgemeentes, en die beeld was elke keer dieselfde: By die ondersoek na die kennis van die leerlinge het alles goed gegaan, solang die vrae die Bybelse geskiedenis betref het. Die kennis van die geskiedenis van die Ou en Nuwe Verbond—wat nog 'n ander ding is as die Bykelkennis ! — was heeltemal bevredigend. Mens kry ook die indruk, dat hierop in Sondagskool en katkesasie die nadruk gelê is.

Enigsins anders het die beeld geword, toe oor Kerkgeskiedenis gepraat is. Van die tydperk tussen die oudste Christendom en die Hervorming het die oorgrote meerderheid van die leerlinge maar 'n uiters vae voorstelling. Dit sal wel saamhang met die feit, dat ook die skool hierdie tydperk slegs vlugtig behandel. Die Afrikaanse Kerkgeskiedenis daarenteen is goed bekend. Daartoe het ongetwyfeld behalwe die verhale van ou mense ook die talryke eeufeeste van die laaste tyd, en in die besonder die publikasies van Prof. Engelbrecht veel bygedra.

Maar dan kom die Kerkleer aan die beurt — en daarmee die aarselinge. En dit nie maar net by die aannemelinge nie, maar dikwels ook by die vraagsteller self! Ek het die diepste eerbied vir die broeders ouderlinge wat soveel van hul tyd aan die onderwys van ons jonge lidmate gespandeer het; hul toewyding en opofferingsgesindheid kan ons nie hoog genoeg op prys stel nie. Hulle verrig hul taak op voortreflike wyse. Maar juis omdat ons dit almal weet, het ons ook die vrymoedigheid om dit uit te spreek dat die onderrig in die dogmatiek by ons heel wat te wense oorlaat.

Mens merk dit onmiddelik. Sowel die ondervraer as die ondervraagdes word enigsins deur vrees bevang sodra die woord Kerkleer uitgespreek word. Die vrae word nie meer so vlot gestel nie, hulle vloei ook nie meer uit mekaar voort nie, en die logiese verband raak dikwels verlore. En die leerlinge word duidelik senuweagtig. Die antwoorde, wat hulle gee, is partymaal antwoorde op vrae wat nie gestel is nie. Daar is geen sprake van 'n poging om die leerstellings met eie woorde te formuleer nie, terwyl dit tog die toetsteen van die regte begrip is. Die seun of dogter wat 'n vra kry waarop hy met 'n uit die hoof geleerde stuk kan antwoord —

soos bv. die Tien gebooie of die Twaalf artikels—ag homself gelukkig, en 'n sug van verligting gaan hoorbaar op as hierdie afdeling beëindig is.

Is hierdie voorstelling van sake oordrewe? Ternouwernood. Elkeen wat praktiese ervaring op hierdie punt het sal dit beaam. Mens sou selfs kan sê dat dit die algemene toestand is, onafhanklik van die algemene ontwikling, skoolse kennis of selfs die breinkapasiteite van die leerlinge. Die beeld wat die teologiese studente in hierdie verband voor hul B.D. jare vertoon, wyk nie wesenlik af van die gemiddelde katkesasieklas nie.

Dit is 'n verontrustende toestand. Want kennis van die leer van ons Kerk moet tog van die uiterste gewig geag word. As ons jong mense nie op die hoogte is van wat ons Kerk leer, en waarom die Kerk dit leer nie, staan hulle amper weerloos in die stryd van meninge en opvattings, wat die kenmerk van die hedendaagse geestelike lewe is. Op hierdie manier kan dwaalleringe en sektariese opvattings maklik indring, nie maar net by die gewone gemeentelid nie, maar ook by ampsdraers, sodat selfs tenslotte — wat gelukkig sover die skrywer weet nog nie voorgekom het nie — dogmatiese verwarring in die Algemene Kerkvergadering sou kan ontstaan.

En daar is nog 'n ander aspek. Watter weerstand het die jonge lidmaat, wat onvoldoende leerstellig geskool is, teenoor die op skeptisisme gegronde onverskilligheid van ons moderne lewe? Die twyfelsug en indifferentisme maak steeds meer slagoffers. Waarheid en dwaling word altwee as „ persoonlike opvattings " gelykwaardig langs mekaar gëset. In die plek van die volle sekerheid omtrent die dinge waarin ons onderrig is (Lukas 1:4) kom die willekeur of die gedagte, dat ons tog niks met stelligheid kan sê nie. Dat die geloof 'n bewys is van die dinge wat ons nie sien nie, en dus 'n hegte grondslag is vir lewe en denke, word deur baie van ons opgroeiende geslag nie meer besef nie.

Daar is vermoedelik geen verantwoordelike persoon in ons Kerk wat dit alles nie weet nie. En tog gaan ons nog altyd voort in die ou bane, asof daar geen verontrustende dinge gebeur nie. Die uiterlike bloei van ons Kerk, die toename van lidmate, kerkgeboue en predikantsplekke, bring die gevaar saam dat ons ons oë sluit vir die geestelike tekorte, wat, as hulle nie aangevul word nie,

binne twintig jaar ook in uiterlike dinge agteruitgang sal veroorsaak.

Daar is dus wel grond genoeg om ons te gaan afvra, wat die oorsaak van die geringe dogmatiese kennis is, en wat ons kan doen om dit te verhelp. Mens sou hier veel oor kan sê, want dit hou verband met die hele krisis in die Europese geesteslewe. Afrika is deel van die wêreld. Daar is wel deeglik saamhang tussen die desintegrasie van die Europese wysbegeerte en die gehakkel op 'n katkesasieklas in Wakkerstroom of Putsonderwater. Maar op hierdie plek wil ons ons bepaal by een enkele praktiese onderdeel: die boekie wat ons deurgaans by die onderrig in die Christelike waarheid gebruik: die Kortbegrip.

Ons sal ons eers moet afvra: Vanwaar die Kortbegrip, en waartoe?

Die Kortbegrip is amper drie en 'n halwe eeu oud. Na alle waarskynlikheid is die skrywer daarvan Ds. H. Faukelius. Hierdie Vlaming is gebore te Gent omstreeks die jaar 1560, studeer aan die Atheneum illustre aldaar en aan die Universiteit te Leiden, en dien veertien jaar lang, onder die grootste gevare, „ de heymelicke gemeynte tot Ceulen." Vervolgens staan hy van 1599 af tot sy dood toe (1625) te Middelburg, die hoofstad van die provinsie Zeeland.

Faukelius was 'n uiters bekwaam man, goed prediker, kundig Bybelvertaler, en beginselvas leier van die Zeeuwse Kerk. Hy het 'n belangryke en eervolle rol gespeel in die stryd teen die Remonstrante. Tydens die Sinode van Dordrecht het hy die amp van assessor beklee, en in allerlei, ook wetenskaplike, rigting belangryke werk gelewer. Van belang is ook sy bestryding, in woord en geskrif, van die Doperse dwalinge.

In opdrag van die Kerkraad van Middelburg het die predikante van daardie stad in die jaar 1608 'n Katkesasieboekie ingevoer, wat die titel gedra het van „ Kort begrip der Christelijke Religie." Die Heidelbergse Kategismus was na die oordeel van die Kerkraad te uitvoerig en te moeilik vir die eenvoudiges onder die leerlinge Daarby moet mens ook in aanmerking neem, dat dank sy die werk van Faukelius en sy ampgenote, onder wie veral Willem Teellinck genoem moet word, baie van die ou Dopers oorgegaan het na die Hervormde Kerk. Met die oog op hulle eerste Nagmaalsgang was

daar behoefte aan 'n leerboekie wat in enkele maande se tyd deurgewerk kon word.

Oorspronklik was daartoe gebruik die „ Korte ondersoekinge des ghelooves over den ghenen, die haer tot de gemeynte begheven ende des Heeren avondtmaal mit haer houden willen," 'n vertaling en bewerking deur Micron van 'n Latynse kleine kategismus deur Johannes à Lasco, saamgestel en uitgegee (1554) ten dienste van die Nederlandse Hervormde Gemeente te Londen. Maar aangesien die volgorde van hierdie boekie heeltemaal anders is as die wat in die Heidelbergse Kategismus gebruik is, was die Middelburgse gemeente van oordeel, dat daar behoefte was aan 'n nuwe handleiding. Dit was die Kortbegrip, waarvan soos gesê Faukelius die opsteller was.

Die Dortse sinode het 'n kommissie van ses manne, waaronder Faukelius, opdrag gegee om nog 'n ander leerboekie saam te stel. Toe dit in die 177ste sitting ter tafel gebring is, was die voorsitter van mening, dat dit te lang was om op die Sinode voorgelees te word. Die Kerkvergadering het toe die besluit geneem, dat hierdie nuutste werkie as van gelyke waarde as die Kortbegrip sou geld, maar dis nooit gedruk nie en so het die Kortbegrip geleidelik aan outoriteit verwerf, tot die provinsiale sinode van Suid-Holland in 1637 besluit het om dit op te neem in sy offisiële uitgawe van die Simboliese en Liturgiese Geskrifte.

Hierdie lang geskiedkundige verhaal was noodsaaklik om 'n paar dinge duidelik te maak :—

1. Die Kortbegrip is nooit deur 'n algemene Sinode met bindende gesag beklee nie.
2. Die Kortbegrip mag, wat sy gesag betref, nie gelykgestel word met die Belydenisgeskrifte, en selfs nie met die Liturgiese geskrifte nie.
3. Die Kortbegrip is nie spesiaal vir die jeug bedoel nie.
4. Die Kortbegrip rig hom teen dwalinge, wat in Afrika nouliks 'n rol speel.
5. Die Kortbegrip dra duidelik die spore van die tyd en plaas waar dit ontstaan het.

Wat die laaste punt betref is dit gemaklik om 'n paar voorbeelde te gee. Teen die Rooms Katolieke leer, soos dit hom in

daardie tyd voorgedoen het, is bv. gerig vraag 17: „Kan die heiliges ons middelaars nie wees nie?" Hier word die woord „heiliges" nie in Bybelse sin gebruik nie, maar soos dit in die Roomse spraakgebruik voorkom. Teen die Roomse transsubstansiasie-leer is vraag 60 bedoel: „Word die brood verander in die liggaam van Christus en die wyn in sy bloed?" Die antwoord op vraag 71: „In wie se naam moet ons tot God bid?" naamlik: „Alleen in die Naam van Christus en nie in die naam van enige heilige nie," daardie antwoord het ook duidelik sy spits teen die Roomse praktyk gerig.

Die front teen die Dopers daarenteen ontdek ons bv. in vraag 28: „Het Hy (Christus) sy mensheid uit dan die hemel gebring?" Mens kan gerus sê dat geen tien op die honderd Sondagskoolonderwysers weet, dat hierdie leerstuk by die Wederdopers verkondig is nie, en van daardie tien wat dit wel weet, is daar hoogstens een, wat die werklike implikasies van hierdie stukkie dogmatiek sou kan weet. En tog moet ons kinders dit leer!

Die Kortbegrip is 'n halwe eeu later ontstaan as die Kategismus. In daardie halwe eeu het reeds klein wysigings in die leer opgetree, mylpale op die pad van die Reformatoriese leer na die Gereformeerde skolastiek van die 17de eeu. Ons beskou hierdie ontwikling nie oor die hele linie as 'n vooruitgang nie. 'n Tiperende voorbeeld hiervan kan gevind word in die leer omtrent die Kerk. Die Kategismus sê (Sondag XXI): „Dat die Seun van God uit die ganse menslike geslag vir Hom 'n gemeente wat tot die ewige lewe uitverkies is, deur sy Gees en Woord . . . vergader, beskerm en onderhou . . ." Die Kortbegrip daarenteen druk dit so uit: „Dat die Seun van God uit die hele menslike geslag die uitverkorenes tot die ewige lewe, deur sy Gees en Woord, vir Hom tot 'n gemeente byeenbring . . ." Juis omdat die woorde vrywel gelykluidend is, kom die belangryke verskil des te beter uit: In die Katekismus het mens deel aan die verkiesing, omdat jy tot die gemeente behoort; in die Kortbegrip is dit andersom: daar behoort 'n mens tot die gemeente, omdat hy uitverkore is. Met ander woorde, in die halwe eeu tussen Kategismus en Kortbegrip het die uiters belangryke insig van Calvyn, dat die uitverkiesing uitverkiesing in Christus is, verlore gegaan.

Die gevolge daarvan is amper onoorsienbaar. Die Kortbegrip bied 'n aanknopingspunt vir die individualisme, vir die meganiese

opvatting van die uitverkiesing, vir die sisteem van Maccovius, en vorm 'n eerste aanloop vir Kuyper se uitermate aanvegbare leer van die veronderstelde wedergeboorte, wat nou in feite deur die Gereformeerde Kerk in Nederland tot dogma verhef is en gelei het tot die afskeiding van die sogenaamde „Schildergroep," wat teenwoordig die „Gereformeerde Kerke onderhoudende art. 31 van die Ned. Geloofsbelydenis" vorm.

Dit alles het Faukelius, wat ons bly eer as 'n kundig teoloog en 'n getroue dienaar van ons Kerk, nie kan voorsien nie. Maar net so min het hy kan voorsien dat sy leerboekie, ingerig vir die behoeftes van sy tyd en sy volk, drie en 'n halwe eeu later nog sou gebruik word, aan die ander einde van die aarde, as 'n handleiding vir die onderrig van kinders, en dat dit vir baie van hulle die enigste werk oor die Kerkleer sou wees wat hulle hul lewe lang in hande sou kry.

Daarmee het ons al oorgegaan tot 'n tweede onderwerp, namelik tot die behandeling van die vraag, of die Kortbegrip wel as leerboek gehandhaaf moet word. Om misverstand te voorkom, wil ons nog 'n keer vasstel, dat ons 'n oop oog het vir die verdienstes van die werk en van sy opsteller. Ons is daarvan oortuig dat dit baie jare lank 'n seën vir die Kerk was. Maar die vraag is nou, of dit op die oomblik nog dieselfde rol kan vervul, of dat dit miskien iets anders in die pad staan, wat vir ons lidmate geskikter sou wees. Want as dit so is, dan is die boekie nie meer 'n seën nie, en rus op die Kerk die plig, na iets nuuts te strewe.

Die besware wat teen die werkie as leerboek vir die teenwoordige geslag ingebring kan word, sal ons die beste onder vier hoofde kan verdeel.

A. Die **formulering.** Daar word woorde gebruik, wat teruggaan op oeroue strydpunte, en dus histories gesien volle reg het, maar vir die ongestudeerde lidmaat geen betekenis het nie. Vraag 24 bv. sê van Christus dat Hy is **eenswesens met God die Vader.** Die skrywer van hierdie opstel het genoegsaam op ander plekke (bv. in sy „Licht uit Licht," waarvan die Afrikaanse vertaling „Lig uit Lig" weldra sal verskyn) blyk daarvan gegee, dat hy die woord **homoöusios** uit die beslissings van die Kerkvergadering van Nicea (325 na Chr.) gaarne en met dankbaarheid vir sy rekening neem. Dit gee hom die vryheid om op hierdie plek te verklaar, dat

hy nie kan insien watter betekenis die vertaling „ eenswesens " vir ons katkesante kan hê nie.

In die antwoord op vraag 28 word van die Seun gesê, dat Hy sy mensheid „ aangeneem het uit die maagd Maria, deur die werking van die Heilige Gees." Ook hier merk ons op, dat ons nie twyfel aan die Bybelse waarheid, wat hier onder woorde gebring is nie, maar watter voorstelling of gedagte kan die kind verbind met die woorde, dat die Seun die mensheid aangeneem het deur die werking van die H. Gees? Laat die verdediger van hierdie formulering maar net probeer, om dit vir 'n groep kinders duidelik te maak !

Volgens vraag 29 word Jesus Saligmaker genoem, „ omdat Hy sy volk salig maak van hulle sondes." Hierdie uitdrukking „ salig maak van " is positief geen Afrikaans nie ! Die Bybelvertalers het dit ook wel besef. By hul vertolking van Matt. 1:21, waarna vraag 29 verwys, het hulle dan ook die woord „ salig maak " vermy. Ons lees in ons vertaling: „. . . want dit is Hy wat sy volk van hulle sondes sal verlos."

Hoewel die skrywer van hierdie opmerkings deur sy akademiese leeropdrag daaraan gewoon is om moeilike sinsbou te deursien, moet hy tog erken dat dit hom verskillende minute van nadenke gekos het, voordat hy die regte sin kon ontwaar van die passasie uit vraag 39, waarin staan dat die Heilige Gees „ my van die Vader deur Christus gegee, wederbaar, in alle waarheid lei, my troos en in ewigheid by my sal bly."

Hierdie voorbeelde sal wel genoegsaam wees om aan te toon, dat die manier waarop die Kortbegrip die Kerkleer onder woorde bring, allermins geskik is vir die bevattingsvermoë van agtien-, ja van sestienjariges. Uit die mond van een van ons ouderlinge, 'n hoogleraar in die wysbegeerte, het ons op 'n Sondagskoolkonferensie te Krugersdorp kan hoor, dat volgens sy insig mens om die Kortbegrip te kan begryp 'n baie lang begrip nodig het !

B. Die **skolastieke inslag.** Onder skolastiek verstaan ons 'n redeneertrant en 'n voorstelling van grondbegrippe, wat meer op die Griekse wysgere, soos hulle in die Middeleeue verstaan is, as op die Bybel gegrondves is. 'n Tipiese voorbeeld daarvan bied vraag 26. Op die vraag, of die Godheid van die Seun in mensheid verander is, antwoord die Kortbegrip: „ Nee, want die Godheid is

onveranderlik." Daaraan word toegevoeg 'n verwysing na Maleagi 3:6, waar ons lees: „ Want Ek, die HERE, het nie verander nie; daarom is julle, kinders van Jakob, nie verteer nie." Dit lyk dus, of die antwoord van die Kortbegrip goed, Bybels, gefundeer is.

Dog dit is maar net skyn, wat op uiterlike ooreenstemming van woorde berus. Maleagi (en dieselfde geld ook bv. van Jakobus 1:17) getuig dat God getrou is, dat Hy vashou aan sy heilsplan ten aansien van sy volk, met ander woorde dat die wil van God onveranderlik op die verlossing van sy bondsvolk gerig bly. Maar dit is 'n heel ander ding as om te sê dat God geen mens kon word nie. Daardie stelling is afkomstig van Aristoteles, 'n Griekse heiden, wie se godsbeeld 'n uitgedagte en uitgerekende abstraksie is; die Bybelse getuienis omtrent God is oneindig warmer, lewendiger, beweegliker.

Die Utrechtse hoogleraar Van Niftrik wys in sy „ Kleine Dogmatiek " p. 87 daarop, dat die kettery van Nestorius feitlik hierin bestaan, dat volgens hom die Ewige Woord wel die mensheid aangeneem het, maar dat daar eintlik nie van 'n menswording gepraat mag word nie. Hierdie ontkenning van die menswording is 'n kettery; maar die antwoord op vraag 26 deur die Kortbegrip lê heeltemaal in die lyn van Nestorius. Dis in stryd met die opskrif van artikel XVIII van die Nederlandse Geloofsbelydenis, wat lui „ Oor die menswording van Jesus Christus." Maar die ergste is die argumentering: die Bybelse getuienis van die morele onveranderlikheid van God word omgebuig tot 'n stelling omtrent die fisieke onveranderlikheid. Dit is presies wat ons „ skolastiek " noem. In die Kategismus vind ons gelukkig geen parallel van Kortbegrip vraag 26 nie.

'n Tweede voorbeeld van skolastiek vind ons in vraag 33 en 34. Daar word gesê, dat Christus alleen in sy menslike natuur, dit wil sê, in sy siel en liggaam gely het, en op die vraag, wat dan die rol van sy Godheid in sy lyding was, word geantwoord: „ Sy Godheid het deur sy krag die aangenome mensheid so gesterk, dat dit die las van die toorn van God teen die sonde kon dra en ons daarvan verlos."

Die eerste vraag wat by ons opkom is: Watter nut het hierdie vrae? Hoe kan 'n mens, wat die Evangelies lees, ooit op die vraag kom, in watter natuur Christus gely het? Tereg het die Kerk

geleer, dat Christus twee nature, die Goddelike en die menslike, besit het, maar: in enigheid van die persoon. Deur vrae as die Kortbegrip stel—alweer vrae wat in die Kategismus nie voorkom nie—word die persoon van Christus uit mekaar geruk op 'n wyse wat onverenigbaar is met die Bybelse getuienis.

En waaruit kom dit alles voort? Alweer, uit die kille redeneerkuns van die heiden Aristoteles! Vir hom is dit ondenkbaar, dat die Godheid kan ly. Juis teen hierdie agtergrond word die woord van Paulus helder, dat die prediking van die kruis van Christus vir die Grieke 'n dwaasheid is. Maar die Bybel spreek 'n paar maal onbevange van die smart van God (Gen. 6:6; Ps. 95:10, vgl. die beryming; Rigters 10:16).

C. **Oorbodige sake.** Hiertoe behoort seker die vraag, wat ons alreeds 'n paar keer genoem het, of Christus sy mensheid uit die hemel gebring het. Tereg het Faukelius dit in sy boekie opgeneem, want dit was in die stryd teen die dopers van sy tyd 'n aktuele kwessie. Maar voor ons tyd beteken dit niks meer nie. Hoogstens sou mens, in ooreenstemming met 'n bekende psigologiese verskynsel, daarvan kan verwag dat die leerling juis in daardie verkeerde rigting sou gaan dink.

Ons het gesien dat die Kortbegrip geskryf is veral met die oog op mense wat binnekant 'n korte tydstermyn tot die Heilige Nagmaal toegelaat sou word. Dis dan ook begryplik dat daar in die werkie besondere aandag aan die sakramente, veral die Nagmaal, geskenk word. Maar dis darem 'n bietjie te veel, as in vraag 59 die hele passasie I Kor. 11:23-26 afgedruk word en die leerling dus die hele stuk uit sy kop moet leer. Dieselfde geld ook ten aansien van vraag 63; dit is trouens die vraag, of die aangehaalde teks, Matt. 18:15-17, wel die mees toepaslike is in verband met die Nagmaal.

D. **Tekorte.** Hier sou mens heel wat kan noem. Daar is 'n groot aantal punte wat wel deeglik tot die Kerkleer behoort en vir elke gemeentelid van uitstaande belang is, dog nie in die Kortbegrip vermeld word nie. Om maar net 'n paar dinge te noem: Ons mis volkome 'n beskouing oor die gesag van die Heilige Skrif; die toekomsverwagting kom nagenoeg nie aan die woord nie. Ook sou dit seker wenslik wees as die lidmaat sou leer wat hy moet dink oor eenheid en geskeidenheid van die Kerke. Bo alles het ons dringend

nodig 'n prinsipiële sowel as 'n praktiese behandeling van die sektewese en die lerings wat daar verkondig word.

Ook wek dit verwondering, dat terwyl die Twaalf artikels stuksgewys uitgelê word, die Tien gebooie net opgenoem word, maar daarvan—anders as in die Kategismus—geen uitleg gebied word nie. En dit terwyl ons jong lidmate juis op die punt van die etiek, die lewenswandel van die Christen, gesonde voorligting broodnodig het. Van die probleme wat die verhouding tot die staat, die politiek en die oorlog, saambring, hoor hulle niks nie. Oor die huweliksvraag, en wat daar ten nouste mee saamhang, die sedelike lewe voor die huwelik, word in alle tale geswyg. Die Christelike beskouing oor ontspanning, vryetydsbesteding en vermaak, die pligte van die Christen ten aansien van kuns en kultuur, kom nie ter sprake nie. Maatskaplike probleme bly onvermeld. Op hierdie punte, waar die lewenskonflikte van die jong mense vermoedelik die eerste sal losbars, gee ons geen leiding nie.

Dis seker waar dat dit geen gemaklike taak sal wees om in hierdie probleme tegelyk liefdevol en beginselvas die weg te wys nie, maar die Kerk mag sy oë nie vir die werklikheid en sy nood sluit nie. Telang het ons dit reeds gedoen,en ons mag baie verheug wees, as dit nie alreeds te laat sal blyk nie.

Tenslotte, as ons gesien het hoeveel daar teen die gebruik van die Kortbegrip op die katkesasie ingebring kan word, sal ons ons moet afvra, watter stappe ons moet neem om in hierdie moeilikheid te voorsien.

Wat ons seker nie moet doen nie is om die Nederlandse Kerk in hierdie opsig na te volg. Terwyl die Kortbegrip nooit dwingend is voorgeskryf nie, het dit in Nederland gedurende die sewentiende eeu tog wel onder die katkesasiemiddels die oorheersende posisie ingeneem; niettemin was daar predikante, wat ander boekies gebruik het. In die agtiende eeu het die boek van Hellebroek groot opgang gemaak; in die loop van daardie eeu het daar nie minder as vier en twintig drukke van verskyn nie. Maar daarlangs het ook ander werkies opgang gemaak, sodat daar van eenheid in die onderrig van die Kerk geen sprake was nie.

Die negentiende eeu het hierdie didaktiese anargie in die Kerk nie maar net bestendig nie, maar so moontlik nog vererger. Dit hang

natuurlijk ook saam met die rigtingstryd; aan die ander kant het dit ook kragtig daartoe bygedra om hierdie rampsalige verdeeldheid te versterk. Dis eers in ons tyd dat die Nederlandse Kerk weer moeite doen om eenheid in die kategese te kry deur die ontwerp van 'n nuwe leerboek, wat vir die hele Kerk bruikbaar moet wees. Dit sal egter nog tientalle jare duur voordat hierdie arbeid met 'n mate van sukses bekroon sal wees.

Dis duidelik dat ons moet probeer om te vermy dat ook hier in Afrika die leerboek 'n saak van die willekeur of persoonlike smaak van predikant of kerkraad sou word. Die eenheid van die Kerk is nou verbind met die eenheid in die onderrig. Daarom lyk dit verreweg die beste dat die Kerk self deur sy bevoegde organe die inisiatief neem vir die totstandkoming van 'n nuwe leerboek wat voldoen aan die eise van ons tyd en rekening hou met die besondere omstandighede van Suid-Afrika.

Dis daarom dat ons die vurige wens uitspreek, dat daar in die eerskomende Algemene Kerkvergadering 'n voorstel ingedien sal word om 'n kommissie aan te stel wat sulk 'n leerboekie moet ontwerp. Die Kerk kan die Kortbegrip as 'n eerwaardige monument uit die verlede, en as 'n herinnering aan sy saamhorigheid met die Nederlandse reformasie natuurlik altyd bybehou. Dis ook seker nie gewens om aan die werk te gaan dokter nie. Dergelike historiese stukke moet bly soos hulle is. Maar uit dogmaties of kerkregterlike oogpunt is daar glo niks wat die Kerk kan belet om 'n nuwe handleiding saam te stel, wat by die onderrig gebruik moet word nie. Natuurlik moet dit baie duidelik gestel word, dat die bedoeling nie is om 'n nuwe belydenisskrif op te stel nie. Belydenisgeskrifte word opgestel vir die eeue, 'n leerboekie vir die eie tyd. As daardie verskil in die oog gehou word, sal ook die ewewig tussen gesag en vryheid bewaar kan word.

Die opdrag tot die saamstelling van so 'n handleiding vir die onderrig in die Kerkleer, ter vervanging van die Kortbegrip, moet natuurlik uitgaan van die Kerk in sy hoogste verteenwoordiging: die Algemene Kerkvergadering. Dit sal 'n vertrouensopdrag moet wees: die Kerkvergadering kan nie tot in onderdele gaan voorskryf, wat in die boekie moet kom nie. Maar 'n paar algemene dinge kan tog wel vasgestel word. Terwyl die algemene opset wellig dieselfde as dié van Kategismus en Kortbegrip kan bly, sal daar rekening

gehou moet word met die vier besware teen die Kortbegrip, wat ons hierbo onder woorde gebring het. Of meer positief gesê, die nuwe werkie moet helder en oorsigtelik wees, ook vir ongeskoolde lesers, en in eenvoudige Afrikaans opgestel word; dit moet Bybels-Reformatories van inhoud wees met vermyding van allerlei stellings wat eerder in die wysbegeerte as in die teologie tuishoort; dit moet nie al te hoë eise stel aan die leervermoë nie, maar veral die verband tussen die leer en die hedendaagse probleme laat uitkom; dit moet die jong lidmaat 'n houvas gee in die kerklike en sedelike verwarring van ons tyd.

Dit sal ongewens wees om teveel lede in die kommissie te kies; hoe groter 'n kommissie is, des te minder rig dit uit. Persoonlik dink die skrywer dat daar nie meer as drie lede hoef te wees nie: 'n teoloog, 'n pedagoog en 'n man uit die praktyk. Elkeen kan dan vanuit sy gesigshoek werk aan die geheel.

Een ding is seker: as ons die allerbeste boek kry wat menslik dinkbaar is, sal tog ongetwyfeld binne 'n eeu die roepstem om 'n nuwe handleiding weer opgang maak. Maar so hoort dit ook te wees. Die Kerk lewe in 'n wêreld, wat telkens weer van gedaante verander. Die Kerk mag haar boodskap nie aan die wêreld aanpas nie—maar die vorme waaronder die boodskap gebring word, dié behoort telkens hersien te word. Anders verloor ons die kontak met die wêreld van môre, en kan ons ons taak nie meer vervul nie.

A. VAN SELMS

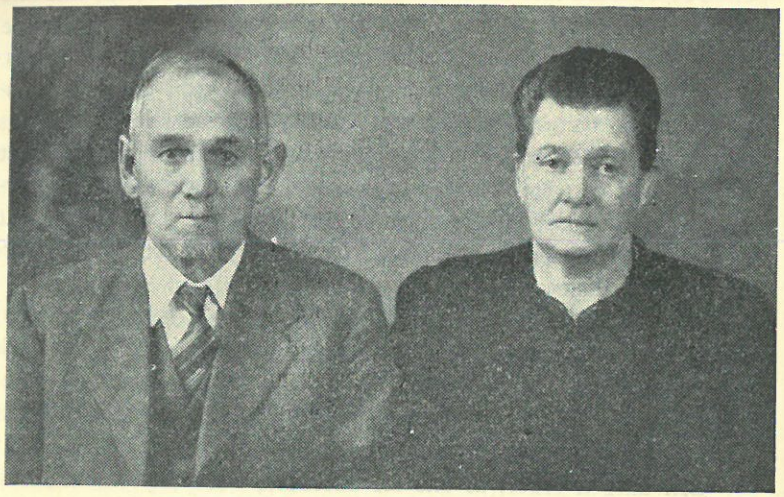

PAUL JOHANNES DE VOS
en sy eggenote
GEZINA DOROTHEA DE VOS
geb. Smuts

PAUL JOHANNES DE VOS is op 28 November 1878 te Humansdorp, Kaapkolonie, gebore. Sy ouers het kort na die eerste Vryheidsoorlog na Transvaal verhuis. Hy het aan die driejarige oorlog deelgeneem en is teen die einde daarvan naby Balmoral konsentrasiekamp deur 'n naturel lig gewond. In 1913 is hy as ouderling van die gemeente Middelburg gekies en is meermale na die Algemene Kerkvergadering en na die Ringsvergadering afgevaardig. In 1937 het hy die nuwe gemeente Hendrina help stig en het daar toe as voorleser en voorsinger opgetree, maar moes van weë sy swak gesondheid in April 1947 sy amp as ouderling neerlê. Op 7 Februarie 1950 het hy die tydelike met die ewige verwissel. Hy was 'n troue Hervormer, en sy nagedagtenis sal tot seën wees. Hy was getroud met Gezina Dorothea Smuts.

S. P. E.

DIE EVANGELISASIE VAN DIE NATUREL

Hierdie saak het in die jongste tyd baie akuut geword en ook ons Kerk moet hom self daarvan rekenskap gee. Daar word beweer dat die Ned. Hervormde Kerk teen die evangeliesasie van die naturel gekant is, en daarom wil ons in die geskiedenis gaan soek na die standpunt van ons Kerk in die verlede. Ons sal begin by kom. Jansens, wat die volgende mening uitspreek in sy verhandeling van 10 Mei 1806:

„ Indien men het schadelijke, dat de zendelingen in de volksplanting en erom heen (men zondert de Moravische broeders in Genadendal by de Baviaansche Kloof uit) hebben aangebracht, met het rust door hen veroorzaakt, weegd zal het eerste zeer zwaar, het ander nul zyn—men kan zich niet te veel haasten de meeste dezer zendelingen (Elendelingen) weg te zenden, en aan de geduld wordende zoo er kunnen zyn, eene geheele wyziging te geven."

Hy beskou die sendelinge, t.w. van die Londense genootskap as mense wat die gees van die inboorlinge bederf, en dat hulle van hulle vyande van die staat maak. Hierdie selfde beskouing vind ons later ook by die Voortrekkers, getuig die feit dat Piet Retief pogings gedoen het om Morawiese sendelinge in Natal onder die Zulus te laat arbei.

'n Volgende punt wat ons seer seker die aandag op moet vestig is die besluit van die Algemene Kerkvergadering van 1853 n.l. om 'n versoek te rig aan die Volksraad om Hernhutter sendelinge in te voer om onder die Heidene te werk. Hier het seker die Ned. Hervormde Kerk van Transvaal gepraat en dit ook baie duidelik.

'n Ander onomstotelike bewys dat die Transvalers wel deeglik gemeen het dat die Evangelie aan die naturelle gebring moet word, en dat dit die taak van die Christelike bevolking is kom uit in die grondwet van 1857; waarin bepaal is dat „het volk wel geen gelykstelling van gekleurden met blanke ingezetenen toestaan, noch in Kerk noch in Staat," maar ewe duidelik is ook bepaal dat die uitbreiding van die Evangelie onder die heidene toegestaan word, „ onder bepaalde voorzorgen tegen gebrek of misleiding."

Die volk was dus glad nie gekant teen die sending nie, maar teen die handelwyse van die sendelinge van die Londense Genootskap wat die swartes teen die blankes opgehits het. Hulle was

dus eintlik politieke agente wat staats gevaarlik was. President Pretorius het op 14 September 1858 by die opening van die Volksraad daarop gewys dat die teenwoordigheid van sendelinge van die Londense Genootskap gevaarlik en nadelig is vir die vrede en welvaart van die land. Hy het aanbeveel dat Duitse sendelinge aangemoedig moes word om na die Transvaal te kom.

In 1860 het die Volksraad toe 'n wet passeer wat vereis het dat eers van die Regering verlof verkry moes word vir die oprigting van 'n sendingstasie en alle sendelinge moes voldoen aan art. 21 van die grondwet n.l. hulle moes instem met die Heidelbergse Kategismus. Dit is gedoen om te voorkom dat allerhande ongewenste persone die naturelle sou oprui en die veiligheid van die Staat ondermyn.

Dat die Ned. Hervormde Kerk aktief ook meegedoen het aan die sending, bewys die feit dat die Kerkraad van Rustenburg in 1861 'n kollekte gehou het vir die Sending-Kommissie van die Kaapse Kerk.

Ons wil hier graag nog siteer uit 'n herderlike brief wat onderteken is deur Ds. G. W. Smits praeses en Ds. N. J. van Warmelo scriba, van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering: „Nu nog een punt, en wel van teederen aard, het betreft de uitbreiding van het Koningkryk der Hemel en onder de Heidenen. Wy weten goed wat de heerzende gezindheid is der blanke bevolking in deze zaak, maar wy wensen dit aan uwe overdenking aan te bevelen: De Kerk is geroepen de Evangelie-verkondiging te bevorderen. De Hervormde Kerk doet in dit opzicht hoegenaamd niets. Er is geen de minste verbintenis met enig Zending Genootschap, wij staan geheel op ons zelven. Terwyl in het oog moet gehouden worden, dat er geen sprake is van gelykstelling, zoo moet ook evenwel niet vergeten worden dat de Kerk zodanig hare roeping niet mag verwaarlozen, en het is de wens van velen, dat by de aanstaande vergadering zulke besluiten geneemen mogen worden, waardoor het verwyt kan worden weggenomen als zoude de Hervormde Kerk in Transvaal onwillig zyn om mede te werken tot uitbreiding van het Evangelie ook onder de Heidenen."

Die vergadering wat hier na verwys word was die Algemene Kerkvergadering van 1879 maar by die vergadering is die saak nie

bespreek nie, en ook nie by die vergaderinge van 1880 nie, wat 'n voortsetting was van die van 1879. Eweëns vind ons niks in die notule van die vergadering van 1881, 1882, 1884, 1885 en 1888 nie. Die rede hiervoor is waarskynlik die oorlogs toestand in 1880-1881, en daarna die beroeringe van die Kerkvereniging.

In 1890 se notule van die Algemene Kerkvergadering vind ons dat die standpunt van 1853 gehandhaaf word.

Kort hierna kom die woelinge van die Uitlanders op die Rand, die Jameson inval en die oorlog van 1899-1902 wat die kwessie van die Sending op die agtergrond skuiwe.

Ons verwys hier graag na die lesing van Prof. dr. P. J. Muller, van 1904-1909 predikant van Pretoria, wat hy op 10 Julie 1912 gehou het voor die Ned. Zending Genootschap en wat die titel dra Zending en Politiek. Hierin toon hy op uitmuntende wyse aan die kwaad wat in Suid-Afrika gedoen is deur die Sendelinge wat as politieke agente opgetree het en hy noem ook verskillende redes waarom die Sending nie aangepak is soos wat dit hoort nie, en u sal ons toelaat om net 'n kort sitaat uit die lesing te gee :-

„ Terstond na den oorlog kon aan Zending werk niet gedacht worden; maar voorbereid door gesprekken, het ik de zaak der Zending toch als legaat agtergelaten vooral aan de door my opgeleide predikanten," nl. ds. J. J. Kuhn en ds. J. J. Prinsloo.

Op die Algemene Kerkvergadering van 1912 is die saak van die Sending toe weer bespreek aan die hand van 'n kommissierapport oor 'n beskrywingspunt waarin versoek word dat by wet bepaal word dat geen sending werk onder gekleurdes gedoen moet word deur die Hervormde Kerk nie."

Dit is van besondere belang om daarop te let dat ook hierdie vergadering in die bespreking en in die besluit wat geneem is, nie teen die sending was nie. Verskillende persone het op die verpligting daarvan gewys, en onder hulle vind ons dr. H. C. M. Fourie, oudl. A. D. W. Wolmarans, ds. Jac. van Belkum, ds. A. Murray, ds. K. T. v. d. Heever, oudl. A. J. G. Oosthuizen, oudl. G. P. Brits, oudl. H. L. Botha, oudl. J. T. J. Wolmarans, ds. F. S. du Toit, ds. M. J. Goddefroy, oudl. D. J. Bodenstein, ds. P. W. Ennis, oudl. H. C. v. d. Merwe, ds. J. J. Kuhn, ds. P. v. Drimmelen.

By die Algemene Kerkvergadering van 1916 kom die kwessie

van die Sending weer ter sprake na aanleiding van 'n versoekskrif, en ook na aanleiding van briewe van Ds. C. W. du Toit en D. Moller onderskeidelik. Daar is toe 'n kommissie benoem om oor die saak te rapporteer. Die kommissie rapport beveel aan dat Art. 2 van die Kerkwet steeds gehandhaaf moet word, en dat die vergadering hom uitspreek teen die leer van kaffers, en dat die vergadering oortuig is dat dit noodsaaklik is om die bevel van Christus uit te voer, maar wil die kwessie van geldelike steun 'n saak maak van vrywillige bydrae deur persone wat daarvoor voel. Na langdurige bespreking word eindelik die kommissie rapport aan geneem met toevoeging van 'n voorstel van die voorsitter dat die Sendingsarbeid behartig sal word deur 'n sendings kommissie wat deur die Vergadering benoem sal word. As lede van die kommissie word toe benoem Ds. C. W. du Toit, Ds. J. van Belkum, Ds. H. C. M. Fourie en Brs. T. Beckley en D. W. Moller.

Op die Alg. Kerkvergaderinge van 1917 en 1919 is nie oor die Sending gehandel nie ook nie in 1922 nie.

In 1925 kom die saak weer aan die orde en wel op aandrang van Ds. A. R. Smit en die Soeloes in Natal wat onder toesig geneem is deur die Kerkraad van Pieter-Maritzburg. Na bespreking word die saak na die Algemene Kommissie verwys om ondersoek in te stel en op die volgende vergadering te rapporteer.

Die vergadering van 1928 neem die rapport van die Algemene Kommissie in bespreking as ook die rapport van die kommissie oor sekere beskrywingspunte in verband met die saak. Hierdie bespreking het byna die hele dag se sittings in beslag geneem en aan die einde word die volgende voorstel van Dr. H. C. M. Fourie wat die saak baie kragtig bepleit het, aangeneem: „Hierdie vergadering voel dat die tyd vir ons Kerk om offisieel uitwendige sendingswerk op te vat, nog nie aangebreek het nie en daarom vir eers hom wil bepaal by inwendige sending, maar laat dit oor in die hande van lede van ons Kerk om die sendingsaak aan te vat." Die Kerk het hom hier dus uitgespreek dat hy in beginsel nie teen uitwendige sending deur die Kerk is nie.

In dieselfde jaar, 1928, het die Algemene Kommissie dan ook in opdrag van die Algemene Kerkvergadering 'n Sendings kommissie benoem met die volgende personeel Dr. H. C. M. Fourie, Prof. Dr. B. Gemser, Di. P. J. J. Venter en P. S. Grobler, en Brs. T. C. J. Erasmus en D. S. Bekker.

Die saak van die Sending is in 1931, 1934 en 1937 op die Algemene Kerkvergaderinge nie weer bespreek nie, waarskynlik omdat die tyd vir die Sending „nog nie ryp is nie." In 1942 word daar sydelings aangeraak maar ook niks definitief besluit nie. Eers in 1945 word die saak weer bespreek en besluit die vergadering. Hierdie H. E. Algemene Kerkvergadering wens by herhaling te beklemtoon dat hy ten volle bewus is van die taak en roeping van die Ned. Herv. Kerk, as Kerk van Christus, om die Evangelie tot die heidene te bring; dat die Herv. Kerk egter deur verskillende omstandighede tot hier toe nog nie sy volle aandag aan die evangelie prediking onder die Heidene kon gee nie, 'n feit wat ons betreur en skuldig laat voel, dat die tyd aangebreek het om die saak met die grootste erns aan te pak, en besluit om 'n kommissie te benoem om 'n skema uit te werk hoe die Kerk te werk moet gaan en om leiding in hierdie saak te gee en dat die bestaande genootskap voorlopig voortgaan met sy werk." Die bestaande genootskap waarvan hier sprake is, is die een wat ontstaan het na die vergadering van 1928, en wat weer opgehou het om te bestaan in 1945. Die geskiedenis van die Sending genootskap behandel ek nou nie hier nie. Ons kom by die vergadering van 1948, waar die kommissie vir Evangelisasie rapport gelewer het en wat deur die vergadering goedgekeur is en waarna die opdrag gegee is om met die werk voort te gaan.

Die Kommissie vir Evangelisasie is besig met die taak aan hom opgedra en ons staan voor die vergadering van 1951, en ons wil eintlik herhaal wat Di. Smits en van Warmelo in 1878 geskrywe het.

Ek meen dat die tyd lankal, ja in 1853 al ryp was om die Evangelie aan die naturelle te verkondig. Ons moet die hand in ons eie boesem steek, ons moet vra of ons ekskuse en verskonings in verband met hierdie saak enige waarde sal hê voor die Regterstoel van Christus. Ons politieke, of watter ander vooroordele sal seer seker vir ons geen genoegsame pleitgrond wees om ons ongehoorsaamheid goed te praat nie. Wat nodig is, is nie opinies en menings nie, maar gehoorsaamheid aan die eise van Christus. In ons Kerk is daar deurgaans 'n baie verkeerde en gevaarlike gees aan die werk n.l. die gees wat ons wysmaak dat ons met ons menslike wysheid iets tot stand kan bring, sonder God.

W. J. KEMP

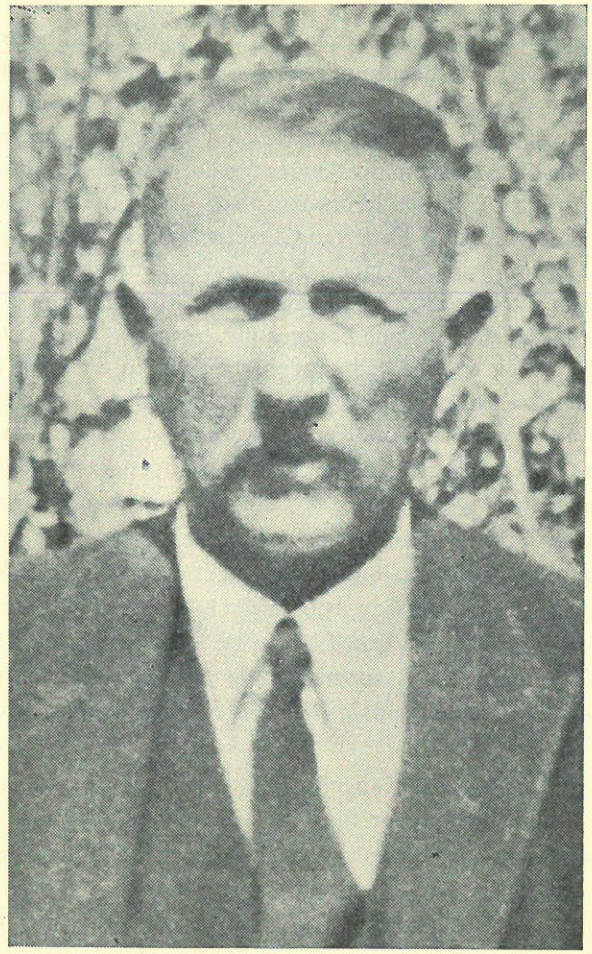

DAVID JACOBUS SMITH

Op Sondag, 19 Maart 1950 is skielik oorlede Oudl. David Jacobus Smith in sy woning op sy plaas Brandhoek, aan die Vaalrivier, distr. Wolmaranstad. Met sy heengaan het die families, die omgewing en die Kerk 'n gevoelige verlies gely. Ons het armer geword, want ons het in hom 'n groot geestelike rykdom verloor, wat God in Sy grote goedertierenheid ons geskenk het. Van hom is die Woord in waarheid van toepassing: Salig is die vredemakers, want hulle sal kinders van God genoem word. Sy handtekening

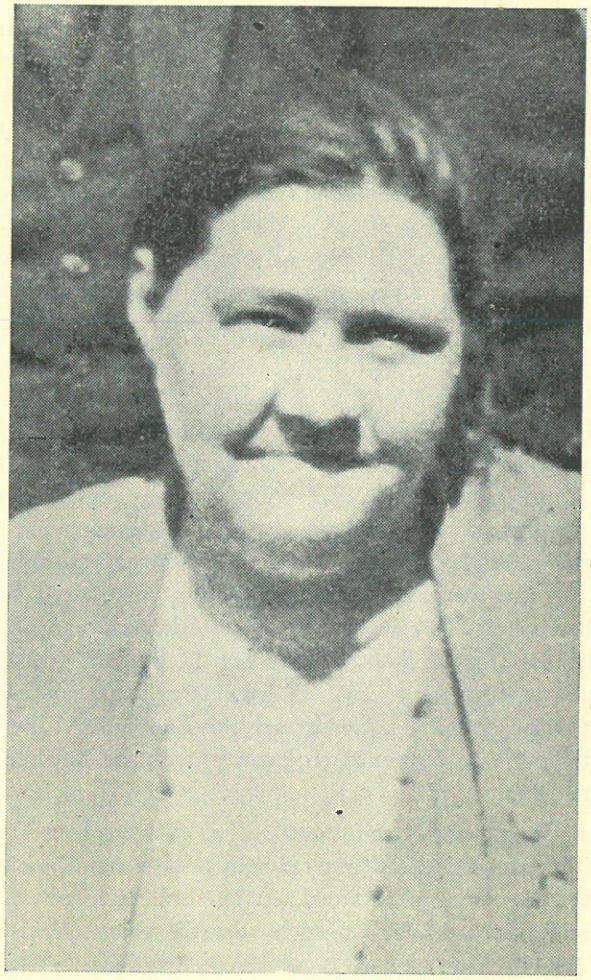

MARTHA MAGDALENA SMITH
(geb. Fouche)

op al die Beroepsbriewe van sy Predikante het hy onvoorwaardelik en stiptelik nagekom. Nooit het hy wrok gedra oor meningsverskil, nooit van sy medebroeders, Predikante of medemense kwaad gepraat of oorvertel nie. As sy Predikante iets sou gedoen of gesê het, wat hom nie reg voorgekom het nie, het hy hulle nooit in kerklike vergaderings of onderlinge gesprekke aangeval nie, maar altyd man teen man en reguit sy standpunt gestel en as hy in die minderheid

geval het, was hy tevrede en onderworpe. Sy Kerk se belange en die geluk van sy medemens was altyd sy hoogste strewe. Hy was dikwels afgevaardig deur Makwassie en Leeuwdoornsstad na Kerklike vergaderings. Hy was nooit haastig of oorheersend met sy opinies nie, maar het altyd rekening gehou met die Woord: ons ken ten dele en profeteer ten dele; God alleen weet alles en oordeel altyd regverdig. By Hom alleen is die hoogste Wysheid. Dit was die grondslag van al sy werk. Hoe sal ons ooit die gasvryheid, wyse raad en aanmoediging kan vergeet wat ons altyd van hom ontvang het? Wat 'n skat van dienende liefde en lankmoedigheid het in sy persoon onder ons gewandel!

David Jacobus Smith is gebore op 2 Augustus 1880 in die O.V.S. Hy was vanaf 1918 tot met sy dood onafgebroke kerkraadslid. Hy was getroud met Martha Magdalena Fouché uit 'n kerklik historiese familie in daardie omgewing waar hy gesterf het. Sy was 'n waardige Kerkraadslidvrou wat volkome aangepas het by haar eerbiedwaardige man. Sy het hom in Desember 1942 ontval en hulle lê saam ter ruste naby die woning, waar altyd liefde en vrede geheers het. Tweemaal was die vloedwaters van Vaalrivier in 50 jaar binne in die huis. Hulle het 12 kinders grootgemaak, wat sover ons weet, nog almal in lewe is en waarvan een seun, Predikant is, n.l. Ds. P. M. Smith van Oos Londen. Al die kinders dra die stempel van die mooie en goeie wat uit die huislike atmosfeer gestraal het.

Hul nagedagtenis is ons tot grote seën. Vir ons lewe hulle nog. Ons het die voorreg gehad om saam met hulle die Kerk te dien, om hul vriende genoem te word, en om hulle ten grawe te dra. Ons kon ook nie 'n ander woord by daardie geleendheid kies nie as net Heb. 11 : 7.

P. J. J. VENTER.

DIE KERK EN EVANGELISASIE

DIE bekende woorde van ons Heiland: „Gaan dan heen, maak dissipels van al die nasies, en doop hulle in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees; en leer hulle om alles te onderhou wat Ek julle beveel het" bevat die laaste opdrag wat die Kerk van alle eeue van Jesus Christus ontvang het. En dit is nie net die laaste opdrag nie, dit is terselfdertyd ook die grootste opdrag. Die dissipels het as 'n klein groepie arbeiders gestaan temidde van die onmeetlike velde wat ryp was vir die oes. Menslik gesproke moes hulle 'n onbegonne taak aanpak. Maar die Gees van God het hulle werk ryklik geseën. Reeds op die Pinksterdag was daar drie duisend mense wat Jesus Christus as hul Heer en Saligmaker bely het. Dit was die eerstelinge van die geestelike oes wat dwarsdeur die eeue ingesamel word. En so het die blye boodskap van die evangelie van verlossing sy seëtog begin. Seker, die vyande van die Kerk het nie stilgesit nie. Sterk en bitter aanvalle is teen die jong Kerk van stapel gestuur. Maar ondanks dit alles het die belofte van Jesus Christus, die Hoof van sy Kerk, in vervulling gegaan: „Die poorte van die doderyk sal my gemeente nie oorweldig nie."

Met watter vuur en ywer het die vroeë Christene hulle geloof bely met woord en daad! Hoeveel martelaarsbloed het daar gevloei vir die naam en die saak van Jesus Christus! Hierdie mense was almal lewende getuies van die heil wat Christus vir sondare berei. Hulle onbaatsugtigheid en offervaardigheid wek nou nog 'n jaloersheid in ons op. Hulle blymoedige lewenswandel moet ons vandag nog inspireer!

Baie eeue het intussen verbygesnel. Die Kerk mag hom uitbrei tot in alle wêrelddele. Dit het egter nie altyd so voorspoedig gegaan nie. Met skaamte moet daar gewys word op verskillende tye toe die Kerk sy roeping om te evangeliseer nie duidelik gesien het nie. Dit was tye waarin die geestelike lewe verslap en verdor het. Immers, waar die lewende getuienis verstom, waar die Kerk geen boodskap meer het om uit te dra nie, is dit duidelik dat die Kerk self ook maar weinig meer besit.

Die bevel om te evangeliseer sal egter bly staan tot aan die einde van die dae. En die Kerk van Christus moet gelowig luister na hierdie opdrag om dan met alle kragte wat God gee en aangevuur deur sy Gees, hierdie heerlike taak te vervul. Ons noem dit 'n

heerlike taak. Evangelisasiewerk is nie 'n werk wat ons met baie besware en met baie gesug kan uitvoer nie. Ons moet hierdie arbeid nie as 'n noodsaaklike taak beskou nie, maar as 'n heerlike voorreg.

Wanneer ons dié opdrag van Christus uitvoer, moet ons oortuig wees van die rykdom van die evangelie van Jesus Christus en so uitgaan na hulle toe wat Hom nog nie aangeneem het as hulle Saligmaker nie. Ons blymoedige lewenswandel moet hulle wat nog afsydig staan, beskaam. Die rykdom wat ons as gelowiges, as gemeentes en as Kerk in Jesus Christus besit, moet ander met jaloersheid vervul. In die besef dat die beloftes wat ons in die Woord van God vind, ook vir ons tyd geld, moet ons die blye boodskap van skuldvergewing deur die bloed van die kruis uitdra.

Dit geld van die Kerk van Jesus Christus in sy geheel; dit geld ook van ons Kerk in die besonder. Daar is seker maar baie min lidmate wat beswaar het teen die opdrag van Christus. Ons kan besware hê teen **sekere metodes** van evangelisasie, maar tog seker nie teen die laaste bevel van ons Heiland nie. Die taak van evangelisasie het Christus **ook aan ons Kerk** toevertrou. En met al ons besware en vooroordele sal ons dié opdrag nooit kan wegredeneer nie. As daar ander is wat, volgens ons beskouing, hierdie werk verkeerd aangepak het, is dit ons taak om dit na die beste van ons vermoë reg te doen. En waar ons hierdie taak uitvoer, kan ons 'n dankbare gebruik maak van die goeie arbeid wat ander onder die seën van die Here reeds tot stand gebring het. As ons Kerk sy evangelisasieopdrag in gehoorsaamheid aan Jesus Christus gaan uitvoer, kan ons 'n verdieping en 'n verryking in ons geestelike en kerklike lewe verwag soos wat ons nog nie belewe het nie.

Wat die toestande in ons land betref, val ons taak in twee dele uiteen: dié met betrekking tot die blankes, en dié met betrekking tot die nie-blankes. Die een deel van ons taak bepaal hom by ons eie volksgenote, mense van ons vlees en bloed wat die pad van ons vaders verlaat het en wat met die Kerk en Godsdiens gebreek het. Die soekende liefde van Jesus Christus moet ons dring om ook dié verlore skape weer terug te bring. Daar is vandag nog altyd blydskap in die hemel oor elke sondaar wat hom bekeer.

Maar, sal u vra: waar moet ek begin? Die antwoord is: Begin met uself! Ondersoek u hart en vra uself af of u verhouding teen-

oor God reg is, of u erns maak met hierdie opdrag wat u ook geld. Die Heiland het immers gesê: „Elkeen wat my sal bely voor die mense, hom sal ek ook bely voor my Vader wat in die hemele is." En as u dan met skaamte moet erken dat u nog soveel tekortskiet, gaan dan aan die werk in die naam van die Here! Oortuig ander met wie u in aanraking kom, wat die blye evangelieboodskap ook vir hulle sal beteken. Laat die christene van die jong Kerk vir u 'n voortdurende beskaming wees!

En u as kerkrade, sien toe dat die evangelisasiewerk in u gemeente verantwoordelik en sistematies uitgevoer word. Die gevaar is groot dat ons as gelowiges en as gemeentes die stoflike belange eerste stel. Dis waar, nuwe kerkgeboue en pastorieë is nodig, maar daarby moet die woorde van Christus gedurig in ons ore klink: „Soek eers die koninkryk van God en sy geregtigheid, en al hierdie dinge sal vir julle bygevoeg word."

Die ander deel van ons taak bestaan in die evangelisasie van die nie-blankes. Waar die Kerke in Europa duisende myle moet aflê om hulle sendingvelde te bereik, besit ons die voordeel dat die heidene in ons eie land woon. Ja, meer nog: hulle woon op ons plase en werk in ons huise. God plaas hulle op ons lewenspad. Hoe maklik kan ons ons taak uitvoer deur ons bediendes te vertel van Jesus Christus wat ook vir hulle gesterf het.

Ook ons Kerk as geheel het so'n heerlike taak. Toe 'n Soeloe-evangelis in 1923 by die kerkraad van Pietersmaritzburg aansoek gedoen het om met sy gemeente onder die toesig van ons Kerk opgeneem te word, is hierdie Soeloes deur God aan ons toevertrou. Die Algemene Kerkvergadering het dan ook meer as eenmaal bevestig dat hierdie werk die belangstelling en die liefde van die hele Kerk moet dra. Tog kwyn die arbeid nog weens gebrek aan belangstelling en gebrek aan fondse. Een ding is seker: God sal eenmaal van ons as Kerk en van ons as gelowiges rekenskap van ons bestuurderskap afeis!

Laat ons dan met verenigde kragte ons skouer aan die wiel sit. Die saak van Jesus Christus is baie dringend! Die tyd is kort! Laat ons as Kerk met verenigde kragte ons evangelisasie-taak op alle fronte uitvoer. Mag die verdere evangelisasie besluite van die Algemene Kerkvergadering in hierdie jaar strek tot die eer van God en tot seën van ons Kerk!

Benoni

P. G. GEERTSEMA.

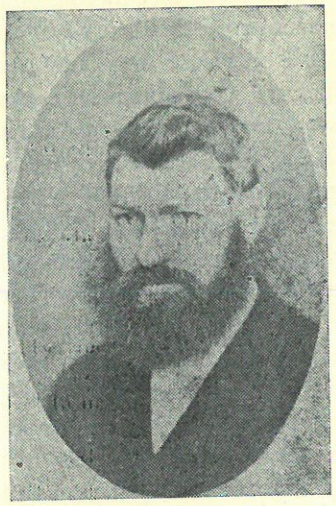

ANTHONIE CHRISTOFFEL MEYER

HIERDIE waardige figuur uit die verlede is in Mei 1843 in die distrik Bloemfontein gebore waar sy ouers, Willem Johannes Meyer en Hilletje Levina Helena Catharina Meyer, gebore Bester, twee Voortrekkers, destyds gewoon het. Hy is in 1864 in die huwelik getree met Johanna Catharina Lombaard en het op die plaas Koornspruit, distrik Bloemfontein, gewoon. Sy ouers, broers en susters en hy self met sy gesin is later na Transvaal verhuis, en het hulle in die latere distrik Bethal gevestig. Sy eggenote is op 31 Januarie 1881 oorlede, en die jaar daarop het hy vir die tweede keer in die huwelik getree met Margaretha Johanna Maria, weduwee Marnewick geb. Greyling, 'n kleindogter van die vrou van Piet Retief.

In die driejarige oorlog het twee van sy seuns gesneuwel, en hy self is 28 Desember 1901 in die distrik Ermelo op kommando oorlede. Verskillende van sy afstammelinge dien as kerkraadslede. Hy was 'n troue edele karakter.

S. P. E.

FEESREDE

„ Juig voor die Here, o gaanse aarde, breek uit en jubel en psalmsing; Psalmsing die Here met die siter, met die siter en die stem van gesang, met trompette en basuingeklank; juig voor die aangesig van die Koning? die Here! "

(Rede gehou ter geleentheid van die plegtige ingebruikneming van die kerkorrel te Rustenburg op 23 Junie 1950 en op versoek gepubliseer.)

Volgens die Heilige Skrif, Gemeente, is Jubal 'n afstammeling van Kain „ die vader van almal wat op siters en fluite speel," in ander woorde van musiek en musiekinstrumente.

Musiek word in die Skrif as 'n skone en edele kuns voorgehou. Behalwe die digkuns is dit die enigste kuns wat deur Israel vlytig beoefen is. In die godsdiens van Israel het dit aanvanklik 'n baie ondergeskikte rol gespeel. In die volksfeeste het dit egter tot sy reg gekom. Dit was daar onafskeidelik aan verbonde. Deur die invoering van die psalmgesang onder Dawid is die musiek veral aan godsdienstige doeleindes diensbaar gemaak. Juis daardeur het dit tot hoër ontwikkeling gekom. Uit die hebreeuse benaming: sanginstrumente vir musiekinstrumente, blyk dat musiekinstrumente in die eerste plek gedien het om die sang te begelei.

Met die tyd het daar meer- en verskillende musiekinstrumente gekom wat ingedeel kan word in snaar-, blaas-, slag- en skudinstrumente. Die mees bekende was die siter, harp, fluit, horing, tamboeryn, luit, simbaal, trompet, basuin en orrel. Die orrel is feitlik die enigste van die bogenoemde musiekinstrumente wat tot vandag toe in gebruik gebly het by godsdiensoefeninge. In die tempel deur Herodes gebou het 'n windorrel gestaan met 10 pype, elkeen met 10 gate, in die geheel dus met 100 verskillende tone. Deur die voortuitgang in die tegniek het die orrel almeer en meer in swang gekom.

Omdat die orrel oorspronklik vir wêreldse musiek gebruik is, was dit vroeër in die Oosterse Kerk nie toegelaat nie. Die Concilie van Trente het die gebruik van orrels verbied. 'n Lang stryd is gevoer voordat die orrel tot alle Kerke toegang gekry het. Vandag word 'n orrel beskou as onmisbaar in elke Kerkgebou. Dit dien om die gemeentesang te lei en mee te help in die verheerliking van God en die grootmaking van sy driemaal heilige Naam.

Musiek is nie beperk tot hierdie lewe nie. Volgens die openbaring wat God op Patmos aan Johannes gee sal daar ook in die hemel musiek wees. Hy sien die vier lewende wesens en die 24 Ouderlinge voor die Lam neerval met siters en hy hoor die nuwe lied wat hulle aanhef: „U is waardig om die boek te neem en sy seëls oop te maak, want U is geslag en het ons vir God met u bloed gekoop uit elke stam en taal en volk en nasie."

En, Gemeente, as daar musiek in die hemel sal wees dan mag tog seker, nee dan behoort daar ook musiek te wees op aarde en veral in ons Godshuise. En as steeds daar bo psalms en lofliedere tot eer van God deur die gesaligdes aangehef word dan mag ons tog seer seker nie swyg nie. Die Kerk van Christus moet wees 'n strydende Kerk, maar ook 'n singende Kerk. Ons moet singend optrek tot die stryd. Ons mag sing, ons moét sing, want ons is immers seker van die oorwinning. Ons moet sing want ons het so oneindig veel rede om dankbaar te wees, om te sing van die goedheid, genade, trou en liefde van ons God. Ons moet so sing dat dit vir elkeen duidelik is dat ons dankbaar gestem is, dat dit opreg gemeend is, dat dit uit ons hart kom. Ons moet met lus sing. Die bekende Engelse prediker Spurgeon sê in een van sy geskrifte: „As mens God loof moet dit op die bes moontlike wyse geskied. „Die orrel help hiertoe op uitmuntende wyse mee. Daarom is dit so goed dat feitlik in elke Kerk in ons land 'n orrel is en daarom kan u u verheug dat hierdie voortreflike instrument tans tot u beskikking is.

Die menslike stem is vatbaar vir modulasie, dit wil sê, dit kan allerlei tone aanneem. Daar is b.v. die stem vir die gesprek, die klaagstem, die smeekstem, die stem om bevele uit te reik en so meer. Maar dit sou gaaf wees as ons almal ook sou gehad het wat die digter van ons Psalm noem: die stem van gesang. Dit is 'n musikale stem, onderskeie van die gewone spreekstem.

Soos die menslike stem so ook het die orrel verskillende tone en is dit uitnemend geskik om te vertolk wat in die hart van die mens omgaan. Die orrel kan meehelp om ons blydskap en dankbaarheid te verhoog en om ons klaagsang te verdiep. Dit kan ons voer tot sonnige hoogtes en met ons saam afdaal in donker dieptes. As die orrel met sy blye, opwekkende klanke ons sang begelei en ons—

„ ons psalme vrolik toewy aan sy lof " dan is dit asof ons

„ Prys die Heer met blye galme
o My siel daar's ryke stof! "

meer vreugdevol en bly opstyg na bo.

En as ons terneer gedruk is in ons smart en ellende en ons hef in ons verslaentheid aan :

„ Uit dieptes gans verlore,
Van redding ver vandaan,
Waar hoop se laaste spore
In wanhoop my vergaan;
Uit diep van donker nagte
Roep ek, o Here, hoor,
En laat my jammerklagte
Tog opklim in u oor! "

dan is dit vir ons asof die klaagtone wat die orrel laat hoor ons smart bevestig en ons ellende beklemtoon.

As ons volk optrek ten stryd dan sal die forse klanke van die orrel ons bemoedig en sterk as ons sing :

Die Heer sal opstaan tot die stryd;
Hy sal sy haters, ver en wyd,
Laat wegvlug voor sy oë.
Hoe hoog die mens se trots mag gaan,
Hy sal geen oomblik kan bestaan
Voor God se alvermoë."

En as daar vrede kom en die strydbyl neergelê word en die oorlogsrumoer verdoof, dan sal die sagte, rustige klanke van die orrel ons harte in 'n vredestemming bring as uit volle bors weerklink :

Hef aan, hef aan met lof en dank
'n nuwe lied met nuwe klank!
Hef aan, God skenk ons vrede!
Hy het die oorlogsvlam geblus;
Na krygsgeweld skenk Hy weer rus—
Die swaard keer in die skede."

As die laaste eer aan 'n dierbare ontslapene bewys word en die doodmars die gewyde ruimtes van die Godshuis vul, dan laat die swaar droewige klanke van die orrel ons nie net dink aan die onverbiddelikheid van die dood en ons verganklikheid nie, maar ook aan die grootheid van God en die nietigheid van die mens.

En as die troumars gespeel word en die soet en tot vreugde stemmende orrelklanke ruis deur die Kerk heen dan word elkeen wat dit hoor meegevoer en blymoedig gestem.

Dit is so jammer dat baie gemeentelede swyg as God groot gemaak en verheerlik word en dat ander slegs lusteloos saamsing. Hulle sing so dat hulle amper nie hulleself hoor nie. Almal, groot en klein, moet Gods lof besing.

„ Sing oud en jonk, verruk van vreug—
Wees in die God van heil verheug."

Wie van die kinders van God het nie genoeg rede tot blydskap en dankbaarheid nie? Ook van so iemand geld die bekende woorde van die digter van Gesang 12 :

„ Hoe snood ondankbaar is die wese
Wat nie sy hart tot u verhef! ' '

U het oorvloedige rede tot groot blydskap. Tel maar u seëninge en dan sal u moet erken dat u beker oorloop, dat die Here meer aan u geskenk het as wat u kon dink, bid of verwag.

„ Vergeet nooit een van sy weldadighede,
Vergeet Hom nie wat jou sy guns bewys."

Die digter van ons Psalm roep u toe: „ Juig voor die Here— breek uit en jubel en psalmsing! Psalmsing die Here met die siter, met die siter en die stem van gesang, met trompette en basuin geklank; juig voor die aangesig van die Koning, die Here! "

U het as individue en as Gemeente, en ons het as Kerk en as volk oorvloedige rede tot groot blydskap. Laat ons sing nie net in ons openbare eredienste en ons godsdienstige samekomste nie, maar ook in ons verenigingslewe en gesellige verkeer. Laat ons sing in ons werk en op ons weg; in die Kerk en buite die Kerk.

Nie net die vroeër so welbekende en geliefde huisorrel het byna helemaal uit ons huise verdwyn nie, maar ook die ou goeie gewoonte om as gesin met psalm en gesang die Here te loof. Daar word in baie gesinne teenwoordig net gelees en gebid, die psalm-gesangboek word net in die Kerk gebruik. Ons jongmense het vroeër as hulle saamkom, veral Sondae, rondom die huisorrel gaan staan en geestelike liedere gesing. Vandag het die goeie gebruik al byna helemaal in onbruik geraak. Ons jongmense kan almal die volksliedjies sing en dit is goed, maar wat so jammer is, is dat die meeste Psalms en Gesange en geestelike liedere onbekend is. Die onbekendheid word helaas ook al gevind by baie van die ouer

geslag. Gemeente, sing ons wel genoeg ter ere van God? Sou die voëls van die hemel ons nie hierin tot 'n beskamende voorbeeld kan dien nie? Luther en ander groot Hervormers het met die Kerk-hervorming die groot waarde van die kerklied vir die Kerk van Christus en vir sy lede besef. Vandaar dat met die Hervorming die kerklied so kragtig opgeleef het.

Ons moet alles doen om ons volk 'n singende volk te maak. 'n Singende volk is 'n gelukkige en tevrede volk. Maar laat ons ook toesien dat in ons lied die verheerliking van God die eerste plek inneem. Dit is paslik vir 'n volk wat bekend is vir sy godsdienssin. Ons moet egter veral as Kerk 'n singende Kerk wees. Wie het meer rede om te jubel en te sing as die Gemeente van Christus, as die duurgekooptes van die Here?

Musiek en sang het dikwels 'n verrassende uitwerking op 'n mens. Dit is nie net Saul wat dit ondervind het nie. Dit bevry die mens van vrees, bring hom tot rus en laat sy woede koel. Dit hef die mens op en gee hom moed en vertroue.

As die oorlogmars weerklink vloei die bloed vinniger in die are van die soldaat en storm hy moedig voorwaarts.

As die skip begin te sink en die dood iedereen in die aangesig staar, dan word die paniek en vrees minder as die wind op sy vlerke meevoer die gerusstellende melodie van die skeepsorkes.

„ Nader my God tot U."

Dit was voor basuin blasende priesters en 'n juigende volk wat die mure van Jerigo geval het. Die gejuig was die gelowige " amen " van die volk op die goddelike oorwinningssinjaal. Stel u voor dat die volk stil en stom gebly het toe hulle die basuingeluid gehoor het, dan het die mure daar nog gestaan. In ieder geval sou hulle toe nie geval het nie. Teen die wonderlike beurtsang is geen vyand, geen duiwel bestand nie.

Die volk van Israel was waarskynlik helemaal nie in die stemming om te juig nie. Hulle het reeds tevergeefs sewe dae om die mure geloop en op die sewende dag het hulle al sesmaal daaromheen geloop. Sewe dae lank moes hulle ongetwyfeld die spot van die mense op die muur verdra het. En tog, toe die priesters op die horings blaas het die volk, in gehoorsaamheid aan die bevel van Josef, gejuig. Daarom as u voor onoorkoomlike mure kom, moenie wanhoop nie; klem u vas aan die Woord en aan die beloftes van u

God en sing dit teen die mure op, sing dit al is dit ook bewend en aarselend :

„Maar die Heer sal in my lewe
Weer oordag sy guns gebied.
Ook deur donker nag omgewe,
Sing ek nog my pelgrimslied.
Ja, ek lofsing in die nag
Want ek bly die Heer verwag,
My gebed sal opwaarts strewe
na die bronwel van my lewe."

Sing, almal wat na die Naam van Christus genoem word!

Sing ook in die gevaar, midde in die nag en nood. So het Paulus en Silas eenmaal in die gevangenis van Filippi gesing. Hulle het die vertwyfeling wat in hulle siel was weggesing. Nee, hulle het die deure van die gevangenis oopgesing. Die deur van hulle gevangenis en die van die hart van die sipier.

Voor die krag van die beurtsang sal ook eenmaal die laaste mure val. En die poorte van die nuwe Jerusalem sal wyk en oopgaan. Dan wanneer die engele met die wederkoms van Christus die basuin sal slaan en die trompetgeskal sal weerklink langs die gewelwe van die hemel. Die dag kom nader, loof die Heer!

„Laat hemel, aarde en see en berg en dal,
waar ook sy septer swaai—laat alle dinge
sy lof verhef in altyd wyer kringe!
En jy, my siel, loof jy Hom boweal." — Amen.

T. F. J. DREYER.

RUTGER CORNELIS VAN BROEKHUIZEN

HY was 'n broer van dr. H. D. van Broekhuizen, en is in 1860 in Otterloo, Nederland, gebore, waar sy vader, ds. H. van Broekhuizen, predikant was. Hy was op verskillende plekke in Transvaal onderwyser, in die dae van die kerkvereniging in die distrik Marico. In daarde woelige dae van stryd en sorg het hy die Hervormde gemeente trou bygestaan. In 1890 het hy op die Algemene Vergadering opgetree as sekretaris van die destydse skriba, ouderling C. J. Joubert. Hy is op 20 Augustus 1926 oorlede.

S. P. E.

GEORGE FREDERICK THEODORE PISTORIUS

George Frederick Theodore Pistorius is op 9 April 1896, op die plaas Boschpoort in die Rustenburgse distrik gebore. Op vroeë leeftyd het hy saam met sy vader, Christiaan Jacobus Hendrik Pistorius en moeder, Johanna Petronella Pistorius (geb. Robbertse), verhuis na die ou familieplaas Rooikrans, waar hy sy lewe verder deurgebring het. Sy skoolopleiding het hy op die plaasskooltjie te Leeuwpoort geniet.

Op 20 Mei 1919, het hy in die huwelik getree met Wilhelmina Elizabeth Snyman, en uit die huwelik is daar twee seuns en een dogter gebore t.w. C. J. H. Pistorius, C. Pistorius en Anna Pistorius (nou Mev. Ds. Snyman van Waterberg).

Hy het die Ned. Herv. Kerk in 30 jaar onafgebroke gedien as kerkraadslid. In Julie 1920 is hy in die Ned. Herv. Gemeente Rustenburg gekies tot diaken en twee jaar later, terwyl hy volgens kerkwet daarvoor nog te jonk was, reeds as ouderling gekies. Hiervoor moes die Hoogeerw. Komm. van die Algemene Kerkvergadering hulle toestemming verleen, wat hulle dan ook goedgunstiglik toegestaan het.

Vanaf die afstigting van die gemeente Vliegepoort van die moedergemeente te Rustenburg, het hy die dogtergemeente van die begin af onafgebroke gedien as ouderling, scriba, voorsinger en voorleser. In die afgelope paar jaar het hy op verskillende onderkommissies van die gemeente ook sitting gehad. Hy het die gemeente ook dikwels verteenwoordig op algemene Kerkvergaderings en ringsvergaderings. Vir 'n tydlank was hy ook scriba van die Ring van Rustenburg. Sy kerk het hy getrou en beskeie gedien, met die liefde van sy hart.

Op 10 Desember 1949, is hy, na 'n siekbed van twee maande op die leeftyd van slegs 53 jaar en 8 maande, in die Algemene Hospitaal te Pretoria, oorlede. Sy kalme onderworpenheid aan Gods wil, sonder een enkele woord van bitterheid of murmurering het die familie diep getref. Hy is begrawe op die ou familieplaas en laat sy eggenote, twee seuns en getroude dogter na.

Met sy afsterwe is een van die stigters en steunspilare van die gemeente weggeval en is sy groot verwagting om ook die inwyding van die nuwe kerkgebou op Vliegepoort mee te maak nie verwesenlik nie.

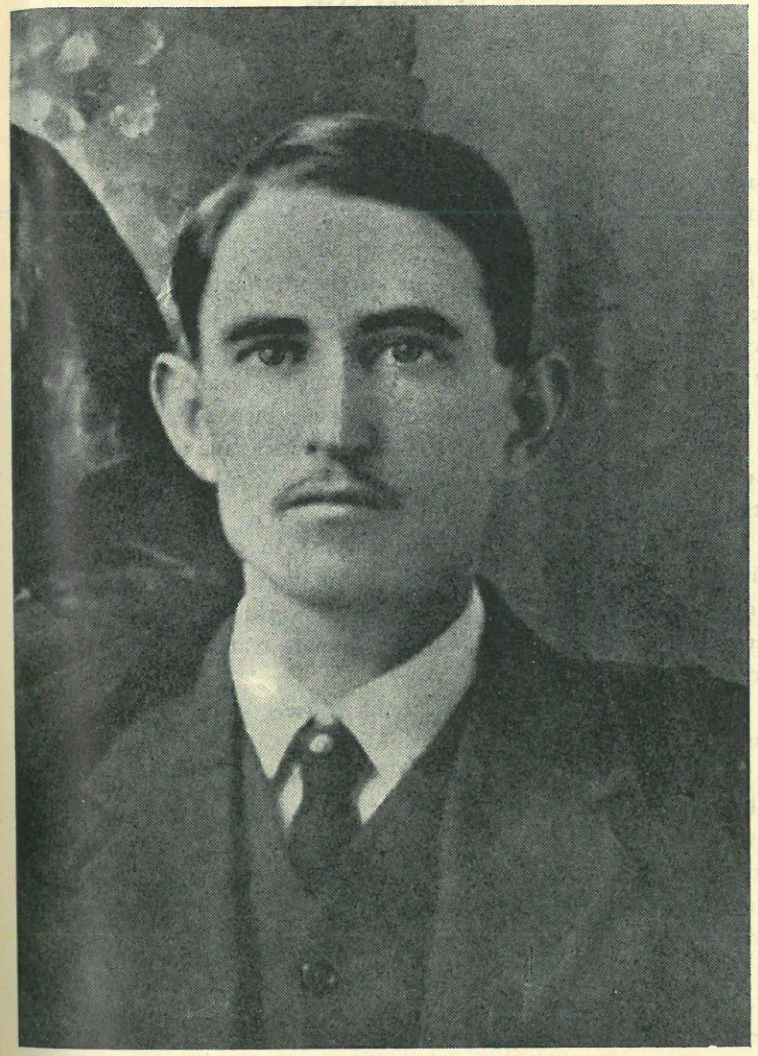

Van hom is bewaarheid die Skrifwoord van Spreuke 10 vers 7: „Die nagedagtenis van die regverdige is tot seën."

P. A. R. C. VAN WYK.

DIE WERK TUSSEN DIE BUITEKERKLIKES IN HOLLAND

Die taak van die Kerk is om die Evangelie te verkondig, d.w.s. te verkondig dat God die wêreld so lief gehad het dat Hy Sy Seun Jesus Christus op aarde gestuur het om vir die sonde van die mensdom te ly en te sterwe, maar ook die dood in die opstanding te oorwin; dat elkeen deel het aan hierdie verlossende sterwe en oorwinnende opstanding van Christus indien hy waaragtig in Christus glo; en dat elkeen wat die stryd van die geloof stry en die geloof behou, eindelik by God in die hemelse heerlikheid ten ewige dae sal wees (Joh. 3:16, 14:1-9; 1 Joh. 1:7b; Heb. 2:14,15; 2 Tim. 4:7, 8; Heid. Kat. Sondag I, VII, XIvv., ens.). I.v.m. hierdie Evangelie lui die opdrag van die Here Jesus soos volg: „ Gaan die hele wêreld in en verkondig die Evangelie aan die ganse mensdom. Hy wat glo en hom laat doop, sal gered word; maar hy wat nie glo nie, sal veroordeel word " (Mk. 16:15, 16). Die Kerk wat hierdie opdrag nie uitvoer nie, is geen Kerk nie.

Hierdie sendingopdrag het die Kerk in die verlede op verskillende wyses vervul: Ten eerste deur die gereelde verkondiging van die Evangelie aan die lidmate van die Kerk; ten tweede deur die verkondiging aan mense wat nie lidmate van die Kerk is nie (sending).

Sending word ru-weg gewoonlik in twee soorte onderskei: die sending aan die „ heidene," waaronder in die gewone spraakgebruik mense wat nie aan die Europese volkegroep behoort nie en wat nie gekersten is nie, bedoel word (dit is sending in die engere en gewone betekenis van die woord). Hiernaas staan die tweede soort sending, nl., aan die mense van jou eie volk wat nie meer aan Christus glo en aan Sy Kerk behoort nie of dit nog nooit gedoen het nie; hierdie soort sending noem ons evangelisasie.

Terwyl sending 'n aktiviteit is wat so oud soos die Kerk self is, is evangelisasie 'n aktiviteit van die jongste tyd. Met die opkoms van die Renaissance (14de-16de eeu) en die oorwinning van die Aufklärung (17de-18de eeu) het die absolutisme van die mens die oorhand gekry, d.w.s. die mens verwag nie meer sy leiding van buite homself nie, maar stel homself en sy eie insig, oordeel, navorsing en wetenskap as die laaste en hoogste gesag. Hierby mag God en Sy openbaring hulp en raad gee, maar die laaste woord kom die mens

toe. Tegelykertyd het die Protestantse Kerke veral erg verwater sodat die Kerk en sy voorvegters (die teoloë) in 'n groot mate hulle deur die wysbegeerte en natuur-wetenskap laat lei het. Die resultaat hiervan is dat in Europa, wat die bolwerk van die Christendom gewees het, 'n moderne heidendom ontstaan het—'n tipe mens wat ons net so goed 'n heiden kan noem as die mense wat ons hierbo so genoem het. Ons vind dat daar geleidelik groot getalle mense kom wat glad nie meer aan Christus en Sy Kerk glo nie, of alleen nog maar die Christendom as 'n lewenswyse erken. Met die loop van geslagte ontwikkel die toestand totdat ons vandag baie mense in Europa kry wat nie meer die elementêrste dinge van die Bybel of die Kerk af weet nie. Hierdie mense noem ons die „buitekerklikes," wat ons onderskei van die „ onkerklikes "; lg. is mense wat nog aan 'n Kerk behoort maar selde of ooit nog deelneem aan of belangstel in die Kerk.

Gedurende die afgelope aantal jare en veral na die Tweede Wêreldoorlog het die Kerk met groot erns die taak van evangelisasie aangepak. Die twee stede in Nederland wat die meeste hieraan doen, is Amsterdam en Groningen. Die organisasie staan onder die leiding van 'n bepaalde predikant wat in die gemeente spesiaal vir hierdie werk afgesonder word en wat 'n kader het om hom te help, d.w.s. 'n groep manne en vroue wat sy werk verlig en help met die organisasiewerk. Ons vertel hier een en ander van die werk in Groningen, want hoewel die werk op groter skaal in Amsterdam aangepak word, is die werk in Groningen besonder voorbeeldig georganiseer.

Die werk staan onder leiding van Ds. S. H. Spanjaard; hy is 'n Jood wat bekeer is tot die Vrysinniges en daarvandaan geleidelik ontwikkel het totdat hy heeltemal binne die kring van die Kerk staan. Dit maak hom besonder geskik vir die werk. Die evangelisasie-werk stel 'n besondere vereiste aan 'n predikant: hy moet 'n uitstekende redenaar wees, moet op hoogte wees met die ontwikkelinge op die terrein van die natuur-wetenskap, maar veral van die wysbegeerte en letterkunde, moet die sosiale stromige van sy tyd presies ken en die probleme en behoeftes van die buitekerklike goed ken. Hierdie vereistes word aan elke predikant gestel, maar in 'n besondere mate aan die evangelisasie-werker. Ds. Spanjaard munt in al hierdie dinge uit. Saam met hom werk 'n veertigtal manne en vroue wat hom help.

In kort is die werkwyse van die evangelisasie-werkers soos volg: gemeentelede stuur name van buitekerklikes van wie hulle meen dat daar 'n geleentheid is om vir die Christendom gewen te word. Aan hierdie mense word dan allereers die „Noordstar," die maandblad wat spesiaal die belange van die buitekerklikes in Groningen dien, gratis toegestuur. Dan word die mense deur een van die kaderlede besoek; baiekeer wil die mense niks van die Kerk weet nie en word hulle alleen geërger deur die pogings wat aangewend word en dan moet hulle maar eenvoudig gelaat word. Anders word hulle uitgenooi om die spesiale diens wat elke Sondagaand deur Ds. Spanjaard gehou word, by te woon. Hierdie dienste word spesiaal tot die buitekerklikes gerig en het met hulle probleme te doen en benader dinge vanuit hulle standpunt. Met spesiale kerklike feesdae, veral met Kersfees, word pamflette van allerlei aard uitgestuur. 'n Paar voorbeelde hiervan wat ek hier ter hand het, is: Lukas 2:1-20 spesiaal gedruk volgens ontwerp na druk en illustrasies deur Herman Dijkstra; op harde papier in kleure gedruk die gedig van Jan Luiken: „Wie hangte'er zo deerlyk, geteistert, geschonden," met 'n afdruk van die houtsnede van Albrecht Altdorfer van die gekruisigde Christus; pamflet „Het Grote Avontuur" wat handel oor die avontuur van die geloof en die liefde; preek van Ds. Spanjaard oor „Willen gelooven en niet kunnen," ens.

Omdat die buitekerklikes in Holland vir 'n baie groot deel uit die intelligentsia en beter ontwikkelde klasse bestaan, word besondere musiekfeeste gehou (bv. „Le Roi David" van Honegger, uitgevoer deur die Groningse stadsorkes; die verskillende Passionen van Bach, ens.). Verder word spesiale films vertoon (bv. oor die wondere van die natuur, wat dan gesien word in die lig van 'n alwyse Skepper). Of die aandag word op besondere goeie films (bv. „Ditte, een Mensenkind," „Fietsendieven, ens.) gevestig en by sommige van die films hou Ds. Spanjaard 'n inleiding voor die film vertoon word en kondig in die bioskoop ook aan dat hy die volgende Sondag oor die film sal preek. Hierdie metode lok geweldige skares mense.

Die doel van al hierdie werk is om die buitekerklikes te beweeg om hulle aan te bied vir katkesasie, sodat hulle belydenis kan doen en gedoop kan word. Die werk het dan ook 'n groot mate van welslae en elke jaar word 'n behoorlike katkesasie-klas opgelei vir die geloofsbelydenis.

Vergeleke met Europa is Suid-Afrika besonder gelukkig wat die probleem van buitekerklikheid betref. Toe die Modernisme en Liberalisme in Europa hoogty gevier het en verwoesting gesaai het, was Suid-Afrika in 'n dood stryd gewikkel om sy binneland bewoonbaar te maak. Die pioniers wat hierdie arbeid moes verrig, is weinig deur die allerlei strominge beïnvloed en het aan 'n uiters ortodokse Bybelgeloof vasgeklou. Ons is pas in die afgelope half-eeu sover dat ons aan die strominge blootgestel word. En dis juis in hierdie half-eeu waarin die Liberalisme en Modernisme geweldig op die afdraende geraak het en die mens meer ootmoed en nederigheid geleer het. Ons probleem is dan ook meer die probleem van onkerklikheid as dié van buitekerklikheid; maar onkerklikheid is die eerste stap tot buitekerklikheid en in ons stede het ons al die probleem van buitekerklikheid. Egter glo ek nie dat die probleem in Suid-Afrika dieselfde afmetings as in Europa sal aanneem nie, omdat die hoogtepunt van die beweging teen die Kerk reeds bereik is en daar van baie kante buite die Kerk alweer 'n geroep na die Christendom en die Kerk opgaan; verder omdat die Kerke (spesifiek die Protestantse Kerke) dikwels die Kerk-vernietigende bewegings met oop arms ontvang het, omdat die Kerke hierdie bewegings en gedagtes as korrek en in ooreenstemming met die wetenskap beskou het, terwyl ons Kerke gewaarsku is en kan leer uit die ervaringe van die Europese Kerke; verder ook omdat die Kerk in Suid-Afrika se kort geskiedenis 'n veel sterker rol gespeel het as die Kerk in Europa gedurende die afgelope paar eeue, sodat die Kerk hier veel sterker in die volk staan.

Egter: as die Kerk in Suid-Afrika die verskriklike probleem van die buitekerklikheid wil vermy en in die kiem wil dooddruk, sal ons met ope ore moet luister na die waarskuwings van die Kerk in Europa en dadelik die evangelisasie-werk moet aanpak. In hierdie werk kan die ervaring van die Kerk in Europa ons tot onskatbare diens wees. Egter sal ons hulle arbeidsmetodes by ons omstandighede moet aanpas: die tipe buitekerklike verskil in Suid-Afrika hemelsbreed van dié in Europa, want in Europa is buitekerklikheid die kwaal van die meer gegoede en ontwikkelde groepe, terwyl dit in Suid-Afrika hoofsaaklik die teenoorgestelde geval is; die buitekerklikheid van die laer klasse in Europa uit hom meesal (op die oomblik) in die Kommunisme, wat in Suid-Afrika (wat die blankes betref) minder 'n gevaar is. Verder is die Noord-Europëer (waar-

mee ons hier eintlik te doen het, omdat ons ons tot die probleme van die die Protestantse Kerke beperk) veel swaarder en ernstiger van gang as die Afrikaner en veel meer geneig om sy geestelike behoeftes ernstig op te neem en aan te vul uit 'n ernstige studie van wysbegeerte, natuur-wetenskap, letterkunde, e.d.m. Ons benaderingswyses en metodes sal daarom moet verskil en oorspronklik ontwerp word. Maar ons mag hierdie werk nie nalaat nie. Die Kerk is die heilige pand van die Openbaring toevertrou, die Bybel wat die grootste erfenis van die Reformasie is. As die Kerk sy taak versuim, het hy alleen homself te verwyt wanneer hy eenmaal magteloos staan en toekyk dat die leiding in die hande van wêreldse magte oorgaan, wanneer hy nie meer kan bewaar wat hy het nie en sy kroon hom ontroof word (Ob. 3:11).

P.S. DREYER.

Wagter op die heil'ge mure,
Sê my, wanneer wyk die nag?
Ag, ons tel die bange ure
Tot die skeemring van die dag,
Tot verflou die stergeflonker
En verdwyn die nag se donker,
As die son verrys in glans
Luistryk aan die hemeltrans.

U, o Heer, die Ewig-sterke,
Laat geboeides vry uitgaan;
Deur u reddingswoord en werke
Word die weg tot God gebaan.
Ons sien eens geslote harte
Oopgaan deur u sielesmarte,
Sien u kruishout voortgeplant
Ver tot in die heidenland.

GERHARDUS JACOBUS ENGELBRECHT
en
JOHANNA PETRONELLA VENTER

Gerhardus Jacobus Engelbrecht is op 2 Julie 1861 op die plaas Driefontein, in die Gatsrant distrik Potchefstroom, gebore. Hy was 'n seun van Gerhardus Jacobus Engelbrecht wat weer 'n seun was van die Voortrekker Gerhardus Engelbrecht wat in 1904 oorlede is. Sy moeder was Christina Johanna Sophia Dreyer, 'n dogter van die Voortrekker Christiaan Dreyer wat op die plaas Kraalkop in die Gatsrant gewoon het. In sy kinderjare het sy ouers op die plaas Langlaagte gewoon wat in later jare een van die ryk goudvelde van die Witwatersrand sou wees. Hierdie plaas het gedeeltelik aan sy vader behoort, maar omdat dit so sleg was vir veeboerdery het sy vader dit verkoop en het weer terug getrek na Driefontein.

In 1874 het sy ouers van die Potchefstroomse wêreld na die hoëveld verhuis en hul op die plaas Witbank, distrik Standerton, gevestig. Hier het hy bly woon, ses-en-sewentig jaar lank, tot aan sy dood op 23de Mei 1950. Hy is op 6 Maart 1882 op New Denmark, dist. Standerton, deur ds. N. J. van Warmelo in die huwelik bevestig met Johanna Petronella Venter, 'n kleindogter van die eerste onderling van Soutpansberg, Pieter Johannes Lodewikus Venter.

Hy het 'n veel bewoë lewe gehad, veelbewoë en tog ook weer rustig en gelykmatig, omdat hy so rustig en gelykmatig van karakter was. Aan verskillende oorloë het hy deelgeneem, die eerste was aan die Eerste Vryheidsoorlog van 1880-1881, toe hy aan verskeie veldslae deelgeneem het, en ook aan die slag van Amajuba. In die Tweede Vryheidsoorlog is hy op 27 Februarie 1900 aan sy linkerarm gewond waardeur hy vir die res van sy lewe daaraan gebreklik was. Op die slagveld het hy nie so iets as vrees geken nie, en hy was ook 'n bekwame militêre aanvoerder, eers veldkornet, toe kommandant en daarna kolonel.

Maar hy was bowe al in die eerste plek kerkman.

Toe daar in 1903 vir die eerste keer na die Tweede Vryheidsoorlog weer op Trichardsfontein 'n kerkviering was, is hy in die plek van sy vader wat in daardie oorlog gesneuwel is, as ouderling gekies, en by sy bevestiging wat deur die noodtoestand op kerklik

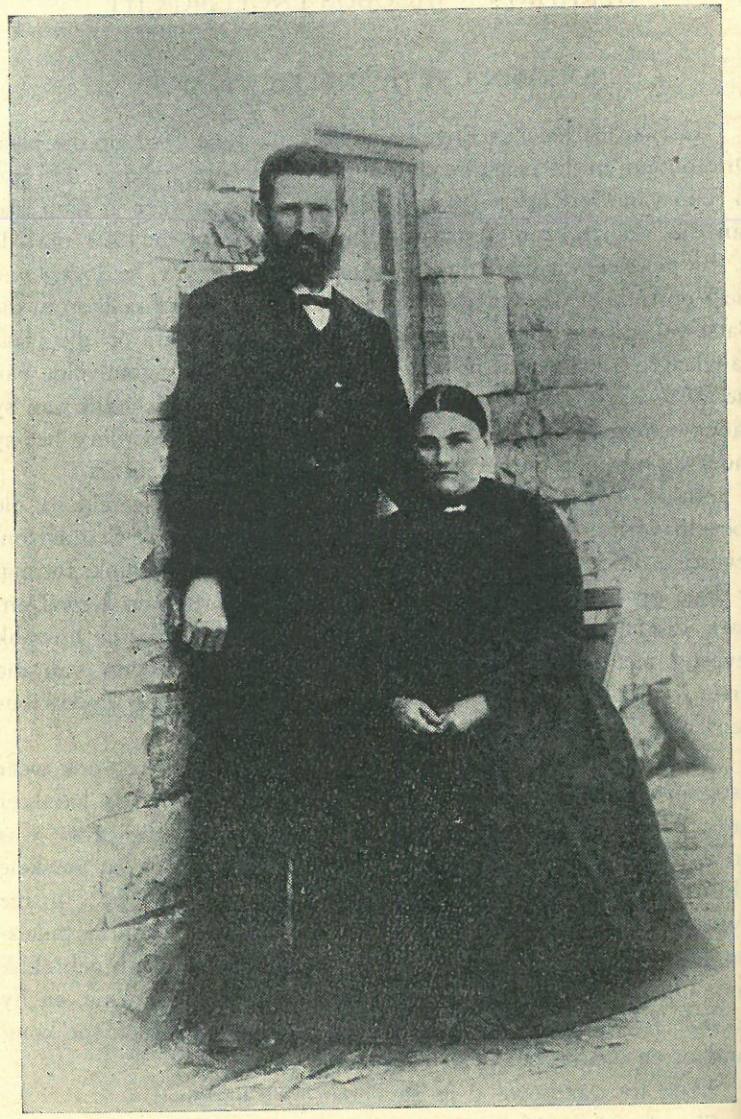

GERHARDUS JACOBUS ENGELBRECHT
en
JOHANNA PETRONELLA VENTER

gebied al die volgende dag moes geskied, het ds. Jac. van Belkum die hoop uitgespreek dat waar hy sy vader se opvolger was, die mantel van Elia op Elisa mog val. En hy het ouderling gebly tot in die jaar 1944 toe sy hoë ouderdom hom verplig het om die amp neer te lê. As ouderling was hy 'n krag in die Gemeente en die Kerkraad. Maar ook in die Kerk in die algemeen was hy 'n konstruktiewe bouer. Van 1905 is hy gereeld na die Algemene Kerkvergadering afgevaardig en vir jare lank was hy lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Hy was nie 'n man van veel woorde nie, maar kon dadelik die koers aanvoel wat ingeslaan moes word, en aan sy beginsels was hy getrou. Ook was hy vir 'n lang tyd lid van die Kuratorium. Daar was veral drie predikante wat 'n diep indruk op hom gemaak het en aan wie hy hom nou verbonde gevoel het, dit was ds. N. J. van Warmelo, ds. Jac. van Belkum en ds. L. E. Brandt.

Op begrafnisse het hy in sy omgewing gewoonlik as koster opgetree,ongeag tot watter kerk die oorledenes behoort het. Ook was hy jare lank lid van die Standertonse skoolraad.

Dit was vir hom 'n harde slag toe sy eggenote hom 'n paar jaar voor sy dood ontval is. Op 23 Mei 1950 is hy oorlede en onder groot belangstelling van 'n skare van vriende is hy op Morgenzon begrawe. Sy jongste broer, prof. S. P. Engelbrecht, het in die kerk die lykrede gehou. By die graf het ds. J. J. Griesel die predikant van die Ned. Herv. of Geref gemeente o.a. ook die woord gevoer, en hy het onder diepe ontroering 'n treffende getuienis van hom gegee wat ons hier afdruk omdat dit 'n getuinis van 'n predikant van 'n ander kerk is, en daarom des te veelseggender. Ds. Griesel het na aanleiding van 2 Samuel 3 vers 38 „ weet julle nie dat vandag 'n vors en 'n groot man in Israel geval het nie? " die volgende gesê :-

> Hierdie woorde deur koning Dawid uitgespreek by die aanhoor van die dood van krygsowerste Abner is van toepassing op die oorledene vader Engelbrecht. Voorwaar 'n vors en 'n groot man het ons ontval. Soos ons ryker was deur sy lewe so het ons arm geword deur sy heengaan.
>
> Ons dink met eerbied aan hom en met diepe dankbaarheid teenoor God vir so 'n gawe. Vir my persoonlik was hy 'n vader van wie ek baie geleer het. Sy godsvrug, sy opregtheid sy standvastige lewensbeskouing en lewensrigting het allerweë aandag getrek.

Ons dink aan hom as die dapper krygsman. Hy het waardiglik gelei en nooit gebied wat hy nie self bereid was om te doen nie. Sy leuse was nie „ gaan " maar „kom." Hy was kommandant in die Anglo-Boereoorlog en kolonel in die Eerste Wêreldoorlog. Hy het self sy bloed gegee vir wat hom dierbaar was. Hy was een van die laaste oorlewendes in die Amajuba slag. Ons eer hom as die dapper krygsman wat die **swaard** gedra het in 'n edele **saak.** Ons eer hom as kommandant Engelbrecht.

Ons eer hom as die man wat Gods Woord gedra het. Hy was ouderling vir baie jare. In hierdie omgewing is daar haas geen kerkhof waar hy nie woorde van troos en berusting by die afsterwe van dienbares gepraat het nie, afgesien van watter Kerk hulle aan behoort het.

Altyd het hy geput uit die Woord van God. My eerste begrafnis het ek saam met hom waargeneem en baie daarna, selfs toe hy al oor die tagtig jaar was. Dikwels het hy na my studeerkamer gekom waar ons verkwikkend kon praat oor die heilswaarhede. Hy het groot liefde gehad vir sy Heer en Verlosser, vir Christus, Kerk en Sy dienaars.

Ons het hom geken as **ouderling** Engelbrecht.

Ons eer hom as die man wat die vriend van almal was. Hy het die palmtak van vriendskap onder ons gedra. Wie dank nie die Heer vir so 'n edele en troue vriend nie. Daarom het ons hom geken as Oom Gertjie Engelbrecht.

Hy was groot omdat hy homself klein geag het voor sy Heer en Maker. Veel het hy gedoen omdat hy diep afhanklik was van God.

Ons betreur sy heengaan maar gun hom die rus en die vreugdevolle ingang in Gods Koninkryk. Sy nagedagtenis is soet. Sy werke lewe voort.

DIE VYFDE GEBOD

„ Eer jou vader en jou moeder, dat jou dae verleng mag word in die land wat die Here jou God aan jou gee."

In Sondagafdeling 39 van die Heidelbergse Kategismus word die vyfde gebod behandel en verduidelik. Vraag 104 vra daarom: Wat wil God in die vyfde gebod hê? " En die antwoord hierop is, „ dat ek my vader en my moeder, en almal wat oor my gestel is, alle eer, liefde en trou moet bewys, en my aan hulle goeie leer en straf met gepaste gehoorsaamheid moet onderwerp en dat ek ook met hulle swakheid en gebreke geduld moet hê aangesien dit God behaag om ons deur hulle te regeer."

In 'n tyd soos die waarin ons nou leef, en waarin die huisgesin van verskillende kante onder die soeklik gestel word, is dit seker beslis nodig om die huisgesin, met die belangrike invloed wat die huisgesin uitoefen op die staat en die maatskappy, en die gevolge daarvan, vanuit 'n christelike oogpunt te beskou. Die huisgesin kan vir die staat tot diens wees, en ook vir die maatskaplike lewe, m.a.w. 'n heilsame invloed uitoefen. Maar die huisgesin kan ook 'n ontbindende faktor wees, en alles behalwe, 'n heilsame invloed uitoefen.

Ek meen dus, dat dit een van ons mees aktuele vraagstukke is, en ek wil dit graag kortliks behandel soos die Kategismus dit sien, m.a.w. ek sal hier moet stilstaan by gesag in die huisgesin, gesag in die staat, en gesag in die maatskappy.

Die algemene beginsel waarop die vyfde gebod rus, is dat God die een mens nie los van die ander gestel het nie, maar dat God die een mens met die ander mens verbind. En waar mense dus nie los van mekaar staan nie, is daar 'n samelewing, en in die samelewing is outoriteit of gesag, terwille van die sonde, onmisbaar. Tereg haal die Kategismus dus aan: „ en almal wat oor my gestel is " — dit sien op die maatskaplike en staatsowerheid. En die gesag wat by die maatskappy en die staat berus, is gefundeer in die van God ingestelde gesag, wat in die huisgesin begin waar vader en moeder gesag moet uitoefen teenoor hulle kinders.

Gehoorsaamheid aan hierdie gesag, word volgens Exodus 20 en Deuteronomium 15 geseën, „ dat jou dae verleng mag word in die land wat die Here jou God aan jou gee." Maar hierdie belofte van seën is nie van toepassing op aprte indiwidue nie, maar hier spreek

die Wetgewer Israël aan as geheel, as volk. Israël se samelewing as volk, moet gefundeer wees, in die van God ingestelde outoriteit, wat haar uitgangspunt neem in die ouerlike gesag in die huisgesin. En hiervan sal afhang, of Israël se selfstandige volksbestaan in die beloofde land, lank of kort sal wees. En nou is dit waar, dat Israël as volk nog bestaan, maar nie meer „ in die land wat die Here aan hulle gegee het nie."

Die vyfde gebod gaan dus uit van die beginsel van gehoorsaamheid aan alle gesag, en in die eerste plek gehoorsaamheid aan die ouerlike gesag. En onder ouerlike gesag word bedoel, nie net die gesag van die vader nie, maar ook van die moeder, soos ons dit vind is Lev. 19[3]. En die gehoorsaamheid aan die gesag in die huisgesin, is die saad waaruit die seën vir die volkslewe ontkiem. Die volk bestaan maar net uit verskillende huisgesinne en familiekringe, en as die beginsel van gehoorsaamheid in die verskillende huise gehandhaaf word, dan is die fondament van 'n behoudende en saambindende krag reeds gelê, vir die volkslewe. Ek wil dit stel, dat waar die vyfde gebod in ere gehou word, daar word 'n goedgeordende en duursame samelewing gebore.

Hierdie gebod sien dus op gesag. Die Kategismus voeg by: „ aangesien dit God behaag om ons deur hulle te regeer." Waar mense saam woon, is daar leiding en gesag nodig, want anders is daar verwarring en chaos. En chaos en verwarring is die gevolg van die sonde. En om die sondige natuur van die mens teen te werk, is daar gesag ingestel deur God. Daarom erken ons, dat die owerheid ingestel is, terwille van die gevolge van die sonde. As daar geen sonde was, dan was die owerheid oorbodig.

Maar al was daar nou geen sonde nie, dan sou daar tog behoefte gewees het, aan die behoorlike ordening van die menslike samelewing. Daar sou dus tog die behoefte gewees het, aan 'n sekere mate van leiding en gesag, want in al die gebooie, en ook in die vyfde gebod, sien ons die wil van God uitgedruk. En hierdie wil van God, soos dit in al die gebooie bewoord word, is die beginsels van die heilige reg, soos God dit vir ons gestel het. Ook sonder enige sonde, sou daar tog die relasie tot ons ouers gewees het, en sou hulle 'n sekere mate van gesag oor ons gehad het. Daarom kan ons onderskeid maak, tussen gesag wat in die lewe self gefundeer is, en gesag wat van buite opgelê word, m.a.w. ouerlike gesag en owerheidsgesag. Die ouerlike gesag is gefundeer in die menslike

generasie, en in die hulpeloosheid van die mens in die eerste paar jare van sy lewe, en daarna begin dit ook in die mens se gewete. Hierdie ouerlike gesag het dus 'n goddelike sanksie. Maar die gesag van die owerheid word ons van buite, ná geboorte, opgelê terwille van die sonde.

En God verbind die huisgesin, liggaamlik en geestelik. Die liggaamlike band word gelê deur geboorte, en die geestelike band lê God, deur die kinders te beveel om hulle ouers te gehoorsaam. Ook in die volkslewe kry ons hierdie tweërlei band — deur bande van bloed is die volk gebind, en ook geestelik is die volk gebind, deur dieselfde owerheid en gesag te gehoorsaam. Die saambinding van die huisgesin en die volk lê in hierdie gehoorsaamheid. En sonder gehoorsaamheid kan die huisgesin nie bestaan nie, en die staat ook nie.

En waar God nou gesag gegee het aan mense wat oor ons gestel is, en hierdie mense ook 'n sondige natuur het, netsoos onsself, bring daardie gesag die verleiding, om hulle mag te misbruik. En dit is dus geen wonder waarom die mag so baie misbruik word nie. Ouers en owerhede is dus mense, wat in die plek van God oor ons regeer. Hulle regeer „ deur die grasie van God " — d.w.s. hulle regeer, nie vanweë hulle voortreflikheid nie, maar omdat God hulle as instrument of plaasvervanger gebruik om oor ons te regeer.

En die gesag wat God aan sekere mense gee om oor ander te regeer, kan in die uitvoering van die gesag ten dele, of heeltemal, aan ander oorgelaat word. So maak die owerheid gebruik van amptenare soos magistrate ens. En in die huisgesin gaan dit presies so, die gesag kan in die uitvoering daarvan, oorgedra word aan die onderwyser, of broer, of suster.

En in die vyfde gebod lê ook die beginsel van reg, in soverre as wat dit op die aarde onder die mense, en deur die mense gehandhaaf word. Die reg self lê in God. Maar deur die sonde is die gevoel vir reg verduister, en het daar by die mense die bose neiging gekom om die reg te skend. Die regsorde wat ons dus ken, wortel in die vyfde gebod, en as dit nie so was nie, dan mis alle regsordeninge bindende gesag. En hierdie regsorde bestaan terwille van die sonde, maar dit staan in verband met die regsorde van God. As daar dus geen sonde was, dan sou die mens volgens sy eie ingeskape regsorde geleef het, en sou ons nie soiets soos magistrate en advokate geken het nie. Maar onafhanklik van hierdie menslike regs-

orde, bestaan daar 'n goddelike regsordening in die gewete van die mens, wat God daar handhaaf deur selfbeskuldiging en gewetenswroeging. En meestal vel die gewete die vonnis, lank voordat die menslike regsorde die vonnis uitspreek.

En as dit nou sou gebeur dat die goddelike regsorde met die menslike regsorde bots, dan moet die laaste altyd wyk voor die goddelike. As die formulering van die menslike regsorde nie ooreenstem met die goddelike nie, dan is dit die plig van die gelowige om dit te kritiseer, en die foute aan die kaak te stel. Ook ons regspraak is dikwels deur gebrek aan kennis en insig nie in ooreenstemming met die goddelike ordening nie, maar ondanks alle gebreke, bly die menslike regsorde 'n instelling van God, waardeur Hy reg en geregtigheid op aarde wil handhaaf.

Maar die mens wil van nature geen gesag oor hom hê nie. Deur die sonde is die mens so verdraaid, dat hy sonder gesag wil leef. Bewys hiervan is al die ongehoorsaamheid en weerspannigheid. Ons kry hierdie ongehoorsaamheid in die huisgesin, in die skool en in die maatskaplike lewe. Hierdie ongehoorsaamheid is sonde teen die vyfde gebod. Dit is die openbaring van die gesindheid van die mens, dat hy geen gesag wil erken nie. Die mens wil in vryheid leef—hy wil eintlik in bandeloosheid leef. Dan meen die mens dat hy vry is, maar dan is hy eers slaaf van die sonde, want die mens kan nooit sy eie meester wees nie—want die mens kan slegs een van twee dinge doen n.l. hy kan die gebooie van God in ere hou en die goddelike gesag erken, of hy kan dink dat hy vry is, en dan is hy niks meer as 'n slaaf van die sonde nie.

Aan die begin het ek gesê, dat die huislike lewe in ons tyd, 'n aktuele vraagstuk vir die Christendom geword het, en ook vir ons volk. Die gelukkige lewe van die huisgesin is 'n seën vir die volk, maar die verkeerde huislike lewe is vir die volk net andersom. Dit is dus van die uiterste belang dat die huisgesin heel en ongeskonde moet bly. En die verbrokkeling van die huisgesinne het in die laaste jare onrusbarend toegeneem, wat beslis 'n stempel op die volkslewe sal afdruk. Die gesag het hiermee in die huisgesin ten dele, of heeltemal verdwyn. En hiermee sal die erkenning van gesag in die maatskappy en staat ook begin kwyn.

Die opvoeding van die kind—ja, die christelike opvoeding van die kind, is in ons tyd 'n behoefte. Die ouers moet hulle kind opvoed in die vrees van die Here, en hulle kinders tot voorbeeld wees

in die getroue bywoning van die erediens. Die ouerlike gesag moet op christelike wyse gehandhaaf word. En as dit eers in die huisgesin goed gaan, sal dit in die maatskaplike lewe, en met die volkslewe ook goed gaan. En dan sal dit in die kerk reg wees. Dan sal die mens die van God ingestelde gesag en outoriteit erken, en nie slaafs die sonde dien nie. En as 'n mens slaafs die sonde dien, dan word die samelewing ten slegte beïnvloed.

As die vyfde gebod deur ons in ere gehou word, sal God ons seën, maar so nie, wat wag vir ons as volk?

SAMUEL E. YOUNG.

Laat m' in U blijven, groeien, bloeien,
O Heiland, die de wijnstok zijt!
Uw kracht moet in mij overvloeijen,
Of 'k ben een wis verderf gewijd;
Doorstroom, beziel en zegen mij,
Opdat ik waarlijk vruchtbaar zij.

Wat vruchten zal de landman plukken,
Die blaadren, maar geen bloesems ziet?
Leer mij de zelfzucht onderdrukken,
Die niet dan wilde loten schiet!
Des landmans wijsheid snijd' en snoei',
Opdat de druif te voller bloei'.

Neen, Heer! ik wil van U niet scheiden,
Ik ben de uw', blijf Sij de mijn'!
Uw liefde moet alom mij leiden,
Uw leven moet mijn leven zijn;
Uw licht moet schijnen in mijn huis:
Bij kruis naar kracht, en kracht naar kruis.

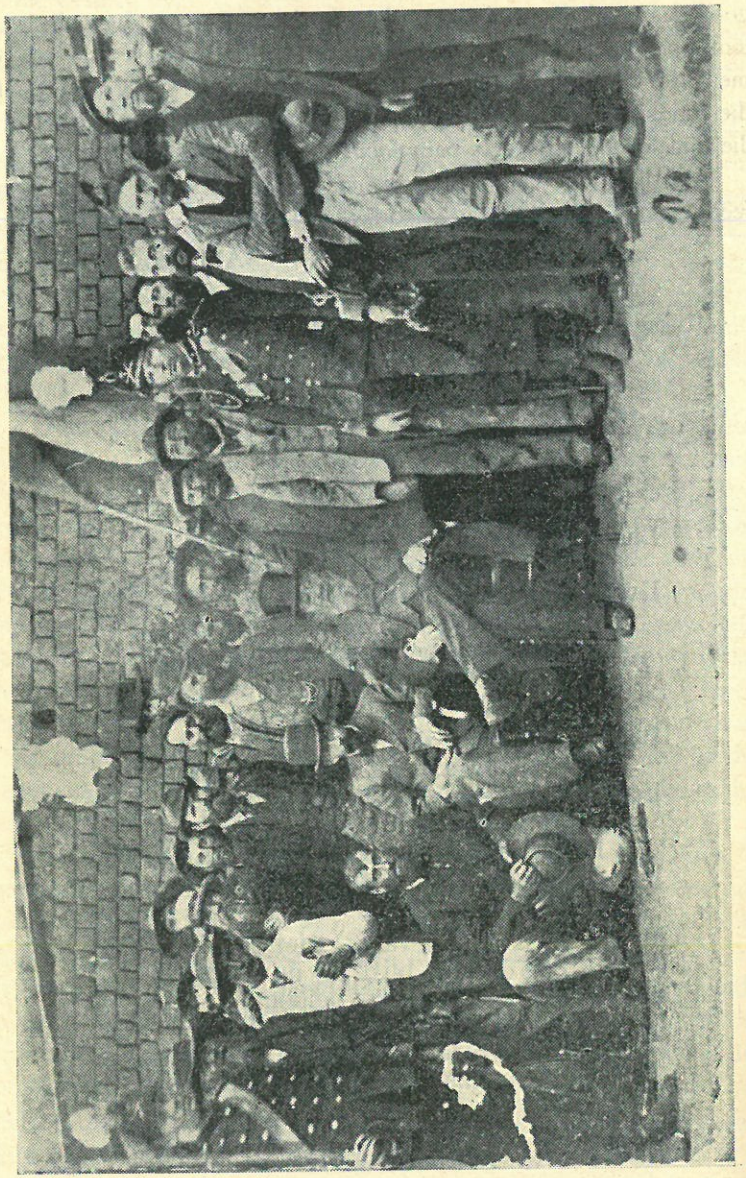

PRESIDENT S. J. P. KRUGER
op Buffelspoort in 1895

IN die Grondwet van die ou Zuid Afrikaansche Republiek was dit bepaal dat die Staatspresident ieder jaar saam met 'n lid van die Uitvoerende Raad die verskillende distrikte moes besoek. Langs die pad is die President dan oral deur die burgers ontmoet en verwelkom. Newensgaande portret laat ons so 'n verwelkoming sien op die plaas Buffelspoort naby Rustenburg, toe president Kruger in 1895 in geselskap van die Uitvoerende Raadslid Schalk Burger op 'n deurreis was na Rustenburg. Verskillende persone het hom toe op Buffelspoort verwelkom. Onder hulle was ook A. W. J. van Rensburg later die bekende ouderling van Rustenburg en tans nog van Marikana, en wat alom onder die naam van „ Oudste " bekend is. Hy is die vierde persoon van regs, met die witbroek en die hoed onder die arm. Die Uitvoerende Raadslid Schalk Burger sit langs president Kruger.

S. P. E.

Ure, dae, maande, jare,
Vlieg soos skadudrome heen,
En die wentelende jare
Gaar verganklikheid alleen;
Van ons ondermaanse swerwe
Bly geen spoor of teken staan;
Al wat word moet kwyn en sterwe,
Waar die tyd se weë gaan.

Heengegaan het voorgeslagte,
En hul kroos bloei op hul graf;
Ons ook is dié lot te wagte:
Mense val soos blare af.
Stof, deur eeue heen vergader,
Hou dieselfde graf byeen;
Net by U, o eewge Vader,
Vind die mens sy troos alleen.

DIE CHRISTUSVERKONDIGING IN DIE PROTESTANTSE KERK

Waar hier gehandel word oor die Christusverkondiging in die Protestanse Kerk, daar word dit gedoen met die oog op die prediking van die Roomse Kerk wat nie meer enkel en alleen 'n christusverkondiging is nie, geen skrifprediking nie.

Paulus skryf in 1 Korinthiërs 2 vers 2 met nadruk dat hy hom voorgeneem het om niks onder die mense in Korinthe te weet nie behalwe Jesus Christus, en Hom as gekruisigde. Meermale het hy dit benadruk dat hy alleen Jesus verkondig, die enigste Verlosser en Behouder, die enigste Middelaar tussen God en die mense.

In die Middeleeue was daar 'n sodanige misvorming en vervorming van die Kerk en die prediking van die Kerk, dat 'n Hervorming noodsaaklik geword het. Die Roomse Kerk het die gesag van die Skrif losgelaat en hom gebuig vir die instellings van mense. Die Skolastiek, die kerklike wysgebeerte van die Middeleeue, het in die Roomse Kerk heerskappy gevoer, en die Bybel het 'n geslote Boek geword. Dit was hierteen waar die Reformatore hulle verset het. Dit Protestantisme in die algemeen en die Hervormde Kerke in die besonder, het van twee beginsels uitgegaan wat in die vorige eeu die formele en die materiële beginsel genoem is. Die Hervormers self en die Protestantse Belydenisskrifte het nie hierdie onderskeiding gemaak nie, maar dit lê tog in die Protestantse teologie opgeslote. In die formele of objektiewe beginsel gaan dit om die vraag **hoe** die mens aan die kennis van die ewige waarheid kom en **waar** daardie waarheid te vinde is. Die antwoord wat die Hervormers daarop gegee het, was dat die Heilige Skrif die enige kenbron vir daardie ewige waarheid is, van die weg ter saligheid. Die mens moet hom dan ook vir die gesag van die Skrif buig. In die materiële of die subjektiewe beginsel kom die vraag weer aan die orde **wat** die waarheid is waardeur die mens geregverdig word. Die antwoord hierop is dat die mens deur die geloof geregverdig word en dat die saligheid van die mens van God afhanklik geag moet word. God openbaar Hom sowel in die Skriftuur as in die natuur maar die weg tot saligheid is alleen in die Skriftuur te vinde. Naas die Skrif word niks anders gestel nie. Geen onfeilbare kerkleer nie, geen onfeilbare menslike oorlewering nie, geen onfeilbare menslike woord nie. Alleen die Woord van God is onfeilbaar. Hier is dan

ook die groot verskil, die groot teenstelling tussen die Middeleeuse Skolastiek en die Hervormde teologie: die Middeleeuse Skolastiek het die menslike woord naas en gelyk met die Woord van God gestel terwyl die Hervormers alleen uit die Skrif wou put. Die studie van die Skrif het hulle die eerste gestel, en daarom was hulle sulke grote eksegete. Die Protestantse dogmatikus moet dan ook in die eerste plek skrifverklaarder wees. Sy kennis van die dogmatiek moet hy in die eerste plek uit die Skrif haal. Dit is die formele beginsel. In die tweede plek haal hy dit uit die belydenis van die Kerk. Die Protestantse dogmatikus bou op die Skrif en nie op mense nie, nie op Luther, of Calvyn, of dr. Abr. Kuyper of Karl Barth nie. Dit was die suiwer Reformatoriese standpunt wat deur die keurvors Frederik die Vrome, die geestelike vader van die Heidelbergse Kategismus, in 1563 uitgespreek is: „Ons erken God lof dat ons Christene is, in die naam van Christus gedoop, en nie in die naam van Zwingli, van Calvyn of van Luther nie. Ons hou hierdie manne en anderes vir mense en werktuie van God; deur wie Hy, soos dit vir ons toeskyn, baie goeds in die wêreld tot stand gebring het; ons neem aan dat hulle baie goeds geskryf het maar ook baie gedwaal het; sodat ons dan ook die geskrifte van hierdie en ander mense in soverre aanneem as wat dit met Gods Woord ooreenstem en al die orige laat ons vaar, net soos hulle self ook wil dat daarmee gehandel sal moet word."

Die eerste Reformatore het nie in die minste daaraan gedink om die Kerk, waarin hulle opgegroei het, los te laat nie. Die Kerk moes aan die hand van die Skrif gesuiwer word. Maar Rome het dit vir hulle onmoontlik gemaak. Rome het die dwaalleer waarteen die Hervormers beswaar gemaak het, nie alleen geduld en bevestig nie, maar as ewige onveranderlike waarhede geproklameer en wel op so 'n wyse dat Rome self hierdie dwaalleer nie weer kan loslaat sonder om sy eie bestaan op te hef nie. Dit is gedoen deur die Konsilie van Trente, 1545-1563, wat die Woord Gods en die woord van die mens van gelyke betekenis verklaar het; deur die pouslike proklamering van die dogma van die Onbevlekte Ontvangenis van Maria in 1854 waardeur die Mariaverering bykans die verering van Christus oorskadu; en deur die Vatikaanse Konsilie van 1870 toe die Onfeilbaarheid van die Pous tot kerklike leerstuk verklaar is, waardeur die Roomse Kerk gevaar loop om nie meer **Christelike** maar **Pouslike** Kerk te wees.

Vóór die Konsilie van Trente was dit nog moontlik vir die Protestante en die Rooms Katolieke om kerklik mekaar te ontmoet, maar na Trente is dit uitgesluit. Teenoor die beginsel dat die Heilige Skrif algenoegsaam is om die weg ter saligheid uit te leer ken, het Trente geleer dat die kerklike oorlewering van gelyke gesag is as die Skrif en dat die Skrif alleen deur die Kerk uitgelê kan en mag word, en dat hierby die Latynse Vulgaat die offisiële teks van die Skrif is. Onder die oorlewering word verstaan die som van alles wat in sake wat tot die geloof en sedes behoort, deur Christus self of deur sy Apostels self alleen mondeling voorgedra is en deur die genade van die Heilige Gees onafgebroke en onvervals deur die Kerk bewaar is, al is dit ook nie op skrif gestel nie.

En wat die Skrif betref, het Trente vasgestel dat die Aprokriewe boeke ook kanonieke gesag het, net soos die ander Bybelboeke. En van hierdie Skrif is die Latynse Vulgaat 'n ou Latynse vertaling wat op baie plekke foutief vertaald is, die gesaghebbende teks. En alleen die Roomse Kerk is bevoeg om die Heilige Skrif uit te lê.

Met ander woorde waar die Hervormers hulle vir hul leerstellings en teenoor die dwaalleer van Rome op die Heilige Skrif beroep, daar het die Konsilie van Trente drie dinge **naas** die Skrif gestel, **gelyk** met die Skrif, as grond vir sy dwaalleer, naamlik die kerklike oorlewering waarin juis hierdie dwaalleer opgeneem is, die Apokriewe boeke waarin sommige van die Roomse ketterse stellings mee bewys word, en die Latynse vertaling waarvan die foutiewe vertaling ook die ketterse stellings moet steun. As voorbeeld van die laaste noem ons hier 2 Bybel tekste, Gen. 3 vers 15b en Gen. 48 vers 16. Gen. 3 vers 15b word ooreenkomstig die Hebreeuse teks as volg vertaal: **Hy sal jou die kop vermorsel, en jy sal hom in die hakskeen byt.** Christus, die tweede Adam, sal die kop van die slang vermorsel. Die Vulgaat lees egter: **Sy sal jou die kop vermorsel.** Hierdie **Sy** is dan Maria, die tweede Eva! Hierdie foutiewe lesing van die Vulgaat dien dan as bewys-plek vir die Maria-kultus. Hier, by die Paradysbelofte vind ons die verskil in die Protestantse Christusverkondiging, en die van die Roomse Kerk. Volgens die Protestantse beskouing vind ons hier die eerste Christusverkondiging. God self beloof hier aan die gevalle mens die Verlosser wat die verlore mens sal behou, wat die ryk van satan en sy mag sal verbreek. Maar volgens die Roomse Kerk word Christus hier na

die sondeval nie gepredik nie maar Maria. Sy sal die kop van die slang vermorsel; sy sal die ryk van Satan vernietig; sy word aan die gevalle mens as redster beloof en nie Christus nie. Waar die Protestantse Kerk 'n Christelike Kerk is, daar is die Roomse Kerk 'n Maria - Kerk. Rome kan alleen die verkeerde uitlegging van die Paradysbelofte so aanvaar deur die verkeerde Latynse Vulgaat as offisiële teks te maak. 'n Ander voorbeeld in Genesis 48 waar Jacob die seuns van Josef seën, vertaal ons vers 16 ooreenkomstig die Hebreeuse teks: **Mag deur hulle my naam genoem word en die naam van my vaders Abraham en Isak.** Die foutiewe lesing van die Vulgaat is: **Laat my naam aangeroep word oor hulle en ook die name van my vaders Abraham en Isak.** Hierdie foutiewe lesing van die Vulgaat moet dan dien as bewysplek vir die aanroeping van die heiliges.

Verder is die Kerk, dit wil sê die Pous, die enigste uitlegger van die Skrif. Die wat dit nie aanvaar nie, moet in die ban gedoen word, ge-ekskomuniseer, want vir hom is daar geen plek in die Kerk nie; hy is 'n uitgeworpene wie se mening nie mee tel nie. Rome het dit dus afgesny en onmoontlik gemaak om met die Protestante 'n gedagtewisseling oor die leerstellige geskilpunte te hou.

In 1564, 'n jaar na die sluiting van die Konsilie, het pous Pius IV die Geloofsbelydenis van Trente uitgevaardig wat 'n samevatting is van die leerstellings wat deur die Konsilie vasgestel is. Dit is bindend gemaak vir alle waardigheidsbeklêders en leeraars in die Roomse Kerk en word ook gebruik as belydenis wat die Protestant moet aflê wat na Rome oorgaan. Dit bestaan uit twaalf artikels waarvan die eerste die Belydenis van Nicea bevat. Ons gee dit hier in Afrikaans weer omdat mens daarin die Roomse kerkleer kortliks saamgevat vind, behalwe die dogma van die Onbevlekte Ontvangenis van Maria wat eers in 1854, en die van die Pouslike Onfeilbaarheid wat eers in 1870 vasgestel is :-

1. Ek N.N. glo en bely met 'n vaste geloof alles en ieder van die stukke van die geloofssimbool wat die heilige Roomse Kerk gebruik, nl. :-

   (en dan volg die Niceense Belydenis.)
2. Ek neem mees standvastiglik aan en ek omhels die apostoliese en kerklike oorlewerings en alle andere gebruike en bepalings van die selfde Kerk.
3. Ek neem ook die heilige Skrif aan, ooreenkomstig daardie sin

waarin onse heilige Moederkerk dit gehou het en hou, aan wie dit toekom om oor die ware betekenis en uitlegging van die Skrifte te oordeel; en ek sal dit nooit anders neem en uitlê nie dan volgens die unanieme ooreenstemming van die Vaders.

4. Ek bely ook dat daar waarlik en by uitstek sewe sakramente van die nuwe wet is, deur Jesus Christus onse Heer ingestel, en nodig vir die saligheid van die mense, hoewel nie vir almal en elkeen nie, naamlik die doop, die vormsel, die avondmaal, die boete, die laaste oliesel, die priesterwyding en die huwelik; en dat dit genade gee; en dat hiervan die doop, die vormsel en die priesterwyding nie sonder heiligskennis herhaal kan word nie. Ook erken en aanvaar ek die aangenome en goedgekeurde seremonies van die Katolieke Kerk wat by die plegtige toediening van die voornoemde sakramente gebruik word.
5. Ek omhels en neem aan alles in die geheel en afsonderlik van wat in die heilige Konsilie van Trente oor die erfsonde en regverdiging bepaal en verklaar is.
6. Netso bely ek dat in die mis 'n ware, werklike en versoenende offer vir die lewendes en die dodes aan God geoffer word; en dat die liggaam en bloed saam met die siel en die godheid van onse Here Jesus Christus waarlik reël en wesenlik (substantialiter) in die allerheiligste sakrament van die avondmaal is; en dat daar 'n verandering is van die hele wese van die brood in die liggaam, en van die hele wese van die wyn in die bloed; watter verandering die Katolieke Kerk transubstansiasie noem.
7. Ek bely ook dat Christus onder ieder afsonderlike gedaante (specie) in sy geheel en 'n ware sakrament genuttig word.
8. Ek hou standvastiglik dat daar 'n vagevuur is en dat die siele wat daar gehou word, gehelp word deur die gebede van die gelowiges. Netso, dat die heiliges wat met Christus regeer, vereer en aangeroep moet word en dat hulle gebede aan God vir ons offer en dat hul relieke vereer moet word.
9. Ek verklaar as beslis waar dat die beelde van Christus en van die Moeder Gods die onbevlekte Maagd asook van die ander heiliges daar moet wees en behou moet word en dat die verskuldigde eer en verering daaraan gegee moet word. Ek bevestig dat die krag van die aflate deur Christus in die Kerk gelaat is en dat die gebruik daarvan baie heilsaam vir die Christenmense is.

10. Ek erken die heilige Katolieke Apostoliese Kerk van Rome as die moeder en meesteres van alle Kerke; en ek beloof en sweer troue gehoorsaamheid aan die Biskop van Rome, opvolger van die heilige Petrus, die Prins van die Apostels en die Plaasvervanger van Jesus Christus.
11. Netso neem ek aan en bely ek sonder twyfel alle ander dinge wat deur die Heilige Kanons en Algemene Sinodes en in die besonder deur die heilige Konsilie van Trente oorgelewer, bepaal en verklaar is; en ek veroordeel, verwerp en verban alles wat daarmee teenstrydig is en alle kettery wat die Kerk veroordeel verwerp en uitgeban het.
12. Op hierdie oomblik bely en handhaaf ek waarlik, uit eie, vrye wil, hierdie ware Katolieke geloof waarsonder niemand salig kan word nie; en ek beloof baie standvastiglik om dieselfde met Gods hulp tot aan die einde van my lewe in sy geheel ongeskonde te behou en te bely. En ek sal sover as dit in my vermoë is sorg dra dat dit deur my ondergeskiktes of die waarvan die sorg onder my amp val, gehou, geleer en gepreek sal word. Dit beloof, beëdig en sweer ek—so helpe my God, en hierdie heilige Evangelies van God.

Deur die besluite van die Konsilie van Trente het Rome die Protestantse leer nie alleen veroordeel nie maar die Protestante self ook as uitgebannes uit die Kerk verklaar, as ketters met wie daar geen geestelike gemeenskap gehou kan word nie. Waar die Protestante hulle alleen op die Heilige Skrif beroep, daar bou Rome op 'n ander Skrif, naamlik op 'n Latynse vertaling wat op baie plekke foutief is en wat ook die Apokriewe boeke bevat wat deur die Protestante nie as Heilige Skrif erken word nie. Verder word die oorlewering naas en gelyk met die Skrif gestel wat bowedien ook nog alleen deur die Roomse Kerk uitgelê mag word. Rome en die Protestante kon mekaar voortaan nie meer op dieselfde bodem ontmoet nie.

Maar daar het nog meer gebeur. In 1854 het pous Pius IX 'n nuwe dogma afgekondig, die dogma van die Onbevlekte Ontvangenis van die Maagd Maria. Die Maria-verering dateer al vanaf die vierde eeu na Christus en is heeltemaal heidens van oorsprong. In die Nuwe Testament word dit nie geleer nie. Hierdie Maria-verering het later oorgegaan in 'n Maria-vergoding. In die gebede van die Roomse Kerk word sy genoem die Koningin van die

Engele, die Koningin van die Aartsvaders. En tot haar word gebid: „ die hele wêreld vereer U as die dogter van die ewige Vader. U sit met u Seun aan die regterhand van die Vader." Hierdie Maria-vergoding het uitgeloop op die afkondiging van die dogma van die Onbevlekte Ontvangenis. Maria was dan nie alleen sonder dadelike sonde nie, maar was ook sonder erfsonde. Sy was nie soos die ander mense in sonde ontvang en gebore nie.

Die Dekreet waarin Pius IX in 1854 hierdie dogma afgekondig het, lui as volg :-

„ Nademaal ons nooit opgehou het om in nederigheid en in vaste onse gebede en die gebede van die Kerk op te stuur aan God die Vader deur sy Seun, sodat Hy dit mag waardig keur om onse gemoed deur die krag van die Heilige Gees te bestuur en te bevestig, na die afsmeking van die beskerming van die hele hemelse hof, en na aanroeping op onse knieë van die Heilige Gees die Parakleet, **kondig ons af, verklaar en bepaal ons** tot die glorie van die Heilige ondeelbare Triniteit, die eer en versiering van die heilige Maagd die Moeder van God, tot die verheffing van die Katolieke geloof en die vermeerdering van die Christelike godsdiens, deur die gesag van onse Here Jesus Christus en die geseënde Apostels Petrus en Paulus, en op ons eie gesag, dat **die leer wat inhou dat die Geseënde Maagd Maria vanaf die eerste moment van haar ontvangenis deur 'n besondere genade en voorreg van die Almagtige God, met die oog op die verdienstes van Christus Jesus die Saligmaker van die mensheid van die bevlekking van die erfsonde bewaar is, deur God geopenbaar is, en daarom vas deur alle gelowiges standvastiglik en voortdurend deur alle gelowiges geglo moet word.** Daarom as sommige mense hul mag verstout om in hul harte anders te dink as wat ons bepaal het (hetgeen God verhoede) moet hulle weet en terdege verstaan dat hulle deur hul eie oordeel veroordeel is, dat hul geloof skipbreuk gely het, en hulle van die eenheid van die Kerk weggeval het; en verder dat hulle deur hierdie daad hulle onderhewig gemaak het aan die strawwe wat deur die wet vasgestel is as hulle in woord of geskrif of op enige ander uiterlike wyse durf te kenne gee wat hulle in hul harte dink."

Met hierdie leerstuk wat elke lid van die Roomse Kerk verplig is om te aanvaar, het die kloof tussen Rome en die Protestantisme dieper en breër geword. Van Christelike Kerk het die Roomse Kerk Maria-kerk geword. Maria word deur hierdie leerstuk uit die

gevalle en verloste geslag van Adam uitgelig en gelyk met die Verlosser geplaas, want as sy geen erfsonde of daadsonde het nie, dan het sy ook geen verlossing nodig nie. Berou, vergiffenis, wedergeboorte, bekering, heiligmaking is op haar dan net so min van toepassing as op Christus self. Die Maria-diens oorskadu Christus in die Roomse erediens. In die afbeeldings wat van haar gegee word is sy gewoonlik die moeder wat die **kindjie** Jesus in die arms het. Dit is nie Christus wat die kop van die slang vermorsel het nie maar, soos pous Pius IX dit uitgedruk het, Maria het dit „ met haar onbevlekte voet " gedoen. Sy word in die plek van die Heilige Gees gestel en word tot middelares tussen Christus en die gelowige gemaak. En die „ Ave Maria " is vir die Roomse wat die Onse Vader vir die Protestant is.

In 'n Roomse-Katholieke dogmatiek wat twee jaar gelede verskyn het, word van haar gesê dat Sy „ with her Son was to overcome Satan." Dus, die verlossingswerk is nie die werk van Christus alleen nie, maar van Christus tesame met Maria. Hier volg 'n paar verdere aanhalings uit die genoemde dogmatiek: „ The co-operation of the Mother with the Redeemer who was her Son differs not only in degree, but also in kind, from that of any other saint. For her consent alone he waited when he sent Gabriel to her presence. She alone is his Mother; she alone, as the second Eve, stood beneath the Cross." Dus, die engel Gabriel is nie deur God na Maria gestuur om haar mee te deel dat sy geboorte sou gee aan 'n kind, die kind Jesus nie, maar hy is deur Jesus na Maria gestuur om haar toestemming te vra dat Hy uit haar gebore kon word. So lees ons dan ook verder op dieselfde bladsy van hierdie dogmatiek: „ In the New Testament we are shown the picture of Mary saluted by the Angel, Mary, in obedience unparalleled on earth, Mary in her deep humility, Mary giving utterance of her **Fiat**—, be it done unto me according to thy word — Mary overshadowed by the Spirit of God, Mary the chosen vessel of election, Mary the Mother of the Word, and then — after her years of union with her Son in the holy house of Nazareth—Mary beneath the Cross, the head of Satan crushed, man delivered. The Fathers of the Church supply the commentary when they teach us how the Mother of God undid the work of Eve." En daarom kan die skrywer verderaan sê, „ Mary is the cause of our salvation." Sy word verder genoem „ the eldest daughter of the Father, and the beloved Mother of the Son, and the

chosen Spouse of the Everlasting Spirit." Sy is die **Felix caeli porta,** die geluksalige hemelpoort. Dit behoef geen betoog dat soiets volkome in stryd is met die onderrig wat Christus self aan sy dissiepels gegee het nie. Waar Hy self sê: „Ek is die deur; as iemand deur My ingaan, sal hy gered word," daar sê Rome dat Maria die deur is waardeur mens moet ingaan om gered te word.

Die Maria-verering het in die Roomse Kerk vanaf die dae van die Middeleeue in ergerlikheid toegeneem, en as illustrasie hiervan word enkele voorbeelde aangehaal uit die Katolieke Gesang- en Gebedeboek wat in 1941 met die Imprimatur van die Roomse Kerk in Afrikaans verskyn het en in Oudtshoorn, Kaapprovinsie, gedruk is. Nadat haar tussenkoms afgesmeek is om van God vergiffenis van sonde te kry, word in een gebed gesê: „U voorspraak, liefste Moeder, bly voorwaar nooit onverhoord" (bls. 1). In 'n ander gebed word God gevra dat ons deur die Moeder van Christus, die Maagd Maria, „die vreugdes van die ewige lewe verkry" (bls. 4). En „daar ek nou aan U behoort, o goeie Moeder, behoed en beskerm my as u eiendom en besitting" (bls. 7); dus waar die Skrif leer dat die verlostes die eiendom van Christus is, 1 Korinthiërs 3 vers 23 en Titus 2 vers 14, daar leer Rome dat die verlostes die eiendom en besitting van Maria is. Sy word in een van die gebede genoem „Middelares tussen God en die mense, liefde van die sterflikes en hul hemelse lig" (bls. 160), en dit terwyl die Skrif sê „daar is een God en een Middelaar tussen God en die mense, die mens Jesus Christus," 1 Tim. 2 vers 5. Vir die Protestant is Jesus Christus die Middelaar tussen God en die mense maar vir die Roomse is Maria die Middelares tussen Jesus Christus en die mense en word vir die sterwende gebid: „Mog die barmhartigste Maagd Maria, vriendelikste Vertroosteres van hulle wat treur, die siel van haar dienaar aan haar Seun beveel, opdat deur haar moederlike voorspraak hy die dood nie mag vrees nie, maar in vreugde die hemelse woning mag ingaan" (bls. 191). Aan Maria word dan ook in die gebede die wonderlikste name gegee, soos Magtige Maagd, Setel van die wysheid, Geestelike Vat, Geheimnisvolle Roos, Toring van Dawid, Ivore Toring, Goue Huis, Ark van die Verbond, Deur van die Hemel, Toevlug van die Sondaars, Hulp van die Christene, Koningin van die Engele, Koningin van die Aartsvaders, Koningin van die Profete, Koningin van die Apostels, Koningin van die Martelaars, Koningin van die Belyers, Koningin van die Heiliges,

Koningin van die Heilige Rosekrans (bls. 66, 67). Die hele wêreld vereer haar „as die dogter van die ewige Vader" en „al die hemelse geeste roep onophoudelik: Gans heilig is U, o Maria, Moeder van God en Maagd" (bls. 160). En verder word in die gebed tot haar gesê: „Die glorieryke leër van die belyders noem U die tempel van die heiligste Drievuldigheid. Die hele hemelse hof eer U as Koningin. U is die Koningin van die engele, die poort van die paradys. Leer tot die glorie van die hemel, troon van God, ark van versoening en genade. Kanaal van genade, Bruid en Moeder van die ewige Koning. U is die tempel en heiligdom van die Heilige Gees, tabernakel van die allerheiligste Drievuldigheid. U is die Gebiedster van die wêreld en Koningin van die hemel, na God ons enigste hoop. U lei die regverdiges, bring terug die dwalendes, in Jesus is U aan die profete voorspel. Deur U is vervul die woord van die profete, U is die leermeesteres van die apostels en evangeliste. U sit met u Seun aan die regterhand van die Vader" (bls. 160 en 161). In 'n ander gebed weer lui dit: „O Moeder, sien neer op ons, u kinders, en verwaardig U om ons huldiging aan te neem. Ons glo en bely as getrou Katolieke: U is die altyd onbevlekte, altyd reine, altyd maagdelike, die altyd triomferende oorwinnares wat vir die slang die kop vermorsel het. Hoe helder is U, die stralende Môre-ster van ons verlossing! So wonderlik mooi en ryk aan eer en mag, so heerlik en verhewe bo alle engele en heiliges, die naaste by die troon van u goddelike Seun" (bls. 162).

Dat dit alles met die Heilige Skrif in stryd is, behoef geen betoog. Dit moet dan ook nie uit die oog verloor word nie dat die Maria-leer, net soos die leer aangaande die heiliges soos deur die Roomse Kerk bely word, nie Bybels nie maar heidens van oorsprong is. Dit is met die Heilige Skrif in teenspraak en die Protestant wat nie alleen in naam maar daadwerklik op die bodem van die Skrif staan, kan dit uit die aard van die saak nie aanvaar nie. Die stuk heidendom wat in die Roomse kerkleer opgeneem is en wat ieder gelowige lid van die Roomse Kerk moet aanvaar en bely, is onverenigbaar met die geloof in Jesus Christus soos dit in die Heilige Skrif geleer word.

Rome kan hierdie stuk heidendom egter nie meer loslaat nie en 'n hervorming in die Roomse Kerk op leerstellig gebied, soos die Reformatore vóór die dae van die Konsilie van Trente op gehoop het, is vergoed uitgesluit want, as Rome hierdie onbybelse leer-

stellings wat op Trente en later vasgestel is, sou loslaat, dan sou die Roomse Kerk hom self ophef en vernietig. Die leerstellings van die Konsilies is deur die Pous goedgekeur en daarom is dit volgens Rome as leerstellings deur die Heilige Gees geinspireer en onfeilbaar. In 1870 het die Vatikaanse Konsilie as dogma vasgestel dat, „ wanneer die Pous **ex cathedra** praat, dit wil sê, wanneer hy optree in die amp van herder en leraar van al die Christene, kragtens sy opperste apostoliese gesag en hy 'n leer in verband met die geloof en die sedes bepaal wat deur die ganse Kerk gehou moet word, hy deur die goddelike bystand wat aan hom in die geseënde Petrus beloof is, in die besit is van daardie onfeilbaarheid waarmee die goddelike Verlosser wou dat sy Kerk mee begiftig moet wees in die bepaling van 'n leer in verband met die geloof en sedes; en dat sulke bepalings van die Roomse Opperpriester uit hulle self onveranderlik **(irreformabiles)** is en nie deur die konsert van die Kerk verander kan word nie. Maar as enigiemand, wat God verhoede, waag om hierdie bepaling te weerspreek, dan moet hy uitgeban word **(anathema sit)**."

Hierdie dogma van die onfeilbaarheid van die Pous vind geen steun nog in die Heilige Skrif, nog in die oorlewering. Daar kan histories bewys word dat daar Pouse was wat in hulle hoedanigheid van herders en leraars van die ganse Christenheid, soos hulle voorgegee het, gedwaal het en ketters was, maar Rome wil nog kán dit toegee. Allerhande uitvlugte word gesoek, soos in die geval van pous Honorius I (625-638) wat in twee briewe aan Sergius, Patriarg van Konstantinopel, **ex cathedra** die Monotheletiese kettery geleer het wat deur die tweede Konsilie van Konstantinopel in 553 veroordeel was. En Honorius is in 680 op die derde Konsilie van Konstantinopel as ketter veroordeel en 'n ewige anathema is oor hom uitgespreek. Die apologete van die onfeilbaarheidsleer kom hier egter met allerhande uitvlugte om die saak reg te praat: die een beweer dat die dokumente nie eg is nie, die ander dat dit geen kettery was wat Honorius geleer het nie, en 'n derde dat Honorius nie **ex cathedra** sou gepraat het nie. Daar is baie bewyse uit die Skrif sowel as uit die geskiedenis van die Kerk wat teen hierdie leer van die sogenaamde onfeilbaarheid van die Pous aangevoer kan word, maar ons volstaan met te verwys na die boek van professor George Salmon: „ The Infallibility of the Church."

Dr. S. D. van Veen, in lewe professor in die Kerkgeskiedenis

aan die Universiteit van Utrecht, sê in verband met hierdie leerstuk die volgende: „De Roomsche kerk heeft nu ook feitelijk opgehouden een christelijke kerk te zijn; zij is geworden, thans eerst ten volle, de kerk, niet meer van Christus, maar van den paus, niet van den herder maar van den beheerscher der zielen. Zij is bovendien, door haar besluiten over de machtsvolkomenheid van den paus, een macht geworden, meer nog dan vroeger gevaarlik voor den staat, gevaarlijk voor de vrijheid, gevaarlik voor elk, die het waagt haar te weerstaan."

Hieraan sou ons kan toevoeg dat Rome nie meer onvoorwaardelik die Kerk van Christus is nie, maar dit het die Kerk van Maria geword. Die Paradysbelofte wat wys op die koms van Christus, is deur Rome verander in 'n belofte wat wys op die koms van Maria. Die woorde van Paulus „ ek het my voorgeneem om niks onder julle te weet nie behalwe Jesus Christus, en Hom as gekruisigde," het vir Rome in die praktyk geword, „ ek het my voorgeneem om niks onder julle te weet nie behalwe die Heilige Maagd Maria, die Moeder van Jesus Christus."

S. P. E.

U, Christus, onse Heer, bekleed met majesteit,
U, eenge Seun van God, sy lof in ewigheid!
Die mensdom was in skuld en vloek voor God verlore;
U, tot ons eewge heil, is uit 'n maagd gebore.
U het die dood oorwin, gehoorsaam aan die Vader,
En só die weg gebaan dat ons tot God kan nader.

U sit in heerlikheid ter regterhand van God
En sal die vierskaar span as Regter oor ons lot —
Laat ons in alle nood u bystand nooit ontbeer nie!
U het ons duur gekoop dat sond' ons nie regeer nie.
Beskerm u erfenis; dat ons, vir ewig veilig,
Eens voor u troon mag staan, regverdig en geheilig.

FRANCOIS ALWYN SMIT
(Houthotnot)
en sy eggenote
ELIZABETH WILHELMINA VENTER

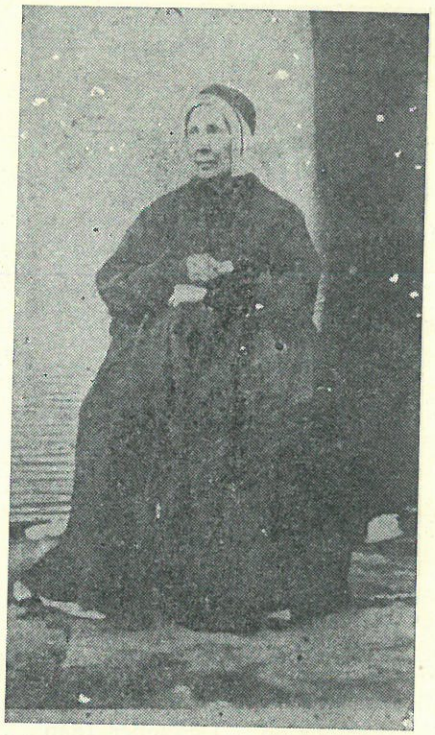

FREDERIKA ELIZABETH JACOBA SMIT
(geb. De Beer)
Moeder van FRANCOIS ALWYN SMIT

FRANCOIS ALWYN SMIT
(Houthotnot)

FRANCOIS ALWYN SMIT was 'n interessante figuur onder die Voortrekkers. Sy ouers was Burger Gottlieb Smit (geb. 25 Augustus 1794, oorl. 1866) en Fredrika Elizabeth de Beer (geb. 6 September 1795). Hulle het in die distrik Cradock gewoon, op die plaas Klaas Smitrivier. Hierdie plaas is genoem na 'n neef van hom, die groot vader van die latere generaal Nicolaas Smit, wat daar deur die Boesmans aangeval is. In daardie streke was die Boesmans destyds die groot vyande, en die blankes het 'n ellendige tyd gehad. Maar later het die toestande verbeter toe die burgers

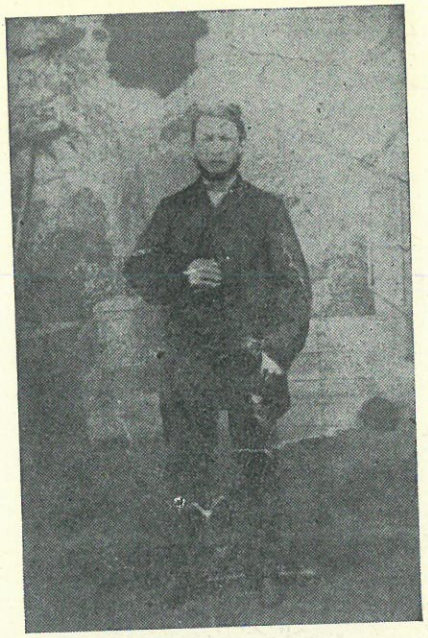

ANDRIES FREDERIK JACOBUS SMIT
seun van Francois Alwyn Smit
vermoor op 7 Desember 1846

hulle verenig het en die gemeenskaplike vyande tot oor die Oranje-rivier verjaag het.

Francois Alwyn Smit is op 16 September 1817 op Klaas Smits-rivier gebore. Vanaf sy tiende jaar moes hy al kommando dienste verrig in die stryd teen die Boesmans, en in 1835 het hy aan die sesde Kafferoorlog deelgeneem. In 1837 het sy ouers met hulle hele gesin die Kaapkolonie saam met die Voortrekkers verlaat. Hy het nogeers in dieselfde jaar, op 16 April 1837 op Cradock in die huwelik getree met Elizabeth Wilhelmina Venter, gebore op 7 Februarie 1822, 'n dogter van Marcus Albertus Venter (gebore 23 September 1783) en Johanna Adriana Botha (gebore 17 Augustus 1789). Hy het hom later in Transvaal gevestig, op die plaas Schurveberg ten weste van Pretoria. Aan die meeste Kafferoorloë het hy deelgeneem, en na die oorlog teen Secheel in 1852 is hy

hoof van die kanonne aangestel, met die opdrag om dit by hom op die plaas te bewaar.

In Oktober 1854 het naby Makapaanspoort die verskriklike moord op 'n aantal blankes plaasgevind. Onder die vermoordes was ook Marcus Albertus Venter, die skoonvader van Francois Alwyn Smit, en sy swaer Willem Venter. Die gevolg hiervan was die uitbreek van die oorlog teen Makapaan. Francois Alwyn Smit was die kanonier.

Op 27 Junie 1865 is sy seun Andries Frederik Jacobus gebore 7 Desember 1846 saam met die familie Pretorius tussen die Drakensberge en Harrismith vermoor. Die geskiedenis van hierdie moord is in die Almanak van 1928 bls. 192 - 203 beskryf.

Hy het in 1899 herinneringe opgeskryf, waarvan ons die volgende hier opneem :-

„ Ik heb aan vele schiettochten deelgenomen en menig plek van Zuid Afrika dientengevolge gezien. O.a. was ik met een schiettocht tot aan Gasaland (in Matabeleland) en Portugeesche grenzen. Behalwe de gevaren van de oorlog, het ik menige gevaarlyke ontmoeting gehad op de jacht en dikwijls dorst en honger geleden. Doch door de Alvoorzienigheid heb ik bij al mijn ondervindingen steeds geluk gehad, en scheen het soms, dat een onvermijdelijke dood een zekerheid was, dan redde een of ander mij steeds daaruit. Zoo had ik op zekeren dag een ontmoeting met een leeuw, die, had ik niet het groote geluk gehad hem in zijn laasten sprong doodelijk te treffen, mij zeker een gewissen dood had doen ondergaan. Ik wil hier geen gewagmaken van de vele ontkomingen aan buffel en olifant, doch wensch toch nog het volgende voorval te vermelden. Bij mijn laatste schiettocht stietten mijn schoonzoon, J. v .d. Walt, en ik op een klompje leeuwen. Wij schoten er drie dood, maar waren toen geheelomringd van het ongedierte, hetwelk steeds gereed stond tot springen. Een wissen dood scheen zeker. Mijn schoonzoon vroeg mij toen hoe uit deze netelige toestand te geraken. Een gelukkige gedachte viel mij toen in. Wij gingen met de ruggen tegen elkander staan en door aanhoudend kleine bewegingen te maken om uit den kring te geraken, gelukte dit ons eindelijk. Een mannetjie vervolgde ons steeds en elk oogenblik verwachtte ik zijn sprong. Weder viel mijn iets in, en door mijn hoed in den mond te nemen en die te laten waaien, maakte ik hem bang. Hij liet ons toen verder ongemoeid.

Nadat ik tien jaren lang commandant over de kannonen was, bedankte ik daarvoor en werd in mijn plaats aangesteld M. Viljoen. Op zijn verzoek beloofde ik hom een zeker kanon, bijgenoemd „Grietje," te repareeren. Hij bracht mij een oude wagenband. Om de assen te maken had ik eenig hout noodig. Op mijn plaats bevond zich een groote boom, en bij het vellen daarvan viel deze op mijn hand, die toevallig op een klip rustte. Ik was gedwongen meer dan een uur te wachten voordat hulp kwam opdagen. Toen men het blok wilde verwijderen, kantelde het om, mij twee vingers afscheurende. Mijn helper kon de hand niet verbinden en viel flauw bij het afsnijden der vingers. Ik was genoodzaakt dit zelf te doen. Na dit ongeval, dat den 28 Maart 1865 gebeurde, ben ik nog op verscheidene commando's geweest. Ik was een tijd lang arm en kapte toen jukken hout om er eenige winst mede te behalen. Ik kwam toen eens langs Hans Prinsloo en deze was er steeds op uit personen bijnamen te geven. Hij zog mij bij 't werk en verwonderde zich over een blok, dien ik op een wagen had geladen en hem te zwaar scheen daarop te laden zonder hulp van anderen. In zijn bewondering hierover gaf hij mij den bijnaem van ,Hout Hottentot.'

Nog wensch ik te vermelden dat ik diaken ben geweest der Hervormde Kerk van 1863 tot 1865 bij Ds. Begemann, en tot mijn dood toe lid wensch te blijven van dit kerkgenootschap."

Sy vrou is op 14 Mei 1898 oorlede, en hy op 9 Januarie 1906. Hulle lê langsmekaar begrawe op die ou plaas Schurveberg, naby die ou aanleg waarmee hy die plaas aangelê het. En so rus hulle van hul arbeid.

S. P. E.

PREDIKANTE-NOOD

Daar was nog nooit in die geskiedenis van ons Kerk 'n oorvloed van predikante nie. In die depressie-jare moes proponente 'n tydjie wag op beroepe, maar ekonomiese toestande was hiervan die oorsaak en geensins omdat die Kerk hulle nie kon gebruik nie. In die Kerk was daar en is daar nog altyd 'n predikante-nood. En hierdie nood word altyd groter. Hierdie nood sal nog lank voortduur. Nee, ons wat weet in Wie ons glo, glo dat daar 'n tekort aan predikante sal wees, solank hierdie bedeling duur.

Daar word gedurig sataniese pogings aangewend om die bestaan van die Kerk te ondermyn. Die satan is begerig om die gelowiges soos die koring te sif. Die anti-chris maak in allerlei gedaantes sy verskyning. Die anti-chris het die gedaante van die kommunisme aangeneem en in hierdie duiwelse leer is daar geen plek vir die Christelike Kerk nie. Die kommunisme het vordering gemaak. Met sy ondermynende bedrywighede word blykbaar veld gewin. Hierdie pes wat in die donker wandel, eis alhoemeer slagoffers. Maar geen nood. Die Christendom is die bolwerk waarteen hierdie aanrollende heidendom hom te pletter sal loop. Christus self het gesê, dat selfs die poorte van die hel sy gemeente nie sal oorweldig nie. Daarom gaan ons hoopvol en blymoedig die onsekere en gevaarlike toekoms tegemoet. Ons klem ons deur die geloof aan God vas as siende die Onsienlike. Ons Verlosser se naam is: Immanuel—God vir ons—God met ons. En wie sal dan teen ons wees? Ons moet sterk staan in die geloof. Die geloof word nie beskaam nie. Ges. 153 vers 1. Ons moet die Here dien met blydskap, met ywer en toewyding, deur te staan in die diens van sy Kerk. Ons moet werk solang dit dag is, die nag kom waarin niemand kan werk nie.

As ons terugkyk in die verlede dan moet ons ons skaam dat ons dikwels so kleingelowig was en nog is. Deur die geskiedenis van ons Kerk word ons kleingeloof beskaam.

Die Ned. Hervormde Kerk is deur God wonderlik geseën. Sy vinger kan in die geskiedenis duidelik gesien word. Die pad van hierdie Kerk is 'n worstelweg. Hoe is die Voortrekkers, die burgers en stigters van die Hervormde Kerk, noord van die Oranje-rivier nie verwaarloos nie? Die Kaapse Kerk, sowel as predikante, het onsimpatiek teenoor die Voortrekkers gestaan. Die Noorde was vir

baie van die besoekende predikante 'n bekoorlike jagveld — hulle was goeie biltongmakers—maar die Noorde was nie vir hulle 'n arbeidsveld nie—hulle het dit nie beskou as 'n vrugbare akker om die saad van die Evangelie te saai nie. Bowendien het hulle politieke aspirasies vir hulle swaarder geweeg as hulle roeping as dienaars van die Evangelie. Hulle wou liewer die Engelse vlag hier sien waai, as om die banier van Christus te plant. Ds. Dirk van der Hoff moes uit Holland kom om die Kerk wat deur Geuse, Hugenote en Voortrekkers met hulle bloed gekoop is, in sy nood te kom help. Eers later kom daar werkkragte by. Ons dink aan manne soos Di. Smits, Jac. van Belkum, e.a.

Dan kom die Afskeiding van 1859, wat 'n onnodige skeuring onder die klein klompie Voortrekkers veroorsaak. Die Hervormde Kerk het gelukkig nie baie deur hierdie Afskeiding van Gereformeerde Kerk gely nie. Maar dan kom die mislukte Kerkvereniging van 1885 en 1886. Hierdie onheilige beweging, onder aanvoering van persone wat met die vyande van die Voortrekkers geheul het, het die Hervormde Kerk 'n geweldig knou gegee. Was dit nie vir Ds. M. J. Goddefroy nie, wat weer uit Holland kom help nie, dan het die kerk menslikerwyse gesproke, geen toekoms gehad nie.

En skaars was hierdie skok verby, toe breek die Driejarige-oorlog uit, wat algemene ontwrigting veroorsaak. Die Kerk het deur diep waters gegaan. Hy is in 'n smeltkroes gewerp. Maar onder die seënende hand van die Koning van die Kerk het die groei en bloei nie uitgebly nie. Veral sedert die totstandkoming van 'n eie Opleiding in 1917 het die uitbreiding steeds groter afmetings aangeneem. Predikante was altyd die groot behoefte van die Kerk. Die Opleiding was nog nooit instaat om in die behoeftes te voorsien nie en dit sal nog lank, wellig altyd, die geval wees.

Op die oomblik moet elke predikant omtrent 900 belydende lidmate bearbei. En dit is 'n onbegonne taak. Intensiewe bearbeiding is buite die kwessie. Die praktyk bewys dat 'n gemeente van 500 lidmate baie maklik 'n predikant onderhou en nog alle ander verpligtings nakom. Per lidmaat is die inkomste van 'n gemeente van 500 altyd groter as 'n gemeente van 1,000 en meer. Selfs die ywerigste en bekwaamste predikant kan nie duisend lidmate behoorlik bedien en bearbei nie. Hy is besig van Januarie tot Desember om 'n vlugtige besoek by elke huisgesin af te lê. 'n Gemeente behoort niks groter as 600 lidmate te wees nie. Dan

kan persoonlike aandag gegee word aan elke gemeentelid. En dan mag die jong mense en kinders nie vergeet word nie. Selfs met 600 belydende lidmate plus die dooplidmate het 'n predikant sy hande vol.

Hoe meer predikante bykom hoe vinniger sal die Kerk groei. Daar is talle mense wat verwaarloos word deur gebrak aan arbeiders. Die Hervormde Kerk het baie meer lidmate as waarvan hy bewus is.

Die groei van die Kerk moet alle twyfelaars se kleingeloof beskaam.

Die volgende vergelyking is insiggewend :-

Jaartal	Getal Ledemate	Getal Predikante
1930	25,431	19
1940	42,097	30
1950	60,361	70

In die jare 1930-1940 het die lidmate met 16,666 vermeerder en die predikante met 20. In die 10 jaar 1940-1950 het die lidmate met 18,264 vermeerder en die predikante met 31. Hieruit blyk o.a. dat met die vermeerdering van predikante die getal lidmate met 2,000 meer vermeerder het tussen die jare 1940-1950, as die tydperk 1930-1940. En hierdie opgawes is beslis nie korrek nie. Die opgawe van 60,361 vir 1950 is syfers wat einde 1948 ontvang is. Die getal lidmate is heelwat groter. Die predikante-nood is groot. Die volgende gemeentes het of wil beroep: (1) Makwassie; (2) Zwartruggens; (3) Wonderfontein; (4) Koedoesrand; (5) Melville; (6) Newlands; (7) Lichtenburg; (8) Eendracht; (9) Noord Rhodesië. En daar sal hoogstens sewe proponente end 1950 beroepbaar wees.

Binne afsienbare tyd kan daar 'n predikant na Vereniging gaan —twee gemeentes behalwe Van der Bylpark is reeds afgestig en 'n kombinasie is prakties. Silverton kan 'n kombinasie met East Lynne vorm; Marble Hall behoort binnekort onafhanklik te wees; S.W.A. het besluit om in Januarie te beroep; Suid Rhodesië het behoefte aan nog 'n predikant. Die volgende gemeentes het digby of oor die duisend lidmate en behoort binne drie of vyf jaar plek te maak vir nog 'n predikant t.w. (1) Potchefstroom; (2) Klerksdorp; (3) Rustenburg; (4) Pietersburg; (5) Waterberg; (6) Brits; (7) Noordelike Pretoria; (8) N.W. Pretoria; (9) Pretoria Noord; (10) Pretoria; (11) Witbank; (12) Pretoria-Wes (13) Turffontein;

(14) Brixton; (15) Krugersdorp; (16) Germiston; (17) Brakpan; (18) Springs; (19) Primrose; (20) Benoni. Hierby kom nog dat S.W.A. 'n tweede predikant sal moet beroep, die Vrystaatse Goudvelde een en Natal een. Konserwatief bereken sal daar binne die eerste vyf jaar om en by die 40 nuwe predikante nodig wees. Dan moet ook nie vergeet word dat etlike predikante reeds 60 jaar en ouer is. Daar kan sterfgevalle voorkom. Daar is geen gevaar vir 'n oorvloed aan predikante nie. Daar is te min studente in die Teologie. Die Hervormde Kerk het onder die seënende hand van God 'n groot toekoms.

BRAKPAN. J. J. PRINSLOO

Komt laat ons zamen nederknielen
Voor Hem die ons geschapen heeft!
Hem zij d' aanbidding onzer zielen,
Die 't leven is en 't leven geeft!
Hy strooit de jaren voor zich henen,
Gelijk de landman 't koren strooit;
De tijden kwamen en verdwenen,
Der tijden God verandert nooit.

Versterk ons hart bij alle nooden,
Verkwik de ziel, die angstig vreest,
Bescherm uw Evangelieboden,
En zalf de vorsten met uw' Geest;
Weest Gij der armen troost en vader,
Der zwakken steun in hulp en nood,
Der weêuwen man, der weezen vader,
Ons allen 't leven uit den dood.

* DE OORLOG IN ZUID-AFRIKA

GEBEURTENISSEN, als die wij beleven, gaan niet voorbij vreemd aan ons geestelijk leven. Zij dringen ons Gods aangezicht te zoeken. Onze ontroering, onze vragen, ons medelijden brengen wij voor God. Wij smeeken God voor onze stamverwanten in Zuid-Afrika, die zelf alles van 's Heeren hulp verwachten. Hoe algemeen dit gevoel is geweest, bleek wel toen in de eerste weken van den oorlog allerwege in ons vaderland de bedehuizen bestormd werden om daarbinnen in Gods tegenwoordigheid uiting te geven aan wat de harten bewoog. Diezelfde behoefte nu blijft bestaan. Ons hart dringt ons te volharden in het gebed. Onze gedachten zijn voortdurend bezig met wat daar in de verte geschiedt en ons toch van zoo nabij aangaat.

Daarbij gevoelen wij nu ook de behoefte om te verstaan wat deze oorlog ons zegt. Wij willen de geschiedenis van onzen tijd zien in het licht van Gods eeuwig koninkrijk. Zoo deden de profeten in Israël; zoo moeten ook wij doen, steunende op hun woord en verlicht door Gods geest. Al gevoelen wij ons tegenover deze taak zwak; wij mogen haar niet verwaarloozen.

Zoo wensch ik dan in enkele opmerkingen, los bij elkander gevoegd, terug te geven wat ik versta van de lessen welke deze oorlog ons geeft.

I.

Algemeen gevoelt men de pijnlijke ironie, die ligt in het uitbarsten van dezen krijg bijna onmiddellijk na de vredesconferentie dezen zomer te 's Gravenhage gehouden. Men moge dan beweren dat niemand er aan dacht door deze conferentie voortaan elken oorlog onmogelijk te maken; verder dat de bereikte uitkomst: een eerste schrede te zetten op den weg van het beslechten der internationale geschillen door arbitrage, niet onderschat mag worden: het blijft waar dat reeds de conferentie zelf de hoog gespannen verwachtingen wreed heeft teleurgesteld, en dat nu deze oorlog er een somber licht op werpt. De tegenstelling is al te schel: de mogendheden die tractaten sluiten om den oorlog met zijn gruwelen te beperken zoo niet te verhinderen, en middelerwijl het beramen van een krijg als die nu de wereld opschrikt. Men spreekt van vrede; en intusschen nemen overal de krijgstoerustingen toe en laat

* Hierdie oordenking is in 1899 geskryf deur Prof. dr. P. D. Chantepie de la Saussaye toe die oorlog tussen Engeland en die Republieke uitgebreek het. Ons druk dit af ook om die profetiese woorde wat daarin voorkom en wat in menig opsig bewaarheid is.

geen staat zijn eerzuchtige plannen varen. Het is al te onnoozel te meenen dat eenig idealisme en wat goede wil volstaan om de saamgepakte donderwolken te verjagen en kalmte te herstellen. Erger dan onnoozelheid is in het spel, wanneer men het mogelijk acht een internationaal recht te scheppen en over de geheele aarde te vestigen, terwijl steeds meer de grondslagen van recht in het bewustzijn juist der staatslieden en voorgangers zijn losgewoeld.

In elk geval: de droom van vrede is nu verstoord. Er is oorlog; en oorlog in den ergsten vorm: zonder schijn van recht, uit de laagste motieven, op de meest trouwelooze wijze voorbereid. Men had zoo dikwijls gezegd dat zoo iets in onze eeuw van beschaving, verlichting, verzachting van zeden onmogelijk was. Het was vrede op aarde; wel een gewapende vrede, maar men koesterde de hoop op weg te zijn naar een nieuwen toestand, waarin de volken, door nieuwe banden vereenigd, de aarde en haar hulpmiddelen steeds meer zouden gebruiken en genieten. Het evenwicht, met moeite in Europa bewaard, zou weldra ook in andere werelddeelen gevestigd zijn; de mogendheden stelden alvast elkander tevreden met sfeeren van invloed in Afrika of met stukken van het ineenvallende China. Wel waren er dreigende wolken in de verte: de opkomst van Japan, de onverwachte militaire ontwikkeling der Vereenigde Staten; maar dit was toch niet genoeg om de slapers en droomers wakker te maken. Men droomde den droom van vrede.

Nu ontbrandt in Zuid-Afrika, door Engeland lang voorbereid, deze krijg tegen een klein, vrij volk van stamverwanten en geloofsgenooten. En de volken—niet alleen wij Hollanders—gevoelen dit als een schennis, een verstoring van het werk waarvan men zoo vurig hoopte en zoo luide verkondigde dat het in goeden gang was. De vrede is verbroken. Beschaving, vooruitgang hebben deze misdaad **niet** onmogelijk gemaakt. Als de volken en vorsten ijdelheid bedenken—zou niet veel van wat wij als idealisme prijzen, in Gods oog ijdelheid zijn? — zal de Heer hen bespotten, die in den hemel woont zal lachen.

Het is een illusie dat menschelijk beramen bij machte zou zijn de hartstochten tot zwijgen te brengen. De menschen wegen en berekenen fijn en verstandig en slim hoe zij de tegenstrijdige belangen zullen vereenigen. Zij denken dat zij de geschiedenis kunnen **maken.** Maar God regeert, Hij alleen. Hij verstoort de

plannen. De wijze lieden, de regeerders, de ministers roepen vrede; en daar wordt het gebulder der kanonnen gehoord.

Ongetwijfeld is hierin iets dat het hart verheft. God regeert. Het vrederijk buiten God: een hersenschim. De band die de vereenigde staten der wereld zal verbinden: een spinrag. De plannen der menschen: ijdelheid. God maakt de wijzen in hun raadslagen dul. De menschen zeggen: ziehier iets groots, wij vereenigen ons tot een vredesconferentie; God laat er een licht op vallen waardoor het in aller oog verschijnt als belachelijk.

De geloovige gevoelt dat wanneer God der menschen doen verbreekt en de rust verstoort op aarde, er iets groots aan het werk is. Toch zou het overspannen en onwaar zijn, indien wij deden alsof dit naderen Gods ons hart onvermengd, onmiddellijk met blijdschap vervulde. Wij lezen wel: „ de Heer regeert, de aarde verheuge zich "; maar er staat ook: „ de Heer regeert, dat de volken beven." Wanneer God de wijsheid der menschen tot dwaasheid maakt, hun schoonschijnende ontwerpen omkeert, dan kunnen wij ons wel verblijden, doch in de eerste plaats gevoelen wij het vreeselijke er van.

Laat ons toch van de profeten van Israël leeren de diepe smart, waarmede zij de gerichten Gods erkennen. Wij zijn zoo dikwijls anders gestemd. Wanneer wij de menschen wat hebben doorgrond en geproefd hoe voos, hoe nietig, hoe ledig hun plannen, drijfveeren, overwegingen zijn, dan scheppen wij er soms vermaak in dat die ijdelheid blijkt en het schijnbaar grootsch gebouw instort. Ja, zoo is de wereld (zeggen wij dan) ik wist het wel, ik heb het wel gezien. Maar dit is een onedel, een slecht genoegen. Jeremia wist wel hoe vermolmd in- en uitwendig de toestand van Jeruzalem was, hij had gezegd hoe het komen zou; — maar toen het kwam, weende hij bitter. Welnu, zoo betaamt het ook ons. God keert der menschen ontwerpen om. Laat ons dat erkennen, eerbiedig, met vrees en beving. Er ligt een zegen in; maar God begint met den mensch ter aarde te werpen.

In dien diep ernstigen zin spreken wij van de ironie in de gebeurtenissen die wij beleven.

II.

De wrange vrucht der beschaving onzer eeuw is de verslapping van het zedelijk oordeel. Wij willen kennen, begrijpen; wij durven niet oordeelen. De wetenschap heeft ons geleerd hoe veelzijdig de dingen zijn, het is gewaagd en bekrompen stellig te beslissen. Alles

is betrekkelijk, alles is gemengd: goed en kwaad, recht en onrecht.

Uit die geestelijke slapheid richt deze oorlog ons op. Ons warm gevoel voor onze stamverwanten doet onze redeneeringen voor een poos zwijgen. Dit is al iets, reeds die sympathie op zich zelf is van beteekenis. Wij gevoelen voor menschen van ons bloed en onzen stam, die een strijd hebben om de vrijheid gelijk aan dien, waarin God ons voorgeslacht ter zijde stond; en wij wagen het op dat groote gevoel af te gaan. Dit breekt de ontzenuwende gewoonten van onzen geest. Als wij nu iemand hooren zeggen: er is voor en er is tegen, dan vinden wij dat laf; wij vergeten dat dit toch de wijsheid is die wij zelf gewoonlik opdisschen. Op zich zelf reeds is het verheffend dat zulk een groot gevoel onze flauwheid en matheid van ziel verjaagt.

Doch er is meer. De overtuiging breekt door, dat hier inderdaad recht en onrecht tegenover elkander staan; en wij vermogen ons rekenschap te geven van de gronden waarop deze overtuiging rust.

Natuurlijk—het is bijna overbodig het te zeggen—staan niet **de** Engelschen en **de** Transvalers en Vrijstaters tegenover elkander als de boozen en de goeden, als duivels en engelen. Niet de personen en niet de volken zijn het over wie wij licht en schaduw zoo uitwendig en zoo partijdig verdeelen. Maar in den strijd dien zij strijden, vertegenwoordigt de eene zijde volkomen, onvoorwaardelijk het recht en pleegt de andere schandelijk onrecht.

Dit wordt volstrekt niet weerlegd door de vaak aangevoerde bewering dat Engeland voor de beschaving in Zuid-Afrika strijdt tegen een achterlijken staat, die in regeeringsvorm en maatschappelijk leven stijfhoofdig vasthoudt aan verouderde vormen. Het is zeer twijfelachtig of deze bewering inderdaad juist is, of de Afrikaanders zelf niet beter de rijkdommen van hun bodem zullen beheeren en niet verstandiger weten met de inboorlingen om te gaan dan de Engelschen. Maar al ware het anders, al ware het engelsche bestuur verre boven dat der Boeren te verkiezen, wettigt dit geenszins het ingrijpen in eens anders recht. Het trotsche besef van dragers te zijn der beschaving levert den Engelschen het snoode voorwendsel om de zwakkeren van land en vrijheid te berooven. Het is niet de vraag welke uitkomst ten slotte zal blijken de voor de beschaving meest gewenschte te wezen: daarover oordeelt de

geschiedenis, en wee den mensch die daarmede zijn onrecht tracht goed te praten.

Zooals de zaak staat in Zuid-Afrika, verdedigt een klein volk zijn vrijheid, aangerand door een groot rijk, dat alleen uitbreiding van macht en geldelijk voordeel voor zijn speculanten beoogt. Voor onzen geest staat de aangrijpende geschiedenis der Boeren, die in de laatste halve eeuw van de eene streek naar de andere moesten trekken, eindelijk ver in 't binnenland hunne vrije staten hadden gesticht, en nu opnieuw belaagd worden door de machtige natie die belust is op het goud dat ongelukkig onder den bodem van Transvaal is gevonden. Zoo staan de Boeren, zijzelf, alle weerbare mannen, tot grijsaards en jongelingen toe, vast besloten liever te sterven dan te bukken, tegenover de onwillige huurlingen der engelsche geldmannen. Indien ergens dan staat hier recht tegenover onrecht. De Boeren strijden voor huis en vaderland, voor de vrijheid zoo duur gekocht door het harde leven dat zijzelf en hun vaders hebben geleid. De Engelschen strijden voor groote belangen, politieke en geldelijke belangen, maar . . . zonder schijn van recht.

Laat ons tot onze schaamte erkennen, hoe noodig wij hebben dat ons gevoel voor recht worde gescherpt. Velen zeggen dat recht en belang samen vallen; dat er eigenlijk geen hooger recht is dan het algemeen belang. Indien dit zoo ware, zouden wij Engeland niet mogen veroordeelen. Wij kunnen dan sympathie hebben voor de edele dwaasheid der Boeren, doch wij moeten hen beklagen, zonder hun gelijk te geven. Welnu wij oordeelen anders, wij oordeelen, Goddank, anders. Laat ons erkennen dat de Boeren handelen naar beginselen die in de wereld afgedaan hebben. Het is verouderd te gelooven aan recht boven macht. Ja, dat is ongetwijfeld verouderd. En ziet . . . wij keuren dit nu eensklaps goed. Wij ontwaken uit onze verdooving. De nevelen onzer wijze beschouwingen scheuren. Daar schrijdt Engeland voort, drager der hoogste beschaving van het heden en der ontwikkeling der wereld in de naaste toekomst, het zet een stap verder op zijn wereldhistorische baan, en . . . wij keuren het onvoorwaardelijk af, wij zeggen: dit is onrecht. Daar is een klein volk, in getal nauwelijks een volk te noemen, het waagt een wanhopigen tegenweer te bieden, het doet een dwaasheid, maar het doet die met God, en . . .

wij zeggen, niet alleen met ons gevoel maar uit volle overtuiging: deze kleine schare strijdt voor het recht in de wereld.

Laat ons dan beseffen dat ons tegenwoordig oordeel in dezen geheel strijdt met onze gewoonten en wijze inzichten. Laat ons God danken voor het ontwaken van zedelijk gevoel ook in ons midden.

III.

Ons gemoed is vol niet alleen van sympathie voor de Boeren maar ook van rouw over Engeland: het protestantsche Engeland, het Engeland van onzen stadhouder-koning, het land van het krachtige, praktische Christendom dat zich betoont in zending, in en uitwendige zending, het Engeland, dat gedurende deze geheele 19e eeuw zoovele uitnemende schrijvers, dichters, denkers, leeraars, predikers heeft voortgebracht. Hoeveel hebben wij van hen geleerd; voor onze geestelijke ontwikkeling kunnen wij Engeland evenmin missen als Duitschland. Van al die groote mannen die mij, terwijl ik dit neerschrijf, voor den geest zweven, bepaald op zedelijk gebied leidslieden en voorgangers, noem ik slechts één: Gladstone. Hij heeft met zoveel nadruk met de daad gewaarschuwd tegen de zonde die aan de deur lag voor het engelsche volk, juist bij deze zuid-afrikaansche zaken; maar sedert Kaïn's broedermoord bestaat de geschiedenis uit waarschuwingen die in den wind zijn geslagen. Ook het Engelsche volk onzer eeuw heeft de hoogste zedelijke waarheden gehoord, het heeft ze aan de wereld gepredikt . . . en toch is het mogelijk geweest dat het dezen snooden oorlog ondernam.

Ontzettend groot is de macht der duisternis in de wereld, de harten en de oogen der menschen verblindend. Een kreet van smartelijke verbazing is nog onlangs overal opgegaan, toen het bleek dat het fransche volk doof was voor de stem der gerechtigheid. Maar nog erger verkrachting van het recht is hetgeen Engeland nu bestaat. Het ergste is, dat velen er een glimp van vroomheid aan geven. Wel zijn er stemmen ook in Engeland die krachtig tegen dezen oorlog getuigen; maar zij blijven uitzonderingen: de gezaghebbende mannen verklaren, en de menigte gelooft, dat deze roekelooze krijg de zaak van beschaving en menschelijkheid moet dienen. Als de snoode toeleg gelukt, zal men in Engeland God danken voor de behaalde zegepraal. Zulk een verblinding nu stuit ons tegen de borst; wij kunnen begrijpen dat engelsche vroomheid heden bij velen als farizeesche schijnheiligheid weerzin wekt.

Zulk een verblinding nu gaat aan den val vooraf. Wij zijn vast overtuigd dat voor Engelands grootheid en glorie deze oorlog het begin is van het einde. Het is natuurlijk mogelijk dat Engeland door zijn overmacht de overwinning behaalt; maar de Boeren, vast besloten zich niet te laten knechten, zullen wanhopig strijden, en, als zij vallen, de kiem van verzet als hun erfenis overdragen op het volgend geslacht. Met Engelands heerschappij in Zuid-Afrika is het voor goed gedaan; zoo niet nu, dan over 50 jaar. En deze oorlog zal offers kosten, zelfs voor het rijke en machtige land te zwaar. Het allerzwaarste zal wezen: de zedelijke invloed van Engeland in de wereld.

Dit nu kunnen wij niet zonder bitter leed aanzien. Geen der groote natiën die aan het hoofd der beschaving staan, kan gemist worden; als een er van afvalt van zijn hooge plaats, dan ontstaat een leegte, een gemis dat niet kan vergoed worden. Van geen volk geldt dit meer dan van het engelsche. Velen gevoelen met mij hoe machtig de invloed van Engeland op ons geestelik leven heeft gewerkt, hoe veel ook wij, Hollanders, aan onze naburen van over zee verplicht zijn. Men zegge niet dat dit buiten de questie van den dag omgaat en ook voortaan hetzelfde kan blijven. Een zoo diep ingrijpende misdaad als deze oorlog is geen feit waar men over heen kan zien, waar men aan kan voorbijgaan, waarvan de beteekenis tot een enkel levensgebied beperkt is; het is geen politiek feit dat het volksleven niet raakt. Engeland dat gedoogt dat zijne gehuurde soldaten in Zuid-Afrika een klein, kloek volk van godvruchtige Protestanten, een volk dat voor zijn vrijheid strijdt, gaan uitmoorden, en dat in het belang der aanzienlijken die azen op den buit der goudmijnen: — zulk een land is Engeland niet meer.

Er is uit elken val een opstanding mogelijk, voor de personen, voor de volken. Laat ons dan bidden voor onze broeders, laat ons bidden voor de bekeering van Engeland.

IV.

Niet minder dan de verblinding van het engelsche volk treft ons de houding der groote en kleine staten van Europa. Een oorlog als deze is als een bliksemstraal, die plotseling doet zien hoe de omgeving is. Hij is een toetssteen voor het zedelijk peil der wereld. Nu de tegenstelling tusschen recht en onrecht zoo scherp uitkomt, is daarin een roepstem Gods tot vorsten en volken. Hoe wordt die roepstem vernomen ?

Bij de volken is het gevoel voor recht in deze zaak krachtig ontwaakt. Het sterkst bij ons in Nederland, waar ook het natuurlik gevoel medewerkt; maar toch ook uit andere landen, Duitschland, Frankrijk, Rusland komen nadrukkelijke uitingen van verontwaardiging over wat Engeland dorst bestaan. Ik wil niet te veel zeggen: noch dat deze overtuiging algemeen, noch dat zij overal even zuiver is; er zijn maar al te veel invloeden, die de publieke opinie op een dwaalspoor leiden. Doch dat er een merkwaardige beweging is in de gemoederen, afkeer van den trouweloozen onderdrukker, sterke sympathie voor het volk dat zijn vrijheid verdedigt: dit valt niet te ontkennen.

Wat echter evenmin verborgen is, en wat ons met bezorgheid vervult, is dat zonder uitzondering de regeeringen op deze volkstem geen weerklank geven. Wat de vorsten en ministers persoonlijk gevoelen blijve boven verdenking; als regeering spreekt geen bewindsman voor het recht.

Misschien zegt men dat het den onderdaan, den leek slecht past zich een oordeel aan te matigen over de door hem niet doorgronde geheimenissen der diplomaten. Helaas, het ligt maar al te klaar aan den dag wat in dien diplomatischen doolhof het geheim is: vrees en baatzucht. Alle mogendheden zijn bang den storm te ontketenen, waarvan niemand de verwoestingen te voren kan berekenen; met ongeëvenaarde kunst en moeite gelukt het den vrede in Europa te bewaren en de slagvaardige legers der honderdduizenden in toom te houden. Uit de verwikkelingen weten dan de groote mogendheden voor zich zelf nog wat voordeelen te behalen; berusting of toestemming wordt betaald met havens of eilanden in andere werelddeelen.

Is dit niet een zeer gezonde en verstandige politiek? Wellicht zal de geschiedenis eens uitwijzen dat zij uiterst klein en kortzichtig is geweest. Maar wij hebben niet vooruit te loopen op het oordeel van het nageslacht, nog minder ons daarnaar te richten. Wij zijn gebonden, staten zoowel als personen, aan trouw en recht. Nu is het voor aller oogen openbaar dat de vrede in Europa bewaard wordt ten koste van het recht. Armenische Christenen zijn bij duizenden vermoord; Finland wordt geknecht tegen de bezworen staatsregeling; in Frankrijk is er geen recht voor Dreyfus, van wiens onschuld de hoogste rechtbank van het land zich toch overtuigd

toont; Europa laat Engeland begaan in het verdelgen van het broedervolk in Zuid-Afrika.

Zonder twijfel: de vrede wordt bewaard. Is dit niet genoeg? Zou men anders willen? Durft men het anders wenschen? Het schijnt roekeloos. En toch: er kan een prijs zijn zelfs voor den vrede te duur. Want boven rust en stoffelijke welvaart staan de geestelijke goederen. Wanneer het gevoel daarvan ontwaakt en de geestdrift voor het recht, dan gaat men de wijsheid en slimheid der regeerders verachten, die de hooge ideeën niet aandurven.

Dit is allerminst bedoeld in revolutionairen zin. Ik behoor in't geheel niet tot hen die dwepen of lichtzinnig spelen met nieuwe leuzen; ik koester geen hoogen dunk van het zedelijk gehalte der denkbeelden en drijfveeren die de partijen der omwenteling bewegen. Het is volstrekt geen regel dat het volk het juiste gevoel heeft; de volksstem is in de meeste gevallen alles behalve de stem Gods. Maar wanneer de publieke opinie eens op het rechte spoor is, ontwaakt tot nobele gevoelens, dan is het zaak dat de regeeringen hierin toonen te deelen, ze weten te leiden.

Hoe dit nu had kunnen geschieden, heb ik niet te behandelen. Ik schrijf geen politiek vertoog. Ieder begrijpt dat de mogendheden niet onbesuisd legers en vloten naar Zuid-Afrika zenden om Engeland te weerstaan. Maar niemand gelooft, dat door den ernstig gebleken wil der groote rijken, van den duitschen keizer, die indertijd Transvaal scheen te steunen, Engeland niet zou gestuit zijn. Doch van dien wil bleek nu niets. En bedroefd en geërgerd ziet men dat de koers der geschiedenis bepaald wordt door lagere, min edele motieven.

Dit ééne punt stelde ik hier in het licht: het volk dat in dezen oordeelt naar zedelijken maatstaf, ziet dat de regeeringen alleen bedacht zijn op eigen veiligheid of voordeel, en nergens opkomen voor het geschonden recht en de vrijheid. Bang en baatzuchtig. Hiervoor nu blijft de straf niet uit. De tweespalt tusschen het volk en zijn leidslieden is dan het gevaarlijkst, wanneer het volk warm wordt voor, en een waar besef heeft van het recht, terwijl de bewindhebbers koel blijven en wereldwijs, cynisch en sceptisch. Dit is de revolutie van boven af; misschien de eenige die werkelijk te vreezen is.

V.

Ieder weet waarin het geheim is van der Boeren moed en kracht: in hun geloof. Luide hoort men dat geloof prijzen, opmerkelijk genoeg ook door velen, die er zelf vreemd aan zijn. Zulk een lof moge wat zonderling klinken; laat ons blijde zijn dat velen althans erkennen dat de mensch die gelooft, krachtig is en vast gaat. Maar, dat geloof worde dan ook in zijn volle beteekenis opgevat. Niet hun geloof, of, gelijk men verzwakkend en bleek zegt, hun idealisme, is der Boeren kracht; maar God in wien zij gelooven, op wien zij steunen.

Al te vaak spreekt men alsof geloof op zichzelf reeds baat, afgezien van de vraag of het op inbeelding berust dan of de hoogere wereld, die het erkent, werkelijk bestaat. In den strijd kunnen immers beide partijen meenen het recht aan haar zijde te hebben, beide dus in dat geloof even sterk zijn. Doch dit is niet zoo. Niet in opwinding of waan of zelfbedrog schuilt kracht, maar in het recht zelf, voor wie er aan gelooft en het dan ook werkelijk aan zijn zijde heeft. Boven het geloof der Boeren staat hun goed recht, en „de God die recht en waarheid wreekt."

Laat deze oorlog onze gedachten en gevoelens dus richten op God. Dat onze overdenking niet deze zij: het is toch een goede zaak een geloovig idealist te wezen; maar dat wij vaster en dieper verstaan wat het zegt: God regeert.

God regeert: natuurlik evenzeer in de gewone als in de buitengewone omstandigheden. Maar de alledaagsche loop der dingen brengt het ons vaak zoo weinig nabij. Onze ontwikkeling en beschaving verbergt God maar al te zeer voor ons oog. De vrome worstelt om aan God vast te houden en iets van zijn bestuur te erkennen. Doch het hart is maar al te weinig vatbaar en geneigd om er iets van op te merken, zoolang geen bijzondere dingen er toe dwingen.

In den storm van den oorlog, wanneer menschelijke berekeningen falen en de uitkomst niet in der menschen hand rust, wanneer geschiedt wat de menschen hadden gehoopt en verkondigd dat niet gebeuren kon, dan wordt Gods stem weer duidelijker vernomen: een roepstem om zich tot Hem te keeren die het lot der volken bepaalt en de wereld regeert. De Heer regeert; vreugde en schrik zijn voor zijn aangezicht.

Dit te erkennen, zich aan God te onderwerpen: ziedaar het

geloof. Daarin weet en gevoelt de mensch zich verbonden met God-almachtig. Doende wat recht is, vertrouwend op God, kalm voor de toekomst, welke ook de uitslag moge zijn, is hij in den weg Gods en mag daarom zeker zijn dat God met hem is. Dit besef spreekt uit de uitingen en de daden die wij van de Boeren hebben vernomen. Steunen zij op eigen kracht, waar zij zoo vermetel optrekken? Zij vertrouwen op God. Zijn zij dan zeker van de overwinning? Zij zijn zeker van hun recht.

Dit voorbeeld van geloof dat zij aan de wereld geven is hetzelfde als wat spreekt uit ons nog in de harten levend **Wilhelmus**-lied. Het predikt niet de kracht van een gevoel of gezindheid, het predikt God, den levenden God.

VI.

Hoe zal deze oorlog eindigen? Zoo vragen wij en wij weten het niet. De uitkomst is onzeker. Hier schuilt evenwel een geestelijke moeilijkheid, door velen in deze weken diep gevoeld. Wanneer wij zeggen dat de Boeren optrekken met God voor hun vrijheid, dan nemen wij aan dat de overwinning hun toekomt. Wanneer wij zeggen: God regeert, dan sluit dit in dat Hij het recht zal doen zegevieren. Wij denken aan het lied van Gustaaf Adolf:

Ons heeft de Heiland vergewist,
Dat aller boozen macht en list
Niet ons, maar hen zal krenken.
Hun roem verkeert in hoon en spot;
God is met ons en wij met God,
Hij zal de zeeg' ons schenken.

Voor velen is de zaak der Boeren dan ook niet slechts een zaak van gebed (dat zij zij voor ons allen!), maar van geloof.

Als de Boeren zichzelf en geheel Zuid-Afrika vrij vechten, als de vierkleur van Transvaal wappert te Durban en te Kaapstad, dan zullen velen zeggen: hier is Gods hand. Dan zal lof en dank opklimmen uit de bedehuizen niet alleen van Bloemfontein en Pretoria, maar ook van onze steden en dorpen. Zelfs velen die niet gewoon zijn de kerken te bezoeken, zullen dan ontroerd erkennen: God regeert. Dit zal zijn niet alleen stof tot danken, maar een versterking van persoonlijk geloof, waarnaar—ik weet het—velen met angstig verlangen uitzien.

Er zijn er wier belangstelling dezen oorlog volgt met de vraag in het hart: is er een God? De overwinning der Boeren zal hen tot God brengen—misschien. Zeker zal de nederlaag van het recht

maken dat zij zich afwenden, verbijsterd en verslagen: ziet gij wel, God spreekt en handelt niet, de loop der wereld gaat buiten Hem om, het onrecht triomfeert.

God moet de zege schenken aan de Boeren: zoo zeggen, of denken althans, velen. En—indien God het nu anders beschikt? Zou dit onmogelijk zijn?

God heeft reeds zooveel kwaad gedoogd in de wereld. Toen Jesus stierf op Golgotha, konden de vijanden spotten: waar is nu zijn God? En God zweeg.

Dit is het oude, eeuwige raadsel in het leven der volken gelijk der enkele menschen. De goddelooze is voorspoedig, de raad der boozen gelukt. God moge het verhoeden, maar het kan zijn dat hij ook nu toelaat dat de engelsche macht de kleine vrije volken van Zuid-Afrika uitroeit.

Wat dit ten gevolge zou hebben voor de eeuw die voor de deur staat, wagen wij niet te gissen. Nog eens: het is ons niet gegeven den raad Gods te ontvouwen in het drama dat in de geschiedenis onzer dagen afspeelt. Maar wij blijven zeggen: God regeert, ook al gaat het tegen onze wenschen, ja tegen ons geloof in, ook al triomfeert het onrecht.

Golgotha: ziedaar wat de wereldgeschiedenis verklaart. De rechtvaardige komt om, en niemand merkt er op. De Zoon Gods sterft, en God laat het toe. De macht der duisternis heeft hare ure in de wereld. Maar de gestorvene wordt de Heiland der wereld, hij staat op uit het graf, en de overste dezer wereld is verslagen.

Dit offer is eenig. Het kan niet herhaald worden. Geen der meest ontroerende bladzijden uit de geschiedenis is er mede te vergelijken. Maar het werpt op al die bladzijden een helder licht. Het lijden der rechtvaardigen, de ondergang der vromen; wij denken aan Port-Royal, aan de Stundisten in Rusland, nu aan de Boeren in Zuid-Afrika; kan plaats hebben, ook al leven en strijden zij voor God. Laat ons erkennen dat het voorzegd is: het booze zal nog menige zege behalen, het kan nog donkerder worden in de wereld. Toch weten wij zeker dat Gods eeuwig koninkrijk bestaat en niet vernietigd kan worden.

Dit zijn raadselen. Wij bidden dat zij in den schok dien wij beleven, niet te duister en niet te pijnlijk mogen worden. Wij bidden ook dat God de kracht schenke, uitwendig en geestelijk, om te dragen wat Hij oplegt.

Wij wagen niet voorspellingen te doen. Alleen dit, mijn lezer, willen wij vasthouden. Wanneer de overwinning is aan de zijde der Boeren, zullen wij zeggen: dit heeft God gedaan, en wij zullen juichen en danken, omdat wij zoo duidelijk zien en zoo goed begrijpen: God heeft het gedaan. Maar, mochten zij ondergaan, ook dan moeten wij zeggen: dit heeft God gedaan; en al begrijpen wij het niet, wij buigen het hoofd, neen, wij heffen het op, en gelooven dat als het donker wordt in de wereld, God met zijn verlossingen naderbij komt.

'n Nuwe nasie word gebore
al sweef die Hottentot alom;
die wagwoord word gedra na vore
al sal die kafferhordes kom;
al klink rondom, by dae en nagte:
„Teen ongedier't sit uit die wagte!"
Hul veldwieg is die vlakte self,
hul wekgesang gebrul van leeue,
hul sluimerlied die wind van eeue,
hul tentgordyn die stergewelf.

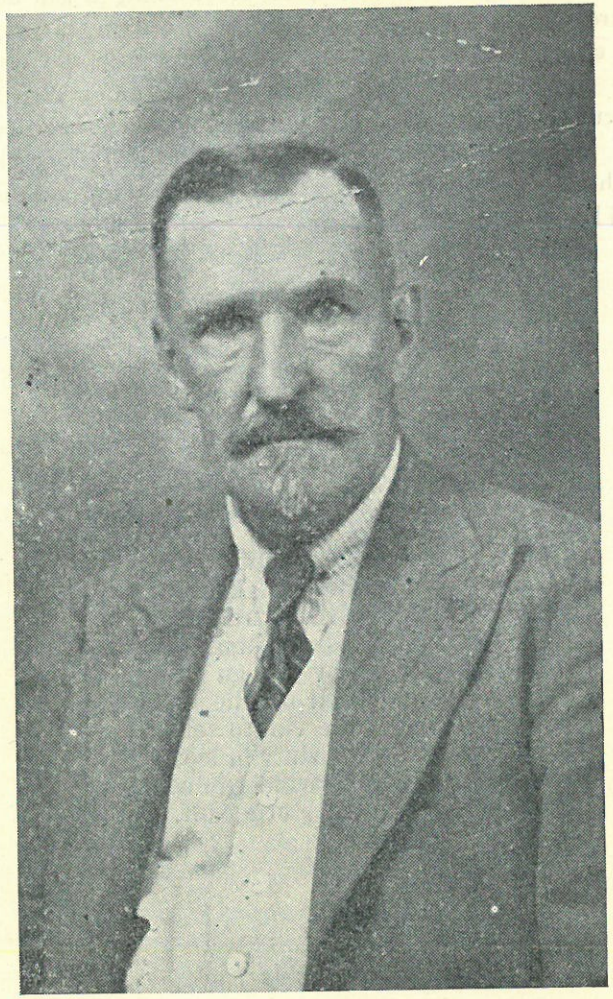

JOHANNES HENDRIK SNYMAN
(geb. 9 Nov. 1880, oorl. 6 Mei 1949)

JOHANNES HENDRIK SNYMAN

Wyle Oom Hansie is gebore op 9 November 1880 in Maricodistrik. Hy was die seun van J. H. Snyman en M. C. Snyman (gebore Labuschagné).

In 1899 is hy getroud met Weduwee Alida Maria van der Merwe (gebore Blignaut).

Uit die huwelik is ses kinders gebore. Wyle Oom Hansie was vir 23 jaar lank ouderling van die Zeerust gemeente, en in hierdie tyd het hy vir etlike kere gedien op die Ringskommissie, en was hy ook lid van ons Algemene Kommissie. In die gemeente Zeerust was hy altyd 'n steunpilaar, ook na sy uittrede, uit die kerkraad kort voor sy dood as gevolg van sy gesondheid, wat toe reeds begin kwyn het. Wanneer die gemeente vakant was, het hy maar altyd die dienste gelei, en talle begrafnisse gelei. Hy was almal se vriend, en op 8 Mei, is hy begrawe onder die grootste belangstelling nog ooit in die geskiedenis van Zeerust bekend.

In lewe, het hy ook sy omgewing en dorp gedien. Hy was o.m. lid van die plaaslike Skoolkommissie, Skoolraad en Munisipaliteit van Zeerust.

Graag eer ons die nagedagtenis van ons groot kerkmanne, soos hy een was.

S. E. YOUNG.

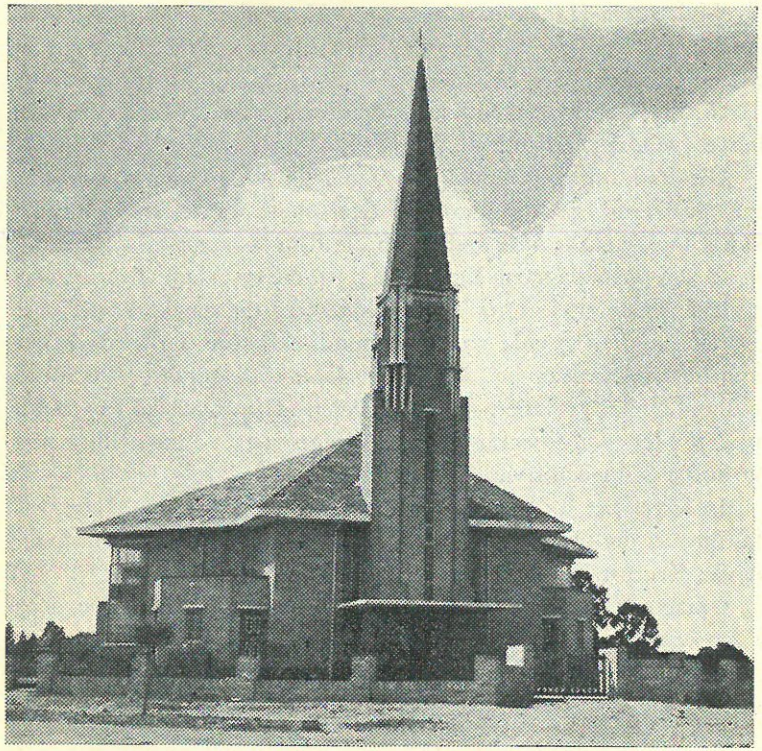

NUWE KERK VAN STANDERTON.

Die hoeksteen van die Hervormde Kerk van Standerton is op 20 April 1946 deur ds. F. J. van Zyl gelê, terwyl prof. dr. S. P. Engelbrecht op dieselfde dag die hoeksteen van die ou kerk wat op 22 Januarie 1898 deur ds. M. J. Goddefroy gelê is, in die nuwe kerk herlê het. Die kerk is op 12 April 1947 ingewy en by hierdie geleentheid was dr. K. H. E. Gravemeyer wat toe as afgevaardigde van die Hervormde Kerk van Nederland in Transvaal was, ook aanwesig.

Met die afbreek van die ou kerk is die volgende dokument in die handskrif van ds. M. J. Goddefroy, en deur verskeie persone geteken, in die ou hoeksteen gevind:

HEIL DEN LEZER.

Op heden den 22en dag van Januari, in het jaar onzes Heeren 1800 acht en negentig is de Hoeksteen gelegd van dit Godshuis, namens de Ned. Hervormde Gemeente van Standerton, door haren Herder en Leeraar Ds. M. J. Goddefroy; onder aanroeping van den Naam des Drie éenigen Gods, en met dankbre lofgezangen. Onder de uitdruktelijke voorwaarde dat dit Bedehuis nooit ofte nimmer onder geenerlei betoog of voorwaarde mag worden overgebracht of getransporteerd op eenig anderen Naam of op eenige ander Kerkgenootschap dan de Ned. Hervormde Kerk der Zuid-Afrikaansche Republiek.

Aldus gedaan en geteekend te Standerton op dag en datum genoemd.

De Kerkraad der Ned. Herv. Gemeente van Standerton:

M. J. Goddefroy, Pred. Voorz.
D. P. J. van Schalkwyk.
G. J. Engelbrecht.
G. P. Roets.
H. L. Venter.
G. M. Wolmarans.
P. M. du Plessis.
A. C. Duvenage.
F. G. Wolmarans.
J. N. H. Grobler.
W.M. J. Breytenbach.
B. J. Steyn.

A. Lagerwey Wz.
Predt. Heidelberg.
V. van Lissa, Architekt.
J. W. J. Zernike, Aannemer.
C. van Dijk.
A. Whittaker.

Leden van den Bouw Commissie:
C. L. Steyn.
J. Whiteman.
W. J. E. Erasmus.
G. L. Zietsman.

GEMEENTELEDEN:

W. H. Boshoff
H. J. Otto
N. J. S. Basson
L. J. v. Nieuwenheysen
L. C. J. van Schalkwijk
D. P. J. van Schalkwijk
G. J. Engelbrecht jr.
C. L. Engelbrecht
C. J. van Schalkwijk
H. J. Kunz
S. M. Venter
G. Venter
G. St. Strydom
G. W. Teves
P. P. Roets
S. A. Venter
J. P. D. Meyer
J. P. Botha
N. C. Nagel
J. S. Grobler
B. A. Joubert
D. H. Grobler
J. D. J. Boltman
N. S. Grobler
N. J. Smit
C. A. B. Grobler
M. L. J. Grobler

J. F. C. Kern
M. N. Zinger
D. P. Taljaard jnr.
J. P. Prinsloo
J. J. F. Gouws
C. P. Pretorius
G. Strydom
B. J. Vorster
J. J. Strydom
J. L. Venter

H. H. L. van Schalkwijk
M. C. J. van Schalkwijk
J. A. Whiteman
G. P. Pretorius
G. W. Greyling
W. J. Swartz
J. C. Pretorius
W. J. Engelbrecht
H. C. J. Whiteman
G. J. Oberholzer
C. A. du Plessis
A. B. Wolmarans
A. N. J. Smith
D. C. J. J. Hattingh
C. A. Hattingh
C. C. van Schalkwijk

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

Die Algemene Kerkvergadering:

Die Algemene Vergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kom minstens eenkeer in die drie jaar byeen (art. 14 van die Kerkwet), en is saamgestel uit alle diensdoende predikante, en hoogstens twee ouderlinge en een diaken uit elke gemeente, asook die professore in die teologie vanweë die Ned. Hervormde Kerk, en die emeriti-predikante, beide met adviserende stem. Die laaste Algemene Kerkvergadering het. in Mei 1948 saamgekom.

Die Kommissie van die Alg. Kerkvergadering.

Ds. A. Oosthuizen (Voorsitter): Ds. T. F. J. Dreyer (Scriba); Ds. J. J. Prinsloo (J. sn.) (Vise.Voorsitter); Ds. E. S. Mulder (Vise-Scriba), en die volgende ouderlinglede: P. W. du Preez, Ring van Potchefstroom; G. F. J. van Rensburg, Ring van Rustenburg; H. A. Visage, Ring van Pretoria; C. P. Engelbrecht, Ring van Heidelberg; H. M. P. Visser, Ring van Zeerust; N. J. Grobler, Ring van Trichardtsfontein.

Kuratore van die Pensioenfonds.

Prof. B. de Loor (Voorsitter), di. J. J. Prinsloo (J. sn.), A. Oosthuizen, G. P. J. Grobler, en die BB. J. Hoogland, J. H. Janson (Sekr.)

Finansiële Kommissie.

Prof. B. de Loor (Voorsitter), di. Joh. Dreyer, J. J. Prinsloo (J. sn.), A. Ras, A. Oosthuizen, die Administrateur (Scriba).

Kuratorium.

Prof. J. H. Greyvenstein (Voors.), Prof. B. de Loor, di. J. J. Prinsloo (J. sn.), Joh. Dreyer, J. J. Prinsloo (G. sn.) (Scriba), D. F. Erasmus, E. S. Mulder, en die professore met adviserende stem.

Kommissie van Evangelisasie.

Di. Joh. Dreyer (Voors.), A. Oosthuizen, W. M. Wolmarans, J. J. Prinsloo (G. sn.), L. M. le Roux, F. J. van Zyl, W. van Bergen, C. S. v. H. Steenekamp, J. P. Labuschagne, J. J. Engelbrecht, W. J. Kemp (Scriba).

Regskommissie.

Ds. Joh. Dreyer (Oproeper), Proff. D. Pont, S. P. Engelbrecht, L. Ign. Coertze, ds. J. J. Prinsloo (J. sn.).

Drukperskommissie.

Di. W. F. H. Huyzers, (Oproeper), A. J. Nolte, J. C. du Plessis, Prof. A. S. Geyser, die Administrateur, Mnr. A. B. v. N. Herbst.

Kommissie vir Belydenis- en Liturgiese Geskrifte en Formuliere.

Proff. B. Gemser (Oproeper), S. P. Engelbrecht, A. van Selms, A. S. Geyser, H. P. Wolmarans, di. Joh. Dreyer, M. M. Grobler. D. F. Erasmus.

Kommissie vir Opvoeding en Onderwys.

Prof. H. P. Wolmarans (Oproeper), dr. C. K. Oberholzer, di. Joh. Dreyer, Dr. Symmington, W. J. Kemp, T. F. Dreyer, Mnr. Seymore.

Kommissie vir Jeugwerk:

Ds. P. W. Venter (Oproeper), ds. D. F. Erasmus, ds. J. G. du Plessis, ds. P. J. L. Bierman, oudl. G. C. Coetzee, oudl. M. C. Erasmus, die Ringsuperintendente.

Kommissie vir Hulpbehoewende Gemeentes.

Prof. A. S. Geyser (Oproeper), di. A. Brandt, Ring van Potchef. stroom, P. M. Smith, Ring van Heidelberg, C. H. Muller, Ring van Trichardtsfontein, D. B. Snyman, Ring van Rustenburg (——) Ring van Zeerust, J. D. Storm, Ring van Pretoria, S. J. Strydom, D. J. van Staden, W. P. van der Merwe.

Kommissie van Volksvoorligting en Sektewese.

Di. A. J. Nolte (Oproeper), F. J. Z. Booysen, S. P. J. J. van Rensburg, S. P. Viljoen, P. S. Grobler, P. G. van Staden, J. D. H. Smit, F. van Oosten.

Kerksaalkommissie.

Di. C. S. v. H. Steenekamp (Oproeper), P. J. J. Venter, T. N. H. Janson, G. C. Coetzee, A. J. van Staden, W. Roos, J. H. van Staden, W. J. Engelbrecht, mevr. (ds.) Steenekamp.

Ondersteuningsraad.

Di. P. W. Venter, S. P. Viljoen, J. A. Smit, P. J. L. Bierman, G. Roos, J. C. du Plessis, H. M. E. Dreyer, Mevr. Ds. Ras, Mevr. Ds. G. Roos, Diak. L. J. Venter, R. J. J. van Rensburg.

Kommissie van „Die Hervormer."

Di. Joh. Dreyer (Oproeper), D. F. Erasmus, F. J. Z. Booysen, S. P. J. J. van Rensburg, F. J. van Zyl.

Kommissie vir die Almanak.

Prof. S. P. Engelbrecht (Oproeper), prof. A. van Selms, ds. J. J. Prinsloo (G. sn.), die Administrateur.

Boekverspreidingskommissie.

Di. A. Ras (Oproeper), H. J. Geyser, P. J. Booysen, W. F. H. Huyzers, P. W. A. Bierman, C. S. v. H. Steenekamp, W. M. Wolmarans, P. A. R. C. van Wyk.

Hulpaksie Protestantse Kerke.

Di. E. S. Mulder (Oproeper), T. F. J. Dreyer, M. M. Grobler, J. C. du Plessis, prof. S. P. Engelbrecht, prof. B. Gemser.

Kommissie vir Reorganisasie.

Di. J. J. Prinsloo (G. sn.), (Oproeper), W. F. H. Huyzers, A. J. Nolte, C. S. v. H. Steenekamp, A. Ras, prof. dr. B. de Loor, die Administrateur, mnr. Herbst (Adm. Weeshuis).

Korrespondent met Buitelandse Kerke.

Ds. T. F. J. Dreyer.

Die Administrateur.

Mnr. J. H. Janson,
Kantoor: No. 3, Ned. Herv. Kerk-gebou, du Toitstraat, Pretoria.

Argivaris.

Prof. dr. S. P. Engelbrecht, 164 Lisdoganlaan, Pretoria.

Argiefkommissie.

Prof. Dr. S. P. Engelbrecht, ds. Thos. Dreyer en mnr. L. N. Eksteen.

Kerklike Publikasies.

Die Almanak verskyn jaarliks, prys 1/3 per eksemplaar. „Die Hervormer" verskyn maandeliks. Intekengeld 3/6 per jaar.

KAAPSE PREDIKANTE VOOR 1814.

1665 Johan van Arckel, Kaapstad 1665, oorlede 12 Jan. 1666.
1666 Johannes de Vooght, Kaapstad 1666, na Batavia 1666.
1666 Petrus Wagtendorp, Kaapstad 1666, oorlede 15 Feb. 1667.
1667 Adrianus de Vooght, Kaapstad 1667, na Batavia 1674, oorlede 1674.
1674 Rudolphus Meerlandt, Kaapstad 1674, na Batavia 1676, oorlede 1699.
1676 Petrus Hulsenaar, Kaapstad 1676, oorlede 16 Des. 1677.
1678 Johannes Overnei, Kaapstad 1678, oorlede 4 Mei 1687.
1687 Johannes van Andel, Kaapstad 1687, na Batavia 1689, oorlede 1690.
1688 Pierre Simond, Drakenstein 1688, na Holland 1702.
1689 Leonardus Terwoldt, Kaapstad 1689, na Batavia 1693.
1694 Hercules van Loon, Kaapstad 1694, na Batavia 1695, Stellenbosch 1700, oorlede 26 Junie 1704.
1695 Petrus Kalden, Kaapstad 1695, na Holland 1708, Ceylon 1722—1737.
1702 Henricus Beck, Drakenstein 1702, Stellenbosch 1707, Kaapstad 1726, emeritus 1731, oorlede 1757.
1707 Engelbertus Franciscus le Boucq, Drakenstein 1707, na Batavia 1708, oorlede 1748.
1708 Johannes Godefridus d'Ailly, Kaapstad 1708, oorlede 1726.
1714 Petrus van Aken, Drakenstein 1714, oorlede 1724.
1723 Lambertus Slicher, Kaapstad 1723, Drakenstein 1725, oorlede 1730.
1729 Franciscus le Sueur, Kaapstad 1729, emeritus 1746, oorlede 1757.
1731 Johannes Wilhelmus Hersogenraad, Drakenstein 1731, oorlede 27 April 1736.
1732 Henricus Cock, Kaapstad 1732, na Holland 1742, oorlede 1777.

1732 Salomon van Echten, Stellenbosch 1732, Drakenstein 1738, na Holland 1753, oorlede 1771.
1738 Wilhelm van Gendt, Stellenbosch 1738, oorlede 14 Oktober 1744.
1743 Arnoldus Mauritius Meyring, Tulbach 1743, oorlede 1757.
1745 Rugter Andreas Weerman, Swartland 1745, na Batavia 1748.
1746 Ruardus Cloppenburg, Kaapstad 1746, na Holland 1748, oorlede 1751.
1746 Petrus van der Spuy, Kaapstad 1746, Drakenstein 1753, emeritus 1781, oorlede 1809.
1747 Eduard Arentz, Stellenbosch 1747, oorlede 1749.
1750 Christiaan Benjamin Voltelen, Swartland 1750, Kaapstad 1755, oorlede 25 Maart 1758.
1752 Henricus Kroonenburg, Kaapstad 1752, emeritus 1778, oorlede 24 April 1779.
1753 Johannes Appeldoorn, Stellenbosch 1753, oorlede 29 Sept., 1772.
1754 Gerhardus Croeser, Kaapstad 1754, Swartland 1755, oorlede 26 Mei 1770.
1752 Remmerus Harders, Tulbach 1757, emeritus 1775, oorlede 1807.
1758 Johannes Fredericus Bode, Kaapstad 1758, oorlede 29 Julie 1784.
1760 Johannes Petrus Serrurier, Kaapstad 1760, emeritus 1804, oorlede 3 Feb. 1819.
1774 Daniel Goldbach, Swartland 1774, oorlede 19 Maart 1783.
1777 Philippus Kuys, Stellenbosch 1777, oorlede 29 Jan. 1785.
1777 Johannes Abraham Kuys, Tulbach 1777, Kaapstad 1794, oorlede Jan. 1799.
1781 Christiaan Fleck, Kaapstad 1781, oorlede 25 Oktober 1820.
1784 Robert Nicolaas Aling, Drakenstein 1784, oorlede 24 April 1800.
1785 Meent Borcherds, Kaapstad 1785, Stellenbosch 1786, emeritus 1830, oorlede 28 Feb. 1832.
1786 Petrus Johannes van der Spuy, Swartland 1786, Drakenstein, 1806, oorlede 2 April 1807.
1786 Helperus Ritzema van Lier, Kaapstad 1786, emeritus 1793, oorlede 21 Maart 1793.
1792 Johann Heinrich von Manger, Graaff-Reinet 1792, Swellendam 1798, Kaapstad 1802, emeritus 1839, oorlede 2 Mei 1842.
1794 Michiel Christiaan Vos. Tulbach 1794 tot 1802, Swartland 1810, Caledon 1811, emeritus 1818, oorlede 26 Feb. 1825.
1798 Hendrik Willem Ballot, Graaff-Reinet 1798, Swellendam 1802. Tulbach 1803, oorlede 1814.
1803 Johannes Schütz, Swellendam 1803—1813, Graaff-Reinet 1815—1818.
1806 Johannes Jacobus Kicherer, Graaff-Reinet 1806, Tulbach 1815, oorlede 1825.
1810 Johann Wilhelm Ludwig Gebhardt, Drakenstein 1810, emeritus 1823, oorlede 12 Okt. 1825.
1811 Jacobus Scholtz, Swartland 1811, oorlede 9 Nov. 1827.
1813 Tobias Herhold, George 1813, Drakenstein 1823, Stellenbosch 1831, oorlede 10 Des. 1857.

VROEËRE PREDIKANTE SEDERT 1853:

(Die eerste predikante onder die Voortrekkers was die Sendelinge Erasmus Smit en Daniël Lindley.)

1853 D. van der Hoff, Potchefstroom 1853, oorlede 1881.
1861 A. J. Begemann, Pretoria 1861, emeritus 1872, oorlede 1925.
1861 G. W. Smits, Rustenburg 1861, emeritus 1886, oorlede 1894.
1864 N. J. van Warmelo, Zoutpansberg 1864, Heidelberg 1868 (verenig 1885, oorlede 1892).
1864 P. A. C. van Heyningen (Lydenburg 1859) onder die Kerkverband van die Ned. Herv. Kerk 1864 (Kroonstad 1866, emiritus 1894, oorlede 1904).
1875 D. P. Ackerman, Wakkerstroom 1875 (verenig 1885, oorlede 1916).
1875 L. G. F. Biccard (Greytown 1861), Zoutpansberg 1875 (verenig 1885, oorlede 1900).
1876 J. C. de Vries (Hulpprediker Sutherland 1870, Du Toitspan 1873), Zeerust 1876 (Laingsburg 1884, emeritus 1894, oorlede 1906).
1876 H. S. Bosman, Pretoria 1876 (verenig 1885, emeritus 1926, oorlede 1933).
1883 C. W. du Toit (Hanover 1869, Pearston 1875, Kruisvallei 1876), Potchefstroom 1883, emeritus 1918, oorlede 1932.
1887 M. J. Goddefroy (Lage Zwaluwe 1887, Yselmonde 1880, Achlum 1882), Pretoria ca. 1887, Middelburg 1905, emeritus 1917, oorlede 1920).
1891 Jac. van Belkum (Varik 1877, Steenwijk 1882, Zierikzee 1889, Rustenburg 1891, Heidelberg 1903, emeritus 1927, oorlede 1933.
1895 A. Lagerwey (Ankeveen 1881, Helenaveen 1884, Hoogeloon 1886, Maasluis 1889), Heidelberg ca. 1895, oorlede 1898.
1896 C. Spoelstra (Zouterwoude 1894, Pretoria ca. 1896 (Ned. Herv. Kerk verlaat 1897, Heino 1899, eervol ontslaan 1904, oorlede 1918.)
1898 J. Beyer (Lemele 1881, IJselmuiden 1883, Hierden 1886, Harderwijk 1888, Emnes Binnen 1890), Zeerust 1898, Standerton 1899 (na Holland terug 1900, Beek 1902, Nuenen 1905, emeritus 1907, oorlede 1929).
1899 A. Murray (Standerton 1876, Jacobsdal, O.V.S. 1880), Ventersdorp 1899, Rustenburg 1904, emeritus 1921, oorlede 1930.
1904 L. E. Brandt (Niezijl 1901), Soutpansberg ca. 1904, Johannesburg 1908, Vereeniging ca. 1923, Kensington—Turffontein 1930, oorlede 1939.
1904 Prof. dr. P. J. Muller (Steenwijkerwold 1879, Wolsum 1882, Nijmegen 1884, Rotterdam 1888, Hoogleraar te Amsterdam 1890, Haarlem 1896), Pretoria 1904, emeritus 1909, oorlede 1922.
1905 F. S. du Toit (Nu-Methesda 1886, Hugenote-Gedenkskool 1899), Ventersdorp ca. 1905, oorlede 1914.
1905 P. W. Ennis (Ermelo 1886), Klerksdorp 1905, emeritus 1928, oorlede 1932.
1907 P. W. van Drimmelen, Zeerust 1907, Pietersburg 1915, oorlede 1919.
1908 C. J. L. Ruysch van Dugteren (Oosterland 1904), Pretoria 1908, bediening neergelê 1911, oorlede 1918.
1908 K. T. van den Heever (Christiana 1899), Makwassie 1908, Ventersdorp 1915 (N.H. of G. Kerk 1915).

1909 J. J. Kuhn, Krugersdorp, 1909, Lichtenburg 1913, Zwartruggens 1916, Germiston 1929, oorlede 1937.
1911 H. C. M. Fourie, Teol. Doct. Erasmus 1911, Johannesburg 1924, Groot Marico 1930, oorlede 1939.
1914 J. H. Greyvenstein, Teol. Dr. (Sutherland 1911), Pretoria 1914, Hoogleraar 1917, emeritus 1946.
1917 H. D. van Broekhuizen, Teol. Dr. (Pretoria 1898, Kuilsrivier 1902, Pretoria 1917, eervol ontslaan 1925.
1918 A. J. Barger (Bovensmilde 1914), Johannesburg 1918, Middelburg 1919, Oos-Londen, oorlede 1940.
1921 G. E. Alers (Haulerwijk 1914, Monnikendam 1917), Germiston 1921, Lichtenburg 1923, Gwelo 1930, terug na Holland 1932.
1922 W. P. Poën (Hulpprediker Durban 1920), Pietersburg 1922, Potchefstroom 1926, oorlede 1937.
1925 A. R. Smit, Pietermaritzburg 1925, eervol ontslaan 1928, Ned. Herv. Kerk verlaat 1932.
1927 C. H. Rautenbach, Ph. D., Erasmus 1927, Pretoria 1930, Noordelike Pretoria 1934, Lektor 1939, eervol ontslaan 1946.
1932 J. J. Strydom, Teol. Dr. Zwartruggens 1932, eervol ontslaan 1934.
1930 P. J. Smit, Losberg 1930, Boksburg—Springs 1939, Springs 1942, oorlede 1943.
1930 J. P. van den Berg, Waterberg 1930, Makwassie 1943, Bloemfontein 1937, afgetree 1948.
1939 W. H. Grey, Newlands 1939, oorlede 1950.

DIENSDOENDE PREDIKANTE OP 31 OKTOBER 1950:

1909 J. J. Prinsloo, Trichardtsfontein 1909, Bethal 1915, Standerton 1919, Krugersdorp 1920, Rustenburg 1922, Krugersdorp-Wes 1942, Trichardtsfontein 1946.
1914 S. J. Strydom, Th. C., Krugersdorp 1914, Makwassie 1919, eervol ontslaan 1928, Gwelo c.s. 1940.
1915 S. Vermooten, Th. C., Zeerust 1915, Potchefstroom 1919, Pretoria 1926, Pretoria-Noord 1949.
1920 D. F. Erasmus, Th. C. (Pietermaritzburg 1918), Ventersdorp 1920.
1921 P. J. J. Venter, Lichtenburg 1921, Delarey 1923, Zeerust 1927, Johannesburg 1929, Klerksdorp 1930, Makwassie 1944, Roodepoort 1949.
1922 P. S. Grobler, B.A., B.D., Krugersdorp 1922, bediening neergelê 1941, Kensington 1943.
1924 A. J. G. Oosthuizen, B.A., B.D., Germiston 1924, Heidelberg 1928, Noordelike Pretoria 1941.
1924 T. F. J. Dreyer, B.A., B.D., Standerton 1924, Heidelberg 1941.
1924 J. G. M. Dreyer, B.A., B.D., Lydenburg ca. 1924, Ermelo ca. 1928, Potchefstroom 1938.
1928 M. M. Grobler, B.A., B.D., Brakpan 1928, Eendracht 1944, Wolmaransstad 1949.
1929 P. W. Venter, M.A., B.D., Volksrust 1929, Durban 1935, Brits 1937, Krugersdorp 1941, Klerksdorp 1946.
1930 E. S. Mulder, B.A., Th. Drs., Zwartruggens 1930, Bronkhorstspruit 1931, Springs 1944, Pretoria 1949.
1930 J. J. Prinsloo, G. sn., B.A., B.D., Johannesburg 1930, Brakpan 1944.

1931 W. F. H. Huyzers, B.A., B.D., Vereeniging 1913, eervol ontslaan 1938, Durban 1939, Boksburg 1942, Krugersdorp 1946.
1932 W. J. Kemp, B.A., B.D., Louis Trichardt 1932, Waterberg 1935, Noord-Westelike Pretoria 1946.
1932 F. J. Z. Booysen, B.A., B.D., Trichardtsfontein 1932, Wolmaransstad 1935, Witbank 1937, Roodepoort 1945, Krugersdorp-Wes 1949.
1932 A. Ras, B.A., B.D., Dullstroom ca. 1932, Volksrust, 1936, Vereeniging 1938.
1933 S. P. J. J. van Rensburg, B.A., B.D., Eendracht 1933, Randpoort 1942, Potchefstroom 1947, Potchefstroom-Noord 1948, Pretoria 1950.
1934 J. D. Storm, B.A., B.D., Zwartruggens 1934, Wolmaransstad 1938, Bronkhorstspruit 1947.
1934 C. S. v. H. Steenekamp, B.A., B.D., Lichtenburg 1934, Zeerust 1936, Johannesburg-Noord 1938, Windhoek 1938, N.W. Pretoria 1939, Rustenburg 1942.
1934 G. C. Coetzee, B.A., B.D., Delarey ca. 1934, Lichtenburg 1936, P. P. Rust 1944.
1935 L. M. le Roux, B.A., B.D., Trichardtsfontein 1935, Ermelo 1938, Turffontein 1943, Witbank 1948.
1936 D. J, van Staden, B.A., B.D., Newlands ca. 1936, eervol ontslaan 1936, Delarey 1938, Randpoort 1940, Lydenburg c.s. 1941, Oos-Afrika 1948.
1936 G. P. J. Grobler, B.A., B.D., Potgietersrust ca. 1936, Ermelo 1943, Boksburg 1946.
1936 A. Brandt, B.A., B.D., Oos-Afrika, Memel en Glencoe 1940, Bethal 1941, Kaapstad 1945.
1937 S. P. Viljoen, B.A., B.D., Durban ca. 1937, Zeerust 1939, Brixton 1944.
1937 P. J. L. Bierman, B.A., B.D., Gwelo ca. 1937, Dullstroom ca. 1939, Oos-Londen 1940, Heilbron 1946, Johannesburg 1948.
1937 W. M. Wolmarans, B.A., B.D., Dullstroom 1937, Trichardtsfontein 1939, Brits 1942.
1937 J. C. du Plessis, B.A., B.D., Germiston 1937.
1937 J. J. Engelbrecht, Louis Trichardt 1937, Zwartruggens 1941, Oos-London 1946, eervol ontslaan 1948, Delarey 1950.
1938 P. W. Bierman, B.A., B.D., Makwassie 1938, Losberg 1940, Pietersburg 1945, Bethal 1950.
1938 C. H. Muller, B.A., B.D., Pietersburg 1938, Groot Marico 1941, Delmas 1945.
1938 A. J. Nolte, B.A., B.D., Middelburg 1938, Johannesburg-Wes 1941.
1938 P. J. Booysen, B.A., B.D., Zwartruggens 1938, Turffontein 1940, Middelburg 1942.
1939 W. van Bergen, Th. C., Volksrust 1939, Bethal 1945, Villieria 1949.
1939 F. J. van Zyl, B.A., B.D., Johannesburg 1939, Standerton 1941, Lydenburg 1948, Springs 1949.
1941 J. P. Labuschagne, B.A., B.D., Makwassie 1941, Durban 1943.
1941 H. J. Geyser, B.A., B.D., Roodepoort 1941, Lichtenburg 1945, Nigel 1950.
1942 G. J. J. Roos, B.A., B.D., Pietersburg 1942, Bronkhorstspruit 1944, Primrose 1946, Bloemfontein 1948.
1943 W. J. Roos, B.A., B.D., Nrd. Westel, Pretoria 1943, Johannesburg 1944, Ermelo 1947.
1944 J. A. Smit, B.A., B.D., Trichardtsfontein 1944, Delarey 1945, Turffontein 1948.

1944 P. M. Smith, B.A., B.D., Bloemhof 1944, Dordrecht 1946, Oos-Londen 1949
1944 A. J. van Staden, B.A., B.D., Pretoria-Noord 1944, Marikana 1948.
1944 S. E. Young, B.A., B.D., Van der Hoff 1944, Zeerust 1947.
1944 P. S. Dreyer, M.A., B.D., Pretoria, Witbank 1945, Potchefstroom 1950.
1945 D. B. Snyman, B.A., B.D., Dullstroom 1945, Waterberg 1947.
1946 J. D. H. Smit, B.A., B.D., Volksrust 1946, Alberton 1949.
1946 W. P. van der Merwe, B.A., B.D., Parys 1946.
1946 P. A. R. C. van Wyk, B.A., B.D., Vliegepoort 1946, Belfast 1948.
1947 P. G. van Staden, B.A., B.D., Krugersdorp-Wes 1947. Van der Hoff 1948.
1947 N. J. van Schalkwyk, B.A., B.D., Benoni 1947, Bloemhof ca. 1949.
1947 T. F. Dreyer, B.A., B.D., Pretoria-Wes 1947.
1947 T. N. H. Janson, B.A., B.D., Losberg 1947.
1947 F. van Oosten, Th. C., Zwartruggens 1947, Vanderbijl 1950.
1948 W. J. Engelbrecht, B.A., B.D., Groot Marico 1948.
1948 H. M. E. Dreyer, B.A., B.D., Florida 1948, Standerton 1950.
1948 J. H. van Staden, Zuurfontein 1948.
1949 C. G. Botha, B.A., B.D., Laeveld 1949.
1949 G. J. van Jaarsveld, B.A., B.D., Randpoort 1949.
1949 I. J. Joubert, B.A., B.D., Vliegepoort 1949.
1949 C. J. van Niekerk, B.A., B.D., Primrose 1949.
1949 D. J. du Toit, B.A., B.D., Heilbron 1949. N.-Rhod. 1950.
1949 J. P. B. Venter, B.A., B.D., Louis Trichardt 1949.
1949 P. G. Geertsema, B.A., B.D., Benoni 1949.
1950 B. J. Engelbrecht, B.A., B.D., Theol. Dr. Florida 1950.
1950 C. L. v. d. Berg, B.A., B.D., P.M. Burg 1950.
1950 H. M. J. Kramer, Th. C., Dullstroom 1950.
1950 J. H. Naudé, B.A., B.D., Lydenburg 1950.
1950 P. S. van Staden, B.A., B.D., Mafeking 1950.
1950 J. A. P. van Tonder, B.A., B.D., Dordrecht 1950.
Prop. J. A. Stoop is nog in Holland en I. D. Pont is tydelik werksaam te Silverton, omdat hy nog te jonk was vir beroep.
1950 Marsman: Volksrust 1950.
1950 P. J. Koekemoer, B.A., B.D., Pietersburg 1950.
1950 G. H. J. Marsman, Th. C., (Urk. 1934, Bruinisse 1936), Volksrust 1950.

Proponent A. D. Pont, B.A., B.D., is tydelik werksaam in Silverton. Die heer J. A. Stoop, B.A., B.D., studeer verder te Leiden, Holland.

DIE TEOLOGIESE FAKULTEIT AAN DIE UNIVERSITEIT PRETORIA — AFDELING A. (Nederduits Hervormde Kerk)

Professore en Lektore:

Professor Dr. S. P. Engelbrecht, Hoogleraar 1921.
Professor Dr. B. Gemser (Lutjegast 1917) Hoogleraar 1926.
Professor Dr. H. P. Wolmarans, M.A., Zeerust 1922, Pietersburg 1927, Boksburg 1937, Lektor 1935. Hoogleraar 1938.
Professor Dr. A. S. Geyser, M.A., Heilbron en Parys 1941, Noord Westelike Pretoria 1944, Hoogleraar 1946.
Professor Dr. A. van Selms (Hansweert 1930, Culemborg 1935) Lektor 1938.

Studente:

Sesde Jaar

Labuschagne, J. M., B.A.; Van der Merwe, B. J., B.A.; Oberholzer, J. P., B.A.; Van Schalkwyk, C. J., B.A.; Viljoen, J. A., B.A.; De Wet, J. I., B.A.

Vyfde Jaar

Engelbrecht, F. J., B.A.; Fourie, J. M., B.A.; Grobler, M. S., B.A.; Heyneke, N. M. J., B.A.; Jacobs, P. T., B.A.; Marais, J. S., B.A.; Prins, S. J., B.A.; Smit, J. J., B.A.

Vierde Jaar

Botha, R. P., B.A.; Buitenweg, N. H., B.A.; Dreyer, D. J., B.A.; van Jaarsveld, P. L., B.A.; Labuschagne, C. J., B.A., Mans, C. J., B.A.; Smit, C. J., B.A.; Van Staden, B.J., B.A.; Van Staden, J. L., B.A.

Derde, Tweede en Eerste Jaar

Alberts, A.; De Beer, W. J.; Buitendag, F. J. H.; Britz, P.; Delport, L. D.; Dreyer, T. F. J.; Jacobs, J. A.; Kruger, J. C.; Labuschagne, F. du C.; Labuschagne, W. H.; De Lange, J. C.; Louw, M. J.; Mouton, J. F.; Olivier, J.; Redelinghuys, M. J. J.; Van Rensburg, J. B.; Van Schalkwyk, M. J.; Rhoda, J. W.; Swanepoel, J. A.; Swanepoel, S. J.; Taljaard, C. P.; Venter, P. A.; Viljoen, C. J.; Visser, H. R.; Van Zyl, J. W. H.

STATISTIEK VAN GEMEENTES

RINGS INDELING.

Daar is 145 Gemeentes, verdeel onder agt Ringe, naamlik:—

	Gemeentes	Lidmate
Ring van POTCHEFSTROOM	27	9,384
Ring van RUSTENBURG	22	12,403
Ring van PRETORIA	19	8,349
Ring van HEIDELBERG	22	11,061
Ring van ZEERUST	18	9,688
Ring van TRICHARDTSFONTEIN	18	9,780
Ring van RHODESIË	12	957
(Met agt onder-afdelings)		
Ring van SUIDWES-AFRIKA	5	459
Gemeentes buite Ringsverband	2	408
(Met 6 onder-afdelings)		
Onder toesig van die ALGEMENE KERKVERGADERING		
TOTAAL	145	62,489

RING VAN POTCHEFSTROOM

Gemeentes: Potchefstroom, Klerksdorp, Venterskroon, Makwassie, Wolmaransstad, Heilbron, Vereeniging, Bloemhof, Losberg, Parys, Bothaville, Christiana, Bloemfontein, Ottosdal, Petrusburg, Vaalhartz, Kaapstad, Wonderfontein, Kroonstad, Ennis, Leeuwdoornstad, Potchefstroom-Noord, Evaton, Meyerton, Vanderbijlpark, Kimberley, St. Helena.

Ringskommissie:

Voorsitter: Ds. J. G. M. Dreyer, B.A., B.D.

Vise Voorsitter: Ds. P. W. Venter, M.A., B.D.

Scriba: Ds. Abr. Ras, B.A., B.D.

Vise Scriba: Ds. G. J. J. Roos, B.A., B.D.

Ouderlinge: J. N. Grey, F. P. Smit, D. C. L. van Vuuren.

Sekundi: C. J. Coertze, G. C. J. van Vuuren, C. J. van Vuuren.

POTCHEFSTROOM.
Gestig 1842.

Sieletal: 1,052. Ledetal: 845. Aangeneem: 85. Gedoop: 72. Pare getroud: 33. Oorgekom met Attestasie: 11. Vertrek met Attestasie: 319. Oorgekom van ander Kerke: 17. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 38.

Predikant: Ds. Joh. Dreyer, B.A., B.D.

Scriba: G. Fleischack, Posbus 64, Potchefstroom.

Scriba vir Registrasie: P. J. Raubenheimer, Posbus 233, Potchefstroom.

Kassier: W. Kluyts, Wolmaransstraat 6.

Superintendent van Sondagskole: A. S. du Toit, Retiefstraat 40.

Orrelis: Mevr. S. Foster, Smitstraat.

Koster: Oudl. D. J .Erasmus, Bergstraat.

Voorleser: Ouderlinge om die beurt.

Ouderlinge: J. J. Pienaar, P. W. du Preez, F. H. Bodenstein, J. J. Heyneke, W. W. Dreyer, J. N. Grey, W. du Toit, P. J. Liebenberg, D. J. Erasmus, I. M. van Rooyen, Jan du Preez, J. J. Wilken, P. J. L. Grimbeek, J. L. du Preez, P. J. Fourie, J. P. Prinsloo, J. J. Foster, E. Terblanche, D. S. L. de Bruin,J. N. Steyn, W .A. Verbeek, D. A. Viljoen, P. Pienaar, K. N. Grobler, N. Viljoen.

Diakens: H. J. Klopper, Louw Pretorius, G. P. J. Labuschagne, J. van Rooyen, E. R. Grimbeek, M. Badenhorst, B. J. v. d. Merwe, S. Kuhn, C. v. d. Merwe, J. J. Bezuidenhout, F. P. Smit, W. Kluyts, P. Viljoen, L. Nortje, H. M. Muller, P. S. Fourie, P. Pienaar (H.-seun), S. Olivier, G. Aucamp, W. Erasmus, J. Viljoen, H. C. Barnard.

KLERKSDORP
Gestig 1866.

Sieletal: 2,000. Ledetal: 1,200. Aangeneem: 60. Gedoop: 143. Pare getroud: 35. Oorgekom met Attestasie: 23. Vertrek met Attestasie: 52. Oorgekom van ander Kerke: 29. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 25.

Predikant: Ds. P. W. Venter, M.A., B.D.

Scriba/Kassier: J. P. Jonker, Joostestraat 19, Klerksdorp.

Scriba vir Registrasie: Diaken D. P. Pienaar, Uniestraat, Klerksdorp.

Superintendent van Sondagskole: J. P. Jonker, Joostestraat 19, Klerksdorp.

Orrelis: Mej. E. Ennis.

Koster: Mnr. W. J. P. van Tonder, Ennisstraat 4, Klerksdorp.

Voorleser: Geen.

Ouderlinge: D. J. Terblanche, A. A. Pienaar, A. J. v. Zyl, P. F. Visser, C. F. Swart, E. Swart, G. Nel, C. Benade, S. I. J. v. Vuuren, J. P. Jonker (P.-seun), J. P. Jonker (J.-seun), F. H. Jonker, J. J. Hurter, S. F. Marais, J. D. Nell, G. N. Pieterse, G. J. Niemand, J. Watt, H. P. J. v. Vuuren, I. B. Pieterse, G. J. Hattingh, R. M. Esterhuizen, C. J. Coertze.

Diakens: D. P. Pienaar, J. A. Jonker, P. J. Meintjies, G. S. Botes, F. J. Nepgen, H. C. Marais, J. C. Marais, C. S. Jacobs, Cor. J. Jooste, W. Venter, L. Ernst, N. J. J. Nel, H. N. Jonker, H. Esterhuizen, C. R. du Plessis, G. A. Engelbrecht, J. J. Pienaar, S. C. de Kock, D. G. Jacobsz. J. J. Schoeman, N. J. Botes, G. N. Hamman, J. A. van Vuuren, W. Pienaar.

VENTERSKROON.
Gestig 1888.

Sieletal: 260. Ledetal: 148. Aangeneem: 6. Gedoop: 7. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 6. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 4.

Predikant: Ds. W. P. v. d. Merwe, B.A., B.D. Hervormde Pastorie, Parys.

Konsulent (1ste): Ds. A. Ras, Vereeniging.

Konsulent (2de): Ds. T. N. H. Janson, Pk. Fochville.

Scriba: W. H. Barnard, Eigenaarsfontein, Pk. Losberg.
Kassier: G. C. J. v. Vuuren, Buffelshoek, Pk. Koedoesfontein, oor Parys.
Superintendent van Sondagskole: Die Scriba.
Orrelis: Baba Hattingh.
Koster: P. A. Hattingh.
Voorlesers: G. C. J. v. Vuuren en J. J. Kruger.
Ouderlinge: G. C. J. v. Vuuren, J. J. Kruger, L. M. Pretorius, D. F. Kruger en G. C. Koster.
Diakens: P. A. Hattingh, W. H. Barnard, W. S. Coetzer, L. J. du Plessis, H. M. J. van Vuuren en J. D. J. v. Vuuren.

MAKWASSIE.

Gestig 1889.

Sieletal: 626. Ledetal: 350. Aangeneem: 11. Gedoop: 19. Pare getroud: 5. Oorgekom van ander Kerke: 7. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 9.

Predikant: Vakant.

Scriba/Kassier: A. V. Bergh, Pk. Bosmansrust, oor Leeuwdoornstad.

Scriba vir Registrasie: A. V. Bergh.
Verder geen opgawe.

WOLMARANSSTAD.

Gestig 1892.

Sieletal: 1,582. Ledetal: 583. Aangeneem: 41. Gedoop: 38. Pare getroud: 14. Oorgekom met Attestasie: 11. Vertrek met Attestasie: 46. Oorgekom van ander Kerke: 13. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 5.

Predikant: Ds. M. M. Grobler, B.A., B.D.

Scriba/Scriba vir Registrasie: L. J. Fouche, Rooibult, Bus 96, Wolmaransstad.

Kassier: M. J. van Vuuren, Welverdiend, Bus 146, Wolmaransstad.

Superintendent van Sondagskole: G. S. Rossouw, Syfergat, Pk. Wolmaransstad.

Orrelis: Mevr. (ds.) Grobler.

Koster: Tobie Nel.

Voorleser: Oudl. L. J. Fouche.

Ouderlinge: G. S. Rossouw, J. A. Koekemoer, G. A. Nel, D. C. Koekemoer, G. P. Rossouw, T. J. Kotze, J. J. Peens, N. J. Claase, G. F. Barnard, C. J. van Vuuren, D. A. Renke, J. Visser en L. J. Fouche.

Diakens: M. G. van Vuuren, D. J. van der Merwe, N. J. Jooste, P. J. van Eeden, P. J. Rossouw, .H D. Kotze, P. B. van Nieuwenhuizen, M. Wessels, J. Olivier, B. J. Badenhorst, D. A. Pretorius, P. J. le Roux en M. G. de Beer.

HEILBRON.

Gestig 1911.

Sieletal: 466. Ledetal: 284. Aangeneem: 15. Gedoop: 15. Pare getroud: 6. Vertrek met Attestasie: 11. Oorgekom van ander Kerke: 6. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 8.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. W. P. van der Merwe, B.A., B.D., Ned. Herv. Kerk, Pastorie, Parys.

Konsulent (2de): Ds. T. N. H. Janson, B.A., B.D. Herv. Pastorie, Fochville.

Scriba/Kassier: P. F. Smit, Posbus 86, Heilbron.

Scriba vir Registrasie: P. F. Smit, Posbus 86, Heilbron.

Superintendent van Sondagskole: Mevr. Marie Smit, Posbus 86, Heilbron.

Orrelis: Mevr. Marie Smit.

Koster: J. F. Mouton.

Voorleser: Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: J. A. Smit, J. B. Habig, J. H. A. Roets, T. J. Volschenk, G. Greyling, J. F. Mouton, B. Pretorius en P. F. Smit.

Diakens: J. D. Weilbach, F .H. Potgieter, C. W. van Coller, L. N. Strydom, M. C. Strydom, C. A. Labuschagne, F. J. Oosthuizen, F. J. J. du Toit, en J. A. van der Merwe.

VEREENIGING.

Gestig 1913.

Sieletal (dooplidmate): 1,421. Ledetal: 789. Aangeneem: 101. Gedoop: 131. Pare getroud: 38. Oorgekom met Attestasie: 54. Vertrek met Attestasie: 28. Oorgekom van ander Kerke: 40. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 33.

Predikant: Ds. Abr. Ras, B.A., B.D. Posbus 210, Vereeniging. Telefoon 325.

Konsulent (1ste): Ds. J. G. M. Dreyer, B.A., B.D., Potchefstroom.

Konsulent (2de): Ds. W. P. v. d. Merwe, B.A., B.D. Pary.s

Scriba: J. C. v. d. Merwe, Posbus 68, Vereeniging. Telefoon 460. 9 vm.—5 nm.

Scriba vir Registrasie: J. C. v. d. Merwe, Posbus 68, Vereeniging.

Kassier: Ds. Abr. Ras, B.A., B.D. Posbus 210, Vereeniging.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. H. J. Visser. Telefoon 93 (9 vm.— 3 nm.). Posbus 35, Vereeniging.

Orrelis: W. Mathlener.

Koster: P. P. Els.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: W. G. Bester, P. H. Botha, S. W. Burger, F. J. Cronje, F. J. C. de Bruyn, W. H. K. de Jager, P. D. Jacobs, J. A. Jordaan, J. H. Klopper, G. J. Lindeque, P. J. Marx, J. F. Otto, G. J. A. Pretorius, J. P. Pretorius, L. C. J. van Vuuren, A. F. Viljoen, H. J. Visser.

Diakens: F. J. Basson, J. S. H. Coetzee, N. P. Fourie, A. A. McCarthy, W. N. Naude, J. J. Olivier, P. S. Oosthuizen, D. R. Opperman, F. B. C. Pretorius, J. H. Ras, P. A. Ras, P. J. Stoop, W. A. J. van Schoor, J. F. J. van Vuuren, J. H. Venter, W. H. Viljoen en J. A. Wilken.

BLOEMHOF.
Gestig 1916.

Sieletal: 219. Ledetal: 140. Aangeneem: 1. Gedoop: 9. Pare getroud: 1. Vertrek met Attestasie: 3. Oorgekom van ander Kerke: 9. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. N. J. van Schalkwyk, B.A., B.D. Christianastraat, Pk. Christiana.

Konsulent (1ste): Ds. M. M. Grobler, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. J. Dreyer, B.A., B.D.

Scriba/Kassier: W. J. Opperman, Palmietfontein, Pk. Bloemhof.

Superintendent van Sondagskole: J. B. Botes, Pk. Bus 78, Bloemhof.

Koster: H. Matthews.

Voorleser: W. J. L. Opperman.

Ouderlinge: P. Opperman, J. B. Botes, Frits van der Merwe, L. Holtzhausen, N. J. Wiese en W. J. L. Opperman.

Diakens: J. J. Bezuidenhout, A. Walters, S. P. Erasmus, J. Jordaan, Floors van der Merwe en J. van Rensburg.

LOSBERG.
Gestig 1925.

Sieletal: 994. Ledetal: 602. Aangeneem: 13. Gedoop: 34. Pare getroud: 9. Oorgekom met Attestasie: 10. Vertrek met Attestasie: 16. Oorgekom van ander Kerke: 8. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.

Predikant: Ds. T. N. H. Janson, B.A., B.D. Pk. Fochville.

Konsulent (1ste): Ds. W. P. van der Merwe, B.A., B.D. Parys.

Konsulent (2de): Ds. J. G. M. Dreyer, B.A., B.D. Potchefstroom.

Scriba: D. J. Bloem, Rietfontein, Pk. Fochville.

Scriba vir Registrasie: D. J. Bloem, Rietfontein, Pk. Fochville.

Kassier: T. F. J. Oosthuizen, Pk. Cardoville, oor Johannesburg.

Superintendent van Sondagskole: P. G. Benadie, Pk. Fochville.

Orrelis: Mev. S. E. Steyn.

Koster: E. J. Steyn.

Voorleser: Ouderlinge om die beurt.

Ouderlinge: T. F. J. Steyn, D. F. Pretorius, G. F. Prinsloo, A. J. van der Merwe, J .G. van der Merwe, J. B. Wolmarans, H. J. Bloem, D. J. Bloem, I. M. van Rensburg, H. P. Geldenhuys, B. D. Oosthuizen, I. B. v. d. Vyver, W. Kok, J. N. Dreyer, T. J. Kotzé.

Diakens: T. F. J. Oosthuizen, I. J. Pretorius, C. L. Steyn, J. P. Oosthuizen, G. C. Lindeque, A. B. Nieuwoudt, J. R. van Wyk, S. J. Greyling, I. B. Joubert, G. J. J. Kok, P. Kok, G. F. Mong, en J. A. van der Merwe.

PARYS.
Gestig 1925

Sieletal: 610. Ledetal: 352. Aangeneem: 14. Gedoop: 17. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 23. Vertrek met Attestasie: 12. Oorgekom van ander Kerke: 26. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. W. P. van der Merwe, B.A., B.D. Herv. Kerk, Pastorie, Parys. Foon 181.

Konsulent (2de): Ds. T. N. H. Janson, B.A. ,B.D. Fochville.

Scriba: Oudl. D. C. Grobler, Posbus 84, Parys.

Scriba vir Registrasie: Oudl. G. C. Prinsloo, Posbus 60, Parys.

Kassier: Oudl. G. C. Prinsloo. Posbus 60, Parys.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. D. C. Grobler. Posbus 84, Parys.

Orrelis: Mej. Anna Rosseau.

Koster: J. C. L. Keyzer.

Voorleser: Oudl. D. C. L. van Vuuren.

Ouderlinge: G. C. Prinsloo, D. L. Becker, D. Scholtz, D. C. L. van Vuuren, D. J. P. Strydom, D. C. Grobler en N. M. Jansen van Rensburg.

Diakens: C. J. van der Westhuizen, Koos van Deventer, L. C. van Vuuren, M. J. Prinsloo, I. D. Jooste, P. Fourie, J. J. Prinsloo, en N. C. Jansen van Rensburg.

BOTHAVILLE.
Gestig 1936.

Sieletal: 378. Ledetal: 209. Aangeneem: 4. Gedoop: 5. Oorgekom met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. M. M. Grobler, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. P. W. Venter, M.A., B.D.

Scriba: J. J. Rossouw, Brandhoek, Pk. Kransdrif, oor Bothaville.

Scriba vir Registrasie: J. P. v. d. Berg, Mannatokke Grove, Pk. Regina.

Kassier: H. Harmzen, Uitkyk, Pk. Vierfontein, Boomtuin; en J. J. Rossouw, Brandhoek, Pk. Kransdrif, oor Bothaville.

Superintendent van Sondagskole: B. J. Viljoen, Spoorweghuis No. 3, Bothaville.

Koster: E. P. Vermaak, Bothaville; J. Harmzen, Boomtuin.

Voorleser: Oudl. E. P. Vermaak en Oudl. L. van Rensburg.

Ouderlinge: E. P. Vermaak, H. Prinsloo, H. Harmzen, L. P. van Rensburg, C. Swanepoel en J. J. Rossouw.

Diakens: J. P. van der Merwe, A. P. J. Pretorius, R. P. van Vuuren, B. J. Viljoen, D. Swanepoel ,P. Harmzen en H. Rossouw.

CHRISTIANA.
Gestig 1936.

Sieletal: 103. Ledetal: 70. Aangeneem: 3. Gedoop: 4. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 1. Vertrek met Attestasie: 3.

Predikant Ds. N. J. van Schalkwyk, B.A., B.D.

Konsulent (1ste): Ds. M. M. Grobler, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. P. W. Venter, M.A., B.D.

Scriba: W. van der Merwe, Forsmanstraat, Christiana.

Scriba vir Registrasie: W. van der Merwe, Forsmanstraat, Christiana.

Kassier: Ouderling M. Prinsloo, Forsmanstraat, Christiana.

Superintendent van Sondagskole: M. Prinsloo, Forsmanstraat, Christiana.

Orrelis: Mev. C. Gouws.

Voorleser: Ouderling P. de la Rey.

Ouderlinge: P. de la Rey, J. Gouws, H. Mathews, M. Prinsloo.

Diakens: L. Geldenhuys, C. Gouws, de la Rey.

BLOEMFONTEIN.
Gestig 1937.

Sieletal: 630. Ledetal: 420. Aangeneem: 24. Gedoop: 18. Pare getroud: 9. Oorgekom met Attestasie: 15. Vertrek met Attestasie: 8. Oorgekom van ander Kerke: 32. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 9.

Predikant: Ds. G. J. J. Roos, B.A., B.D. Drommedarisstraat 11, Bloemfontein. Foon 4914.
Konsulent (1ste): Ds. A. Brandt, B.A., B.D., Kaapstad.
Konsulent (2de): Ds. A. Ras, B.A., B.D., Vereeniging.
Scriba: J. P. Pietersen, Charlesstraat 95, Bloemfontein. Foon 5715.
Scriba vir Registrasie: J. J. van Aswegen, Tweedelaan 11, Bloemfontein.
Kassier: M. Borcherds, Jan van Riebeekstraat 17, Bloemfontein.
Superintendent van Sondagskole: H. J. Moolman, Janse van Rensburgstraat 5B, Bloemfontein, of Posbus 137.
Orrelis: Dr. A. Koole, Donald Murray-laan 36, Bloemfontein. Foon 5293.
Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: J. P. Pietersen, J. J. Willemse, J. L. C. Thompson, G. S. Pienaar, J. Hugo, J. C. Brewis, J. H. Saaiman, A. A. Pienaar, I. B. Saaiman, J. B. Heyneke, G. J. van Biljon, J. E. Brandsma.
Diakens: N. J. Cohen, J. J. van Aswegen, A. J. Louw, B. C. du Toit, H. J. Moolman, J. S. du Toit, J. J. D. Senekal, Chris Slabbert, N. J. Saaiman, P. A. Swanepoel, P. J. Louw, W. J. J. Z. Pienaar, H. L. Classen, J. P. C. van der Westhuizen en H. P. Steenkamp.

OTTOSDAL.
Gestig 1938

Sieletal: 474. Ledetal: 250. Aangeneem: 6. Gedoop: 9. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 9. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.

Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. P. W. Venter, M.A., B.D., Klerksdorp.
Konsulent (2de): Ds. M. M. Grobler, B.A., B.D., Wolmaransstad.
Scriba/Kassier: N. J. van Rensburg, Rietkuil, Pk. Ottosdal.
Scriba vir Registrasie: N. J. van Rensburg.
Superintendent van Sondagskole: Oudl. A. B. Terblanche, Bus 28, Rietkuil, Ottosdal.
Orrelis: Mev. C. Crots.
Koster: Mnr. J. Huyser.
Voorleser: Oudl. A. B. Terblanche.
Ouderlinge: A. B. Terblanche, J. G. Ackhurst, P. C. Erasmus, J. C. Coetzee, C. J. Terblanche, L. J. Rootman, N. J. van Rensburg.
Diakens: H. J. le Roux, D. R. Smit, H. J. Basson, Jan A. Coetzee, J. J. Steyn, J. P. J. van Vuuren, J. A. Harmse.

PETRUSBURG.
Gestig 1939.

Sieletal: 36. Ledetal: 24. Aangeneem: 4. Vertrek met Attestasie: 2.

Predikant: Ds. G. J. J. Roos, B.A., B.D. Drommedarisstraat 11, Bloemfontein, Foon 4914.
Konsulent (1ste): Ds. N. J. van Schalkwyk, B.A., B.D., Christiana.
Scriba: P. Mans, Roodepoort, Pk. Wolwespruit, O.V.S.
Kassier: B. J. Brits, Spes Bona, Pk. Emmaus, Petrusburg.
Orrelis: Mevr. H. E. Roos.
Voorleser: Oudl. S. J. Erasmus.
Ouderlinge: S. J. Erasmus.
Diakens: J. J. Greyling en C. J. Grobbelaar.

VAALHARTS.
Gestig 1940.

Sieletal: 361. Ledetal: 167. Aangeneem: 10. Gedoop: 11. Pare getroud: 3. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. N. J. van Schalkwyk, B.A., B.D.
Scriba: Oudl. P. J. J. Basson, Pk. Hartswater.
Scriba vir Registrasie: Oudl. P. J. J. Basson, Pk. Hartswater.
Kassier: G. J. R. Coertze, 6E2, Pk. Pokwani.
Superintendent van Sondagskole: Oudl. R. J. Coertze (snr.), 6E7, Pk. Tadcaster.
Voorleser: Oudl. P. J. J. Basson.
Ouderlinge: P. J. J. Basson, H. J. Kriel, R. J. Coertze (snr.), J. P. Scheepers, P. A. H. Fourie, H. J. Huiser en Rosenbladt.
Diakens: G. J. R. Coertze, G. van der Merwe, H. J. Cronje,, R. J. Coertze (jnr.), A. J. Pretorius en J. F. Scheepers.

KAAPSTAD.
Gestig 1940.

Sieletal: 323. Ledetal: 217. Aangeneem: 9. Gedoop: 17. Pare getroud: 5. Oorgekom met Attestasie: 8. Vertrek met Attestasie: 7. Oorgekom van ander Kerke 9. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 7.

Predikant: Ds. A. Brandt, B.A., B.D. „Broby," Salisburylaan, Claremont, K.P.
Konsulent (1ste): Ds. G. J. J. Roos, B.A., B.D., Drommedarisstraat 11, Bloemfontein.
Konsulent (2de): Ds. N. J. van Schalkwyk, B.A., B.D., Christianastraat, Christiana.
Scriba: Ds. A. Brandt, B.A., B.D., „Broby," Salisburylaan, Claremont, K.P.
Scriba vir Registrasie: Ds. A. Brandt, B.A., B.D., „Broby," Salisburylaan, Claremont, K.P.
Kassier: Mnr. A. van der Horst, 1 Kantara Court, Davenportweg, Vredehoek, Kaapstad.
Superintendent van Sondagskole: Ds. A. Brandt.
Orrelis: Mevr. C. van Nimwegen en Mnr. G. Blom.
Voorleser: Ouderling A. A. Schouten.
Ouderlinge: A. A. Schouten, M. J. Scheepmaker, J. H. du Plessis en M. A. van Noorden.
Diakens: A. van der Horst, D. de Jong, W. J. Wessels.

WONDERFONTEIN.
Gestig 1946.

Sieletal: 887. Ledetal: 406. Aangeneem: 17. Gedoop: 31. Pare getroud: 5. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 7. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. T. N. H. Janson, B.A., B.D. Pk. Fochville.

Konsulent (2de): Ds. J. Dreyer, B.A., B.D. Potchefstroom.

Scriba: D. J. Nortje, Posbus 16, Bank.

Scriba vir Registrasie: D. J. Nortje, Posbus 16, Bank.

Kassier: P. S. Nortje, Posbus 15, Bank.

Superintendent van Sondagskole: J. C. Greyling, Pk. Bank.

Voorleser: Oudl. J. S. Roos.

Ouderlinge: J. S. Roos, W. J. J. van der Merwe, J. P. Nortje, J. Greyling, S. D. Oosthuizen, C. H. le Roux, P. H. Roux, J. F. Schutte, T. van Broekhuizen, P. Venter, F. Mulder en E. P. H. Roos.

Diakens: J. P .Prinsloo, I. M. van Rooyen, D. J. C. van der Merwe, W. J. J. van der Merwe, J. J. Oosthuizen, P. J. Cordier, J. v. d. Berg, P. S. Nortje en D. J. Nortje.

KROONSTAD.
Gestig 1947.

Sieletal: 169. Ledetal: 95. Aangeneem: 1. Gedoop: 13. Oorgekom met Attestasie: 9. Vertrek met Attestasie: 4. Oorgekom van ander Kerke: 5.

Predikant: Vakant.

Konsulent (2de): Ds. W. P. van der Merwe, B.A., B.D., Parys.

Scriba: B. C. Greyling, Presidentstraat 27, Bus 315.

Scriba vir Registrasie: B. C. Greyling, Presidentstraat 27, Posbus 315.

Kassier: D. E. Dreyer, P/a Nederlandse Bank.

Superintendent van Sondagskole: J. G. Benadé, Jacobstraat 5.

Orrelis: Mej. Tienie Roos.

Koster: G. C. Jordaan.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: G. C. Jordaan, P. B. Swart, P. J. Jacobs en J. G. Blignault.

Diakens: J. G. Benadé en F. J. Campher.

ENNIS.
Gestig 1947.

Sieletal: 385. Ledetal: 215. Aangeneem: 6. Gedoop: 16. Pare getroud: 2. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 3.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. M. M. Grobler, B.A., B.D., Pk. Wolmaransstad.

Konsulent (2de): Ds. W. P. van der Merwe, B.A., B.D., Parys.

Scriba/Kassier: J. F. Rossouw, Smitstraat, Pk. Maquassi.

Scriba vir Registrasie: J. F. Rossouw, Smitstraat, Pk. Maquassi.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. C. P. Jacobsz, Pk. Maquassi.

Koster: A. J. Bolton, Pk. Maquassi.

Voorleser: Ouderlinge om die beurt.

Ouderlinge: C. J. Jonker, C. P. Jacobsz, P. H. du Plessis, B. Harmse, A. F. Dreyer en P. J. Jacobsz.

Diakens: J. F. Rossouw, L. J. Jacobs, W. A. Kirsten, W. J. M. Pfahl en J. G. Viljoen.

LEEUWDOORNSSTAD.
Gestig 1947.

Sieletal: 517. Ledetal: 308. Aangeneem: 13. Gedoop: 18. Oorgekom met Attestasie: 8. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 10.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. W. P. van der Merwe, B.A., B.D., Parys.

Konsulent (2de): Ds. Joh. Dreyer, B.A., B.D., Potchefstroom.

Scriba/Kassier: J. J. Fouche, Syfergat, Pk. Leeuwdoornsstad.

Scriba vir Registrasie: J. J. Fouche, Syfergat, Pk. Leeuwdoornsstad.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. D. J. Fouche, Syfergat, Pk. Leeuwdoornsstad.

Koster: C. H. Fouche.

Voorleser: Oudl. D. J. Fouche.

Ouderlinge: D. J. Fouche, W. W. Conradie, J. J. Fouche, W. H. Oldewage, C. A. Gagiano, J. J, Rossouw en J. A. C. Rossouw.

Diakens: C. M. Britz, D. J. Campher, P. J. Meyer, W. Rossouw, C. H. Fouche, J. J. Fouche en J. J. Louw.

POTCHEFSTROOM-NOORD.
Gestig 1948.

Sieletal: 1,232. Ledetal: 649. Aangeneem: 38. Gedoop: 43. Pare getroud: 12. Oorgekom met Attestasie: 348. Oorgekom van ander Kerke: 11. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.

Predikant: Ds. P. S. Dreyer, M.A., B.D., Presidentstraat 10, Potchefstroom. Foon: 1188.

Konsulent (1ste): Ds. P. W. Venter, M.A., B.D., Klerksdorp.

Konsulent (2de): Ds. T. H. N. Janson, B.A., B.D., Fochvlil.e

Scriba: Oudl. S. F. Bloem, Genl. Pienaar Skoolplaas, Privaatsak 913, Potchefstroom.

Scriba vir Registrasie: Oudl. S. 't Hart, Mareestraat 60, Potchefstroom.

Kassier: Oudl. A. J. P. Burger, Posbus 6, Pk. Noordbrug, Potchefstroom.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. L. P. Nel, Rissikstraat 1, Potchefstroom.

Orrelis: Mej. C. Calitz.

Koster: Mnr. M. Halgryn.

Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: A. J. P. Burger, S. F. Bloem, S. 't Hart, J. J. Jouber[illegible] Pienaar, P. J. Fouche, H. J. Kruger, L. P. Nel, K. N. van Eeden[illegible] Koekemoer, C. C. Mans, R. J. van Vuuren, M. C. Visser, G. S[illegible]aardt en G. P. J. Labuschagne.

Diakens: J. M. Redelinghuys, M. Roos, G. P. du Preez, R. G. Pretorius, H. J. Cilliers, J. Strydom, C. J. H. Coertze, J. J. van Rooyen, J. J. de Bruyn, J. C. Barnard en D. J. Potgieter.

EVATON.

Gestig 1950.

Sieletal: 310. Ledetal: 160.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. Abr. Ras, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. J. G. M. Dreyer, B.A., B.D.

Scriba: T. F. Coertze, Pk. Evaton. Telefoon: Evaton 20 (9 vm. —1 nm.)

Scriba vir Registrasie: T. F. Coertze.

Kassier: J. C. Liebenberg, Pk. Evaton.

Superintendent van Sondagskole: J. H. Coertze, Evaton.

Orrelis: Mevr. S. J. van der Merwe.

Koster: F. B. Mong.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: F. N. J. Bloem, H. C. Dreyer, J. C. Liebenberg, B. J. Liebenberg.

Diakens: J. G. Bakhuizen, J. H. Coertze, T. F. Coertze, P. J. de Bruyn, F. B. Mong.

MEYERTON.

Gestig 1950.

Sieletal: 790. Ledetal: 368. Gedoop: 9. Oorgekom met Attestasie: 3. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. T. H. N. Janson, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. D. J. A. G. du Toit, B.A., B.D.

Scriba: J. P. van Heerden, Posbus 7, Meyerton.

Scriba vir Registrasie: J. P. van Heerden, Posbus 7, Meyerton.

Kassier: C. J. P. Fourie, P/a. Munisipale Swembad, Vereeniging.

Superintendent van Sondagskole: G. Cronjé, Plot 13, Pk. Kookrus.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: A. J. Brits, P. E. Brits, H. J. Neethling, G. Cronjé. P. D. Pretorius, G. E. Kotze, T. P. Putter, J. P. van Heerden en W. van der Westhuizen.

Diakens: F. J. C. van Wyk, J. Roux, W. J. J. P. Harmse, C. J. P. Fourie, C. C. Putter en C. L. Prinsloo.

VANDERBIJLPARK.

Gestig 1950.

Sieletal: 690. Ledetal: 450. Gedoop: 9. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 14. Oorgekom van ander Kerke: 2.

Predikant: Ds. F. van Oosten, Th. C., Rutherford Boulevard 5, Vanderbijlpark.

Konsulent (1ste): Ds. W. P. van der Merwe, B.A., B.D,. Parys.

Konsulent (2de): Ds. Abr. Ras, B.A., B.D., Vereeniging.

Scriba: S. J. W. Roos, Hopkinsonstraat 12, Vanderbijlpark.

Scriba vir Registrasie: S. I. W. Roos, Hopkinsonstraat 12, Vanderbijlpark.

Kassier: Oudl. J. G. Zagt, Wattstraat 2, Vanderbijlpark.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. J. G. Zagt, Wattstraat 2, Vanderbijlpark.

Orrelis: Vakant.

Koster: Br. P. Laidlow.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: S. J. Blignaut, A. H. Botha, T. F. Dreyer, J. P. Pretorius, S. J. W. van der Merwe, H. J. van Rensburg, C. J. van Wyk, C. J. Vermaak, J. G. Zagt.

Diakens: A. J. de Bruyn, J. D. B. Odendaal, J. R. Pretorius, J. Schutte, C. D. W. Steinmann, T. N. Steinmann, W. J. J. van der Merwe, S. P. van Zyl en J. J. Viljoen .

KIMBERLEY.

Gestig 1950.

Sieletal: 138. Ledetal: 83. Aangeneem: 5. Gedoop: 1. Oorgekom van ander Kerke: 9.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. N. J. van Schalkwyk, B.A., B.D., Christianastraat 34, Christiana.

Konsulent (2de): Ds. G. J. J. Roos, B.A., B.D., Drommedarisstraat 11, Bloemfontein.

Scriba/Kassier: Diak. K. F. Bezuidenhout, Posbus 615, Kimberley. Foon 150.

Scriba vir Registrasie: Diak. K. F. Bezuidenhout, Posbus 615, Kimberley.

Superintendent van Sondagskole: Diak. K. F. Bezuidenhout, Posbus 615, Kimberely.

Voorleser: Diak. K. F. Bezuidenhout.

Ouderlinge: Brs. H. D. Geere, P. J. Geldenhuys en J. Baird.

Diakens: K. F. Bezuidenhout en C. G. Visser.

ST. HELENA.

Gestig 1950.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. G. J. J. Roos, B.A., B.D., Bloemfontein.

Scriba/Kassier: J. A. Carsten, Posbus 98, Eerste Myn, St. Helena.

Superintendent van Sondagskole: T. Cronje.

Koster: Mev. Carstens.

Ouderlinge: C. A. P. van Tonder en M. J. Pienaar .

Diakens: H. J. van Zyl, J. H. Grobler en J. Botha.

RING VAN RUSTENBURG

Gemeentes: Rustenburg, Pietersburg, Waterberg, Laeveld, Louis Trichardt, Messina, Potgietersrust, Koedoesrand, Brits, Zoekmekaar, Vliegepoort, Noordelike Pretoria, Ebenhaezer, van Warmelo, Rust-der-Winter, Noordwestelike Pretoria, Pretoria-Noord, Ruskoppies, Naboomspruit, Villieria, Marikana, East Lynne.

Ringskommissie:
Voorsitter: Ds. C. S. van H. Steenekamp, B.A., B.D.
Vise-Voorsitter: Ds. G. C. Coetzee, B.A., B.D.
Scriba: Ds. W. M. Wolmarans, B.A., B.D.
Vise-Scriba: Ds. D. B. Snyman, B.A., B.D.
Ouderlinge: M. Myburgh, G. F. J. van Rensburg, H. Smit.
Sekundi: J. J. van Staden, A. L. van Coller, J. Prinsloo.

RUSTENBURG.
Gestig 1850.

Sieletal: 2,335. Ledetal: 1,254. Aangeneem: 36. Gedoop: 101. Pare getroud: 34. Oorgekom met Attestasie: 12. Vertrek met Attestasie: 96. Oorgekom van ander Kerke: 25. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 25.

Predikant: Ds. C. S. v. H. Steenekamp, B.A., B.D. Posbus 225, Rustenburg.

Konsulent (1ste): Ds. A. J. van Staden, B.A., B.D. Pk. Marikana.

Konsulent (2de): Ds. W. J. Kemp, B.A., B.D. Noordwestelike Pretoria.

Scriba/Kassier: Mnr. P. A. Bentum, Posbus 69, Rustenburg.

Scriba vir Registrasie: Mnr. P. A. Bentum, Posbus 69, Rustenburg.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. P. J. Botha.

Orrelis: Kol. H. P. van Noorden.

Koster: Mnr. S. L. Kruger.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: W. J. Roos, J. J. Brits, J. Otto, D. Putter, P. Erasmus, F. L. Pretorius, A. Wessels, P. Burger, J. Campbell, J. H. Steyn, A. Breedt, M. C. Myburgh, C. J. Keulder, E. A. Malan, H. Pelser, R. J. Pistorius, G. Rex, P. Botha, A. Verster en D. de Villiers.

Diakens: J. Combrink, J. Paulsen, G. Harmse, W. Fourie, J. Cronjé, A. Grobler, J. Cronjé, J. Pieterse, M. Barnard, J. Coetzee, J. Kloppers, J. Marnewick, A. van Zyl, P. M. Kruger, F. C. Pelser, R. J. de Beer, P. Kruger, C. Cronjé, D. Verster.

PIETERSBURG.
Gestig 1852.

Sieletal: 1,965. Ledetal: 1,053. Aangeneem: 94. Gedoop: 81. Pare getroud: 12. Oorgekom met Attestasie: 20. Vertrek met Attestasie: 37. Oorgekom van ander Kerke: 7. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 6.

Predikant: Drs. P. J. T. Koekemoer, B.A., B.D. Rabestraat 38. Foon 348, Pietersburg.

Konsulent (1ste): Ds. J. P. B. Venter, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. W. J. Kemp, B.A., B.D.

Scriba: Mnr. D. J. Seymore, Biccardstraat 77, Foon 527, Pietersburg.

Scriba vir Registrasie: Mnr. D. J. Seymore, Biccardstraat 77,

Kassier: Mnr. K. Berkenbosch, p/a Nederlandsche Bank, Maréstraat, Pietersburg.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. J. L. Steynberg.

Orrelis: Mej. B. Steynberg (waarnemend).

Koster: Oudl. A. F. Duvenhage.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: J. H. H. van Rensburg, H. C. de Beer, P. S. Grobler, F. J. Labuschagne, J. C. J. v. Schalkwyk, P. van Staden, M. N. J. van der Merwe, J. J. Gouws, E. J. Nel, H. van Staden, W. S. J. Jansen, W. C. Jansen, J. H. Bronkhorst, J. H. Venter, J. H. P. Jacobs, G. Buitendach, J. J. le Roux, F. A. Duvenhage, A. van Rooyen, J. L. Steynberg en K. Berkenbosch.

Oud-Ouderlinge: C. J. Botha, N. Pienaar en P. J. Britz.

Diakens: C. J. Van Rensburg, J. de Kock, G. Heinlein, D. J. C. Pelzer, M. S. Barnard, F. J. van Staden, J. A. C. Jansen, P. J. Joubert, D. R. Venter, T. Bezuidenhout, J. Olivier, N. van Deventer, P. J. J. van Vuuren, A. P. Grobler, L. J. Barkhuizen, D. J. du Plessis, H. Enslin, P. P. Lewis, J. W. van Schalkwyk, J. v. d. Lith, D. J. Seymore, T. J. Botha, G. Derns en N. Robinson.

WATERBERG.
Gestig 1864.

Sieletal: 1,775. Ledetal: 969. Aangeneem: 58. Gedoop: 88. Pare getroud: 16. Oorgekom met Attestasie: 42. Vertrek met Attestasie: 45. Oorgekom van ander Kerke: 30. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 15.

Predikant: Ds. D. B. Snyman, B.A., B.D., Posbus 53, Nylstroom.

Konsulent (1ste): Ds. van Bergen, Th. C.

Konsulent (2de): Ds. C. v. H. Steenekamp, B.A., B.D.

Scriba/Kassier: N. S. Botes, Doornfontein, Pk. Atoom, oor Nylstroom.

Scriba vir Registrasie: N. S. Botes, Doornfontein, Pk. Atoom, oor Nylstroom.

Superintendent van Sondagskole: S. P. Eloff.

Orrelis: Mevr. B. M. Bakker.

Koster: J. P. Vermaak.

Voorleser: Ouderlinge om die beurt.

Ouderlinge: P. W. Botes, W. P. J. Pretorius, L. C. v. d .Merwe, P.s., P. F. van Staden, N. S. Botes, A. H. Botha, G. H. de Beer, J. G. Basson, J. F. Viljoen, H. F. C. Prinsloo, P. J. Vermaak, S. P. Eloff, H. L. Venter, P. Geyser, A. S. v. Staden, A. J. J. Botes, A. C. Greyling, P. W. Swanepoel, P. S. Koekemoer, S. J. v. Rensburg, M. Erasmus, A. A. v. d. Merwe, E. S. v. Zyl, N. H. S. Pretorius en J. P. Jacobs.

Diakens: C. H. v. Staden, J. Benade, J. P. Bronkhorst, H .J. Henderson, P. v. d. Merwe, C .S. Marx, A. W. v. Rooyen, H. N. Potgieter, N. H. Prinsloo, D. P. Boshoff, J. J. Viljoen, J. D. Erwee, G. v. Rooyen, J. H. Venter, I. J. Greyling, J. H. Wolhuter, P. G. Herbst, H. Willemse, D. J. Booyse, M. C. du Plessis, J. J. v. Staden, G. S. Pretorius, J. J. H. Engelbrecht, J. J. v. d. Merwe, A. M. Olckers, C. J. Marais, J. J. Nel, H. C. Pretorius en J. E. Coetzee.

LAEVELD.
Gestig 1913.

Sieletal: 951. Ledetal: 418. Aangeneem: 29. Gedoop: 39. Pare getroud: 4. Oorgekom met Attestasie: 21. Vertrek met Attestasie: 7. Oorgekom van ander Kerke: 12. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 7.

Predikant: Ds. C. G. Botha, B.A., B.D., Peacestraat, Tzaneen, Tel. 96.
Konsulent (1ste): Ds. G. C. Coetzee, B.A., B.D., Potgietersrust.
Konsulent (2de): Ds. W. M. Wolmarans, B.A., B.D., Brits.
Scriba: Br. C. J. van Schalkwyk, B.A., B.D., Posbus 120, Tzaneen, Tel. 3003.
Scriba vir Registrasie: Br. J. J. le Roux, Posbus 73, Tzaneen.
Kassier: Br. M. J. Marais, Posbus 87, Tzaneen.
Superintendent van Sondagskole: Diaken J. J. le Roux.
Orrelis: Mevr. J. J. Botha.
Koster: J. P. Pretorius.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: G. J. Heyneke, G. J. v. d. Gryp, C. S. Muller, W. H. Lombaard, D. J. Venter, J. J. le Roux, F. J. H. Botha, Fanie Marais, M. C. van Schalkwyk, J. J. Botha, H. P. van Schalkwyk, G. Moulder.
Diakens: A. J. de Meyer, A. Smit, Hannes de Beer, C. H. Buitendag, J. B. Pansegrauw, T. Minnaar, Jannie Botha, Frans Botha, J. L. Venter, S. Botha, W. Tolmay en P. Nel.

LOUIS TRICHARDT.
Gestig 1915.

Sieletal: 580. Ledetal: 320. Aangeneem: 29. Gedoop: 18. Pare getroud: 4.

Predikant: Ds. J. P. B. Venter, B.A., B.D., Posbus 291, Louis Trichardt.
Konsulent (1ste): Ds. D. B. Snyman, B.A., B.D.
Konsulent (2de): Ds. I. J. Joubert, B.A., B.D.
Scriba: N. J. Coetzee, Happy Rest-skoolplaas, Pk. Happy Rest.
Scriba vir Registrasie: A. C. Potgieter, Posbus 291, Louis Trichardt.
Kassier: A. C. Potgieter, Posbus 291, Louis Trichardt.
Superintendent van Sondagskole: Ouderling K. de Prieëlle.
Orrelis: R. M. D. Henning.
Koster: J. Dreyer.
Voorleser: Ouderlinge om die beurt.
Ouderlinge: W. Grobler, W. A. Jacobs, J. J. v. d. Merwe, A. C. Potgieter, P. S. Jacobs, J. F. Roos, J. G. Potgieter, F. Engelbrecht, P. Minnaar, N. J. Coetzee, E. H. D. Greeff en K. de Prieëlle.
Diakens: P. J. L. Roets, J. le Roux, H. Oberholzer, H. J. du Toit, W. G. Prinsloo, J. J. Pretorius, F. Ferreira, F. v. d. Ryst, J. D. J. Dreyer, W. J. Smit en M. J. Wilmans.

MESSINA.
Gestig 1920.

Sieletal: 401. Ledetal: 192. Aangeneem: 11. Gedoop: 11. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 14. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1,

Predikant: Ds. J. P. B. Venter, B.A., B.D., Pos Louis Trichardt.
Scriba/Kassier: P. W. Coetzee, Posbus 92, Messina.
Superintendent van Sondagskole: A. Allers, Pos Messina.
Orrelis: Mevr. Annie Roets.
Koster: Mnr. P. de Bruin.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: Steve B. Swart, H. Snyman, J. G. Knoetze, J. S. Roos, F. H. Geyser.
Diakens: J. A. Grobler, P. S. Jacobs, J. J. G. Roos, P. Venter, P. de Bruin, C. J. v. d. Merwe en N. P. Roos.

POTGIETERSRUST.
Gestig 1921.

Sieletal: 1,392. Ledetal: 756. Aangeneem: 33. Gedoop: 50. Pare getroud: 14. Oorgekom met Attestasie: 21. Vertrek met Attestasie: 30. Oorgekom van ander Kerke: 13. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 14.

Predikant: Ds. G. C. Coetzee, B.A., B.D., Pastorie, Markstraat 31, Foon 20, Potgietersrust.
Konsulent (1ste): Ds. C. S. v. H. Steenekamp, B.A., B.D., Rustenburg.
Konsulent (2de): Ds. A. J. van Staden, B.A. ,B.D., Marikana.
Scriba: Mnr. A. F. Smit, Foon 75, Hoogestraat 75, Potgietersrust.
Scriba vir Registrasie: Mnr. A. F. Smit, Foon 75, Hoogestraat 75, Potgietersrust.
Kassier: J. Scholtz, Posbus 84, Potgietersrust, Foon 84.
Superintendent van Sondagskole: Mnr. A. C. Holtzhausen, Foon 75, Schoemanstraat 64, Potgietersrust.
Orrelis: Mevr. A. J. Combrink.
Koster: Mnr. J. Z. Steenkamp.
Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: J. J. Wessels, D. A. Rossouw, F. J. Prinsloo, P. J. Jansen, H. P. F. Kern, J. M. Jacobs, C. N. McDonald, J. L. P. Erasmus, P. van Wyk, P. J. L. Booysen, M. G. Rossouw, E. P. J. Oberholzer, A. C. Holthausen, G. T. Ferreira, L. M. Pretorius en A van Rooyen.
Diakens: P. A. C. du Plessis, P. D. Kotzé, W .J. van Nieuwenhuizen, C. P. Smit, P. J. Cook, W. P. Joubert, J. C. de Beer, P. Vermaak, J. A. du Plessis, M. L. Wolmarans, G. J. Radloff, J. H. Prinsloo, J. A. Oberholzer, C. M. L. van Tonder, F. D. van Niekerk en P. B. Burger.

KOEDOESRAND.
Gestig 1924.

Sieletal: 541. Ledetal: 318. Aangeneem: 11 .Gedoop: 21. Oorgekom met Attestasie: 11. Vertrek met Attestasie: 8. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.

Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. S. Vermooten.
Scriba: G. J. Smith, Tijgerfontein, Pk. Maasstroom, oor Potgietersrust.
Kassier: A. L. v. d. Heever, Kenadiesfontein, Pk. Swartwater, oor Potgietersrust.
Orrelis: L. Klopper.
Koster: P. v. d. Merwe.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: F. J. Grobler, P. v. d. Merwe, D. G. v. d. Heever, P. C. Snijman, P. S. Nortje, J. S. Viljoen, J. H. Henrico, L .J. Smith, H. van Aarde en Ben Trichardt.
Diakens: A. du Plessis, Johan Kok, J. J. Fourie, J. J. Pietersen, Jan Jones, H. Viljoen, W. Nortje en B. Beyer.

BRITS.
Gestig 1927.

Sieletal: 1,876. Ledetal: 956. Aangeneem: 24. Gedoop: 78. Pare getroud: 23. Oorgekom met Attestasie: 38. Vertrek met Attestasie: 38. Oorgekom van ander Kerke 32. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 12.
Predikant: Ds. W. M. Wolmarans ,B.A., B.D., Pienaarstraat 8, Brits.
Konsulent (1ste): Ds. W. van Bergen, Th. C., Villieria.
Konsulent (2de): Ds. G. C. Coetzee, B.A., B.D., Potgietersrust.
Scriba: G. J. R. le Roux, Pk. Mamagalieskraal, oor Brits.
Scriba vir Registrasie: Oudl. J. L. van Staden, Zoutpansdrift, Pk. Pansdrift, oor Brits.
Kassier: H. B. L. Kruger, Poste Restante, Brits.
Superintendent van Sondagskole: Oudl. D. J. de Villiers, Posbus 99, Brits.
Orrelis: J. D. Schieke, Brits.
Koster: Oudl. D. J. de Jager, Prinsloostraat 24, Brits.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: J. F. Snyman, T. G. J. Pistorius, D. J. de Villiers-C. J. Moll, J. J. Pheiffer, C. J. Hoek, D. J. de Jager, B. J. van Staden, G. J. van Staden, T. I. Robbertse, S. J. Hermitage, W. S. T. Morkel, M. J. Herbst, J. J. Heyneke, J. H. J. van Rensburg, J. L. van Staden, H. J. Botha, J. H. Horn, G. G. Strydom, H. L. J. van Staden, W. C. J. van Rensburg, J. H. Korff, G. D. Scheepers, J. J. Brits en J. J. J. van Rensburg.
Diakens: W. J. Coertze, C. B. Swart, F. J. Pieterse, W. A. Pretorius, D. A. de Beer, D. J. Pieterse, D. S. Meintjes, A. J. van Staden, J. G. Nieuwenhuys, J. W. Meintjes, A. A. de Beer, J. J. Botha, (J.-sn.), P. J. S. Breedt, O. Fourie, D. J. Robbetze, H. W. Ras, P. P. Roos, P. G. Breedt, W. J. de Beer, S. J. Fourie, H. v. d. Westhuizen, W. C. Robbertse, D. J. J. Moll, A. W. Heyneke, L. W. Botha, J. N. du Plessis en C. J. J. Pieterse.

ZOEKMAKAAR.
Gestig 1931.

Sieletal: 211. Ledetal: 110. Aangeneem: 4. Gedoop: 8. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 3.
Predikant: Ds. C. G. Botha, B.A., B.D., Posbus 87, Tzaneen,

Konsulent (1ste): Ds. I. J. Joubert, B.A., B.D., Vliegepoort, Pk. Thabazimbi.
Konsulent (2de): Ds. W. J. Kemp, B.A., B.D., Noordwestelike Pretoria.
Scirba/Kassier: D. J. Venter, Bus 20, Zoekmakaar.
Scriba vir Registrasie: D. J. Venter, Bus 20, Zoekmakaar.
Superintendent van Sondagskole: Oudl. S. M. Venter. Kleinfontein, Pk. Groot Spelonken.
Koster: J. D. Venter, Pk. Zoekmakaar.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: S. M. Venter, R. J. Oosthuizen, S. J. Vorster, G. F. M. Bosman.
Diakens: D. J. Venter, S. M. Venter, F. W. Venter en S. J. Ras.

VLIEGEPOORT.
Gestig 1931

Sieletal: 1,195. Ledetal: 635. Aangeneem: 27. Gedoop: 44. Pare getroud: 13. Oorgekom met Attestasie: 38. Vertrek met Attestasie: 8. Oorgekom van ander Kerke: 23. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 3.
Predikant: (Georden 13/5/'49). Ds. I. J. Joubert, B.A., B.D., Foon 71, Posbus 57, Thabazimbi.
Konsulent (1ste): Ds. A. J. G. Oosthuizen, B.A., B.D.
Konsulent (2de): Ds. W. Wolmarans, B.A., B.D.
Scriba/Kassier: Izak J. Joubert, Fairlawn, Posbus 57, Thabazimbi.
Scriba vir Registrasie: Izak J. Joubert, Fairlawn, Posbus 57, Thabazimbi.
Superintendent van Sondagskole: Oudl. D. J. Erasmus, Posbus 14, Thabazimbi.
Koster: Br. B. Botes.
Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: H. J. Putter, P. J. R. Steenekamp, H. T. Pelser, W. A. Viljoen, D. J. Erasmus, P. Botha, J. H. van Staden, J. A. Opperman, H. A. Smit, G. Snyman, D. Broodrijk, M. P. Potgieter, D. H. Vos, D. Hattingh, N. J. van Rensburg, J. B. van Deventer, Z. Young en J. C. van Schalkwyk.
Diakens: A. G. le Roux, G. Pretorius, M. v. d. Westhuizen, J. B. van Deventer, J. J. Snyman, J. H. Robbertse, J. de Beer, W. Malan, O. Engelbrecht, G. Dippenaar, J. B. Pretorius, P. Mostert, J. F. Willemse, B. Vorster, G. D. Dippenaar, J. G. Coetzee en J. Pieterse.

NOORDELIKE PRETORIA.
Gestig 1934.

Sieletal: 1,922. Ledetal: 1,053. Aangeneem: 74. Gedoop: 85. Pare getroud: 36. Oorgekom met Attestasie: 63. Vertrek met Attestasie: 43. Oorgekom van ander Kerke: 25. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 15.
Predikant: Ds. A. J. G. Oosthuizen, B.A., B.D., de Beerstraat 544, Wonderboom-Suid, Pretoria. Foon 70-5117.
Konsulent (1ste): Ds. Steenekamp, B.A., B.D., Rustenburg.
Konsulent (2de): Ds. Wolmarans ,B.A., B.D., Brits .

Scriba: J. J. van Staden, 6de Laan 976, Wonderboom-Suid-Pretoria. Foon 5-2710.
Scriba vir Registrasie: J. J. van Staden, 6de Laan 976, Wonderboom-Suid, Pretoria.
Kassier: P. J. L. Grobler, van Heerdenstraat 301, Capital Park, Pretoria, Foon 2-8079.
Superintendent van Sondagskole: Oudl. J. J. Roos, 7de Laan 899, Wonderboom-Suid, Pretoria.
Koster: Diak. F. J. P. van der Watt, Terblanchestraat 804, Rietfontein, Pretoria.
Voorleser: Ouderlinge P. G. Roets en J. J. F. Brits.
Ouderlinge: P. G. Roets, J. J. F. Brits, F. W. Stone, R .J. van den Bergh, P. G. Jacobs, Prof. H. P. Wolmarans, J. M. Anderson, W. J. H. Scholtz, C. J. Roos, E. van Meyeren, C. J. Smit, C. L. Basson, S. J. du Plessis, P. F. Strydom, J. J. van Staden, N. J. van Rooyen, H. Meyer, J. C. Korff, P. W. Ferreira, J. J. Kruger, P. F. Jooste, A. P. Matthee, C. A. Smit, J. J. Roos, J. Higgs, N. Dys, P. S. Mare, W. R. Roberts en C. J. Boshoff.
Diakens: F. J. P. v. r. Watt, P. J. L. Grobler, J. J. Visser, J. M. Els, P. J. Smit, B. H. Taljaard, J. L. Scheepers, A. F. Pienaar, W. J. B. Pretorius, P. J. van der Merwe, H. F. C. Prinsloo, F. Bellingan, J. M. C. van Staden, J. B. C. Botha, R. J. Buitendag, J. J. Wilken, K. D. Stapel, T. M. S. Pienaar, P. P. Coetzee, J. W. Short, N. Hornveld, H. van Rensburg, A. van Wynbergen, H. G. Greeff, R. J. Venter, J. C. Beukes, R. J. Coertze, J. J. Hoffman, W .J. Koekemoer en C. C. Viljoen.

EBENHAESER.
Gestig 1937.

Sieletal: 480. Ledetal: 260. Aangeneem: 15. Gedoop: 25. Pare getroud: 3. Oorgekom met Attestasie: 16. Vertrek met Attestasie: 18. Oorgekom van ander Kerke: 6.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste) Ds. W. Kemp, B.A., B.D.
Scriba: P. B. Swart, Skaapkraal, Pk. Villa Nora.
Scriba vir Registrasie: P. B. Swart, Skaapkraal, Pk. Villa Nora.
Kassier: G. P. Roets, Pk. Ons Hoop.
Koster: J. J. H. Pretorius.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: H. C. Pretorius, J. J. Nortje, P. S. van Jaarsveld, A. J. N. Venter, A. J. E. Maherry, T. J. Duvenage, G. P. Roets.
Diakens: P. T. Pretorius, C. R. J. Nagel, G. P. Roets, J. du Plessis, J. L. Nortje en J. H. Stander.

VAN WARMELO.
Gestig 1937.

Sieletal: 257. Ledetal: 135. Aangeneem: 9. Gedoop: 12. Oorgekom met Attestasie: 1. Vertrek met Attestasie: 5. Oorgekom van ander Kerke: 2.
Predikant: Ds. J. P. B. Venter, B.A., B.D.
Scriba/Kassier: G. McDonald, Pk. Alldays.
Scriba vir Registrasie: G. McDonald, Pk. Alldays.

Superintendent van Sondagskole: G. McDonald, Pk. Alldays.
Koster: J. Venter.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: G. McDonald, F. Hagen, L. Bester, J. Theron en D. Jansen v. Rensburg.
Diakens: M. J. Venter, J. Steyn, J. Venter en P. Booysen.

RUST-DER-WINTER.
Gestig 1938.

Sieletal: 203. Ledetal: 102. Aangeneem: 3. Gedoop: 14. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 5. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. A. J. G. Oosthuizen, B.A., B.D., de Beerstraat 544, Wonderboom-Suid.
Konsulent (2de): Ds. D. B. Snyman, B.A., B.D., Bus 53, Nylstroom.
Scriba: J. J. Prinsloo, Bus 14, Settlers.
Scriba vir Registrasie: J. J. Prinsloo, Bus 14, Settlers.
Kassier: J. S. Prinsloo, Bus 9, Settlers.
Koster: M. J. Strydom.
Voorleser: Oudl. P. R. Prinsloo.
Ouderlinge: P. R. Prinsloo, J. J. Prinsloo, W. A. Bester en B. J. Barnard.
Diakens: P. J. Grobler, M. J. Strydom en J. Schwardt.

NOORDWESTELIKE PRETORIA.
Gestig 1939.

Sieletal: 2,479. Ledetal: 1,240. Aangeneem: 56. Gedoop: 106. Pare getroud: 39. Oorgekom met Attestasie: 49. Vertrek met Attestasie: 22. Oorgekom van ander Kerke: 25. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 15.
Predikant: Ds. W. J. Kemp, B.A., B.D., Frederikstraat 645, Hercules. Foon 3-0004.
Konsulent (1ste): Ds. D. B. Snyman, B.A., B.D.
Konsulent (2de): Ds. S. Vermooten.
Scriba: G. F. Jansen van Rensburg, Kensingtonstraat 1305, Mountain View, Pretoria. Foon 5-2573.
Scriba vir Registrasie: G. F. Jansen van Rensburg, Kensingtonstraat 1305, Mountain View, Pretoria. Foon 5-2573.
Kassier: E. J. P. van Staden, Van Riebeekstraat 212, Hercules.
Superintendent van Sondagskole: M. C. Bosch, Gustav Adolfstraat 317, Hercules.
Orrelis: Mej. Marthie Jansen van Rensburg.
Koster: G. P. Pretorius.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: J. A. Retief, M. C. Viljoen, E. J. P. van Staden, J. J. Coetzee, H. K. van Vollenstee, M. Swart, P. J. de la Rey, J. H. Farrell, P. M. Venter, J. H. Botha, P. J. Jacobs, W. J. Basson, G. J. Basson, F. F. Deysel, J. A. Matthee; G. P. Pretorius, M. C. Bosch, C. J. de Waal, J. F. Bothma, W. J. J. Smit, G. F. Jansen van Rensburg. (Drie vakatures).

Diakens: Z. Zowitsky, W. J. Visser, C. J. Smit, P. J. Fouché, D. P. du Plessis, W. M. J. Botha, T. C. Cronjé, M. G. J. Denysschen, P. J. van der Merwe; H. J. Griessel, A. J. Horn, J. J. F. du Plessis, W J. Nortjé, J. F. van Wyngaard, J. W. Basson, J. J. Calitz, D .P. Erasmus, J. F. van der Merwe, G. J. Kok, S. I. Visser, H. A. du Preez, O. J. Stoltz. (Twee vakatures).

PRETORIA NOORD.

Gestig 1939.

Sieletal: 1,759. Ledetal: 921. Aangeneem: 51. Gedoop: 83. Pare getroud: 12. Oorgekom met Attestasie: 27. Vertrek met Attestasie: 20. Oorgekom van ander Kerke: 10. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 7.

Predikant: Ds. S. Vermooten, Ben Viljoenstraat 85, Pretoria-Noord.

Konsulent (1ste): Ds. J. P. B. Venter, B.A., B.D., Louis Trichardt.

Konsulent (2de): Ds. W. J. Kemp, B.A., B.D., Noordwestelike Pretoria.

Scriba: Mnr. D. H. P. du Toit, 6de Laan 59, Pretoria-Noord.

Scriba vir Registrasie: Mnr. D. H. P. du Toit, 6de Laan 59, Pretoria-Noord.

Kassier: Mnr. P. C. le Roux, Commercialstraat 73, Pretoria-Noord.

Superintendent van Sondagskole: Ds. S. Vermooten.

Orrelis: Mnr. C. S. Snyman.

Koster: Mnr. P. M. Oberholzer.

Voorleser: Oudll. D. H. P. du Toit, A. L. van Coller en D. J. Henderson.

Ouderlinge: W. Z. Badenhorst, T. L. Botha, A. J. A. Buitendag, C. G. Coetzee, H. S. de Lange, J. G. Duvenhage, N. J. Diederiks, D. H. P. du Toit, B. J. Erasmus, D. J. Herman, D. J. Henderson, J. J. Horn, F. J. Joubert, P. C. le Roux, W. H. S. Liebenberg, P .J. v. B. Marais, P. M. Oberholzer, S. J. J. Peenze, W. A. P. Ras, G. P. Stolz, A. S. Snyman, P. J. S. v. d. Sandt, J. F. J. van Rensburg, H. C. van Niekerk, S. L. Viljoen en A. L. van Coller.

Diakens: A. P. Badenhorst, J. L. Bezuidenhout, C. F. G. Diedericks, P. J. L. de Beer, Z. de Beer, S. J. Engelbrecht, L. J. Fouché, L. N. Fourie, C. T. G. Gouws, D. J. Henderson, J. Katzké, J. S. Malan, E. J. J. Pretorius, A. M. Pretorius, P. A. Swanepoel, A. J. v. d. Vyver, J. A. Viljoen, C. Veldhuizen en J. F. van Staden.

RUSKOPPIES.

Gestig 1941.

Sieletal: 211. Ledetal: 104. Aangeneem: 4. Gedoop: 4. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 9.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. A. J. van Staden, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. C. S. v. H. Steenekamp, B.A., B.D.

Scriba/Kassier: Z. W. Pienaar, Pk. Dwaalboom.

Scriba vir Registrasie: Z. W. Pienaar, Pk. Dwaalboom.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. Jan Coertze.

Koster: J. J. Lombard.

Voorleser: Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: J. Coertze, G. van Aarde, W. Pienaar en Z. W. Pienaar.

Diakens: P. P. Fourie, D. Terblanche, C. P. Joubert en P. Putter.

NABOOMSPRUIT.

Gestig 1943.

Sieletal: 354. Ledetal: 193. Aangeneem: 4. Gedoop: 14. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 1. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 6.

Predikant: Ds. G. C. Coetzee, B.A., B.D.

Konsulent (1ste): Ds. Botha, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. Steenekamp, B.A., B.D.

Scriba/Kassier: G. F. C. Gibson, Rotterdam, Pk. Naboomspruit.

Scriba vir Registrasie: G. F. C. Gibson, Rotterdam, Pk. Naboomspruit.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. W. P. Oberholzer, 6de Straat, Pk. Naboomspruit.

Orrelis: Mnr. G. B. Geyser.

Koster: Oudl. W. P. Oberholzer.

Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: J. J. H. Engelbrecht, F. A. Botha, W. A. S. Gouws, S. la Cante, W. P. Oberholzer en G. F. C. Gibson.

Diakens: H. Geyser, H. Prinsloo, R. van Emmenes, J. D. Bronkhorst en H. Horn.

VILLIERIA.

Gestig 1947.

Sieletal: 1,153. Ledetal: 576. Aangeneem: 31. Gedoop: 43. Pare getroud: 4. Oorgekom met Attestasie: 8. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 6. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 3.

Predikant: Ds. W. van Bergen, Th. C., 26e Laan 304, Villieria, Pretoria. Foon 70-5056.

Konsulent (1ste): Ds. W. M. Wolmarans, B.A., B.D.

Scriba: Ds. W. van Bergen (tydelik).

Kassier: H. J. Kriek, Michael Brinkstraat 1025 Villieria, Pretoria.

Superintendent van Sondagskole: Ds. W. van Bergen.

Orrelis: Mevr. J. C. van Niekerk.

Koster: Diaken N. J. Strydom.

Voorleser: Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: B. C. Greyling, L. N. Eksteen, T. J. v. d. Schyff, C. J. Minnaar, G. J. van Eck, J. N. Frylinck, G. R. J. Kluyts, B. N.

Swanevelder, C. J. F. Joubert, P. J. Maré, J. Hornveld en J. A. Venter.

Diakens: B. Badenhorst, N. J. Strydom, P. D. F. v. d. Berg, J. L. Snyman, G. F. J. van Rensburg, H. J. Joubert, G. Rahn, P. J. Swanepoel en C. R. Brits.

MARIKANA.
Gestig 1947.

Sieletal: 1,003. Ledetal: 598. Aangeneem: 25. Gedoop: 38. Pare getroud: 4. Oorgekom met Attestasie: 9. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 1. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 3.

Predikant: Ds. A. J. van Staden, B.A., B.D. Posbus 29, Marikana.

Konsulent (1ste): Ds. I. J. Joubert, B.A., B.D., Pk. Thabazimbi.

Konsulent (2de): Ds. J. P. B. Venter, B.A., B.D., Posbus 34, Louis Trichardt.

Scriba: Boshoff van Rensburg, Posbus 17, Marikana.

Scriba vir Registrasie: Boshoff van Rensburg, Posbus 17, Marikana.

Kassier: S. D. A. Roos, Marikana.

Superintendent van Sondagskole: J. G. Engelbrecht, Pk. Marikana.

Koster: J. Schoeman.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: A. W. J. van Rensburg, A. A. Theunissen, G. A. Niemann, W. van Wyk, P. J. Els, J. J. Viljoen, M. J. Jacobs, J. C. Greyling, J. B. G. Rex en J. F. van Staden.

Diakens: J. M. van Wyk, J. Erasmus, D. A. Botha, R. C. Jordaan, A. Viljoen, Boshoff van Rensburg, L. C. L. Holtzhausen, L. Ehlers en T. van Staden.

EASTLYNNE.
Gestig 1950.

Sieletal: 490. Ledetal: 240.

Predikant: Ds. W. van Bergen, Th. C. 26e Laan 304, Villieria. Foon 70-5056.

Konsulent (1ste): Ds. W. M. Wolmarans, B.A., B.D., Ned. Herv. Pastorie, Brits. Foon 69.

Konsulent (2de): Ds. A. J. G. Oosthuizen, B.A., B.D., De Beerstraat 544, Wonderboom-Suid, Foon 70-5117.

Scriba: N. F. Steenkamp, Langhamstraat 49, Pk. Lyneast, Foon 6-4296.

Kassier: D. N. Prinsloo, Derdepoort 469, Pk. Lyneast, Foon 2-3601 (Uitb. 145 werksure).

Superintendent van Sondagskole: Ds. W. van Bergen.

Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: N. F. Steenkamp, D. H. P. Matthee, T. N. Benade, M. J. S. Pieterse, J. P. Bezuidenhout en J. B. Dreyer.

Diakens: D. N. Prinsloo, H. J. Snyman, J. J. Grabie, W. G. Louw, J. C. Adlam en W. S. Fernandz.

RING VAN PRETORIA

Gemeentes: Pretoria, Middelburg, Dullstroom, Bronkhorstspruit, Roossenekal, Lydenburg, Witbank, Plaston, van der Hoff, Belfast, Sabie, Carolina, Hendrina, Silverton, Waterval Boven, Nelspruit Marble Hall, Stoffberg, Pretoria-Wes.

Ringskommissie:

Voorsitter: Ds. J. D. Storm, B.A., B.D.

Vise-Voorsitter: Ds. E. S. Mulder, B.A., B.D.

Scriba: Ds. Thomas F. Dreyer, B.A., B.D.

Vise-Scriba: Ds. P. J. Booysen, B.A., B.D.

Ouderlinge: G. L. Roos, H. P. van Nieuwenhuizen, J. J. Prinsloo.

Sekundi: H. P. Geldenhuis, A. J. Willemse, C. J. Moolman.

PRETORIA.
Gestig 1854.

Sieletal: 1,700. Ledetal: 1,100. Aangneeem: 61. Gedoop: 62. Pare getroud: 46. Oorgekom met Attestasie: 123. Vertrek met Attestasie: 73. Oorgekom van ander Kerke: 23. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 25.

Predikante: Ds. E. S. Mulder, B.A., B.D., Drs., Burnsstraat 49, Colbyn. Ds. S. P. J. J. v. Rensburg, B.A., B.D., Drs., Walkerstraat 204, Sunnyside.

Konsulent (1ste): Ds. T. F. Dreyer, B.A., B.D., Pretoria-Wes.

Konsulent (2de): Ds. J. D. Storm, B.A., B.D., Bronkhorstspruit.

Scriba: Prof. Dr. C. K. Oberholzer, N. H. G.-gebou, du Toitstraat.

Scriba vir Registrasie: Oudl. D. J. E. Erasmus, N.H.G.-gebou, du Toitstraat.

Kassier: Oudl. C. J. Moolman, Morrisonlaan 59, Rietondale.

Superintendent van Sondagskole: Prof. Dr. C. K. Oberholzer, N.H.G.-gebou, du Toitstraat.

Orrelis: Mej. R. E. Oberholzer, U.J.L.M., A.T.C.L.

Koster: Br. B. Lotz, N.H.G.-gebou, du Toitstraat.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: A. G. H. Breytenbach, Z. J. Bronkhorst, D. Bruins, P. H. du Bruyn, D. C. van Eeden, C. L. Engelbrecht, D. J. E. Erasmus, G. P. Esterhuizen, J. N. Fourie, F. G. W. Grobler, P. C. W. Haveman, E. T. Hall, P. H. Holtzhausen, I. M. V. Jacobson, W. M. Keuter, J. P. Landsberg, B. de Loor, J. H. Labuschagne, M. J. Malan, C. J. Moolman, C. K. Oberholzer, J. S. Paulsen, J. J. Piso, J. W. Pont, A. S. Pretorius, J. H. Prins, H. W. J. Roos, J. B. J. Schoeman, T. Segaar, M. M. Serfontein, G. R. Smith, H. J. Venter, C. J. Viljoen, Chr. J. Viljoen, W. P. Viljoen.

Diakens: J. A. Bakhuizen, J. C. Barnard, W. C. A. Basson, F. J. Botha, M. C. de Beer, H. P. J. Bekker, N. M. Gouws, N. S. Grobler, J. V. van Heerden, S. P. Helberg, H. J. Horjus, P. P. J. J. van Jaarsveld, J. J. Jacobs, J. M. Lehman, C. S. Liebenberg, H. J. Meyer, J. A. Meyer, D. J. Paulsen, N. Potgieter, S. J. Prins, T. A. Prinsloo, W. H. B. Prinsloo, J. C. Ras, M. J. Ras, P. J. van Rensburg, J. H. Scheffer, Joh. H. Scheffer, J. Sutherland, J. S. van Staden, H. Vermooten, S. W. Vorster, S. G. Wilken, J. W. Williams, A. D. W. Wolmarans.

MIDDELBURG.
Gestig 1854.

Sieletal: 1,660. Ledetal: 868. Aangeneem: 36. Gedoop: 32. Pare getroud: 7. Oorgekom met Attestasie: 20. Vertrek met Attestasie: 37. Oorgekom van ander Kerke: 7. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 14.

Predikant: Ds. P. J. Booysen, B.A., B.D., Hendrik Potgieterstraat.

Konsulent: (1ste): Ds. J. D. Storm, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. L. M. le Roux, B.A., B.D.

Scriba: Mnr. C. G. de Groot, Bovenstraat 4, Middelburg, Tvl. Foon 348.

Scriba vir Registrasie: Mnr. C. G. de Groot.

Kassier: Mnr. W. O. Strydom Kogelstraat, Middelburg, Tvl.

Superintendent van Sondagskole: Ds. P. J. Booysen.

Orrelis: Mevr. M. C. Booysen.

Koster: Mnr. C. J. Marais.

Voorleser: Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: P. M. Venter, H. W. Ras, W. A. Strydom, W .O. Strydom, L. G. Jansen van Rensburg, C. G. de Groot, P. R. Schoeman, snr., J. J. de Kock, jnr., M. J. H. van Wyk, H. P. Goosen, G. J. M. Wolmarans, P. E. Swart, J. J. v. d. Bank, B. J. Greyling.

Diakens: L. M. Pieterse, W. J. H. Boshoff, F. W. Holder, P. Jordaan, W. H. Swart, E. J. v. d. Merwe, P. M. Venter, D. van Niekerk, J. J. Viljoen, P. R. Schoeman, jnr., P. R. Botha, jnr., P. W. A. Piek, P. C. Minnaar, P. J. de Kock, J. J. Scheepers, J. H. Duvenage, L. J. Davel, J. H. Swart.

DULLSTROOM.
Gestig 1887.

Sieletal: 294. Ledetal: 168. Aangeneem: 6. Gedoop: 7. Pare getroud: 4. Oorgekom van ander Kerke: 5. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 3.

Predikant: Ds. H. M. J. Kramer, Th. C., Bus 19, Dullstroom.

Konsulent (1ste): Ds. L. M. le Roux, B.A., B.D., Witbank.

Konsulent (2de): Ds. Naude, B.A., B.D., Lydenburg.

Scriba: D. J. Swanepoel, Dullstroom.

Superintendent van Sondagskole: D. J. Swanepoel, Dullstroom.

Orrelis: Mevr. Moodie.

Koster: S. A. Fourie.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: F. A. Booyse, H. F. Mulder, M. A. P. Swanepoel, H. P. Geldenhuis.

Diakens: W. J. Botha, J. Moodie, A. J. Joubert, F. A. Reiners, D. J. Swanepoel.

BRONKHORSTSPRUIT.
Gestig 1906.

Sieletal: 1,900. Ledetal: 1,037. Aangeneem: 36. Gedoop: 51. Pare getroud: 11. Oorgekom met Attestasie: 36. Vertrek met Attestasie: 38. Oorgekom van ander Kerke: 23. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 6.

Predikant: Ds. J. D. Storm, B.A., B.D., Bus 44, Bronkhorstspruit.

Konsulent (1ste): Ds. L. M. le Roux, B.A., B.D., Sturdee-laan 11, Witbank.

Konsulent (2de): Ds. Thomas F. Dreyer, B.A., B.D., Kerkstraat 630, Pretoria-Wes.

Scriba: B. J. Prinsloo, Bus 21, Bronkhorstspruit.

Scriba vir Registrasie: B. J. Prinsloo, Bus 21, Bronkhorstspruit.

Kassier: A. S. v. d. Berg, Hoerskool, Pk. Bronkhorstspruit.

Superintendent van Sondagskole: J. F. Bekker, Bus 50, Bronkhorstspruit.

Orrelis: Mej. A. Müller, Meisies Koshuis, Bronkhorstspruit.

Koster: Br. J. B. Dorfling, Nooitgedacht, Bronkhorstspruit.

Voorleser: Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: J. P. Prinsloo, J. J. Prinsloo, J. H. S. Botha, P. K. Breytenbach, G. Lourens, P. K. Minnaar, A. P. Joubert, N. M. Prinsloo, N. M. Vermaak, P. B. N. Prinsloo, J. F. Bekker, D. Pieterse, J. D. Cilliers, A. M. Bezuidenhout, P. C. M. Prinsloo, P. W. Oberholzer, R. J. C. Jansen, S. J. C. Botha, J. F. Strydom, A. J. F. Eksteen en B. F. Greyling.

Diakens: Elisa Botha, P. J. Eksteen, W. J. Bodenstein, Z. L. de Beer, L. Steenkamp, A. S. v. d. Berg, H. J. van Staden, F. J. Venter, Karl Minnaar, D. Bronkhorst, N. H. Venter, S. v. d. Sandt, P. W. Nel, G. Koekemoer, D. Prinsloo, J. B. Venter, J. Snyman, J. J. F. van Zyl, P. Koekemoer, P. P. F. Prinsloo, C. J. Bezuidenhout en B. J. Prinsloo.

ROOSSENEKAL.
Gestig 1919.

Sieletal: 374. Ledetal: 273. Aangeneem: 17. Gedoop: 19. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 3. Vertrek met Attestasie: 22. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 10.

Predikant: Ds. H. M. J. Kramer, Th. C. Bus 19, Dullstroom.

Konsulent (1ste): Ds. P. J. Booysen, B.A., B.P., Middelburg, Tvl.

Konsulent (2de): Ds. J. H. Naude, B.A., B.D., Lydenburg, Tvl.

Scriba/Kassier: H. T. Z. Ganswijk, Pk. Lagersdrift, oor Middelburg, Tvl.

Orrelis: Mev. P. Minnaar.

Koster: Die heer H. Otto.

Voorleser: H. Z. Ganswijk.

Ouderlinge: H. T. Z. Ganswijk, S. J. v. d. Berg, J. A. Meijer, J. N. Wolmarans, C. A. Swart, Isak J. Smit, H. J. Prinsloo.

Diakens: D. J. Pieterse, D. S. Pieterse, P. H. Prinsloo, J. T. J. Prinsloo, P. W. R. Oosthuizen, H. J. Prinsloo.

LYDENBURG.
Gestig 1927.

Sieletal: 646. Ledetal: 350. Aangeneem: 10. Gedoop: 29. Pare getroud: 5. Oorgekom met Attestasie: 13. Vertrek met Attestasie: 21. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. J. H. Naude, B.A., B.D.

Konsulent (1ste): Ds. P. A. R. C. van Wyk, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. H. M. J. Kramer.
Scriba: P. J. Wolmarans, Posbus 107.
Kassier: J. P. Joubert, Posbus 80.
Superintendent van Sondagskole: R. Roets.
Orrelis: Mevr. M. Kruger.
Koster: Mnr. R. Roets.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: C. W. Broekman, J. M. A. Geldenhuis, D. Volschenk, C. J. J. Joubert, C. J. Ahlers, G. v. d. Berg, H. van Eck, J. J. Erasmus, P. J. Wolmarans en W. van Eck.
Diakens: W. Botha, P. L. Potgieter, J. P. Joubert, J. Koekemoer, W. S. Cilliers, R. Peacock, J. Marais, C. J. de Lange, F. Joubert, F. Stevens, R. G. Nicholson, C. Oosthuizen en I. du Preez.

WITBANK.
Gestig 1927.

Sieletal: 2,766. Ledetal: 1,444. Aangeneem: 63. Gedoop: 136. Pare getroud: 20. Oorgekom met Attestasie: 21. Vertrek met Attestasie: 33. Oorgekom van ander Kerke: 10. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 9.
Predikant: Ds. L. M. le Roux, B.A., B.D., h/v. Sturdee en Duncanlaan 11, Foon 91.
Konsulent (1ste): Ds. P. J. Booysen, B.A., B.D., Middelburg.
Konsulent (2de): Ds. J. D. Storm, B.A., B.D., Bronkhorstspruit.
Scriba: W. T. Volschenk, Telefoon 418.
Scriba vir Registrasie: W. J. Volschenk, Station Colliery, Pk. Witbank.
Kassier: J. P. J. Coetzer, Telefoon 38, Kitchenerlaan 18a, Witbank.
Superintendent van Sondagskole: Ouderling P. J. G. Booysen, Posbus 310, Witbank.
Orrelis: Mev. Marie Botha.
Koster: J. P. J. Coetzer.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: H. P. van Nieuwenhuizen, A. H. Visagie, J. E. Volschenk, A. J. Jacobs, A. J. Visser, J. Stephens, J. B. M. Hertzog, A. H. B. Prinsloo, P. J. G. Booysen, C. Bezuidenhout, B. van Dyk, F. Wolmarans, J. H. Steyn, P. J. Venter, L. van Vuuren, N. Prinsloo, C. Oosthuizen, G. M. Claassen, F. van Heerden, T. Lourens en H. Potgieter.
Diakens: M. C. Prinsloo, A. J. Kruger, J. Barnard, G. Brenkmann, W. J. Maree, G. Pinkham, M. J. Pieterse, J. A. van der Walt, F. J. Meyer, P. C. Oosthuizen, J. Prinsloo, J. Strydom, W. Kruger, P. J. van der Merwe, J. Muller, N. M. Prinsloo, P. van Nieuwenhuizen, A. M. van Wyk, W. Greef, J. Claassen, T. Stone, P. Pretorius, N. Pretorius, T. Cronje, J. Hattingh, A. M. van der Westhuizen en P. van Jaarsveld.

PLASTON.
Gestig 1930.

Sieletal: 66. Ledetal: 39. Aangeneem: 5. Gedoop: 5. Oorgekom met Attestasie: 14. Vertrek met Attestasie: 5.
Predikant: Vakant.
Scriba/Kassier: J. J. F. Jooste, Posbus 44, Plaston.

VAN DER HOFF.
Gestig 1933.

Sieletal: 950. Ledetal: 470. Aangeneem: 12. Gedoop: 42. Pare getroud: 14. Oorgekom met Attestasie: 30. Vertrek met Attestasie: 27. Oorgekom van ander Kerke: 11. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 7.
Predikant: Ds. P. G. van Staden, B.A., B.D. Posbus 9, Groblersdal.
Konsulent (1ste): T. F. Dreyer, B.A., B.D., Pretoria-Wes.
Scriba/Kassier: C. W. van der Neut, Posbus 9, Groblersdal.
Scriba vir Registrasie: C. W. van der Neut, Posbus 9, Groblersdal.
Superintendent van Sondagskole: Mnr. P. L. Steyn, Lande Dept., Groblersdal.
Orrelis: Mevr. H. Wessels.
Koster: Mnr. G. J. Engelbrecht.
Voorleser: Oudl. P. J. S. de Beer.
Ouderlinge: P. J. S. de Beer, J. M. C. van Staden, D. Fourie, J. W. J. Botha, W. Booysen, C. W. van der Neut, S. J. W. van der Neut, J. Soer, J. A. de Beer, W. S. de Beer, H. Wessels, J. P. A. Holtzhausen.
Diakens: J. J. Steyn, G. Engelbrecht, P. Engelbrecht, F. J. v. Eeden, H. J. L. v. Nieuwenhuizen, A. Schoeman, J. T. de Beer, J. H. Visagie, J. D. Venter, P. W. de Beer en S. J. de Beer.

BELFAST.
Gestig 1935.

Sieletal: 268. Ledetal: 142. Aangeneem: 5. Gedoop: 7. Pare getroud: 3. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 5. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.
Predikant: Ds. P. A. R. C. van Wyk, B.A., B.D.
Konsulent (1ste): Ds. H. M. J. Kramer, Th. C.
Konsulent (2de): Ds. T. F. Dreyer, B.A., B.D.
Scriba/Kassier: D. G. Jordaan, Posbus 6, Belfast.
Superintendent van Sondagskole: A. G. J. van Nieuwenhuizen.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: G. L. Roos, G. Wheeler, A. G. J. van Nieuwenhuizen, C. Viljoen.
Diakens: H. P. van Rensburg, P. van Eeden, D. J. van Vuuren, K. P. Minnaar en J. H. Minnaar.

SABIE.
Gestig 1935.

Sieletal: 297. Ledetal: 127. Aangeneem: 22. Gedoop: 11. Oorgekom met Attestasie: 8. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 5.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. P. G. van Staden, B.A., B.D.
Konsulent (2de): Ds. P. J. Booysen, B.A., B.D.
Scriba/Kassier: Oudl. J. L. J. van Rensburg, Bus 50, Sabie.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. J. C. Heyneke, Pk. Sabie, Tvl.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: J. C. Heyneke, J. H. J. van Rensburg, S. S. Schnetler, G. S. Rossouw en W. Smal.
Diakens: J. D. Oosthuizen, W. Otto, J. Johnson, N. J. Grobler, P. Heyneke en A. J. Strydom.

CAROLINA.
Gestig 1936.

Sieletal: 88. Ledetal: 58. Aangeneem: 2. Gedoop: 5. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 6. Oorgekom van ander Kerke: 1. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 3.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. P. J. Booysen, B.A., B.D.
Konsulent (2de): Ds. P. A. R. C. van Wyk, B.A., B.D.
Scriba/Kassier: A. J. Willemse, Posbus 94, Foon 19, Carolina, Transvaal.
Scriba vir Registrasie: A. J. Willemse, Posbus 94, Foon 19, Carolina, Transvaal.
Superintendent van Sondagskole: A. J. Willemse, Posbus 94, Foon 19, Carolina, Transvaal.
Voorleser: Oudl. A. J. Willemse.
Ouderlinge: A. J. Willemse, J. H. Joubert en W. J. Bell.
Diakens: J. G. H. Drotsky, E. E. Meyer, J. P. Dreckmeier.

HENDRINA.
Gestig 1937.

Sieletal: 229. Ledetal: 132. Aangeneem: 2. Gedoop: 6. Vertrek met Attestasie: 7. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.
Predikant: Ds. P. A. R. C. van Wyk, B.A., B.D. Pastorie, Belfast.
Konsulent (1ste): Ds. E. S. Mulder, B.A., B.D.
Konsulent (2de): Ds. S. P. J. van Rensburg, B.A., B.D.
Scriba/Kassier: B. J. Spies, Bosmanskop, Posbus 37, Hendrina.
Scriba vir Registrasie: B. J. Spies, Bosmanskop, Posbus 37, Hendrina.
Superintendent van Sondagskole: D. Rabie, Hendrina.
Orrelis: Mev. A. van Nieuwenhuizen.
Koster: P. J. Prinsloo.
Voorleser: B. J. Spies.
Ouderlinge: J. C. Esterhuysen, N. J. R. van Wyk, J. C. van Nieuwenhuysen, R. F. van Wyk, B. D. T. Erasmus en B .J. Spies.
Diakens: J. H. Mahoney, P. D. F. la Grange, J. C. Nieman, E. L. Steyn en B. C. Grobler.

SILVERTON.
Gestig 1939.

Sieletal: 815. Ledetal: 392. Aangeneem: 23. Gedoop: 32. Pare getroud: 4. Oorgekom met Attestasie: 8. Vertrek met Attestasie: 3. Oorgekom van ander Kerke: 6. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.
Predikant: Prop. A. D. Pont, B.A., B.D.

Konsulent (1ste): Ds. E. S. Mulder, B.A., B.D., Pretoria.
Konsulent (2de): Ds. J. D. Storm, B.A., B.D., Bronkhorstspruit.
Scriba/Kassier: Oudl. B. Auret, Smitstraat 100, Silverton, Pretoria.
Superintendent van Sondagskole: Prop. A. D. Pont, B.A., B.D.
Orrelis: J. P. Snyman, jnr.
Koster: J. P. Snyman, jnr.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: P. van der Merwe, D. W. Venter, A. H. N. Swanepoel, P. J. du Preez, P. Grobler, J. Peens, B. Auret, J. R. Wallis, G. W. Els, J. D. Wilkens, J. F. van der Merwe, D. W. Venter en P. Buckle.
Diakens: D. M. J. Venter, P. W. Prinsloo, W. J. van Staden, H. F. Prinsloo, B. Dorfling, S. P. F. Marx, P. K. Breytenbach, J. P. Joubert, M. A. Bezuidenhout, P. F. de Bruin, P. W. Prinsloo en N. M. Prinsloo.

WATERVAL BOVEN.
Gestig 1941.

Sieletal: 572. Ledetal: 287. Aangeneem: 32. Gedoop: 34. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 11. Oorgekom van ander Kerke: 12. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 3.
Predikant: Ds. P. A. R. C. van Wyk, B.A., B.D., Posbus 49, Belfast.
Konsulent (1ste): Ds. Naudé, B.A., B.D., Lydenburg.
Konsulent (2de): Ds. P. van Staden, B.A., B.D., Groblersdal.
Scriba/Kassier: Mnr. C. P. Boonzaaier, Posbus 102, Waterval Boven.
Scriba vir Registrasie: Mnr. C. P. Boonzaaier, Posbus 102, Waterval Boven.
Superintendent van Sondagskole: Diaken H. J. J. van Rensburg, Posbus 1, Waterval Boven.
Orrelis: Mnr. W. J. Rossouw en Mej. M. O'Neil.
Koster: Mnr. P. van Schalkwyk.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: J. T. J. van Wyk, W. Wessels, P. J. K. Venter, C. F. J. Meyer, C. C. van Staden, J. J. Prinsloo, M. C. J. van Schalkwyk en H. W. Ras.
Diakens: L. J. van der Merwe, W. J. J. van Wyk, H. J. J. van Rensburg, J. G. W. van Niekerk, A. J. Erasmus, J. J. P. Erasmus, A. J. Vosloo, S. Coetzer en J. Z. Swart.

NELSPRUIT.
Gestig 1944.

Sieletal: 225. Ledetal: 127. Aangeneem: 10. Gedoop: 15. Pare getroud: 2. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 5. Oorgekom van ander Kerke: 2.
Scriba/Kassier: H. J. Kruger, Posbus 30, Nelspruit.

MARBLE HALL.
Gestig 1944.

Sieletal: 767. Ledetal: 320. Aangeneem: 15. Gedoop: 29. Pare getroud: 3. Oorgekom met Attestasie: 17. Vertrek met Attestasie: 3. Oorgekom van ander Kerke: 10. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.

Predikant: Ds. P. G. van Staden, B.A., B.D.
Konsulent (1ste): Ds. Van Wyk, B.A., B.D.
Konsulent (2de): Ds. Van Rensburg, B.A., B.D.
Scriba: D. J. Neethling, Bus 24, Marble Hall.
Scriba vir Registrasie: D. J. Neethling, Bus 24, Marble Hall.
Kassier: C. M. v. H. van Staden, Marble Hall.
Superintendent van Sondagskole: P. T. van Staden, S.A. Spoorweë, Marble Hall.
Orrelis: Mevr. A. A. Oosthuizen.
Koster: W. du Toit.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: P. J. van Staden, P. Zietsman, L. C. Bester, P. Vorster, H. Oosthuizen, H. van der Westhuizen, D. J. Neethling en C. Gouws.
Diakens: H. Engelbrecht, D. Prinsloo, D. Els, A. J. Engelbrecht, J. van Niekerk, J. C. Botha, B. Engelbrecht en S. E. Gouws.

STOFFBERG.
Gestig 1945.

Sieletal: 255. Ledetal: 145. Aangeneem: 13. Gedoop: 7. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 3. Oorgekom van ander Kerke: 2.

Predikant: Ds. H. M. J. Kramer, Th. C., Dullstroom.
Scriba/Kassier: N. J. v. d. Berg, Pk. Stoffberg.
Scriba vir Registrasie: N. J. v. d. Berg, Pk. Stoffberg.
Orrelis: Mevr. M. J. Botha.
Koster: Mnr. B. Wolmarans.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: C. G. Duvenage, M. C. Botha, P. R. Botha en J. H. Brits.
Diakens: A. J. Potgieter, M. J. Botha, P. J. Wolmarans en J. Cronjé.

PRETORIA-WES.
Gestig 1946.

Sieletal: 1,000. Ledetal: 870. Aangeneem: 89. Gedoop: 93. Pare getroud: 12. Oorgekom met Attestasie: 100. Vertrek met Attestasie: 25. Oorgekom van ander Kerke: 40. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 7.

Predikant: Ds. Thomas F. Dreyer, B.A., B.D., Kerkstraat 630, Pretoria-Wes. Telefoon 2-4000.
Konsulent: Ds. S. P. J. J. van Rensburg, B.A., B.D., Predikant van Pretoria.
Konsulent (2de): Ds. E. S. Mulder, B.A., B.D., Predikant van Pretoria.

Scriba/Kassier: Oudl. J. I. Prinsloo, Cobaltstraat 60, Proklamasieheuwel, Pretoria-Wes. Telefoon 2-0301.
Scriba vir Registrasie: Oudl. J. I. Prinsloo, Cobaltstraat 60, Proklamasieheuwel, Pretaria-Wes. Telefoon 2-0301.
Superintendent van Sondagskole: Oudl. E. J. van Manen, Servaasstraat 469, Pretoria-Wes. Telefoon 2-5519.
Orrelis: Mej. W. van Bochove en Mnr. Z. H. J. de Beer, om die beurt.
Koster: Oudl. A. J. N. Grobler, Kiaatlaan 35, Proklamasieheuwel.
Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: P. A. le Roux, H. W. Theron, D. S. van Dyk, F. J. Oberholzer, J. D. Reyneke, E. J. van Manen, J. C. Oberhozler, W. C. S. Staats, P. J. Joubert, A. J. N. Grobler, G. J. van Deventer, A. G. Roodt, D. J. R. Diedericks, A. J. de Klerk, P. J. Veenstra, M. S. F. Grobler J,. J. de Beer, S. J. J. Grimbeek, D. C. van den Berg, F. P. J. J. Engelbrecht, J. M. Wolmarans, W. J. Rabie, D. P. du Buson, R. J. Botha, S. Erasmus, P. J. Jansen van Vuuren, J. P. Botha, J. M. F. van Staden, O. D. Oosthuyzen en J. I. Prinsloo.
Diakens: J. A. Oosthuizen, J. H. le Roux, F. G. Bezuidenhout, A. S. Deale, D. J. Kruger, E. P. van Staden, A. S. Kruyshaar, G. J. Smith, S. J. van Heerden, H. F. Barnard, A. J. N. Grobler, C. J. Minnaar, J. R. Bloem, J. H. Redelinghuys, J. D. du Plooy, N. J. Theunissen, T. J. de Bruyn, S. J. J. Snyman, H. J. Celliers, S. L. Havenga, P. J. van Staden, J. C. Beukes, J. F. D. Conradie, L. J. Botha, W. J. Nel, L. M. Pieterse, W. A. Oosthuizen, J. G. Gates, J. J. Swanepoel, D. S. Oosthuizen.

RING VAN HEIDELBERG

Gemeentes: Volksrust, Heidelberg, Standerton, Johannesburg, Memel, Pietermaritzburg, Durban, Glencoe, Turffontein, Kensington, Newlands, Johannesburg-Noord, Oos London, Dordrecht, Cathcart, Johannesburg-Wes, Ladysmith, Brixton, Greylingstad, Louis Brandt, Nigel, Melville.
Ringskommissie:
Voorsitter: Ds. S. P. Viljoen, B.A., B.D.
Vise-Voorsitter: Ds. P. J. L. Bierman, B.A., B.D.
Scriba: Ds. A. J. Nolte, B.A., B.D.
Vise-Scriba: Ds. J. P. Labuschagne, B.A., B.D.
Ouderlinge: J. J. Verwey, S. A. Meyer, P. Pretorius.
Sekundi: P. G. Steyn, J. J. Marais, J. J. Alberts.

VOLKSRUST.
Gestig 1861.

Sieletal: 1,449. Ledetal: 760. Aangeneem: 37. Gedoop: 42. Pare getroud: 3. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 34. Oorgekom van ander Kerke: 14. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 13.

Predikant: Ds. G. H. J. Marsman, Carel Cilliersstraat 7, Foon 93.
Konsulent (1ste): Ds. H. M. E. Dreyer, B.A., B.D., Standerton.
Konsulent (2de): Ds. J. P. Labuschagne, B.A., B.D., Durban.

Scriba: J. J. Marais, Driefontein, Pk. Volksrust.
Scriba vir Registrasie: L. G. Stoop, Vrystaatstraat 744, Volksrust.
Kassier: Oudl. G. C. L. Ackerman, de Kockstraat 960, Volksrust.
Superintendent van Sondagskole: Ds. G. H. J. Marsman.
Orrelis: Jannie Herbst.
Koster: C. Hattingh.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: A. J. G. du Plessis, G. C. L. Ackerman, J. D. Breytenbach, J. A. M. Oosthuizen, J. J. Steenkamp, J. W. Stoop, G. Rocher, P. W. Stoop, D. P. de Waal, P. W. Labuschagne, R. J. v. d. Berg, F. van Heerden, J. J. Nortje, J. J. van Staden, J. J. Labuschagne, H. B. K. Retief, J. J. Marais en B. J. du Preez.
Diakens: N. C. Oosthuizen, Ben Bouer, M. S. Koch, F. J. Delport, J. J. Joubert, J. J. Louw, N. M. Botha, J. J. Oosthuizen, W. J. v. d. Berg, C. P. Marais, J. P. J. Beukes, P. J. Uys, D. P. Bakker, P. J. Oosthuizen, J. J. Swanepoel, Isak Fourie en J. Z. Halforty.

HEIDELBERG.
Gestig 1865.

Sieletal: 1,527. Ledetal: 894. Aangeneem: 50. Gedoop: 70. Pare getroud: 20. Oorgekom met Attestasie: 40. Vertrek met Attestasie: 34. Oorgekom van ander Kerke: 20. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 20.
Predikant: Ds. T. F. J. Dreyer, B.A., B.D., Posbus 111, Heidelberg.
Konsulent (1ste): Ds. S. P. Viljoen, B.A., B.D., Foylelaan 50, Crosby, Johannesburg.
Konsulent (2de): Ds. G. H. J. Marsman, Volksrust.
Scriba: Oudl. C. P. Engelbrecht, Posbus 48, Balfour, Tvl.
Scriba vir Registrasie: Oudl. C. P. Engelbrecht, Posbus 48, Balfour, Tvl.
Kassier: C. P. Hattingh, Posbus 201, Heidelberg, Tvl.
Superintendent van Sondagskole: Br. D. S. Jacobs, Viljoenstraat 39, Heidelberg.
Orrelis: C. J. Spruyt.
Koster: Frikkie Nel.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: A. F. Rossouw, J. H. Rosslee, C. Kamffer, C. P. de Lange, C. J. Smit, J. Erasmus, G. J. de Meyer, H. M. J. van Vuuren, H. Dames, G. Rossouw, R. C. J. Brits, G. Labuschagne, W. Bramley, P. Smit, G. J. Booyens, C. E. Roets, P. J. Pretorius, A. S. P. Gouws, T. H. van Nieuwenhuizen, D. P. Jordaan, P. E. Brits, Nic v. d. Westhuizen, L. G. Potgieter en C. P. Engelbrecht.
Diakens: Fanie Deysel, Hans Frits, M. J. van Breda, G. J. A. Bezuidenhout, C. A. Arendt, J. J. Henning, Piet Rossouw, Frikkie Brits, G. Rossou w(G.-sn.), Frikkie Rosslee, J. C. Botha, G .J. van Eeden, C. F. J. Strydom, Fanie Gouws, C. J. Erasmus, J. H. Botha, J. H. P. Botha, Frans Rosslee, D. S. Jacobs, N. H. Jacobs, J. v. d. Westhuizen, J. J. Lombaard en Piet v. d. Berg.

STANDERTON.

Sieletal: 1,062. Ledetal: 740. Aangeneem: 40. Gedoop: 36. Pare getroud: 8. Oorgekom met Attestasie: 12. Vertrek met Attestasie: 25. Oorgekom van ander Kerke: 13. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 14.
Predikant: Ds. H. M. E. Dreyer, B.A., B.D., Pietretiefstraat, Standerton.
Konsulent (1ste): Ds. T. F. J. Dreyer, B.A., B.D., Posbus 111, Heidelberg.
Konsulent (2de): Ds. S. P. Viljoen, B.A., B.D., St. Gothardlaan 30, Mayfair-Wes, Johannesburg.
Scriba: Diak. A. Smith.
Scriba vir Registrasie: Diak. A. Smith, Bus 149, Standerton.
Kassier: Oudl. P. Boer, Bus 19, Standerton.
Superintendent van Sondagskole: Oudl. R. P. Dreyer.
Orrelis: Br. A. J. Pretorius.
Koster: Br. N. J. Snyman.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: G. F. Marx, P. Boer, J. H. Labuschagne, J. J. Kunz, J. E. Coetzee, R. P. Dreyer, T. E. Fourie, P. L. de Lange, A. P. van Zyl, W. G. Roets, S. L. Riekert, P. Oosthuizen, N. J. S. Basson, S. van der Westhuizen, C. J. Stoop en H. Badenhorst.
Diakens: Thom. van der Merwe, A. Viljoen, G. Lewis, J. J. P. Meyer, P. J. Strydom, J. P. van Vuuren, P. Uys, J. H. Visagie, C. J. Marais, E. J. de G. Genis, M. Basson, W. J. van Vuuren, Joh. Steyn, C. J. Kruger, A. Smith en M. C. J. van Schalkwyk.

JOHANNESBURG.
Gestig 1895.

Sieletal: 2,036. Ledetal: 1,260. Aangeneem: 53. Gedoop: 93. Pare getroud: 25. Oorgekom met Attestasie: 49. Vertrek met Attestasie: 41. Oorgekom van ander Kerke: 23. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 26.
Predikant: Ds. P. J. L. Bierman, Kingstonlaan 38, Auckland Park, Johannesburg. Foon 31-1052.
Konsulent (1ste): Ds. P. S. Grobler, Somersetweg 95, Kensington, Johannesburg.
Scriba: H. G. Cilliers, College-gebou 17, Ameshoffstraat, Clifton, Johannesburg. Foon 44-2988.
Scriba vir Registrasie: Ds. P. J. L. Bierman, Kingstonlaan 38, Auckland Park, Johannesburg. Foon 31-1052.
Kassier: W. C. J. van Rensburg, Kingstonlaan 46, Auckland Park, Johannesburg. Foon 31-2039.
Superintendent van Sondagskole: Ds. P. J. L. Bierman.
Orrelis: H. L. Snyman.
Koster: J. J. Venter.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: M. M. Snyman, D. A. C. Pretorius, S. A. Barnard, C. S. van H. Botha, H. G. Cilliers, B. Greyling, J. P. Horn, P. J. Herbst, J. E. Kruger, A. Mauer, M. G. Smit, C. M. Smith, W. A. van Deventer, A. van Tonder, F. J. van Tonder, A. J. Els, P. J. Botes, J. Meyer en W. L. Cronje.

Diakens: S. A. Beyers, F. J. du Toit, J. J. Esterhuizen, J. Ferreira, T. A. W. Kaschula, N. C. T. Pieterse, E. W. Trollip, J. A. Taljaard, W. C. J. van Rensburg, J. J. Venter, G. J. J. Schoeman, B. Jansen, H. S. H. Beneke en D. J. Meyer.

MEMEL.

Gestig 1914.

Sieletal: 181. Ledetal: 137. Gedoop: 5.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. S. P. Viljoen, B.A., B.D., Foyle-laan 50, Crosby, Brixton.
Konsulent (2de): Ds. H. M. E. Dreyer, B.A., B.D., Standerton.
Scriba: J. H. Naude, Bus 89, Memel.
Scriba vir Registrasie: J. H. Naude, Bus 59, Memel.
Kassier: P. L. Moolman, Marderlaagte, Newcastle, Natal.
Orrelis: Mevr. L. Uys.
Koster: J. H. Naudé.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: P. L. Moolman, H. P. Holtzhuisen, M. L. Neethling.
Diakens: J. H. Naudé, Gys Kotze, C. J. Rademan en Tobie Uys.

PIETERMARITZBURG.

Gestig 1923.

Sieletal: 225. Ledetal: 134. Aangeneem: 6. Gedoop: 6. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 4. Oorgekom van ander Kerke: 6. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 6.
Predikant: Ds. C. L. van den Berg, B.A., B.D., Victoriaweg 24, Pietermaritzburg. Telefoon 5752.
Konsulent (1ste): Ds. J. P. Labuschagne, B.A., B.D., Frereweg 40, Durban.
Konsulent (2de): Ds. J. A. Smit, B.A., B.D., Quaggashoekstraat 1, The Hill, Johannesburg.
Scriba/Kassier: F. C. Vorster, Victoriaweg 24, Pietermaritzburg. Telefoon 5752.
Scriba vir Registrasie: F. C. Vorster, Victoriaweg 24, Pietermaritzburg. Telefoon 5752.
Superintendent van Sondagskole: W. A. Nel, P/a. Victoriaweg 24, Pietermaritzburg.
Orrelis: Mej. S. Burger.
Koster: Vakant.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: J. A. Erasmus, J. C. Swarts, J. C. Steinman, M. J. Burger, J. J. Roux en F. J. de Jager.
Diakens: J. P. Fouché, C. A. Jansen, J. J. Mulder, J. F. Viljoen, C. J. Holder en F. C. Vorster.

DURBAN.

Gestig 1927.

Sieletal: 1,255. Ledetal: 705. Aangeneem: 29. Gedoop: 36. Pare getroud: 6. Oorgekom met Attestasie: 32. Vertrek met Attestasie: 23. Oorgekom van ander Kerke: 35. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 10.

Predikant: Ds. J. P. Labuschagne, B.A., B.D., Frereweg 40, Durban. Foon 4-7447.
Konsulent (1ste): Ds. C. L. van den Berg, B.A., B.D., Pietermaritzburg.
Konsulent (2de) Ds. Marsman, Volksrust.
Scriba: D. C. Dreyer, Havelockhof 4, Umbiloweg, Durban.
Scriba vir Registrasie: Ds. J. P. Labuschagne, Frereweg 40, Durban.
Kassier: J. G. Bodenstein, Posbus 249, Durban.
Superintendent van Sondagskole: D. C. L. Dreyer, Havelockhof 4, Umbiloweg, Durban.
Orrelis: H. S. Burger, Everestweg 122, Briardene, Durban.
Koster: A. L. Botes.
Voorleser: J. G. Bodenstein.
Ouderlinge: J. G. Bodenstein, A. L. Botes, E. P. J. Botes, C. L. Breytenbach (Empangeni), W. A. Collins, P. Geyser (Mtubatuba), A. J. Klug, F. P. van der Merwe, H. J. Mostert, W. J. Pretorius, H. C. A. Smit, J. W. Swanepoel, J. J. M. Ueckermann, S. J. Venter, J. H. Vorster, J. W. Vorster, P. J. Vorster, M. J. de Waal, C. A. Wolmarans.
Diakens: H. L. B. Brandt, J. B. C. Bronkhorst, M. W. de Bruyn, A. V. Burger, P. J. Davel, H. G. Dirker, D. C. L. Dreyer, L. G. Dreyer, H. F. la Grange, J. Henning, J. H. Massyn, B. J. van der Merwe, W. J. Pelser, P. J. du Plessis, G. J. Rossouw, C. F. le Roux, J. J. Snyman, G. J. Steyn, H. J. Stoltz, D. J. Weyers en W. A. Wilken (Empangeni).

GLENCOE.

Gestig 1929.

Sieletal: 282. Ledetal: 151. Gedoop: 12. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 10. Vertrek met Attestasie: 6. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.
Predikant: Ds. C. L. van der Berg, B.A., B.D., Victoriaweg 24, Pietermaritzburg.
Konsulent (1ste): Ds. T. F. J. Dreyer, B. A., B.D., Heidelberg.
Konsulent (2de): Ds. J. P. Labuschagne, B.A., B.D., Durban.
Scriba: O. R. Peters, Smaldeel, Pk. Vantsdrift, oor Dundee.
Scriba vir Registrasie: O. R. Peters, Smaldeel, Pk. Vantsdrift, oor Dundee.
Kassier: Mevr. A. Kay, Kerkstraat 78, Glencoe.
Superintendent van Sondagskole: Mnr. R. Moolman, Glencoe.
Orrelis: Mej. A. M. Niemand, Glencoe, en Mevr. F. J. Wessels, Dundee.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: J. J. Ackerman ,F. W. Döhne, C. W. Niemand, A. J. van Schalkwyk, J. C. van der Westhuizen.
Diakens: F. J. Wessels, E. W. Nel, A. Kruger, S. Smit, F. C. Meyer en F. S. Fourie.

TURFFONTEIN.

Gestig 1929.

Sieletal: 1,763. Ledetal: 919. Aangeneem: 48. Gedoop: 79. Pare getroud: 21. Oorgekom met Attestasie: 42. Vertrek met Attestasie: 45. Oorgekom van ander Kerke: 16. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 22.

Predikant: Ds. J. A. Smit, B.A., B.D., Quaggahoekstraat 1, The Hill, Johannesburg.
Scriba: J. A. van Rensburg, Donnellystraat 24, Turffontein.
Scriba vir Registrasie: J. P. J. Botha, Alexanderstraat 33, Turffontien, Johannesburg.
Kassier: A. S. Storm, Fanousweg 16, Booysens, Johannesburg.

KENSINGTON.

Gestig 1929.

Sieletal: 960. Ledetal: 542. Aangeneem: 63. Gedoop: 60. Pare getroud: 17. Oorgekom met Attestasie: 18. Vertrek met Attestasie: 21. Oorgekom van ander Kerke 21. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 11.

Predikant: P. S. Grobler, B.A., B.D., Somersetweg 95, Kensington, Johannesburg. Foon 25-2706.
Scriba: G. J. Malan, 6de Laan 126, Bezuidenhoutvallei, Johannesburg. Foon 34-1344.
Scriba vir Registrasie: J. O. Spies, Faukesstraat 83, Belgravia, Johannesburg. Foon 22-5522.
Kassier: M. J. Geyser, Doranstraat 180, Jeppe-Uitbreiding, Johannesburg. Foon 24-2122.
Superintendent van Sondagskole: Mevr. ds. Grobler, Somersetweg 95, Kensington, Johannesburg. Foon 25-2706.
Orrelis: Otto Seyfert, Stanmore-weg 15, Kensington, Johannesburg.
Voorleser: Oudl. J. Geldenhuis.
Ouderlinge: J. Geldenhuis, J. J. Opperman, P. J. R. Jooste, J. G. van Straaten, M. J. Geyser en Krause.
Diakens: L. H. Delport, F. Breytenbach, J. O. Spies, G. J. Malan, L. P. Marais, L. J. Rothmann, S. de Beer, W. Rossouw, N. Fourie, J. G. du Preez, S. I. W. Smit, J. Jacobs, B. F. de Klerk, N. J. Erasmus, J. Engelbrecht, D. R. P. van Vuuren, A. P. Swanepoel en Van Niekerk.

NEWLANDS.

Gestig 1929.

Sieletal: 1,426. Ledetal: 853. Aangeneem: 39. Gedoop: 76. Pare getroud: 8. Oorgekom met Attestasie: 11. Vertrek met Attestasie: 37. Oorgekom van ander Kerke: 13. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 15.

Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. J. A. Smit, B.A., B.D., Quaggashoekstraat 1, The Hill, Johannesburg. Foon 26-2926.
Scriba: C. W. B. Venter, Aldredstraat 10, Newlands, Johannesburg. Foon: 35-9847.
Scriba vir Registrasie: H. Honeyball, 14de Straat 3, Newlands, Johannesburg.
Kassier: G. J. Oberholzer, van Zylweg 12, Newlands, Johannesburg. Foon 35-9730.
Superintendent van Sondagskole: W. A. Colyn, Italianweg 21, Newlands, Johannesburg.

Orrelis: A. Schwartz.
Koster: H. P. Holtzhausen, Stonewallweg 43, Newlands.
Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: G. J. J. v. d. Berg, F. Kaltwasser, H. Honeyball, J. Lewies, C. J. Scheepers, J. F. van Loggerenberg, G. J. J. van Vuuren, P. C. Buys, A. L. Meintjies, J. de Villiers en W. A. Colyn.
Diakens: P. A. J. le Roux, A. W. Joubert, P. J. Frazer, J. Nortje, J. G. A. van Breugel, D. C. B. van Zyl, F. A. Gerber, J. F. W. Vorster, J. Z. van Loggerenberg, D. J. Brits en C. W. B. Venter.

JOHANNESBURG-NOORD.

Gestig 1933.

Sieletal: 145. Ledetal: 74. Aangeneem: 14. Gedoop: 5. Pare getroud: 3. Vertrek met Attestasie: 9. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 6.

Scriba: J. M. Theunissen, Pk. Lyndhurst, Johannesburg.
Kassier: H. A. Coetzee, Pk. Rivonia, Johannesburg.

OOS LONDEN.

Gestig 1937.

Sieletal: 871. Ledetal: 506. Aangeneem: 14. Gedoop: 24. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 7. Oorgekom van ander Kerke 9. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 6.

Predikant: Ds. P. M. Smith, B.A , B.D. St. Georgesweg 52, Oos-Londen.
Konsulent (1ste): Ds. J. A. P. van Tonder, B.A., B.D. Van Zylstraat, Dordrecht.
Konsulent (2de): Ds. P. J. L. Bierman, Kingstonlaan 38, Auckland Park, Johannesburg.
Scriba: H. J. Geyer, Jellicoestraat 8, Oos-Londen.
Scriba vir Registrasie: Ds. P. M. Smith. St. Georgesweg 52, Oos-Londen.
Kassier: J. D. Muller, Jacksonstraat 6, Oos-Londen-Wes.
Superintendent van Sondagskole: Ds. P. M. Smith, St. Georgesweg 52, Oos-Londen.
Orrelis: Mevr. O. Frauenstein, Goldschmidtstraat 30, Oos- Londen .
Koster: W. Strachen, Albanystraat, Oos-Londen.
Voorleser: J. L. Potgieter.
Ouderlinge: J. D. Muller, J. J. Henning, J. L. Potgieter, W. Strachen, W. Strachen, G. Coetzer, M. J. Rheeder, W. A. Greyvenstein, A. Crous en W. Kumm.
Diakens: R. Venter, H. Geyer, L. Preston, H. Engelbrecht, J. van Heerden, T. Marais, G. van Staden en J. Jordaan.

DORDRECHT.

Gestig 1939.

Sieletal: 280. Ledetal: 172. Aangeneem: 1. Gedoop: 4. Oorgekom met Attestasie: 9. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 3.

Predikant: Ds. J. A. P. van Tonder, B.A., B.D., Van Zylstraat, Dordrecht. Foon 60.
Konsulent (1ste): Ds. P. M. Smith, B.A., B.D., St. Georgesweg, Oos-Londen. Foon 4817.
Scriba: Mnr. T. J. Bekker, Robinsonstraat, Dordrecht.
Scriba vir Registrasie: Mnr. T. J. Bekker, Robinsonstraat, Dordrecht.
Kassier: Mnr. J. C. Botha, Snymanskraal, Dordrecht.
Superintendent van Sondagskole: Oudl. C. B. Niewenhuis, van Zylstraat, Dordrecht.
Orrelis: Mevr. N. Venter.
Koster: Mnr. B. van der Walt.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: C. B. Niewenhuis, J. J. Grobler, L. A. van Niekerk, D. B. Fourie, G. W. Botha, C. J. Pretorius, M. Nel en Aucamp.
Diakens: G. F. Werner, J. H. van der M. Schoeman, A. J. du Plessis, J. Venter, H. Lombard, J. Labuschagne en Gouws.

CATHCART.
Gestig 1940.

Sieletal: 88. Ledetal: 45. Aangeneem: 3. Gedoop: 6. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.
Predikant: Ds. J. A. P. van Tonder, B.A., B.D., van Zylstraat, Dordrecht.
Konsulent (1ste): Ds. P. M. Smith, B.A., B.D., St. Georgesweg 52, Oos-Londen.
Scriba/Kassier: S. J. Meyer, Posbus 11, Cathcart.
Scriba vir Registrasie: S. J. Meyer, Posbus 11, Cathcart.
Superintendent van Sondagskole: S. J. Meyer, Posbus 11, Cathcart.
Orrelis: Mevr. J. H. Meyer.
Koster: Fanie Meyer.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: S. A. Meyer en H. F. de Kock.
Diakens: C. J. van de Venter, P. J. van Rensburg en P. F. van Aardt.

JOHANNESBURG-WES.
Gestig 1942.

Sieletal: 1,245. Ledetal: 725. Aangeneem: 56. Gedoop: 58. Pare getroud: 17. Oorgekom met Attesasie: 35. Vertrek met Attestasie: 30. Oorgekom van ander Kerke: 21. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 9.
Predikant: Ds. A. J. Nolte, B.A., B.D., Hamptonlaan 48, Rossmore, Johannesburg.
Konsulent (2de): Ds. P. S. Grobler, B.A., B.D.
Scriba: R. J. J. van Rensburg, Winchesterstraat 40, Westdene.
Scriba vir Registrasie: R. J. J. van Rensburg, Winchesterstraat 40, Westdene.
Kassier: G. J. A. Serfontein, Arundelweg 29, Westdene.

Superintendent van Sondagskole: D. A. Viljoen, Tenbystraat 9A, Westdene.
Orrelis: Mej. Claase, Glasgowweg.
Koster: Oudl. D. A. Viljoen, Tenbystraat 9A, Westdene.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: C. L. van Niekerk, D. A. Viljoen, A. Oosthuizen, T. P. Pretorius, G. Strydom, H. J. van Wyk, W. W. Wüd, J. F. van der Merwe, A. J. van Staden, L. D. Engelbrecht, J. C. Esterhuizen, H. W. Joubert, G. P. Morris, H. T. Esterhuizen, J. H. Visagie, G. J. Vermaak, P. W. Bester, F. F. Durandt en J. H. de Klerk.
Diakens: J. N. v. d. Berg, J. D. Pretorius, L. van Niekerk, J. Ayres, O. Bester, H. D. Pretorius, L. C. Hattingh, J. van Zyl, J. Zerwick, T. G. Coetzee, J. A. Groenewald, H. S. Pretorius, P. du Plessis, A. P. Botha, D. J. Pretorius, G. J. A. Serfontein, J. H. Barnard en F. C. de Beer.

LADYSMITH.
Gestig 1943.

Sieletal: 56. Ledetal: 38. Aangeneem: 2. Gedoop: 2. Oorgekom met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.
Scriba: H. S. du P. Coetzee, Conventweg 51, Ladysmith.
Kassier: J. A. Kruger, Residensieweg 34a, Ladysmith.

BRIXTON.
Gestig 1944.

Sieletal: 1,687. Ledetal: 993. Aaneeneem: 48. Gedoop: 79. Pare getroud: 25. Oorgekom met Attestasie: 25. Vertrek met Attestasie: 26. Oorgekom van ander Kerke: 19. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 13.
Predikant: Ds. S. P. Viljoen, B.A., B.D., Foyle-laan 50, Crosby, Foon 35-4612.
Konsulent (1ste): Ds. P. S. Grobler, B.A., B.D.
Konsulent (2de): Ds. J. A. Smit, B.A., B.D.
Scriba: H. S. Erasmus, St. Gothardlaan 50, Mayfair-Wes, Johannesburg.
Scriba vir Registrasie: Ds. S. P. Viljoen, Foylelaan 50, Crosby, Johannesburg.
Kassier: G. P. Nagel, St. Gothardlaan 36, Mayfair-Wes, Johannesburg.
Superintendent van Sondagskole: Nico Campher. Jamestownlaan 140, Crosby, Johannesburg.
Orrelis: H. Sondorp.
Koster: G. C. van Staden.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: G. C. van Staden, M. J. Wilmans, G. R. J. Strydom, J. de Wet, C. J. Swart, P. W. Pottas, P. J. Strydom, M. J. Pretorius, J. A. F. Nel, J. Blignaut, J. C. Muller, C. G. Oosthuizen, A. van Heerden, P. S. Snyman, P. J. Beukes, Nico Campher, J. L. Schutte, M. J. Labuschagne, F. L. Tredoux, J. H. Kleynhans, J. C. du Plessis.

Diakens: A. Oosthuizen, A. A. Visser, J. A. Smith, I. J. Swart, J. J. Coetzer, J. P. Blignaut, C. Smit, J. Bornman, M. Supra, A. J. Swart, C. P. Pieterse, H. du Plessis, T. J. le Grangé, P. W. Labuschagne, J. van Niekerk, D. J. Stoltz, J. C. Bornman, J. J. Grobler, G. J. Kruger en A. J. Oelofse.

GREYLINGSTAD.
Gestig 1944.

Sieletal: 303. Ledetal: 174. Aangeneem: 17. Gedoop: 6. Pare getroud: 2. Oorgekom met Attestasie: 18. Vertrek met Attestasie: 6. Oorgekom van ander Kerke: 8.

Predikant: Ds. T. F. J. Dreyer, B.A., B.D., Posbus 111, Heidelberg, Tvl.

Konsulent (1ste): Ds. H. J. Geyser, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. S. P. Viljoen, B.A., B.D.

Scriba/Kassier: H. P. G. Mörsner, Posbus 4, Greylingstad.

Scriba vir Registrasie: H. P. G. Mörsner, Posbus 4, Greylingstad.

Superintendent van Sondagskole: H. P. G. Mörsner, Posbus 4, Greylingstad.

Orrelis: Mevr. W. J. Botha.

Koster: L. F. Labuschagne.

Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: J. D. J. Riekert, L. J. Labuschagne, A. Ras, J. C. Kriek, C. L. Steyn.

Diakens: J. F. Basson, E. J. Botha, P. E. Kruger, G. Visage, C. Basson.

LOUIS BRANDT.
Gestig 1947.

Sieletal: 676. Ledetal: 354. Aangeneem: 28. Gedoop: 42. Oorgekom met Attestasie: 5. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 9. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.

Predikant: Dr. B. J. Engelbrecht, B.A., B.D., Golfstraat 8, Florida.

Scriba: E. H. J. Engelbrecht, 301 Langlaan, Ferndale, Pk. Broughton, Johannesburg.

Kassier: D. A. Olivier, 496 Valelaan, Broughton, Johannesburg.

NIGEL.
Gestig 1949.

Sieletal: 1,018. Ledetal: 543. Gedoop: 8. Oorgekom met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 6.

Predikant: Ds. H. J. Geyser, B.A., B.D., Bankstraat, Nigel.

Konsulent (1ste): Ds. J. A. Smit, B.A., B.D., Turffontein.

Konsulent (2de): Ds. H. G. J. Marsman, Volksrust.

Scriba: Mnr. B. A. Kloppers, Posbus 36, Nigel.

Scriba vir Registrasie: Mnr. B. A. Kloppers, Posbus 36, Nigel.

Kassier: Mnr. J. J. Alberts, Barkleyweg 55, Nigel.

Superintendent van Sondagskole: Mnr. T. J. Joubert, Laversweg, Nigel.

Orrelis: Mevr. C. H. Alberts.

Voorleser: Oudl. B. A. Kloppers.

Ouderlinge: B. A. Kloppers, Nic Harmse, T. J. Joubert, B. G. Kruger, A. S. Botha, J. J. Alberts, J. J. Herholdt, P. T. Botha, G. E. Burger, Nic Jacobs, P. Jacobs, B. P. de Beer, J. A. Heyns en J. A. Bierman.

Diakens: C. J. Joubert, H. G. Jacobs, H. G. Jacobs, W. F. Delport, H. C. van der Merwe, J. F. Austin, J. G. C. Lombard, J. F. C. Coetzer, F. C. de Beer, C. Jacobs, R. Robinson en P. Jacobs.

MELVILLE.
Gestig 1950.

Ledetal: 342. Gedoop: 9. Pare getroud: 1. Oorgekom van ander Kerke: 5. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 3.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. P. J. L. Bierman, B.A., B.D., Kingstonlaan 38, Auckland Park, Johannesburg. Foon 31-1052.

Scriba/Scriba vir Registrasie: Mnr. Nico Kip, Parkweg 14, Richmond, Johannesburg. Foon 31-1090.

Kassier: Mnr. L. C. du Plessis, Lothburyweg 36, Auckland Park, Johannesburg. Foon 31-1716.

Superintendent van Sondagskole: Mnr. J. J. Reyneke, 10de Straat 8. Melville, Johannesburg. Foon 31-2963.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: W. Pretorius, C. J. J. van Zyl, L. C. du Plessis, J. J. Reyneke, G. W. Rhoda, G. D. Kammeyer, J. S. Lewies en I. M. van Rooyen.

Diakens: W. J. Fourie, A. W. Heyneke, C. M. de Jager, S. L. Kaltwasser, H. B. C. Gey van Pittius, Nico Kip, C. J. Labuschagne en D. G. Marais.

RING VAN ZEERUST

Gemeentes: Zeerust, Lichtenburg, Krugersdorp, Ventersdorp, Zwartruggens, Goedehoop, Delarey, Groot Marico, Schweizer Reneke, Mafeking, Randpoort, Roodepoort, Krugersdorp-Wes, Malopo, Vryburg, Koster, Stella, Florida.

Ringskommissie:

Voorsitter: Ds. D. F. Erasmus.

Vise-Voorsitter: Ds. P. J. J. Venter.

Scriba: Ds. S. E. Young, B.A., B.D.

Vise-Scriba: Ds. W. J. Engelbrecht, B.A., B.D.

Ouderlinge: H. M. P. Visser, C. L. van der Merwe en J. J. Venter.

Sekundi: L. T. Fourie, W. W. Viljoen en J. H. Snyman.

ZEERUST.
Gestig 1871.

Sieletal: 1810. Ledetal: 998. Aangeneem: 25. Gedoop: 38. Pare getroud: 6. Oorgekom met Attestasie: 16. Vertrek met Attestasie: 30. Oorgekom van ander Kerke: 19. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 13.

Predikant: Ds. S. E. Young, B.A., B.D., Posbus 105, Zeerust.
Konsulent (1ste): Ds. W. J. Engelbrecht, B.A., B.D.
Konsulent (2de): Ds. F. van Oosten, Th. C.
Scriba/Kassier en Scriba vir Registrasie: Oudl. P. H. Viljoen, Posbus 105, Zeerust.
Superintendent van Sondagskole: Ds. S. E. Young.
Orrelis: J. H. Snyman (Jnr.)
Koster: R. J. Benade.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: J. G. Steyn, J. Joubert, J. Coetzee, M. J. Mans, M. M. J. Basson, Jan H. Snyman, P. H. Viljoen, W. L. van der Merwe, G. J. P. van Staden, J. C. P. Steyn, P. J. Basson, Z. L. Klein, S. P. Naude, S. J. Seymore, F. Prins, W. Venter, J. P. van der Merwe, G. D. de Beer, H. C. Smit en A. J. Oosthuizen.
Diakens: L. J. Erasmus (snr.), J. H. Nieuwoudt, L. J. Erasmus (jnr.), B. J. van Staden, A. J. van Tonder, M. M. J. Basson, P. H. Coetzee, N. Noëth, H. G. van der Merwe, J. Roos, J. J. Haywood, W. Vosser, A. D. Jacobs, P. P. Jacobs, J. D. Slabbert, A. van der Merwe, P. J. D. Steyn, P. J. Blignaut, S. Mans en J. H. Hartzer.

LICHTENBURG.
Gestig 1891.

Sieletal: 1,653. Ledetal: 793. Aangeneem: 34. Gedoop: 52. Pare getroud: 14. Oorgekom met Attestasie: 23. Vertrek met Attestasie: 29. Oorgekom van ander Kerke: 14. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 11.

Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. G. J. van Jaarsveld, B.A., B.D., Bensonlaan 12, Randfontein.
Konsulent (2de): Ds. P. S. van Staden, B.A., B.D., p/a Posbus 102, Mafeking.
Scriba: D. P. J. van Schalkwyk, Pos Kapsteel, oor Lichtenburg.
Scriba vir Registrasie: W. C. Venter, Posbus 200, Lichtenburg.
Kassier: T. F. J. Steyn, Posbus 44, Lichtenburg.
Superintendent van Sondagskole: T. F. J. Steyn, Posbus 44, Lichtenburg.
Orrelis: Mnr. van der Westhuizen.
Koster: Mnr. P. Celliers.
Voorleser: Oudl. T. F. J. Steyn.
Ouderlinge: P. B. Swart, J. D. H. de Bruyn, C. L. Dreyer, D. J. C. van Wyk, A. J. G. Oosthuizen, W. J. Pienaar, T. F. J. Steyn, D. P. J. van Schalkwyk, E. H. v. d Berg, F. S. du Plooy, C. F. le Roux, T. F. J. Steyn, P. J. J. Prinsloo, J. Seymour, J. C. Kleynhans, L. Lindeque, A. Redelinghuys, A. A. Swart, J. A. de Beer, J. Brandt, P. C. Smit, W. C. Venter, T. F. J. Steyn en J. van Wyk.

Diakens: F. Vosser, J. J. van Eeden, W. W. Oosthuizen, P. C. Steinmann, D. J. Steyn, B. J. Vermeulen, L. P. Smit, H. L. Blignaut, Z. W. Pienaar, W. N. du Plessis, T. F. J. Erasmus, L. P. Fourie, T. F. J. van Eck. J. J. v. d. Berg, L. N. Celliers, J. G. Steyn, J. A. Grimm, J. Swanepoel, T. Hamman, F. Snyman en J. Coetzee.

KRUGERSDORP.
Gestig 1891.

Sieletal: 3,473. Ledetal: 1,970. Aangeneem: 95. Gedoop: 123. Pare getroud: 31. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 29. Oorgekom van ander Kerke: 24. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 31.

Predikant: Ds. W. F. H. Huyzers, B.A., B.D. De Wetstraat 25, Krugersdorp.
Konsulent (1ste): Ds. P. J. J. Venter.
Konsulent (2de): Ds. G. J. van Jaarsveld.
Scriba: Oudl. J. H. F. Viviers, De Wetstraat 139, Krugersdorp.
Scriba vir Registrasie: C. P. N. Bolton, De Wetstraat 58, Krugersdorp.
Kassier: J. H. Lotz, Grand Chambers, Posbus 245, Krugersdorp.
Superintendent van Sondagskole: Ds. W. F. H. Huyzers.
Orrelis: S. Holtzhausen, Posbus 72, Spacman House, Krugersdorp.
Koster: I. J. le Roux, Rissikstraat 67, Krugersdorp.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: P. Human, D. J. Vorster, P. J. Greyling, J. H. F. Vieviers, S. F. Marais, D. J. M. Meyer, J. F. Botha, J. A. Loggenberg, J. J. van der Merwe, M. J. Steenkamp, H. P. van der Berg, G. H. Rautenbach, M. C. Allers, W. M. van der Berg, H J. Kriel, J. D. H. de Bruyn, H. P. F. Vorster, C. J. Coetzee, D. J. Visser, H. J. Rheeders, J. H. Fourie, H. L. Bredenhann, P. C. Schutte, M J. Redelinghuys, J. L. J. Pretorius, W. W. Viljoen, J. J. van Jaarsveld, J. P. L. Labuschagne en C. J. Olivier (sen.).
Diakens: J. C. van Dyk, A. D. Coetzee, W. A. v. d. Berg, J. J. van Niekerk, T. J. Visser, W. J. Goosen, C. J. Ras, C. J. Olivier (jnr.), F. D. J. Hoffman, J. F. M. Bolotn, H. J. Beukes, C. J. S. Zietsman, W. F. Herbst, A. J. Schutte, E. W. T. Pistorius, M. P. van Staden, J. J. Steenekamp, J. J. C. van der Berg, J. C. S. Grobler, F. S. Olivier, G. F. Nagel, J. A. van der Merwe, J. M. Kritzinger, H. J. van Jaarsveld, J. P. Schutte, J. C. le Roux, J. L. Roos en N. C. Erasmus.

VENTERSDORP.
Gestig 1892.

Sieletal: 1,038. Ledetal: 637. Aangeneem: 23. Gedoop: 35. Pare getroud: 12. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 44. Oorgekom van ander Kerke: 9. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 12.

Predikant: Ds. Daniël F. Erasmus, Posbus 76, Ventersdorp.
Konsulent (1ste): Ds. F. van Oosten, Th. C.
Konsulent (2de): Dr. B. J. Engelbrecht, B.A., B.D.
Scriba: Ds. D. F. Erasmus.

Scriba vir Registrasie: Diaken J. L. J. Viljoen, Vlakfontein, Pk. Ventersdorp.
Kassier: J. H. Scheffer, H.-sn., Posbus 76, Ventersdorp.
Superintendent van Sondagskole: Ds. D. F. Erasmus,
Orrelis: Mev. A. C. G. Erasmus, M.O.
Koster: G. P. Jacobsz.
Voorleser: Oudl. J. P. Buitendag.
Ouderlinge: J. P. Buitendag, H. M. P. Visser, J. J. van Vuuren, J. M. J. Visser, J. N. Pretorius, S. H. Coetzee, R. J. Coertze.
Diakens: J. H. Scheffer, J. L. J. Viljoen, J. C. Labuschagne, A. J. Coetzee, J. A. van Zyl, J. H. Scheffer, H.-sn., J. G. Wolmarans, J. Pretorius, S. P. Myburgh, C. Diedericks en J. Heyneke.

ZWARTRUGGENS.

Gestig 1913.

Sieletal: 1,194. Ledetal: 711. Aangeneem: 21. Gedoop: 42. Pare getroud: 9. Oorgekom met Attestasie: 16. Vertrek met Attestasie: 24. Oorgekom van ander Kerke: 7. Vertrek met bew. Lid. maatskap: 4.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. S. E. Young, B.A., B.D., Posbus 105, Zeerust.
Konsulent (2de): Ds. W. J. Engelbrecht, B.A., B.D., Posbus 55, Groot Marico.
Scriba/Kassier en Scriba vir Registrasie: Mnr. Jansen van Vuuren, Posbus 6, Zwartruggens.
Superintendent van Sondagskole: J. A. Cronjé, Pk. Rhenosterdoorns, oor Rustenburg.
Orrelis: Mevr. S. F. Malan.
Koster: D. L. Cronjé, Pk. Zwartruggens.
Voorleser: H. L. Engelbrecht.
Ouderlinge: J. A. Cronjé, C. A. Young, H. L. Engelbrecht, F. F. Nortier, D. L. Harmse, J. A. P. van Tonder, D. J. Malan, G. C. Kachelhoffer, P. T. van Staden, W. Erasmus, D. L. Cronjé, G. J. Engelbrecht, H. J. Mouton, J. H. van Dijk en D. J. Kruger.
Diakens: J. M. Young, W. J. Esterhuizen, F. J. A. C. Labuschagne, P. A. Pelser, H. J. N. Bezuidenhout, L. P. Theunissen, W. J. Schoeman, J. C. Els, G. J. Harmse, J. J. Geyer, C. B. Snyman, C. J. S. Fourie, J. Oberholzer, H. J. Breedt en F. F. Fourie.

GOEDE HOOP.

Gestig 1914.

Sieletal: 104. Ledetal: 69. Gedoop: 8. Oorgekom met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.
Predikant: Ds. P. S. van Staden, B.A., B.D., Baden-Powell Laan 30, Mafeking.
Konsulent (1ste): Ds. S. E. Young, B.A., B.D., Bus 105, Zeerust.
Konsulent (2de): Ds. J. J. Engelbrecht, B.A., B.D.

Scriba/Kassier: G. van der Westhuizen, jnr., Pk. Piet Plessis, oor Vryburg.
Scriba vir Registrasie: G. van der Westhuizen, jnr.
Koster: G. van der Westhuizen, snr., Pk. Piet Plessis, oor Vryburg.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: W. J. Visser, P. Venter en W. J. C. van Niekerk.
Diakens: H. P. Groenewald, C. Viljoen, C. Brits en G. van der Westhuizen, jnr.

DELAREY.

Gestig 1922.

Sieletal: 775. Ledetal: 410. Aangeneem: 7. Gedoop: 12. Pare getroud: 3. Oorgekom met Attestasie: 5. Vertrek met Attestasie: 7. Oorgekom van ander Kerke: 10. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 6.
Predikant: Ds. J. J. Engelbrecht, B.A., B.D. Hervormde Pastorie, Delareyville.
Konsulent (1ste): Ds. D. F. Erasmus.
Konsulent (2de): Ds. P. S. van Staden, B.A., B.D.
Scriba: H. J. Loubser, Posbus 50, Delareyville.
Kassier: D. Diedericks, Posbus 30, Delareyville.
Superintendent van Sondagskole: D. R. du Plessis, Posbus 30, Delareyville.
Orrelis: Mev. S. Coetzee.
Koster: Diaken G. Stoltz, Drieangel, Pk. Geysdorp.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: D. Fleming, J. B. Rudolph, D. R. du Plessis, J. Bezuidenhout, J. A. Pretorius, G. P. J. van Vuuren, D. T. van Rensburg, B. H. Pieterse, W. Kamffer, J. C. du Toit, M. S. Engelbrecht en J. D. Marais.
Diakens: G. Stoltz, H. Combrink, D. van Niekerk, J. Buitendag, A. Louw, G. Diedericks, J. Roodman, J. J. Minnaar, H. Coetzee, J. Kruger, C. H. White en P. Coetzee.

GROOT MARICO.

Gestig 1923.

Sieletal: 1,300. Ledetal: 722. Aangeneem: 24. Gedoop: 34. Pare getroud: 15. Oorgekom met Attestasie: 11. Vertrek met Attestasie: 26. Oorgekom van ander Kerke: 17. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 9.
Predikant: Ds. W. J. Engelbrecht, B.A., B.D., Posbus 55, Groot Marico.
Konsulent (1ste): Ds. F. van Oosten, Th. C., Zwartruggens.
Konsulent (2de): Ds. S. E. Young, B.A., B.D., Zeerust.
Scriba: A. D. Schoeman, Posbus 20, Groot Marico.
Scriba vir Registrasie: A. D. Schoeman, Posbus 20, Groot Marico.
Kassier: A. G. Oberholzer.
Superintendent van Sondagskole: Ds. W. J. Engelbrecht.
Orrelis: Mev. I. Roos en J. F. van staden.
Koster: J. J. van Staden.
Voorleser: Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: C. Buitendag, P. S. van Staden, J. J. Venter, A. Naudé, A. Esterhuizen, F. J. Naude, H. L. Joubert, H. Nel, F. Naude, L. Rootman, G. van Loggerenberg, C. Cloete, P. S. van Staden, J. Robbertze, H. du Toit, E. van Niekerk.

Diakens: J. Smith, P. S. van Staden, J. J. Labuschagne, G. L. Roos, T. Rall, J. Reichel, D. du Toit, A. Neveling, W. du Plessis, F. van Straaten, L. Nel, P. Oberholzer, P. van der Westhuizen, B. Pieterse, P. J. Oberholzer, J. Naude, J. Mans en H. Robbertze.

SCHWEIZER RENEKE.

Gestig 1925.

Sieletal: 335. Ledetal: 189. Aangeneem: 3. Gedoop: 11. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 13. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 4.

Predikant: Ds. J. J. Engelbrecht, B.A., B.D., Delareyville.

Konsulent (1ste): Ds. F. van Oosten, Th. C., Bus 6, Zwartruggens.

Konsulent (2de): Ds. P. S. van Staden, B.A., B.D., Mafeking.

Scriba/Kassier: Diaken J. A. Brummer, Bus 6, Migdol.

Scriba vir Registrasie: Diaken J. A. Brummer, Bus 6, Migdol.

Superintendent van Sondagskole: Ouderling A. W. Smit, Houtvolop, Schweizer Reneke.

Voorleser: Ouderling A. W. Smit.

Ouderlinge: J. G. W. Basson, P. A. Goosen, G. P. Fourie, J. B. Havenga, I. S. Viljoen, A. W. Smit en J. M. C. Nortje.

Diakens: J. A. Brummer, A. J. Jonker, H. G. Kotze, H. J. Kotze, G. J. van Wyk en G. J. Viljoen.

MAFEKING.

Gestig 1937.

Sieletal: 198. Ledetal: 109. Aangeneem: 5. Gedoop: 9. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 12. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 7.

Predikant: Ds. P. S. van Staden, B.A., B.D., Baden Powell-laan 30, Mafeking.

Konsulent (1ste): Ds. S. E. Young, B.A., B.D., Zeerust.

Konsulent (2de): Ds. W. Engelbrecht, B.A., B.D., Groot Marico.

Scriba: J. H. Nienaber, Posbus 102, Foon 54, Mafeking.

Kassier: G. J. Grobler, Posbus 130, Mafeking.

Superintendent van Sondagskole: Ds. P. S. van Staden.

Orrelis: Mev. G. J. Grobler.

Koster: Mnr. H. van Rensburg.

Voorleser: Ouderling J. F. van Rensburg.

Ouderlinge: J. F. van Rensburg, G. J. Grobler, P. C. Bossert, R. Champion, C. J. Vorster en J. H. Nienaber.

Diakens: L. Dreyer, L. C. Nell, J. A. Nienaber en Albert Wessels.

RANDPOORT.

Gestig 1939.

Sieletal: 1,525. Ledetal: 810. Aangeneem: 50. Gedoop: 69. Pare getroud: 10. Oorgekom met Attestasie: 31. Vertrek met Attestasie: 13. Oorgekom van ander Kerke: 24. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 5.

Predikant: Ds. G. J. van Jaarsveld, B.A., B.D., Bensonlaan 12, Randfontein, Foon 67-1968.

Konsulent (1ste): Ds. F. J. Z. Booysen, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Dr. B. J. Engelbrecht, B.A., B.D.

Scriba: Mnr. J. J. Steenkamp, Elainelaan 5, Homelake, Randfontein, Foon 67-1233.

Scriba vir Registrasie: J. J. Steenkamp, Elainelaan 5, Homelake, Randfontein, Foon 67-1233.

Kassier: Mnr. M. J. van Deventer, Vlakplaas, Pk. Tarlton. Foon Tarlton: 231.

Superintendent van Sondagskole: Ds. G. J. van Jaarsveld.

Orrelis: Mnr. H. van der Merwe, Robinson 50, Randfontein, Foon 67-1237.

Koster: Oudl. J. Buitendach, Henningstraat 17, Randgate, Foon 67-2605.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: W. F. A. Hite, H. B. van Rensburg, A. J. Potgieter, C. L. van der Merwe, J. Buitendag, P. J. Bezuidenhout, N. Breedt, H. C. Crafford, W. Swanepoel, Van den Berg, J. S. Ahlers, N. J. Steenekamp, I. J. G. Cronje, G. J. van Vollenhoven en J. F. Beselaar.

Diakens: F. A. Kock, J. P. Greyling, J. J. Grové, J. B. Marnewick, H. O. Collins, W. H. Muller, J. S. Diedericks, W. Kruger, W. A. Woods, W. C. Rautenbach, J. L. Celliers, T. R. Nolan, A. W. Visagie, P. J. Loock, F. J. J. Roux, A. J. Oberholzer, C. T. Vosloo, F. Botha, D. J. C. van Wyk, M. W. Vorster.

ROODEPOORT.

Gestig 1940.

Sieletal: 1,506. Ledetal: 716. Aangeneem: 43. Gedoop: 50. Pare getroud: 10. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 5. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 3.

Predikant: Ds. P. J. J. Venter, Wightstraat 46, Roodepoort. Telefoon 61-1835.

Konsulent (1ste): Dr. B. Engelbrecht, B.A., B.D., Florida.

Konsulent (2de): Ds. W. F. H. Huyzers, B.A., B.D., De Wetstraat 25, Distriksdorp, Krugersdorp.

Scriba: P. J. Strydom, Honeyball-laan 79, Discovery, Telefoon 62-1292.

Scriba vir Registrasie: Ds. P. J. J. Venter, Wightstraat 46, Roodepoort.

Kassier: F. W. C. Labuschagne, 6de Laan 50, Roodepoort-Noord.

Superintendent van Sondagskole: J. W. Grobler, Hoystraat 69, Discovery.

Orrelis: Mej. A. Zentgraf.

Koster: F. W. C. Labuschagne.

Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: D. Fourie, J. F. Bothma, O. J. Bierman, F. W. Storm, J. P. Potgieter, J. H. Viljoen, F. W. C. Labuschagne. J. Labuschagne, S. J. Diedericks, B. P. Scheepers, J. F. Venter, A. F. Dreyer, J. W. Grobler, R. Bossert, M. Meyer, C. J. Vorster, P. J. Strydom, H. Scheffer, J. Louw.
Diakens: C. J. van Zyl, D. Erasmus, O. J. Upton, J. M. Puren, A. A. von Brandis, P. J. Francis, S. v. d. Berg, J. P. Geers, P. Bossert, B. Botha, P. J. Robbertse, J. Basson, J. Brits, K. de Koning, W. Botha en J. Moolman.

KRUGERSDORP-WES.
Gestig 1942.

Sieletal: 1,288. Ledetal: 668. Aangeneem: 62. Gedoop: 75. Pare getroud: 13. Oorgekom met Attestasie: 25. Vertrek met Attestasie: 7. Oorgekom van ander Kerke: 17. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 13.
Predikant: Ds. F. J. Z. Booysen, B.A., B.D., Foon 66-3275. Posbus 15, Krugersdorp-Wes.
Konsulent (1ste): Ds. P. J. J. Venter, Roodepoort, Foon 61-1835.
Konsulent (2de): Ds. G. J. van Jaarsveld, B.A., B.D., Randpoort.
Scriba: Oudl. P. C. du Toit, Foon 66-1672, Jonesstraat 87, Krugersdorp-Wes.
Scriba vir Registrasie: Oudl. D. H. Möller, Posbus 15, Krugersdorp-Wes.
Kassier: Oudl. M. J. Mostert, Foon 66-4572, Posbus 15, Krugersdorp-Wes.
Superintendent van Sondagskole: Oudl. J. G. de Bruin, Posbus 15, Krugersdorp-Wes.
Orrelis: Mevr. B. Meyer, Bustonstraat 15, Burgershoop.
Koster: Mevr. H. Ayres, Naudélaan 60, Krugersdorp-Wes.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: D. H. Möller, I. J. Oosthuizen, M. J. Mostert, E. H. de Witt, P. C. du Toit, H. A. Basson, J. G. de Bruin, J. A. Steyn, R. G. Deysel, A. J. Visser, C. F. Ayres, R. J. Fourie, P. H. Myburgh, C. F. Botes, H. C. van der Merwe en I. Theron.
Diakens: J. C. E. Swart, C. J. J. van Rooyen, C. Esterhuizen, H. L. Joubert, H. C. van der Merwe, A. Neveling, J. C. Esterhuizen, N. J. R. Terblanche, W. J. Smith, F. J. Labuschagne, P. J. Jonker, P. J. Kempenaar, C. N. Bezuidenhout. A. J. Nortjé en A. L. Vorster.

MALOPO.
Gestig 1942.

Sieletal: 150. Ledetal: 75. Aangeneem: 6. Gedoop: 3. Oorgekom van ander Kerke: 3.
Scriba/Kassier: P. C. Potgieter, Pk. Koedoesdraai, oor Vryburg.

VRYBURG.
Gestig 1943.

Sieletal: 158. Ledetal: 96. Aangeneem: 1. Gedoop: 2. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 8. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. S. E. Young, B.A., B.D.
Konsulent (2de) Ds. W. J. Engelbrecht, B.A., B.D.
Scriba/Kassier en Scriba vir Registrasie: Mnr. J. G. F. Pretorius, Landbank, Posbus 85, Vryburg.
Koster: Oudl. G. S. Scheepers.
Voorleser: Oudl. F. C. Rosslee.
Ouderlinge: F. C. Rosslee, L. J. Fourie, G. S. Scheepers.
Diakens: D. S. Botha, R. J. Kriel, J. C. Bosman en P. S. Grobler.

KOSTER.
Gestig 1945.

Sieletal: 407. Ledetal: 298. Aangeneem: 6. Gedoop: 16. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 5. Oorgekom van ander Kerke: 8. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.
Predikant: Vakant.
Konsulent: Ds. W. Huyzers, B.A., B.D.
Konsulent (2de): Ds. D. F. Erasmus.
Scriba en Scriba vir Registrasie: P. J. J. Nortje, Possak No. 3, Koster.
Kassier: G. Greeff, Possak No. 43, Koster.
Superintendent van Sondagskole: A. J. Greeff, Vlakfontein, Pk. Koster.
Koster: C. Barnard.
Voorleser: Oudl. A. J. Greeff.
Ouderlinge: A. J. Greeff, P. J. van der Merwe, J. J. du Plessis, A. van Jaarsveld, P. J. J. Nortje, J. L. Esterhuizen. P. van Zyl, G. Greeff.
Diakens: W. Schoeman, J. J. Esterhuyzen, G. S. Kotze, J. Claase, P. Kock, H. Greeff en M. Labuschagne.

STELLA.
Gestig 1945.

Sieletal: 151. Ledetal: 85. Gedoop: 1. Vertrek met Attestasie: 2. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. W. J. Engelbrecht, B.A., B.D., Groot Marico.
Konsulent (2de): Ds. P. S. van Staden, B.A., B.D., Mafeking.
Scriba/Kassier en Scriba vir Registrasie: J. C. Meyer, Pk. Stella.
Superintendent van Sondagskole: F. P. Erasmus, Pk. Stella.
Koster: P. Meintjies.
Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: S. P. Bezuidenhout, F. P. Erasmus en G. Stols.
Diakens: F. H. Kamffer, J. C. Meyer en C. van der Merwe.

FLORIDA.
Gestig 1946.

Sieletal: 630. Ledetal: 332. Aangeneem: 22. Gedoop: 24. Pare getroud: 2. Oorgekom met Attestasie: 8. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 6.

Predikant: Dr. B. J. Engelbrecht, B.A., B.D., Telefoon 62-2601, Gholfstraat 8, Florida.

Konsulent (1ste): Ds. W. Huyzers, B.A., B.D., Krugersdorp.

Konsulent (2de): Ds. F. J. Z. Booysen, B.A., B.D.

Scriba/Kassier: Oudl. L. M. Coetzee. Gretchenstraat 10, Florida. Foon 62-1363.

Scriba vir Registrasie: Oudl. J. van Schalkwyk, Tweedestraat 17, Maraisburg-Noord.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. J. van Schalkwyk.

Orrelis: Mevr. M. Hattingh.

Koster: P. Erwee.

Voorleser: Ouderling om die Beurt.

Ouderlinge: W. J. Steyn, C. C. A. Breet, C. Mahne, G. Nortmann, Kriel, J. van Schalkwyk, F. Hoffmann, Kruger, J. van Staden en L. M. Coetzee.

Diakens: T. P. Naudé, P. Naudé, D. Supra, Kruger, P. Loots, C. J. Steyn, Coertzen, J. P. v. d. Berg en Ehlers.

RING VAN TRICHARDTSFONTEIN

Gemeentes: Trichardtsfontein, Chrissiesmeer, Ermelo, Germiston, Piet Retief, Eendracht, Bethal, Brakpan, Delmas, Boksburg, Springs, Morgenzon, Zuurfontein, Benoni, Primrose, Breyten, Alberton, Sundra.

Ringskommissie:

Voorsitter: Ds. J. J. Prinsloo (J.-sn.).

Vise-Voorsitter: Ds. J. C. du Plessis, B.A., B.D.

Scriba: Ds. C. H. Muller, B.A., B.D.

Vise-Scriba: Ds. W. J. Roos, B.A., B.D.

Ouderlinge: D. H. P. Nortje, L. R. Breytenbach, G. P. Strydom.

Sekundi: J. J. Human, F. C. Venter, C. P. Willemse.

TRICHARDTSFONTEIN.
Gestig 1879.

Sieletal: 657. Ledetal: 421. Aangeneem: 10. Gedoop: 31. Pare getroud: 2. Oorgekom met Attestasie: 3. Vertrek met Attestasie: 13. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 7.

Predikant: Ds. J. J. Prinsloo, J.-sn., Bus 70, Trichardt.

Konsulent: Ds. C. H. Muller, B.A., B.D., Delmas.

Konsulent (2de): Ds. P. W. A. Bierman, B.A., B.D., Bethal.

Scriba/Kassier: W. A. van Schalkwyk, Bus 20, Trichard.

Superintendent van Sondagskole: W. A. van Schalkwyk, Bus 20, Trichard.

Orrelis: Mev. (ds.) J. J. Prinsloo.

Koster: G. T. D. Holtzhausen.

Voorleser: Oudl. W. A. van Schalkwyk.

Ouderlinge: W. A. van Schalkwyk, H. A. Redelinghuys, B. J. Liebenberg, G. T. D. Holtzhausen, J. N. de Vos, N. C. Oberholzer, C. J. H. Smit, H. L. Venter en P. Kruger.

Diakens: G. J. van der Merwe, F. G. Breytenbach, L. A. Stone, P. J. Bekker, J. H. Steenkamp, J. F. van Wyngaard, A. H. Lentvelt, S. Pretorius, H. C. Grobler.

CHRISSIESMEER.
Gestig 1892.

Sieletal: 267. Ledetal: 165. Aangeneem: 2. Gedoop: 5. Pare getroud: 1. Vertrek met Attestasie: 6. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. W. J. Roos, B.A., B.D., Herv. Pastorie, Ermelo.

Scriba: S. W. J. Meyer, Knockdhu, Pos Chrissiesmeer.

Kassier: Diaken C. H. Buitendag, Posbus 22, Chrissiesmeer.

Superintendent van Sondagskole: Diaken J. H. van der Heever, Pos Chrissiesmeer.

Orrelis: C. H. Buitendag.

Koster: Mevr. J. H. van der Heever.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: L. M. Stoop, H. W. Ballot, J. H. Coetser, N. J. van der Linde, J. J. P. Swart, F. Combrink, G. Broderyk en J. P. Botha.

Diakens: C. H. Buitendag, J. H. van der Heever, A. W. du Preez, J. H. Engelbrecht, J. J. P. du Preez, J. Pretorius.

ERMELO.
Gestig 1909.

Sieletal: 602. Ledetal: 370. Aangeneem: 14. Gedoop: 26. Pare getroud: 2. Oorgekom met Attestasie: 11. Vertrek met Attestasie: 18. Oorgekom van ander Kerke: 20. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 10.

Predikant: Ds. W. J. Roos, B.A., B.D., Everardstraat, Ermelo.

Scriba en Scriba vir Registrasie: Nico Wolmarans, Transvalia, Pk. Uitspanning.

Kassier: C. H. Buitendag, Pk. Ermelo.

Superintendent van Sondagskole: A. J. van Rensburg, van Oudshoornstroom, Pk. Ermelo.

Orrelis: Mevr. C. H. Buitendag.

Koster: W. C. Coetzer.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: G. J. van Rensburg, J. J. Human, J. C. Geyser, J. J. Reyneke, C. H. Buitendag, M. J. J. Dreyer, P. Fourie, Nico Wolmarans, A. J. van Rensburg, D. J. Struwig en M. Boers.

Diakens: J. M. Labuschagne, W. Labuschagne, W. A. J. van Rensburg, J. Heyneke, P. Swart, R. G. Curlewis, P. Pretorius, M. Lamprecht, P. J. Uys, P. J. Fourie, P. Marx en J. van der Westhuizen.

GERMISTON.
Gestig 1911.

Sieletal: 2,266. Ledetal: 1,265. Aangeneem: 59. Gedoop: 118. Pare getroud: 42. Oorgekom met Attestasie: 63. Vertrek met Attestasie: 80. Oorgekom van ander Kerke: 50. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 17.

Predikant: Ds. J. C. du Plessis, B.A., B.D., Webberweg 118, Germiston, Foon 51-1981.

Konsulent: (1ste): Ds. C. J. S. van Niekerk, B.A., B.D., Primrose.

Konsulent (2de): Ds. P. G. Geertsema, Benoni.

Scriba: Oudl. P. J. J. van Nieuwenhuizen, Posbus 414, Germiston. Foon 59-9456.

Scriba vir Registrasie: Oudl. G. B. C. Ooshtuizen, La Basseweg 56, Germiston. Foon 51-2641.

Kassier: Diak. J. J. Nortje, Haleylaan 49, Parkhill, Gardens, Germiston. Foon 51-1679.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. P. J. J. van Nieuwenhuizen, Posbus 414, Germiston. Foon 59-9456.

Orrelis: G. M. Marx, Rialto-gebou 7, Germiston. Foon 51-2083.

Koster: J. W. Germishuizen, Andries Pretoriusstraat 22, Elandsfontein. Foon 59-9350.

Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: J. J. Taljaard, R. G. Booysen, G. J. H. Grobler, M. C. van Staden, J. H. le Roux, J. N. Retief, J. P. Havenga, N. H. Morrison, B. J. Henning, J. J. van Vuuren, G. B. C. Oosthuizen, C. H. deConing, H. H. van der Merwe, J. C. Coetzee, A. J. de Necker, P. P. Delport, P. J. J. van Nieuwenhuizen, F. C. Swanepoel, S. P. M. Mulder, J. H. Smit, S. P. van Vuuren, W. J. Viljoen, S. J. du Plessis, P. J. Pretorius.

Diakens: H. J. van Sittert, T. L. du Bruyn, J. H. Mulder, L. Engelbrecht, B. M. G. Ludick, P. J. Bodenstein, L. Buitendag, B. H. Swart, C. M. Ehlers, M. P. Pretorius, P. H. de Necker, J. A. J. Booysen, A. J. Peyper, J. J. Nortje, W. Pretorius, M. J. Prinsloo, S. J. Coertze, J. A. Stoop, M. J. Pretorius, J. Mare, H. Botha, P. N. Viljoen, P. J. Potgieter, J. Wessels, J. A. Venter.

PIET RETIEF.
Gestig 1912.

Sieletal: 314. Ledetal: 217. Aangeneem 9. Gedoop: 17. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 4.

Predikant: Vakant.

Konsulent: Ds. W. J. Roos, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. C. H. Muller, B.A., B.D.

Scriba: D. S. du Plessis, Posbus 23, Piet Retief.

Kassier: F. P. Faber, Posbus 104, Piet Retief.

Superintendent van Sondagskole: D. S. du Plessis, Posbus 23, Piet Retief.

Orrelis: Mevr. S. M. Faber.

Koster: G. D. Richards.

Voorleser: Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: P. S. Botes, I. P. Engelbrecht, F. P. Faber en F. J. Havenga.

Diakens: D. S. du Plessis, G. P. J. du Toit, R. P. Herbst, J. J. J. Pieterse en G. D. Richards.

EENDRACHT.
Gestig 1917.

Sieletal: 1,107. Ledetal: 550. Aangeneem: 19. Gedoop: 30. Pare getroud: 2. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 4. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 2.

Predikant: Vakant.

Konsulent (1ste): Ds. J. H. van Staden, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. C. H. Muller, B.A., B.D.

Scriba/Kassier: P. A. Ras, Pk. Bosmansfontein, oor Greylingstad.

Superintendent van Sondagskole: D. S. Janse van Rensburg.

Orrelis: Mevr. M. M. Prinsloo.

Koster: B. J. Barnard.

Voorleser: Oudle. P. A. Ras en J. H. Vorster.

Ouderlinge: P. A. Ras, C. P. Willemse, J. H. Vorster, A. M. Prinsloo, J. J. Venter, J. L. Venter, A. J. Burger, J. Vorster, J. Geldenhuys en J. Coetzee.

Diakens: A. T. van Niekerk, P. J. L. Venter, D. S. Venter, S. C. Prinsloo, S. J. E. Duvenage, J. C. Kruger, D. S. J. van Rensburg, M. C. Pelser, W. H. Bornman en W. C. Meyer.

BETHAL.
Gestig 1918.

Sieletal: 876. Ledetal: 538. Aangeneem: 24. Gedoop: 26. Pare getroud: 3. Oorgekom met Attestasie: 5. Vertrek met Attestasie: 18. Oorgekom van ander Kerke: 1. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 6.

Predikant: Ds. P. W. A. Bierman, B.A., B.D., Nederduitsch Hervormde Pastorie, Vermootenstraat, Bethal.

Konsulent (1ste): Ds. J. J. Prinsloo, G.-sn., B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. J. C. du Plessis, B.A., B.D.

Scriba: A. C. Pienaar. Posbus 100, Bethal.

Scriba vir Registrasie: G. I. van der Westhuizen, Posbus 162, Bethal.

Kassier: Oudl. D. E. P. Nortje, Posbus 85, Bethal.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. D. J. Kidson, Du Plooystraat 5, Bethal.

Orrelis: Mevr. S. Nortje.

Koster: J. Hattingh.

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: D. E. P. Nortje, N. J. Grobler, J. J. du Toit, J. G. du Toit, A. M. Strauss, C. F. Taljaard, C. J. C. Muller, W. Hugo, D. J. Kidson, G. S. van Heerden en H. D. L. Roux.

Diakens: B. F. Booysen, S. M. Venter, P. R. Nel, I. M. van der Berg, J. H. N. Vorster, G. J. Piek, P. L. Zietsman, J. C. Esterhuizen, A. C. Pienaar, J. P. Naudé, S. du Toit en S. I. Mulder.

BRAKPAN.
Gestig 1925.

Sieletal: 1,876. Ledetal: 1,021. Aangeneem: 65. Gedoop: 94. Pare getroud: 22. Oorgekom met Attestasie: 43. Vertrek met Attestasie: 32. Oorgekom van ander Kerke: 15. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 11.

Predikant Ds. J. J. Prinsloo, B.A., B.D., Rhodeslaan 57, Brakpan. Posbus 109, Brakpan. Foon 55-2639.

Konsulent (1ste): Ds. P. G. Geertsema, Benoni.

Konsulent (2de): Ds. J. D. H. Smit, B.A., B.D., Alberton.

Scriba en Scriba vir Registrasie: Oudl. S. I. Prinsloo, Germainslaan 47, Brakpan. Telefoon 55-2213.

Kassier: Oudl. D. P. S. Linnenkamp, Posbus 109, Brakpan.

Superintendent van Sondagskole: Oudl. J. H. Deysel, Victorialaan 5, Brakpan.

Orrelis: Mej. E. de Wet.

Koster: Oudl. S. J. M. van Heerden, Lesterweg 44, Brenthurst.

Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: F. A. Bezuidenhout, F. A. Booyse, J. Bekker, J. H. Breitenbach, L. Breytenbach, J. J. Coetzee, J. Coetzee, J. H. Deysel, C. du Toit, F. J. du Toit, L. du Preez, W. G. Earle, F. Herbst, W. Jordaan, G. Joubert, A. Knoetze, J. H. le Grange, D. P. S. Linnenkamp, J. S. Marais, B. J. Marais, J. H. Pieters, W. J. Pretorius, S. I. Prinsloo, J. Scholtz, W. W. Viljoen, S. J. van Heerden, P. van Wyngaardt, J. G. van der Bank, J. D. van den Berg, A. C. Wessels, M. J. Wolmarans en M. Zwart.

Diakens: P. L. Bezuidenhout, C. E. Bothma, N. J. Bronkhorst, J. H. Coetzee, P. H. Ferreira, J. L. Green, H. Greyling, J. P. Grobbelaar, J. Herbst, D. G. Jacobs, G. J. Jacobs, J. J. Knoetze, P. D. Leeuwner, A. C. Muller, J. Olivier, B. J. Pieters, J. F. Prinsloo, P. B. N. Prinsloo, J. S. Riekert, M. F. Roos, J. Spies, J. J. L. Stiglingh, H. C. Venter, R. G. Vermaak, P. B. C. van Dyk, D. van Vuuren, C. L. van Vuuren, M. J. van Vuuren en N. J. van der Walt.

DELMAS.
Gestig 1926.

Sieletal: 725. Ledetal: 375. Aangeneem: 41. Gedoop: 32. Pare getroud: 12. Oorgekom met Attestasie: 12. Vertrek met Attestasie: 28. Oorgekom van ander Kerke 8. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.

Predikant: Ds. C. H. Muller, B.A., B.D., Posbus 115, Delmas.

Konsulent (1ste): Ds. F. J. van Zyl, B.A., B.D.

Konsulent (2de): Ds. J. J. Prinsloo, J.-sn.

Scriba/Kassier en Scriba vir Registrasie: W. F. Krugel, Posbus 36, Delmas.

Superintendent van Sondagskole: M. J. van der Westhuizen, Strijdpan, Pk. Saamtrek.

Koster: F. D. Kruger, Posbus 67, Delmas.

Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: M. J. du Plessis. P. J. Krugel, J. P. Hattingh, J. J. Eksteen, A. J. Greyling, P. T. Bothma, W. A. Kruger, P. C. Riekert, C. B. Snyman, T. J. Mulder, D. S. Reiners en W. F. Krugel.

Diakens: J. Venter, J. A. Rossouw, J. J. Uys (jnr.), W. Oosterhuis (jnr.), J. H. Greyling, P. van Rensburg, C. N. Krugel, Freddie Oosterhuis, W. P. Viljoen, J. J. Esterhuizen, H. Krause en C. N. du Preez.

BOKSBURG.
Gestig 1932.

Sieletal: 1,318. Ledetal: 768. Aangeneem: 37. Gedoop: 66. Pare getroud: 13. Oorgekom met Attestasie: 11. Vertrek met Attestasie: 33. Oorgekom van ander Kerke: 34. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 13.

Predikant: Ds. G. P. J. Grobler, B.A., B.D., 10e Straat 41, Boksburg-Noord. Foon 52-1920.

Konsulent (1ste): Ds. C. J. van Niekerk, B.A., B.D., Starstraat No. 2, Fishers Heuwel.

Scriba: I. Kolver, Ruiterstraat 15, Cason-Dorp, Boksburg-Noord.

Scriba vir Registrasie: Mej. S. S. Nel, Charl Cilliersstraat 56, Boksburg-Noord. Foon 52-1065.

Kassier: J. A. P. Nel, Charl Cilliersstraat 56, Boksburg-Noord. Foon 52-1065.

Superintendent van Sondagskole: C. G. Schutte, 8ste Straat 82, Boksburg-Noord.

Orrelis: Mej. M. Scholtz, Charl Cilliersstraat 95, Boksburg-Noord. Foon 52-1080.

Koster: G. P. Brits

Voorleser: 'n Ouderling.

Ouderlinge: J. A. P. Nel, I. Kolver. H. J. van der Merwe, A. H. van der Westhuizen, J. M. Quinn, M. J. Erasmus, W. J. van Staden, G. P. Brits, F. J. de Lange, J. H. Botes, J. C. Grobler, F. van Vuuren, M. J. Cronjé, P. A. Gouws, F. G. Terblanche, J. J. Brits, C. J. Els, D. S. van der Westhuizen, W. A. Viljoen.

Diakens: J. J. Rosslee, J. S. Horn, S. J. Otto, R. J. Brits, J. M. de Wet, P. Jacobs, E. Els, C. J. Basson, L. C. Horn, G. P. Weber, A. J. J. van der Merwe, C. J. Badenhorst, R. A. Brits, J. J. van der Westhuizen, B. P. v. d. Berg, A. P. de Jager, G. van der Merwe, E. J. Els.

SPRINGS.
Gestig 1936.

Sieletal: 1,776. Ledetal: 893. Aangeneem: 51. Gedoop: 80. Pare getroud: 17. Oorgekom met Attestasie: 64. Vertrek met Attestasie: 47. Oorgekom van ander Kerke: 26. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 17.

Predikant: Ds. F. J. van Zyl, B.A., B.D., Kentsirkel 81, Petersfield, Springs.

Konsulent (1ste): Ds. J. J. Prinsloo, G.-sn., B.A., B.D., Brakpan.

Konsulent (2de): Ds. C. H. Muller, B.A., B.D., Delmas.
Scriba: H. J. van Broekhuizen, Kentsirkel 112, Petersfield, Springs.
Scriba vir Registrasie: P. A. von Wielligh, Tel. 56-2798 Mayfair Flats 2, Gedulddorp, Springs.
Kassier: H. J. van Broekhuizen.
Superintendent van Sondagskole: C. J. Zwarts, Vierdestraat 25, Springs.
Orrelis: F. W. van Drimmelen.
Koster: D. J. Robberts, Brandstraat 43, Gedulduitbreiding. Tel. 56-1600.
Voorleser: Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: G. J. van der Bank, J. L. Reiners, A. van Wyk, C. P. J. Krige, A. J. Reyneke, C. Grobler, J. L. Venter, F. Engelbrecht, P. G. Steyn, H. J. Bouwer, P. H. Botes, L. Stoop, B. G. Nel, W. H. Maclean, B. J. J. van Nieuwenhuyzen, H. J. van Broekhuizen, Meyer, S. A. Briël, J. C. du Plessis, J. W. Schoeman, A. van Zyl, H. J. Botha, D. H. Fourie, C. A. Greyling.
Diakens: S. P. Viljoen, G. de Beer, J. N. du Bruyn, C. Prinsloo, J. H. Redelinghuys, L. L. Griffin, F. W. van Drimmelen, R. C. Wilson, L. J. Viljoen, H. J. de Bruin, F. Wilson, D. J. Robberts, A. G. Beeslaar, J. P. Grobler, P. C. Potgieter, P. Rheeder, M. Jansen, J. L. Brits, C. J. Zwarts, J. A. Rossouw, F. Wilson, B. G. Nel, S. G. Grové.

MORGENZON.
Gestig 1936.

Sieletal: 287. Ledetal: 174. Aangeneem: 7. Gedoop: 9. Pare getroud: 2. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 12. Oorgekom van ander Kerke: 6.
Predikant: Ds. P. W. A. Bierman, B.A., B.D., Bethal.
Konsulent: Ds. J. C. du Plessis, B.A., B.D., Germiston.
Konsulent (2de): Ds. J. D. H. Smit, B.A., B.D.
Scriba: Cor. Strydom, Bus 42, Morgenzon.
Scriba vir Registrasie: Cor. Strydom: Bus. 42, Morgenzon.
Kassier: J. J. Marnewick (jnr.), Bus. 33, Morgenzon.
Orrelis: Mevr. Ds. P. W. A. Bierman.
Koster: D. J. Strydom.
Voorleser: Oudll. Cor. Strydom en H. Grobler.
Ouderlinge: Cor. Strydom, H. Grobler, C. C. W. Engelbrecht, J. Bekker en H. Marx.
Diakens: W. Zevenster, J. Marć, M. van Wyk en V. Potgieter.

ZUURFONTEIN.
Gestig 1939.

Sieletal: 975. Ledetal: 500. Aangeneem: 21. Gedoop: 42. Pare getroud: 10. Oorgekom met Attestasie: 60. Vertrek met Attestasie: 8. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 6.
Predikant: Ds. J. H. van Staden, B.A., B.D., Ned. Herv. Pastorie, Kempton Park. Foon 9442.

Konsulent (1ste): Ds. G. P. J. Grobler, B.A., B.D., 10de Straat 41, Boksburg-Noord.
Konsulent (2de): Ds. J. C. du Plessis, B.A., B.D., Webberweg 118, Germiston.
Scriba: F. C. Venter, Zuurfontein, Pk. Kempton Park. Foon 9602.
Scriba vir Registrasie: Mevr. S. Venter, Zuurfontein, Pk. Kempton Park. Foon 9602.
Kassier: W. Marais, Pk. Birchleigh.
Superintendent van Sondagskole: I. W. Vosloo, Witkoppies No. 7. Pk. Kempton Park.
Orrelis: Mevr. S. Venter, Pk. Kempton Park.
Koster: Mevr. N. Robberts.
Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.
Ouderlinge: J. H. J. Venter, H. G. Joubert, M. J. Marais, F. C. Venter, F. J. Marais, H. P. C. Jooste, N. J. van Wyk, H. P. Viljoen, L. Janse van Vuuren, P. Smit en C. Kloppers.
Diakens: F. J. Nel, S. Nel, G. Strydom, C. J. Wolfaardt, I. Staats, L. J. C. van den Berg, I. Mostert, J. G. Oosthuizen, P. Blom en J. J. van Staden.

BENONI.
Gestig 1941.

Sieletal: 1,500. Ledetal: 700. Aangeneem: 22. Gedoop: 52. Pare getroud: 7. Oorgekom met Attestasie: 23. Vertrek met Attestasie: 13. Oorgekom van ander Kerke: 8. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 4.
Predikant: Ds. P. G. Geertsema, Whitehouselaan 6, Farrarmere, Benoni.
Konsulent (1ste): Ds. J. D. H. Smit, B.A., B.D., Alberton.
Konsulent (2de): Ds. C. J. S. van Niekerk, B.A., B.D., Primrose.
Scriba en Scriba vir Registrasie: Chris Engelbrecht, Whitehouselaan 19, Farrarmere, Benoni.
Kassier: D. J. Ligthelm, Pk. Bus 596, Benoni.
Superintendent van Sondagskole: Chris Engelbrecht, Whitehouselaan 19, Farrarmere, Benoni.
Orrelis: Mevr. E. G. Snyman en D. J. Ligthelm.
Koster: I. W. Hattingh, Rothsaystraat 9a, Benoni.
Voorleser: Oudl. Chris. Engelbrecht.
Ouderlinge: C. J. Prinsloo, C. L. Engelbrecht, P. H. Botha, J. A. Nagel, J. P. Faure, S. J. Klopper, N. P. J. Smit, A. P. Prinsloo, I. W. Hattingh, L. J. Steyn, J. J. H. Zeelie, J M. Wolmarans, J .C. Heyneke, D. J. Ligthelm, J. G. Joubert, W. H. Strydom, Jan du Toit, J. J. Kachelhoffer.
Diakens: J. A. J. Vermeulen, W. J. Heyneke, M. J. Botha, E. G. Snyman, W. A. van der Merwe, Jan Roodt, Simon Prinsloo, J. M. Prinsloo, Bennie Pretorius, B. H. Pretorius, J. J. Willemse, B. J. Rudolph, Solomon Kruger, J. C. Loots, I. W. Labuschagne, B. H. Swart en F. Booyse.

PRIMROSE.
Gestig 1945.

Sieletal: 1,707. Ledetal: 976. Aangeneem: 51. Gedoop: 87. Pare Getroud: 14. Oorgekom met Attestasie: 70. Vertrek met Attestasie: 17. Oorgekom van ander Kerke: 27. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 8.

Predikant: Ds. C. J. S. van Niekerk, B.A., B.D., Starstraat 2, Fishersheuwel, Germiston. Foon 58-1649.

Konsulent (1ste): Ds. J. J. Prinsloo, G.-sn.

Konsulent (2de): Ds. P. G. Geertsema.

Scriba: B. G. Venter, Scorpiostraat 36, Fishersheuwel, Germiston. Foon 58-1472.

Scriba vir Registrasie: J. P. A. Reyneke, Deodarweg 13, Primrose-Oos.

Kassier: S. J. Venter, Jupiterweg 15, Fishersheuwel.

Superintendent van Sondagskole: J. H. Erasmus, Gorstlaan 44, Primrose.

Orrelis: J. G. van der Spuy.

Koster: D. A. Swart.

Voorleser: 'n Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: T. F. Dreyer, T. F. Klopper, B. Smit, F. J. Griffin, J. H. Erasmus. F. Breytenbach, C. H. J. Buitendag, J. F. C. Kern, G. J. Scheepers, G. J. Snyman, G. Lizemore, J. C. Heyneke, J. A. Harmse, J. H. Kühl, P. Swart, J. C. Steyn, A. J. Fourie, M. C. Erasmus, J. D. de Waal, J. F. Struwig, G. Pretorius.

Diakens: W. L. Pretorius, E. H. Greeff, A. J. Swanepoel, G. A. Victor, J. D. Olivier, S. W. Bouwer, W. Breytenbach, D. K. le Roux, S. J. de Lange, J. L. van der Linde, F. J. Reyneke, A. G. Pelser, J. Reynders, G. J. C. Nell, C. J. Smith, J. J. Höll, B. G. Venter, W. Nel, T. A. Schutte, M. Breedt, W. Buitendag, J. J. Botha en J. H. Vorster.

BREYTEN.
Gestig 1945.

Sieletal: 341. Ledetal: 170. Aangeneem 5. Gedoop: 9. Pare getroud: 1. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 6. Oorgekom van ander Kerke: 10. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.

Predikant: Ds. W. J. Roos, B.A., B.D., Everardstraat, Ermelo. Foon 39.

Konsulent (1ste): Ds. F. J. van Zyl, B.A., B.D., Kentsirkel 81, Petersfield. Springs.

Konsulent (2de): Ds. C. H. Muller, B.A., B.D. Posbus 115, Delmas.

Scriba/Kassier en Scriba vir Registrasie: Oudl. H. P. Dreyer, Lloyd Georgestraat, Bus 34, Breyten.

Superintendent van Sondagskole: S. C. J. van Rensburg, Bus 34, Breyten.

Orrelis: Diaken C. A. Ras.

Koster: A. J. J. van Vuuren.

Voorleser: Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: H. P. Dreyer, W. A. Roeloffze, C. J. Breytenbach, T. P. Goosen, A. A. Jansen van Vuuren, D. N. Jansen van Nieuwenhuizen.

Diakens: S. F. van Biljon, D. Botha, A. L. Joubert, C. A. Ras.

ALBERTON.
Gestig 1946.

Sieletal: 836. Ledetal: 485. Aangeneem: 30. Gedoop: 47. Pare getroud: 3. Oorgekom met Attestasie: 32. Vertrek met Attestasie: 15. Oorgekom van ander Kerke: 28. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 3.

Predikant: Ds. J. D. H. Smit, B.A., B.D., Susannaweg 55, Florentia, Alberton. Foon 59-9368.

Konsulent (1ste): Ds. C. J. S. van Niekerk, B.A., B.D., Primrose. Foon 58-2699.

Konsulent (2de): Ds. J. H. van Staden, B.A., B.D., Zuurfontein, Kempton Park. Foon 9442.

Scriba: G. P. Strydom, Susannaweg 64, Florentia, Alberton.

Scriba vir Registrasie: T. F. Kruger, Negendelaan 38a, Alberton.

Kassier: I. B. Bierman, Clintonweg 54, New Redruth, Alberton.

Superintendent van Sondagskole: J. H. Badenhorst, Voortrekkerweg 39, New Redruth, Alberton.

Orrelis: Mej. A. Schoeman, Tweedelaan 32, Alberton.

Koster: G. P. Strydom, Susannaweg 64, Florentia. Alberton.

Voorleser: Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: I. B. Bierman, G. P. Strydom, S. J. Erasmus, T. F. Kruger, G. P. Bekker, H. P. Grobler, J. H. Badenhorst, F. J. Cronje, P. M. Fick, J. J. van Vuuren, J. J. Bornman, P. J. van der Merwe, A. P. Ackerman en D. J. Hattingh.

Diakens: D. B. du Preez, J. C. v. d. Berg, H. M. Grobler, D. J. Morse, S. P. Mulder, N. Prinsloo. P. Visagie, N. A. Mulder, C. Delport, C. J. P. Niemand, J. C. Meyer en F. J. Snyman.

SUNDRA.
Gestig 1950.

Sieletal: 352. Ledetal: 192. Gedoop: 5. Pare getroud: 1.

Predikant: Ds. C. H. Müller, B.A., B.D., Posbus 115, Delmas.

Konsulent (1ste): Ds. J. J. Prinsloo, Posbus 70, Pk. Trichardt.

Konsulent (2de): Ds. F. J. van Zyl, B.A., B.D., Kentsirkel 81, Petersfield, Springs.

Scriba/Kassier en Scriba vir Registrasie: Diak. D. J. Müller, Sundraskool, Pk. Sundra, Tvl.

Voorleser: Ouderling om die beurt.

Ouderlinge: S. M. van Dyk, C. G. Grové, J. Eksteen, J .J. Steyn, M. C. Espach.

Diakens: A. du Plessis, M. Potgieter, D. J. Müller, H. Potgieter. J. J. Beytell, M. J. du Plessis.

RING VAN RHODESIË

SUIDELIKE RHODESIË

Gemeentes: Gwelo (met afdelings Umvuma, Shabani, Selukwe, Que Que.
Afdeling Welgetroost, Afdeling Sinoia, Fort Victoria, Bulawayo, Salisbury, Chipinga, Rusape, Gatooma, Wankie.
Ringskommissie:
Voorsitter: Ds. S. J. Strydom.
Vise-Voorsitter: Oudl. T. E. Serfontein.
Scriba: R. J. Benade.
Vise-Scriba: S. H. Boshoff.
Ouderlinge: T. E. Serfontein, F. W. C. Kirsch, H. S. Stroebel.
Sekundi: P. G. Venter, J. M. Rabe, B. J. Mostert.

NOORDELIKE RHODESIË

Gemeentes: Lusaka, Afdeling Broken Hill, N'Kana, Afdeling Chingola, Luanshya, Mufulira.

GWELO
(Met afdelings Selukwe, Shabani, Umvuma en Que Que)
Gestig 1923.

Sieletal: 232. Ledetal: 128. Aangeneem: 16. Gedoop: 25. Pare getroud: 1.
Predikant: Ds. S. J. Strydom, 7e Straat 8, Gwelo, S.-Rhod.
Konsulent (1ste): Ds. P. J. J. Venter, Roodepoort.
Scriba en Scriba vir Registrasie: R. J. Benadie, Watershed 1, Gwelo, S.-Rhodesië.
Kassier: Ds. S. J. Strydom, 7de Straat 8, Gwelo, S.-Rhodesië.
Superintendent van Sondagskole: R. J. Benadie.
Orreliste: Mej. Hester Gouws.
Koster: F. A. Benadie.
Ouderlinge: C. D. Joubert en R. J. Benadie.
Diakens: J. L. Pretorius en F. A. Benadie.

AFDELING WELGETROOST.

Sieletal: 58. Ledetal: 35.
Predikant: Ds. S. J. Strydom, 7de Straat 8, Gwelo, S.-Rhod.
Konsulent (1ste): Ds. P. J. J. Venter, Roodepoort.
Ouderlinge: Johannes Botha en Henning Visser.
Diakens: J. Strydom.

AFDELING SINOIA.

Sieletal: 36. Ledetal: 21. Aangeneem: 1. Gedoop: 4. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 1.
Predikant: Ds. S. J. Strydom, 7de Straat 8, Gwelo.
Scriba: Mevr. Magda Naudé, Buwi, Pk. Eldorado.
Kassier: Mevr. Magda Naudé, Buwi, Pk. Eldorado.
Ouderlinge: S. P. Naudé.
Diakens: W. A. S. Olivier.

FORT VICTORIA.
Gestig 1923.

Sieletal: 95. Ledetal: 58.
Predikant: Ds. S. J. Strydom, 7de Straat 8, Gwelo.
Konsulent (1ste): Ds. P. J. J. Venter, Roodepoort.
Ouderlinge: C. J. Rabe, J. J. Bronkhorst, Br. van Rooyen.
Diakens: J. C. Oosthuizen, J. Marais, J. Stopforth.

BULAWAYO.
Gestig 1934.

Sieletal: 172. Ledetal: 101.
Predikant: Ds. S. J. Strydom, 7de Straat 8, Gwelo, S.R.
Konsulent (1ste): Ds. P. J. J. Venter, Roodepoort.
Scriba-Kassier: L. C. van der Merwe, Posbus 75, Bulawayo.
Ouderlinge: M. Herbst, N. Booyse en P. Venter.
Diakens: H. Pretorius, M. J. Herbst en Br. Hugh.

SALISBURY.
Gestig 1934.

Sieletal: 253. Ledetal: 125. Aangeneem: 11. Gedoop: 11. Oorgekom met Attestasie: 14. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 2.
Predikant: Ds. S. J. Strydom.
Konsulent (1ste): Ds. P. J. J. Venter.
Scriba: S. H. Boshoff, Frogmore Estate, Pk. M'Sonneddi.
Kassier: G. Barry.
Superintendent van Sondagskole: G. P. Stoltz.
Ouderlinge: G. P. Stoltz, H. S. Stroebel, J. v. d. Berg en S. H. Boshoff.
Diakens: G. E. Barry, H. Botha, J. Duvenhage en P. H. Hugo.

CHIPINGA.
Gestig 1937.

Sieletal: 19. Ledetal: 12.
Predikant: Ds. S. J. Strydom, 7de Straat 8, Gwelo, S.R.
Konsulent: Ds. P. J. J. Venter, Roodepoort.
Scriba: G. Ferreira, „Laughing Waters," Pk. Chipinga.
Kassier: G. Rall, Pk. Chipinga.
Ouderlinge: C. Kruger.

RUSAPE.
Gestig 1945.

Sieletal: 79. Ledetal: 46.
Predikant: Ds. S. J. Strydom, Gwelo.
Scriba-Kassier: H. Alberts, „Groenvlei," Pk. Unyazura, S.R.
Ouderlinge: F. W. Kirsch, T. C. Serfontein.
Diakens: Victor Eckard, H. de Beer.

GATOOMA.
Gestig 1947.

Sieletal: 101. **Ledetal:** 57. Gedoop: 10.
Predikant: Ds. S. J. Strydom, 7de Straat 8, Gwelo.
Konsulent (1ste): Ds. P. J. J. Venter.
Scriba/Kassier: J. H. Buys, Old Park Town, Eiffel Flats, Gatooma.
Ouderlinge: J. M. Rabe en S. J. Duvenage.
Diakens: G. P. Noppe en A. W. Millar.

WANKIE.
Gestig 1947.

Sieletal: 28. Ledetal: 18.
Predikant: Ds. S. J. Strydom, 7de Straat 8, Gwelo.
Konsulent (1ste): Ds. P. J. J. Venter, Roodepoort.

LUSAKA.
Gestig 1930.

Sieletal: 171. Ledetal: 81.
Predikant: Ds. D. J. A. G. du Toit, B.A., B.D.
Scriba: Mevr. M. E. Wienand, Bus 408, Lusaka.
Kassier: W. H. Neethling, „Windhoek," Lusaka.
Ouderlinge: W. H. Neethling, D.S. van Dyk.
Diakens: J. J. Scheepers, J. Nel.

AFDELING BROKEN HILL.

Sieletal: 78. Ledetal: 47.
Predikant: Ds. D. J. A. G. du Toit, B.A., B.D.
Scriba: G. van der Merwe, Posbus 59, Broken Hill.
Kassier: G. van der Merwe, Posbus 59, Broken Hill.
Ouderlinge: G. van der Merwe.
Diakens: B. P. Geldenhuys.

N'KANA.
Gestig 1934.

Sieletal: 118. Ledetal: 65.
Predikant: Ds. J. A. C. du Toit, B.A., B.D.
Scriba: J. A. Venter, Philipstraat 56, N'Kana.
Kassier: J. H. Joubert, Cornwall Laan 3, Kitwe.
Mede Kassier: A. J. Gerber, 5/16de Laan, N'Kana.
Superintendent van Sondagskole: C. A. P. Loggenberg.
Ouderlinge: A. J. Gerber, D. C. Lourens.
Diakens: C. A. P. Loggenberg, J. A. Venter en P. A. Botes.

AFDELING CHINGOLA.

Sieletal: 62. Ledetal: 32.
Predikant: Ds. D. J. A. G. du Toit, B.A., B.D.
Scriba: J. J. Human, 19/13de Straat, Chingola.
Ouderlinge: F. B. van Wyk.
Diakens: J. J. Human.

LUANSHYA.
Gestig 1941.

Sieletal: 141. Ledetal: 65.
Predikant: Ds. D. J. A. G. du Toit, B.A., B.D.
Scriba/Kassier: P. A. Geldenhuys, M. 45, Luanshya.
Superintendent van Sondagskole: C. A. Swart, 44 J., Luanshya.
Ouderlinge: C. A. Swart, B. J. Mostert, S. C. du Rand.
Diakens: E. S. van Niekerk, G. M. Riekert, P. A. Geldenhuys, J. J. Basson (Ndola).

MUFULIRA.
Gestig 1946.

Sieletal: 136. Ledetal: 66.
Predikant: Ds. D. J. A. G. du Toit, B.A., B.D.
Scriba/Kassier: L. N. du Toit, Posbus 2, Mufulira.
Superintendent van Sondagskole: T. F. Grobler, C. 31, Mufulira.
Ouderlinge: T. F. Grobler, I. M. Prinsloo, C. J. Roets.
Diakens: C. E. Belcher, L. N. du Toit, P. J. Greyling en P. W. Moller.

RING VAN SUIDWES-AFRIKA

Gemeentes: Gobabis, Otjiwarango, Grootfontein, van Drimmelen, Outjo.
Ringskommissie:
Voorsitter: Ds. C. S. van H. Steenekamp, B.A., B.D.
Vise-Voorsitter: Ds. P. A. R. C. van Wyk, B.A., B.D.
Scriba: Ds. W. P. van der Merwe, B.A., B.D.
Vise-Scriba: Oudl. P. P. H. Alberts.
Ouderlinge: J. C. van der Merwe, J. G. van Staden, B. C. Spies.

GOBABIS.
Gestig 1936.

Sieletal: 274. Ledetal: 149.
Predikant: Vakant.
Scriba/Kassier: Paul Oosthuizen, Pk. Gobabis, S.WA.

OTJIWARONGO.

Gestig 1937.

Sieletal: 124. Ledetal: 68.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. J. H. van Staden, B.A., B.D.
Scriba: J. P. Venter, Langverwag, Otjiwarongo.
Kassier: J. M. Venter, Rooibult, Otjiwarongo.
Superintendent van Sondagskole: J. P. van der Walt, Moravia, Otjiwarongo.
Koster: J. P. van der Walt.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: G. J. van Staden, J. P. van der Walt, J. P. Venter.
Diakens: J. M. Venter, J. P. Venter, P. J. van der Merwe.

GROOTFONTEIN.

Gestig 1937.

Sieletal: 163. Ledetal: 93. Aangeneem: 6. Gedoop: 8. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 4. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 4.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. J. H. van Staden, B.A., B.D.
Scriba-Kassier: A. M. Kok, Plaas No. 10, Pk. Grootfontein.
Superintendent van Sondagskole: B. J. Alberts.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderling: G. A. J. Alberts, Klippan, Pk. Grootfontein. B. J. Alberts, Okshoof, Pk. Guchab. L. Ch. Potgieter, Brakkies, Pk. Abenab. J. A. Steyn, Pk. Tsumeb.
Diakens: T. J. Lambert, Bosrand, Pk. Guchab. G. J. Alberts, Tsumeb Mein. J. Alberts (G.-sn.), Eiandshoogte, Pk. Grootfontein. A. Ch. Venter, Dotthan, Pk. Abenab.

VAN DRIMMELEN.

Gestig 1941.

Sieletal: 72. Ledetal: 45. Aangeneem: 1. Vertrek met bew. Lidmaatskap: 4.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. Botha, B.A., B.D.
Konsulent (2de): Ds. Joubert, B.A., B.D.
Scriba/Kassier: J. C. van der Merwe, Goedgeluk, P/s. 84, Okahandja, S.W.A.
Scriba vir Registrasie: J. C. van der Merwe.
Superintendent van Sondagskole: P. S. Oosthuizen, Pk. Okahandja, S.W.A.
Koster: J. M. van der Merwe.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: P. J. Labuschagne en J. C. van der Merwe.
Diakens: J. Opperman en C. N. Coetzee.

OUTJO.

Gestig 1943.

Sieletal: 185. Ledetal: 104. Aangeneem: 2. Gedoop: 4. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 6. Oorgekom van ander Kerke: 2.
Predikant: Vakant.
Konsulent (1ste): Ds. G. J. van Jaarsveld, B.A., B.D., Randpoort.
Konsulent (2de): Ds. C. van Niekerk, B.A., B.D., Primrose.
Scriba/Kassier, Scriba vir Registrasie en Superintendent van Sondagskole: P. P. H. Alberts, Neins West, Outjo.
Voorleser: 'n Ouderling.
Ouderlinge: P. P. H. Alberts, L. M. du Plessis, G. Lambert, D. Oosthuizen.
Diakens: P. Lambert, P. Coetzee, Sarel du Toit, Koos van der Merwe en Z. Louw.

OOS-AFRIKA EN ANGOLA.

(Onder toesig van die ALGEMENE KERKVERGADERING).
Gemeentes: Rensburgrus, Arusha.

RENSBURGRUS.

Sieletal: 250. Ledetal: 130.
Predikant: Ds. D. J. van Staden, B.A., B.D., Bus 236, Eldoret, Kenya.
Scriba en Scriba vir Registrasie: J. A. D. van Rensburg, Bus 236, Eldoret.
Kassier: Ouderling S. P. Kruger, Bus 134, Eldoret.
Superintendent van Sondagskole: Ouderling L. S. J. Wolmarans, Bus 17, Eldoret.
Orrelis: Mev. A. de Beer.
Koster: Br. J. J. Engelbrecht.
Voorleser: Oudle. Wolmarans en Van Rensburg.
Ouderlinge: S. P. Kruger, L. S. J. Wolmarans, J. J. van Rensburg, P. S. A. Steenkamp, F. R. van Rensburg en H. S. J. van Rensburg.
Diakens: D. P. J. Engelbrecht, J. B. Smith, J. B. van Dyk, S. P. Engelbrecht, A. P. S. Steenkamp en J. A. Welmans.

ARUSHA.

Sieletal: 176. Ledetal: 107.
Predikant: Ds. D. J. van Staden, B.A., B.D., Posbus 236, Eldoret, Kenya.
Scriba/Kassier: G. de Beer, Bus 16, Arusha.

ANGOLA.

Afdelings: Capeio-Villa Luzo, Nova Lisboa, Chipindo, Kee, Chicuma, Pocolo-Chibia.

CAPEIO-VILLA LUZO.

Sieletal: 108. Ledetal: 34. Gedoop: 4.
Predikant: Vakant.
Scriba/Kassier: B. J. Ludecke, Capeio C. F. B. Kon. 586, Angola.
Ouderlinge: D. B. Enslin en J. J. Engelbrecht.
Diakens: B. Ludecke.

NOVA LISBOA.

Sieletal: 15. Ledetal: 10. Gedoop: 1.
Predikant: Vakant.
Scriba: J. de Sousa, C.P. 78, Nova Lisboa, Angola.

CHIPINDO.

Sieletal: 18. Ledetal: 12. Aangeneem: 2.
Predikant: Vakant.
Scriba: F. J. Rehan, Somil, C.P. 200, Nova Lisboa, Angola.

KUU.

Sieletal: 51. Ledetal: 22. Aangeneem: 2. Gedoop: 9.
Predikant: Vakant.
Scriba: F. Benade, c/a Cnr. Castilko, Capala Ganda, Angola.
Ouderling: P. Coetzer.
Diakens: F. Benade.

CHICUMA.

Sieletal: 126. Ledetal: 63. Gedoop: 8.
Predikant: Vakant.
Scriba/Kassier: W. A. Opperman, p/a. J. A. Mendes, Chicuma, Ganda, Angola.
Ouderlinge: W. A. Opperman.
Diakens: W. de Klerk.

POCOLO-CHIBIA.

Sieletal: 42. Ledetal: 30. Gedoop: 1.
Predikant: Vakant.
Scriba/Kassier: P. van der Walt, Pocolo, Gambos, Angola.
Ouderlinge: P. S. van der Walt.
Diakens: M. W. Prinsloo, Jnr.

Alberton 197
Arusha 203
Belfast 165
Benoni 195
Bethal 191
Bloemfontein 144
Bloemhof 142
Boksburg 193
Bothaville 143
Brakpan 192
Breyten 196
Brits 154
Brixton 177
Bronkhorstspruit 162
Bulawayo 199
Carolina 166
Cathcart 176
Capeio Villa Luzo 204
Chicuma 204
Chipindo 204
Chipinga 199
Chrissiesmeer 189
Christiana 143
Delarey 183
Delmas 192
Dordrecht 175
Drimmelen van 202
Dullstroom 162
Durban 172
Eastlynne 160
Ebenhaezer 156
Eendracht 191
Ermelo 189
Ennis 146
Evaton 148
Florida 188
Fort Victoria 199
Gatooma 200
Germiston 190
Glencoe 173
Gobabis 201
Goedehoop 182
Greylingstad 178
Grootfontein 202
Groot Marico 183
Gwelo 198
Heidelberg 170
Heilbron 141
Hendrina 166
Johannesburg 171
Johannesburg-Noord 175
Johannesburg-Wes 176
Kaapstad 145
Kensington 174
Kimberley 149
Klerksdorp 139
Koedoesrand 153
Koster 187
Krugersdorp 181
Krugersdorp-Wes 186
Kroonstad 146
Kuu 204
Ladysmith 177
Laeveld 152
Leeuwdoornsstad 147
Lichtenburg 180
Losberg 142
Louis Brandt 178
Louis Trichardt 152
Luanshya 201
Lusaka 200
Lydenburg 163
Marikana 160
Makwassie 140
Mafeking 184
Malopo 186
Marble Hall 168
Melville 179
Memel 172
Messina 153
Meyerton 148
Middelburg 162
Morgenzon 194
Mufulira 201

Naboomspruit 159
Nelspruit 167
Newlands 174
Nigel 178
N'Kana 200
N. Pretoria 155
N.W. Pretoria 157
Nova Lisboa 204
Oos-Londen 175
Otjiwarango 202
Ottosdal 144
Outjo 203
Parys 142
Petrusburg 144
Pietersburg 150
Pietermaritzburg 172
Piet Retief 190
Plaston 164
Potchefstroom 138
Potchefstroom Noord 147
Pocola 204
Potgietersrust 153
Pretoria 161
Pretoria-Noord 158
Pretoria-Wes 168
Primrose 196
Randpoort 185
Rensburgrust 203
Roodepoort 185
Roossenekal 163
Rusape 199
Ruskoppies 158
Rust der Winter 157
Rustenburg 150
Sabie 165
Salisbury 199
Schweizer Reneke 184
Silverton 166
Sinoia 198
Springs 193
Standerton 171
Stella 187
Sundra 197
Stoffberg 168
St. Helena 149
Trichardtsfontein 188
Turffontein 173
Vaalhartz 145
Van der Hoff 165
Vanderbijlpark 148
Villieria 159
Ventersdorp 181
Venterskroon 139
Vereeniging 141
Vliegepoort 155
Volksrust 169
Vryburg 187
Warmelo van 156
Waterberg 151
Watervalboven 167
Wankie 200
Witbank 164
Wolmaransstad 140
Wonderfontein 146
Welgetroost 198
Zeerust 180
Zoekmekaar 154
Zuurfontein 194
Zwartruggens 182

STATISTIEK

Ring van	Sieletal	Ledetal	Aangeneem	Gedoop	Getroud	Met Attestasie		Met Bewys van Lidmaatskap	
						Oor-gekom	Vertrek	Oor-gekom	Vertrek
Potchefstroom	16,653	9,384	487	689	180	554	535	248	162
Rustenburg	23,533	12,403	628	963	219	388	410	224	137
Pretoria	14,872	8,349	459	612	133	424	326	165	95
Heidelberg	18,535	11,061	548	758	160	325	351	251	179
Zeerust	17,695	9,688	427	604	126	178	238	182	116
Trichardtsfontein	17,782	9,780	467	776	154	419	354	235	108
Rhodesië	1,779	957	28	50	—	1	14	2	1
Suidwes-Afrika	818	459	9	12	—	4	10	2	8
Gemeentes buite Ringsverband	786	408	4	23	—	—	—	—	—
	112,453	62,489	3,057	4,487	972	2,293	2,238	1,309	806

NEDERDUITS HERVORMDE SUSTERSVERENIGING VAN AFRIKA.

HOOFBESTUUR.

Mev. Ds. A. J. G. Oosthuizen—Voorsitster.
Mev. Ds. J. J. Prinsloo (Trichardt)—Vise Voorsitster.
Mev. Ds. C. S. v. H. Steenekamp—Sekretaresse.
Mev. Ds. F. J. van Zyl—Vise-Sekretaresse.
Mev. Ds. A. Ras—Tesouriere.
Mev. Ds. E. S. Mulder.
Mev. Ds. L. M. le Roux.
Mev. Ds. W. F. Huyzers.
Mev. Ds. G. P. J. Grobler.
Mev. Ds. S. P. J. J. van Rensburg.
Mev. B. M. Bakker (Waterberg).
Mev. Ds. P. Smit (Krugersdorp).
Mev. A. D. Greeff (Koster).
Mev. S. J. J. Jacobs (Nigel).
Mev. E. Kellerman (Parys).

Adresse van Sekretaresse van Takke en Ledetal.

ALBERTON: Mev. P. Pieterse, Susanna-weg 27, Florentia, Alberton. Iedetal: 19.
ARUSHA: Mev. C. M. de Beer, Oldonya Sambu, Pk. Arusha, Tanganjika. Ledetal 13.
BETHAL: Mev. L. Visser, Posbus 216, Bethal. Ledetal 57.
BLOEMFONTEIN: Mev. A. E. Pienaar, Posbus 358, Bloemfontein. Ledetal 38.
BOKSBURG: Mej. M. Marais, 15de Laan 42, Boksburg-Noord. Ledetal 41.
BENONI: Mev. M. E. Peenz, Russelstraat 10, Rynfield, Benoni. Ledetal 12.
BRAKPAN: Mev. M. Wolmarans, Eeufeesstraat 25, Dalview, Brakpan. Ledetal 26.
BREYTEN: Mev. C. J. Breitenbach, Hoystraat 114, Breyten. Ledetal 23.
BRITS: Mev. D. Grobler, Aandrus, Posbus 126, Brits. Ledetal 34.
BRIXTON: Mev. M. E. Schutte, Putneyweg 11, Rossmore, Johannesburg. Ledetal 32.
BRONKHORSTSPRUIT: Mev. S. van den Berg, Erasmusskool, Bronkhorstspruit. Ledetal 73.
CATHCART: Mev. J. H. Meyer, Uniestraat, Cathcart, K.P. Ledetal 7.
CHRISSIESMEER: Mev. J. W. Buitendach, Posbus 22, Chrissiesmeer. Ledetal 29.
CHRISTIANA: Mev. P. J. Prinsloo, Forsmanstraat, Christiana. Ledetal 17.
DELAREY: Mev. J. Pretorius, Klippan 213, Pk. Barberspan, Tvl. Ledetal 40.
DELMAS: Mev. S. Krugel, Posbus 93, Delmas. Ledetal 30.
DUNDEE: Sekretaresse p/a. Mnr. B H. J. Rauenstein, Annstraat 69, Dundee. Ledetal 10.

DORDRECHT: Mej. R. Henning, Greystraat, Dordrecht, K.P. Ledetal 24.
DULLSTROOM: Mev. A. Swanepoel, Provinsiale Koshuis, Dullstroom. Ledetal 28.
DURBAN: Mev. P. F. Dinker, Beaumontweg 79, Kingsview, Durban. Ledetal 73.
EENDRACHT: Mev. A. Venter, Grootlaagte, Leslie. Ledetal 28.
ENNIS: Mev. S. Herrmannson, Pk. Maquassi. Ledetal 20.
ERMELO: Mev. M. Smit, Kerkstraat 26, Ermelo. Ledetal 85 .
EVATON: Mev. M. F. Müller, Commercialweg, Evaton. Ledetal 16
GATOOMA: Mev. P. C. Grobler, Local Delivery, Eiffel Flats, Gatooma, Suid-Rhodesië. Ledetal 10.
GERMISTON: Mev. L. C. Patterson, Oosthuizenstraat 28, Germiston. Ledetal 45.
GLENCOE: Mev. M. J. Niemand, Biggerstraat 37, Glencoe. Ledetal 6.
GREYLINGSTAD: Mev. A. Mörsner, Posbus 4, Greylingstad. Ledetal 13.
GROOTFONTEIN: Mej. G. Alberts, Posbus 14, Grootfontein, S.W.A. Ledetal 12.
GROOT MARICO: Sekretaresse p/a. Mev. Ds. W. J. Engelbrecht, Posbus 55, Groot Marico. Ledetal 144.
GWELO: Sekretaresse p/a. Mev. Ds. Strydom, 7de Straat 8, Gwelo, Suid-Rhodesië. Ledetal 12.
FLORIDA: Mev. J. M. Coetzee, Gretchenstraat 10, Florida. Ledetal 27.
HEIDELBERG: Mev. C. M. Jacobs, Viljoenstraat 39, Heidelberg, Tvl. Ledetal 57.
HEILBRON: Mev. M. E. Smit, Posbus 86, Heilbron, O.V.S. Ledetal 23.
HENDRINA: Mev. H. S. Fourie, Posbus 46, Hendrina. Ledetal 17.
JOHANNESBURG: (Cottesloe): Mev. S. van Deventer, Stromendgebou 91, Kochstraat, Johannesburg. Ledetal 27.
JOHANNESBURG-NOORD: Mev. D. Coetzee, Pk. Rivonia, Johannesburg. Ledetal 9.
JOHANNESBURG-WES: Mev. J. G. Joubert, Chichesterstraat 14, Westdene, Johannesburg. Ledetal 34.
KAAPSTAD: Sekretaresse p/a. Mev. Ds. A. Brandt, „Broby," Salisburylaan, Claremont, Kaapstad. Ledetal 16.
KENSINGTON: Mej. A. du Preez, Doranstraat 83A, Belgravia, Johannesburg. Ledetal 20.
KIMBERLEY: Mej. H. Geere, Bultfonteinweg 116, Kimberley. Ledetal 20.
KLERKSDORP: Mev. J. C. Jacobs, Hendrik Potgieterstraat 49, Klerksdorp. Ledetal 99.
KOEDOESRAND: Mev. J. C. B. Smit, Melkbos, Pk. Maasstroom, via Potgietersrust. Ledetal 20.
KOSTER: Mev. G. J. Greeff, Posbus 43, Koster. Ledetal 32.
KROONSTAD: Mev. A. C. Booyse, De Wetstraat 3A, Kroonstad. Ledetal 9.
KRUGERSDORP: Mev. D. Bolton, de Wetstraat 58, Krugersdorp. Ledetal 57.
KRUGERSDORP-WES: Mev. C. E. Joubert, Gouldstraat 12, Krugersdorp-Wes. Ledetal 28.
LAEVELD: Mev. F. Botha, Frisgewaagd, Duiwelskloof, N.-Tvl. Ledetal 20.
LADYSMITH: Sekretaresse p/a. Mnr. J. A. Kruger, Residensieweg 34A, Ladysmith, Natal. Ledetal 6.

LEEUWDOORNSSTAD: Mev. C. Britz, Pk. Leeuwdoornsstad. Ledetal 53.
LICHTENBURG: Mev. E. le Roux, Posbus 108, Lichtenburg. Ledetal 154.
LOSBERG: Mev. E. C. Mienie, Doornpoort, Pk. Fochville. Ledetal 58.
„LOUIS BRANDT": Mev. M. M. Bosch, Rabestraat 471, Fontainebleau, Johannesburg. Ledetal 16.
LOUIS TRICHARDT: Mej. M. Snyman, Posbus 68, Louis Trichardt. Ledetal 21.
LUANSHYA: Die Sekretaresse, p/a. Mnr. F. C. Rosslee, Z-laan 98, Luanshya, Noord-Rhodesië. Ledetal 10.
LYDENBURG: Mev. A M.. Kruger, Posbus 36, Lydenburg. Ledetal: 76.
MAFEKING: Mev. M. Meyer, Proctorlaan 4, Mafeking. Ledetal 15.
MARBLE HALL: Mev. M. J. Neethling, Uyskraal, Posbus 24, Marble Hall. Ledetal 29.
MARIKANA: Mev. J. H. B. van Rensburg, Posbus 17, Marikana. Ledetal 64.
MESSINA: Mej. J. Massyn, Pk. Messina. Ledetal 72.
MEYERTON: Sekretaresse, p/a. Mev. Ds. A. Ras, Posbus 210, Vereeniging.
MELVILLE: Mev. M. Grobler, St. Swithinslaan 76, Auckland Park, Johannesburg. Ledetal 16.
MIDDELBURG: Mev. C. P. Swart, Bovenstraat 60, Middelburg, Tvl. Ledetal 34.
MORGENZON: Mev. V. S. Potgieter, Goedgedacht, Pk. Maizefield. Ledetal 34.
MUFULIRA: Sekretaresse p/a. Mnr. D. J. Wolmarans, O.B. 6, Mufulira, Noord-Rhodesië. Ledetal 8.
NABOOMSPRUIT: Mej. J. Engelbrecht, Pk. Naboomspruit. Ledetal 19.
NEWLANDS: Mev. J. C. Mulder, Posbus 92, Pk. Newville, Johannesburg. Ledetal 18.
NIGEL: Mev. M. Vorster, Heidelbergweg 76, Noycedale, Nigel. Ledetal 20.
NOORDELIKE PRETORIA: Mev. S. S. Ferreira, 10de Laan 981, Wonderboom-Suid, Pretoria. Ledetal 72.
NOORDWESTELIKE PRETORIA: Mev. J. H. Horn, Beaconstraat 26, Booysen, Hercules, Pretoria. Ledetal 61.
N'KANA: Mev. M. J. Wilken, Geddestraat 33, N'kana. N.-Rh. Ledetal 16.
OOS LONDON: Mev. H. J. Geyer, Jellicoestraat 8, Oos London. Ledetal 17.
OTJIWARONGO: Mev. J. P. Venter, Langverwag, Possak 205, Otjiwarongo, S.W.A. Ledetal 18.
OUTJO: Mev. Hendrina Lambert, Pk. Outjo, S.W.A. Ledetal 15.
PARYS: Mev. M. van Biljon, Buffelshoek, Pk. Koedoesfontein, Oor Parys. Ledetal 56.
PIETERSBURG: Mev. J. M. Pienaar, Devenishstraat 48, Pietersburg. Ledetal 16.
PIETERMARITZBURG: Mev. A. Erasmus, Noordstraat 19, Pietermaritzburg. Ledetal 15.
PIET RETIEF: Sekretaresse, p/a. Die Voorsitster, Mev. S. M. Faber, Posbus 104, Piet Retief, Tvl. Ledetal 18.
POTCHEFSTROOM: Mev. S. Raubenheimer, Bergstraat 158, Potchefstroom. Ledetal 27.

POTCHEFSTROOM-NOORD: Mev. E. W. 't Hart, Posbus 253, Potchefstroom. Ledetal 23.
PRETORIA: Mev. J. Ruyssenaers, Brookstraat 201, Brooklyn, Pretoria. Ledetal 55.
PRETORIA-NOORD: Mev. S. C. Booyse, Oxfordstraat 55, Pretoria-Noord. Ledetal 28.
PRETORIA-WES: Mev. F. Coetzee, Posbus 727, Pretoria. Ledetal 105.
POTGIETERSRUST: Mev. G. de Beer, Rabestraat 459, Potgietersrust. Ledetal 35.
PRIMROSE: Mev. M. M. Venter, Scorpiostraat 36, Fishersheuwel, Germiston. Ledetal 65.
RANDPOORT: Mej. Marthie Swanepoel, Lazarlaan 116, Randgate. Ledetal 50.
RENSBURGRUST: Mev. Henry Kruger, Posbus 236, Eldoret, Kenia, Oos-Afrika. Ledetal 52.
ROODEPOORT: Mev. A. M. Venter, Sandspruit, Pk. Honeydew, Johannesburg. Ledetal 48.
ROOSSENEKAL: Mev. H. E. Smit, Doornkraal, Pk. Roossenekal. Ledetal 33.
RUSKOPPIES: Mej. H. Joubert, Pk. Dwaalboom, Oor Rustenburg. Ledetal 18.
RUST-DER-WINTER: Mev. B. Prinsloo, Posbus 9, Settlers. Ledetal 15.
RUSTENBURG: Mev. H. J. F. Myburgh, Boshoffstraat 48, Rustenburg. Ledetal 114.
SALISBURY: Mev. E. L. Fritz, No. 6278, Pise de Teare, Site 4, Rhodesville, Salisbury, Suid-Rhodesië. Ledetal 16.
SCHWEIZER-RENEKE: Mev. S. M. M. de Koker, Goudplaas, Pk. Diewedraai, Schweizer-Reneke. Ledetal 24.
SILVERTON: Mev. S. van Eck, Rooipadstraat 97, Silverton. Ledetal 30.
SPRINGS: Mej. C. van Wyk, McLeanstraat 31, Petersfield, Springs. Ledetal 27.
STANDERTON: Mev. I. Labuschagne, Posbus 199, Standerton. Ledetal 28.
STELLA: Mev. J. Botha, Weltevrede, Pk. Stella. Ledetal 5.
STOFFBERG: Mev. E. J. Botha, S.A. Spoorweë, Stoffberg, Oor Middelburg, Tvl. Ledetal 17.
SUNDRA: Mev. A. J. du Plessis, Posbus 23, Sundra. Ledetal 18.
TRICHARDSFONTEIN: Mev. A. J. Stoltz, Frischgewaagd, Pk. Trichardt, distrik Bethal. Ledetal 33.
TURFFONTEIN: Mev. M. Prinsloo, Parkweg 37, Turffontein, Johannesburg. Ledetal 46.
VAN DER BIJL PARK: Sekretaresse p/a. Mev. Ds. A. Ras, Posbus 210, Vereeniging.
VAN DER HOFF: Mev. S. C. Barnard, Hammanstraat 58, Groblersdal. Ledetal 25.
VAN WARMELO: Mev. P. Hagen, Possak 32, „Gezelschap," oor Waterpoort, Tvl. Ledetal 20.
VAALHARTS: Mev. M. Rosenblatt, „Ons Winkel," Pk. Tadcaster. Ledetal 29.
VENTERSDORP: Mev. W. M. Myburgh, Buitenstraat 10, Ventersdorp. Ledetal 40.
VENTERSKROON: Mev. H. A. Kruger, Rietfontein, Pk. Kluitfontein, oor Potchefstroom. Ledetal 17.
VEREENIGING: Mev. S. Swamers, Kaalfontein, Pk. Cardoville, oor Johannesburg. Ledetal 100.

VILLIERIA: Mev. M. Visser, 31ste Laan 769, Villieria, Pretoria. Ledetal 50.
VLIEGEPOORT: Mev. E. Botha, Laerskool, Thabazimbi. Ledetal 34.
VOLKSRUST: Die Sekretaresse, p/a. Mev. D. J. du Plessis, Voorsitster, Volksstraat 5, Volksrust. Ledetal 20.
VRYBURG: Mev. S. Botha, Vrystraat 15A, Vryburg. Ledetal 15.
WATERBERG: Mev. S. Wolhuter, h/v. Tamsen en Kroepstrate, Nylstroom. Ledetal 43.
WITBANK: Mev. J. Booyse, Posbus 310, Witbank. Ledetal 60.
WATERVAL BOVEN: Mev. S. van Schalkwyk, S.A. Spoorweë, Waterval-Onder. Ledetal 21.
WONDERFONTEIN: Mev. L. D. C. le Roux, Posbus 87, Carltonville. Ledetal 65.
WOLMARANSSTAD: Mev. M. C. Botma, Bosmanstraat 31, Wolmaransstad. Ledetal 37.
ZEERUST: Mev. S. van Biljon, Posbus 135, Zeerust. Ledetal 130.
ZOEKMEKAAR: Mev. L. Bosman, Klipbank, Posbus 15, Daviesville, N.-Tvl. Ledetal 14.
ZUURFONTEIN: Mev. H. M. van Wyk, Noord Randweg 39, Pk. Kempton Park. Ledetal 25.
ZWARTRUGGENS: Mev. Jack Tyser, Posbus 52, Zwartruggens. Ledetal 42.

TOTAAL AANTAL TAKKE: 122.

WEST RAND
PUBLICATIONS
LIMITED- - -

(Onder bestuur van die N.H. Weeshuis)

vir al u

SKRYFBEHOEFTES

Kas-, Analiese- en Grootboeke.

★

Vulpenne van die beste merk.

POSBUS 171 **FOON 66-3158**

KRUGERSDORP

VOORBARIGE GRYS HARE

Spaanse Haarherstelmiddel

VOORBARIGE Grys Hare word veroorsaak deurdat die haarwortels te min natuurlike kleurstof giet. Om voorbarige grys hare hul oorspronklike kleur terug te gee, moet die Spaanse Haarherstelmiddel aangewend word. Hierdie middel is nie 'n kleurstof nie, maar 'n middel wat die wortels versterk en aan spoor om weer die natuurlike kleurstof te giet en dus die hare weer hul oorspronklike kleur terug te besorg.

GETUIENIS.

„Dit is verblydend om die uitwerking van die Spaanse Haarherstelmiddel te sien en vandag sal ek gewis nie aarsel om dit by enigeen aan te beveel nie."—H. J. B. (Geval 978).

SPAANSE HAARHERSTELMIDDEL kos 3/10 by aptekers of posvry van Norwood Coaker, Posbus 89, Ladybrand.

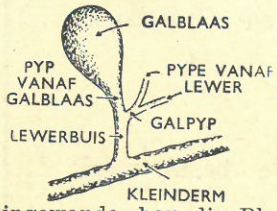

LEDIG EIE GALBLAAS

Verwyder Verstopte Gal

DIE Dr. Heinz-Lewersout ledig die Galblaas deur middel van Osmotiese Syging, help die Lewer en Niere, verwyder voedseloorskiet uit die maag en ingewande, hou die Bloedstroom skoon. Die Dr. Heinz-lewersout is 'n **medisyne — nie** 'n koeldrank nie. 'n Dosis word opgelos in 'n klein bietjie warm water en op die nugtermaag gedrink.

Die gereelde gebruik van die Dr. Heinz-Lewersout bring groot verligting in kwale soos: Hoë Bloeddruk, Swaarlywigheid, Galblaasontsteking, Rumatiek, Kroniese Verkoues, Huidsiektes, Aambeie, klein Galsteentjies, Hartaandoening, Rugpyn, Nierkwaal, Galagtigheid, Hardlywigheid, Môresiekte by swanger vrouens, Sinkpyne en Slegte Spysvertering, ens.

Die DR. HEINZ-LEWERSOUT word verpak in steenkruike en is verkrygbaar by alle aptekers en medisyneverkopers teen 2/9 per kruik.

BETAAL PER TJEK —DIS VEILIGER

Om kontant geld in groot somme aan te hou of om dit saam te dra is ontwyfelbaar die rede om diefstal aan te moedig of om dit te verloor en dikwels is dit ook die aansporing tot verkwisting, maar deur 'n Bankrekening te open bied menige voordeel: tjeks verskaf makliker, veiliger en doeltreffender metodes van uitbetalings. Kliënte wat lopende rekeninge open sal vind dat die Bank baie dienste onderneem; ingesluit aandele transaksies, garansies vir eiendomme en baie ander derglike transaksies. Kliënte kan ook Spaar- of Deposito-rekenings open.

Alle verdere besonderhede kan verkry word van enige van die verskillende takke van die Bank.

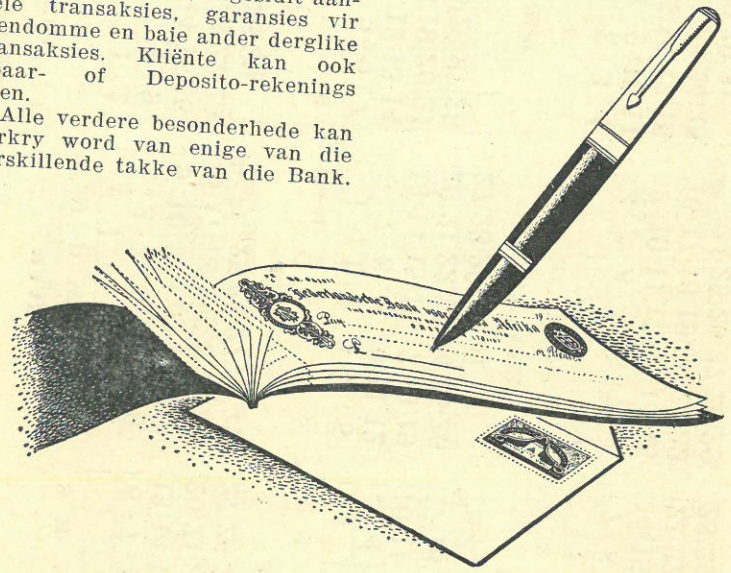

NEDERLANDSCHE BANK
VOOR ZUID-AFRIKA
GEREGISTREERDE HANDELSBANK

VOORUITGANG TRADISIE

KALENDER 1952.

JANUARIE

S	M	D	W	D	V	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

FEBRUARIE

S	M	D	W	D	V	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

MAART

S	M	D	W	D	V	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

APRIL

S	M	D	W	D	V	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

MEI

S	M	D	W	D	V	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

JUNIE

S	M	D	W	D	V	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

JULIE

S	M	D	W	D	V	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

AUGUSTUS

S	M	D	W	D	V	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

SEPTEMBER

S	M	D	W	D	V	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

OKTOBER

S	M	D	W	D	V	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

NOVEMBER

S	M	D	W	D	V	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24	25	26	27	28	29

DESEMBER

S	M	D	W	D	V	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Die

N.H.W.-Pers

vir al u

DRUKWERK

Vanaf Briefhoofde tot Boeke

★

POSBUS 262 **FOON 66-2186**

KRUGERSDORP

SENUWEE-INSTORTING

VREES VIR KRANKSINNIGHEID
VERLORE SELFVERTROUE
SLAAPLOOSHEID

Senuwee-instorting is gewoonlik die gevolg van maandelange kommer, slaaploosheid en prikkelbaarheid. Senugifstowwe vergaar op die senuwees en word weer weggevoer deur die bloedstroom sodra die gesondheid beter word. Die Dr. Heinz Senuweeversterker is ongeëwenaard in die behandeling van senuwee-instorting, aangesien dit die senugestel kalmeer, versterk en die senugifstowwe verwyder.

VREES VIR KRANKSINNIGHEID

„Vir die afgelope 4 jaar was ek 'n slagoffer van Senuwees en het 'n vreeslike tyd moes deurmaak. Dikwels was ek oortuig daarvan dat ek van my verstand af raak. Ek het toe besluit om Dr. Heinz se Senuwee Versterker te probeer, en het al baie beter gevoel nadat ek dit vir slegs 'n paar dae gebruik het. Ek het nou my derde bottel uitgebruik en voel heeltemal 'n nuwe mens. Ek eet en slaap goed; waar ek eers geen eetlus gehad het en byna nooit kon slaap nie."— Mej. S. Diamond, Bloemfontein (Geval 865). Die Dr. Heinz Senuwee Versterker is verkrygbaar by alle aptekers in vloeibare sowel as tabletvorm teen 6/- per bottel.

DR. HEINZ SENUWEE VERSTERKER

OPMERKINGS

OU VRIENDE

Ons is trots op ons jare lange assosiasie met alle dele van die bevolking — in tye van voorspoed sowel as teenspoed. Vandag met ons uitgebreide netwerk van takke deur geheel Suidelike Afrika en verder noord, is ons nog steeds in staat gestel om die persoonlike aanraking van ons uitgebreide bankdienste te handhaaf, dienste wat ons baie vriende gewen het in alle vertakkinge van landbou, nywerheid en handel.

B A R C L A Y S B A N K

(DOMIMIUM, KOLONIAAL EN OORSEE)

waarmee ingelyf is

DIE NASIONALE BANK VAN SUID-AFRIKA BEPERK.
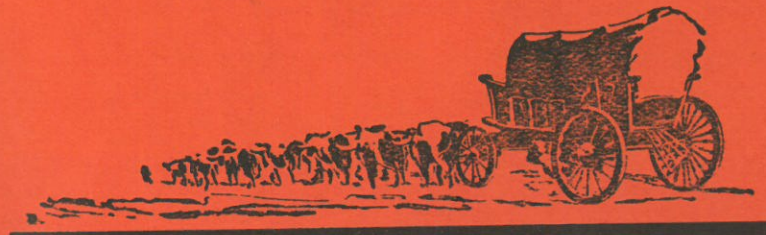
(Geregistreer as 'n Handelsbank)